

رسالهٔ حضرت نجم الدین کبری رضی الله عنه

قدس الله سره العزیز ونفعنا به

باشاره امین بجیت ترجمه اسماعیل حقی

من ارسل رحمة

للعالمین

استصحبت هذه الرسالة الشریفة وانا سالك

الفقیر للطریقة السنیة العلیة النقشبندیة

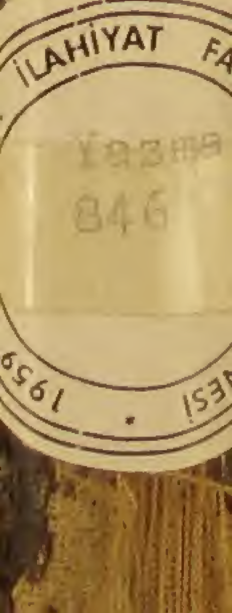
اعنی به درویش کامل السید حاج مصطفی

عفی عنه خواجکان هوادهم یوقد

1194

بیان التشویق فی شیخ

[illegible]

İLAHİYAT FA
846
1959
NESİ

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الفصل الثاني عشر في بيان الاحتياج الى الذكر واختصاص الذكر
بلا اله الا الله يعني اون ایکنجی فصل مرید ذکره محتاج اولدیغنی بیان
ایدر • وهم کلمهٔ اخلاص مخصوص اولدیغنه سبب ندر انی بیلدرر
قال الله تعالى فاذكروني اذكركم وقال واذكروا الله ذكرا كثيرا
لعلكم تفلحون • وقال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم افضل الذكر
لا اله الا الله وافضل الدعاء الحمد لله عزیزم بلکل که سالکلرك
حجابی نسیاندن واصل اولور ونسیانه سبب اولدر که بدایت
فطرتده جونکه روحك وجودی ظاهر اولدی آنك وجودنده
بس ایکیلك ظاهر اولدی روح ایله حضرت عزت آراسنده
بو روحك علمی وار ایدی اما معرفتی یوغیدی زیرا که معرفت
مشاهده دن حاصل اولوردی ومشاهده خود وجوددن ممکن

ممکن اولوره • روح خود وقت مشاهده ده فانی اولوب معدوم اولور
نیجه آندن شهود وجوده کلور که شهود وجودله ضدی اولدی
الضدان لا يجتمعان لاجرم روح بدنه تعلق دوتدیغندن مقصود
اولدی که خلف حاصل ایده قالبده نفس وقلب کبی که بونلر روحك
خلفی در اول وقتده که روحه مشاهده حاصل اوله کندی وجودینی
بدل ایده آنك وجودینه که قل جاء الحق وزهق الباطل بوکا اشارتدر که
آنك خلفی وقائم مقامی بونلر اولور زیرا که روح فانی اولدیغی وقت
بونلر فانی اولمازلر • روحك خود معرفتی عین فنا در بس بونلر
آنك قائم مقامی اولمغله معرفتدن نصیبی اولدی روحك فناسندن
خبری بونلر ویردی • بو بر اولو سردر که هر کشینك فهمی بوکا ایرمز
جونکه روح اول عالمده حقی کمال معرفت ووحدانیت برله نه کیم
بیلوردی آنجلین اول مقامده شرکتسز ذکر خفی ایدرمزدی زیرا که
کندینك وجودی جونکه حقك وجودندن ممتاز اولدی •
هم کندوبی ذاکر اولوب وهم حقیقه آکار اولدی بو خود عین
شرکتدر • وحق تعالى بیوردیکه واذكر ربك اذا نسيت یعنی بندن
غیرینی اونوتدیغکدن صکره ذکر ایتسك تاکه بنم ذکرم شرکتله
اولمایه • وآندن صکره نیجه که روح عالم ملکوتی طواف ایدوب

قالبه یتشدی بو آد القده هرنیه که آنك نظری ایرشدی آنك ذکری آنکله
یاد اولوب آنده قرار ایتدی واول مقدارده کلو حق تعالینك ذکرندن
کبرو قالوب اونوتدی تا شول مرتبه یه ایرشدیکه برنیجه جماعة دلو
دلو نسنه لرك ذکری اول قدر ظاهر اولدیکه هر بری بر حجاب
اولوب براوخردن حق تعالینك ذکرینی اونوتدیلر وحق تعالی هم
آنلری عنایت ذکرندن اونوتدی نسوا الله فنسیهم پس
چونکه حجاب نسیان ظاهر اولدی وفی قلوبهم مرض خسته لکنه سبب
بو اولدی لاجرم معالجه وقتنده العلاج باضدادها حکمیله قرآن
دارو خانه سنده بو شربتی بیوردیلر که اذکروا الله ذکرا کثیرا
حقی ذکر ایتمکله اول حدسز نسیانك آفتندن وآنك مرض زحمتندن
خلاص بوله لر اما لا اله الا الله ذکری مخصوص اولدیغنه صورت
یولندن حجت اولدرکه خواجه دخی ذکرلرك اولوغی بو کلمه در
دیمشدرکه افضل الذکر لا اله الا الله واما معنی یولندن حکمت اولدرکه
حق تعالی بیوردی الیه یصعد الکلم الطیب وکلمهٔ طیبه لا اله الا الله در
یعنی بو کلمه حضرت عزته یول بوله بلور زیراکه بو کلمه ده نفی واثبات
ایکیسی بیله وار ونسیان مرضی دخی نفی واثبات معجونی برله دفع
اولور غیری نسنه ایله دکل زیراکه نسیان مرکبدر نفی واثباتدن یعنی حق

حق ذکرینك نفیندن واغیار ذکرینك اثباتندن پس بو شربتی
دوزمك کرك کیم سکنجبین صفتنده اوله یعنی آنده نفی سیرکه سی و
اثبات شکری ایکیسی بیله بولنه تا که نسیان صفراسنك ماده سی
منقطع اوله زیراکه لا اله برله ماسوای حقی نفی ایده الا الله برله
حضرتی اثبات ایلیه چونکه بو علاج برله مداومت وملازمت
کوسترسه روحك ماسوای حق تعالی تعلقاتندن عارض اولان
رنجلری لا اله شربتیله زائل اولور ونسیان علتنك آفتی منقطع
اولور وذکر صحت جمال سلطان الا الله واسطه سی برله عزت
اردندن یوز کوستر و بو وعده نك حکمنجه که
فاذکرونی اذکرکم دن اول وقت ذکر حرف وصوت لباسندن
طشره چقوب نور الهی تجلیسنك کل شیء هالك الا وجهه
خاصیتی آشکاره اولور روحك ذکری کندی ذاکرلکیله
وجودینك نهایتسز بحرنده مستغرق ومستهلك اولور پس
روح ذاکرلکینك قائم مقامی اولور بونده ذکر وذاکر ومذکور
بر اولور اول وقت شرکتسز ذکر ال ویرر تا زخود نشود نه
از من وتو لمن الملك الواحد القهار سری شهد الله انه لا اله الا هو
بونده ظاهر اولور وبو کلامی حسین رازی که بیوردی ما قال

احد الله الا الله آنك معناسی بو حالده مفهوم اولور. وهم بو کلمه
اوزرینه اولدی آیرق کلمات اوزرینه اولمادی آنکیچونکه چون شرك
معنویدن خلاص بو کلمه دن غیری ایله حاصل اولمیه جق ایسه صورت
شرکندن هم بو کلمه دن اوزکه ایله نجات ممکن اولمیه نته کیم کلمشدر.
بیت آفرینش را همه پی کن بتیغ لا اله تا جهان صافی شود سلطان الا الله
وصلی الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین الفصل الثالث عشر
فی بیان کیفیة طریق الذکر وشرائطه وآدابه یعنی اون اوجنجی
فصل ذکرك کیفیتنی وهم طریقنی وشرطلرینی وادبلرینی بیان
ایدر. قال الله تعالی فاذکروا الله کذکرکم آباءکم واشد ذکرا.
وقال واذکر ربك فی نفسك تضرعا وخیفة ودون الجهر من القول
وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم سیروا سبق المفردون قیل ومن هم
یا رسول الله قال الذین اهتزوا بذکر الله حتی وضع الذکر عنهم
اوزارهم فوردوا القیمة خفافا. عزیزم بلکل که ادبسز وشرائطسز
ذکر ایتمك ارتق فائده ویرمز اول آدابی وشرائطی تربیت برله یرینه
کتورمك کرك تا که ذکر مفید اوله اما شرائط ذکرك بریسی اولدر که
مریدك ارادتنده صادق اوله ایکنجی اولدر که طلب دردی برله سلوك
ایتمکلکك داعیه سی کندوده موجود اوله اوچنجی اولدر که خلقدن وحشت

وحشت دوتوب متفرد اوله وذکر ایله انس دوته تا که دوکلندن
یوزن دوندره وذکرك پناه درونه صیغنا که قل الله ثم ذرهم
فی خوضهم یلعبون. دوردنجی اولدر که چون ذکره مداومت ایتمك
ایسته یه آنك بنیادینی توبهٔ نصوح برله محکم قیله جمله معاصیدن
اجتناب ایده که مذکوره مخالفت ایتمکلك ذکرك اثرن قلبندن محو ایده.
اما ذکرك آدابنك بریسی اولدر که ذکر ایتدیکی وقت آبدست آلوب تمام
طهارتله ایده. واکر غسل ایده جك اولورسه دخی اولی وافضل اوله.
زیرا که دوستی ذکر ایتمکلك دشمنله مقاتله ومحاربه ایتمکلکدر. وقتا که
سلاح اولمیه نیجه محاربه ممکن اوله که الوضوء سلاح المؤمن. ایکنجی
اولدر که کیدوکی طونی پاك اوله وهم سنت اوزرینه کیه وآنك طهارتنده
دورت شرط وار. اول نجاستدن پاك کرك. ایکنجی مظالمدن پاك کرك.
یعنی کمسه نك آنده بر وجهله حقی اولمیه. اوچنجی حرمتدن پاك کرك. یعنی
ابریشم اولمیه. دوردنجی رعونت وکبردن پاك کرك. یعنی قصارلی
اوله طونی که سنته موافق اوله حق تعالی دیمشدر. وثیابك فطهر
ای فقصر. ایکنجی آداب ذکر اولدر که اوقرکو وخالی اوله وهم پاك
وکوکجرك اوله تا که جمعیت قلب ال ویره. واکر بخور ایده جك اولورسه
دخی اولی اوله. دوردنجی ادبی اولدر که یوزین قبله طرفنه دوند

وردب

بغطش قوره بغطش قورمق جمله اوراد ده منهی در الا ذکر
وقتنده دکل زیرا خواجه رح صباح نمازین قیلدقدن صکره
کند و مقامنده مربع اوتوردی تا کنش طوغنجه ذکره مشغول
اولوردی امّا ذکرك کیفیتی اولدر که ذکر ایتدیکی وقت الربیخ
اویلغی اوزرینه قویه و کوکلی حاضر قیله و کوزلرین یومه و
تمام تعظیم برله باشلیه و کلمهٔ لا اله الا الله دیدیکی وقت تمام قوّتله
دیه که اواشدّ ذکرًا دیمشدر لا اله کوبك دیبندن کله و الا الله
کوکله دوقونه بر وجهله که ذکرن انواری و قوّتی جمله اعضاسنه
ایریشه لیکن اکر دخی آواز برله چغرمیه کوجی یتدکجه اخفایه
قصد ایده نته کیم بیوردی • واذکر ربك فی نفسك تضرّعا
وخفیةً ودون الجهر من القول • بو وجهله ذکری محکم متصل
ایده و کوکلنده معنای ذکری فکر ایلیوب نفی حدّ الحرفله شیلکه
لا اله معناسنده هرنسنه که کوکلده دوشر نفی ایده خیردن و
شردن اول معنایه که هیچ نسنه دیلمه مسزن و هیچ نسنه ایسته مسزن
وهیچ مقصود و محبوب مطلوبم دکل الا الله یعنی حق تعالیدن
اوزکه • بس جمیع خواطری لا اله برله نفی ایدوب و حضرت عزّتی
مقصودلق و محبوبلغله اثبات ایده الا الله برله • و دائم ذکر نفی وا

واثبات برله ذکرك و هر وقت که کوکلنه نظر ایتسه تکلّفله کوکلنی
حضرته دوندوروب شیخك ولایتندن همّت طلب ایلیه و لا اله تفسیریله
آنك تعلقنی قطع و محبّتنی کوکلندن قوپاروب بیابانه صاله
و حق محبّتنی اول صحبتك قائم مقامی ایده و هم بو تربیت اوزره
مداومت کوستره تا آکل کوکلی جمله محبوباتدن و مألوفاتدن
فارغ و خالی قیله که ذکرك اهتزاز مداومتدن قوپر و اهتزاز اولدرکه
ذکرك غلیانیله ذاکرك وارلغی ذکرن نورینه محو اوله و ذکر ذاکری
مفرد قیله که الله وتر یحب الوتر و کندینك وجودی علایقندن
بوکینی آندن کیدره و آنی دنیا جسمانیاتندن آخرت روحانیاتنه
یوکسز کونده ره نته کیم بیوردر سیروا سبق المفرّدون قیل ومن
هم یا رسول الله قال الذین اهتزّوا بذکر الله حتی وضع الذکر
عنهم اوزارهم فوردوا القیمة خفافا و بلکه کوکل حق تعالینك
خاص خلوتکاهیدر که لا یسعنی ارضی ولا سمائی وانما یسعنی
قلب عبدی المؤمن مادام که اغیار زحمتی کوکل بارکاهنده موجود
اوله غیرت حق غیرت ایدر بو غیرتدن اول بارکاهه قدم باصماز
ولیکن چون لا اله چاوشی کوکل بارکاهنی اغیار زحمتندن خالی
قیله اول وقت سلطان الا الله تجلّیسنك قدومنه منتظر

اولمق کرك فاذا فرغت فانصب والى ربك فارغب •
بيت جا خالى كن كه شاه ناكاه آيد • جون خالى كشت شاه بخركاه آيد
ويقين بيله كه فائده كلى اول وقت حاصل اولور كه ذكرى شيخ
كامل وصاحب تصرف تلقيندن آلا ذيرا كه اوق بر مملكتى
حمايت ايدوب اول وقت لشكر مضرتندن صاقلركه سلطانن
تركشندن چقمش اوله تا كه لشكرى آنى كوروب مضرت ايتميه اما
اول اوق كه اوقجى دكاننده آلنمش اوله بر مملكتى صاقلمق لغو نيجه
ياراسين لكن خصمى دفع ايتمكه يارار نته كيم آنك شرحى بيانى والنسون
ان شاء الله تعالى وصلى الله على سيدنا محمد وآله اجمعين •
الفصل الرابع عشر فى بيان احتياج المريد الى تلقين الذكر
من الشيخ وخاصيته يعنى اون دردنجى فصل مريدك
شيخندن تلقين ذكره احتياجن بيان ايدر وهم آنك خاصيتنى
بيلدر قال الله تعالى يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وقولوا
قولا سديدا يعنى قولوا لا اله الا الله وقال النبى صلى الله تعالى
عليه وسلم قولوا لا اله الا الله تفلحوا ذكر ايكى دورلودر تقليدى
وتحقيقيدر • اول ذكر كه عوام آغزندن يا آتا آنادلندن سمعنه
ايريشه اول تقليدى اولور • اول ذكرك اول قدر كوكلده اثرى اولمازسه

نته كيم بر تخم تربيه بيمش وارسيده اولمامش اولسه اكر آنى يره صاچسه لر
بتمز زيرا كه خامدر كماله ايرمشدر اول ذكر دخى آنجلين در • و ذكر
تحقيقى اولدر كه صاحب ولايتك تلقين وتصرفيله اوله مريد
مستعدك كوكلنك يرنده اكيله اول وقت كوكلده اثر ايدوب بتر •
زيرا كه صاحب ولايتك ذكرى انك ولايتى شجره سنك يمشيدر كه
اول تخمى اول دخى بر صاحب ولايتك تلقيندن آلمش و كوكل يرنده
اكمشدر • ولايت شيخ مددنك صوبى ايله وآنك همتى كنشيله
تربيت بيمشدر تا كه اول تخم بتمشدر • وتدريج ايله ولايت آغاجلغى
مقامنه ايرشمشدر وآندن ذكر يمشى چكندن ظاهر اولوب وجوده
كلمشدر چونكه مريدن كوكلى ارادت برله نطس اولنسه وطبيعت
خارخاشاكلرى طريقت اوراغيله بچلسه و پاك قيلسه وآندن
اخلاص كنشيله وشيخ همتنك كنشى صوييله تربيت بولسه لاجرم ايمان
حقيقى سبزه سى ظاهر اولوب بتركه لا اله الا الله ينبت الايمان
فى القلب كما ينبت الماء البقلة وكندندن ينه بتمكه باشلر تا كه احسان
ديكمسى اوله • و دخى تربيت اولنه عرفان شجره سى اولدركه ولايت
شجره سى آندن عبارتدر • ايمدى تلقينك شرطى اولدركه مريد
شيخ وصيتيله كرك كيم اوچ كون اوروج دوته بو اوچ كونده

جهد ایده که آبدست برله متصل ذکره مشغول اوله اکرچه دورسه
واوتورسه ذکریله دوره اوتوره وکمسه ایله اختلاط ایتمیه وضرورت
مقداری سوز سویلیه وطعام یدوکی وقت اوروجن آچه
چوق یمیه وکیجه ذکره مشغول اوله تا صباحه دکین اوچ کوندن
صکره شیخک امریله اسلام غسلنه نیت ایدوب غسل ایده نتکیم ابتداء
امرده کشی بیلسه که اسلامه کله غسل ایدردی اندن خواجه دخی
تلقین کلمه ایدردی پس اول سنت اوزره آنده اسلام حقیقی غسلی
یرینه کتوره وصویی دوکدیکی وقت ایده که الهی تنم که بنم ایدی
صو ایله آنی پاک قیلدم کوکلم که سنک قدرتک پارمغی آراسنده در
عنایتک نظریله ومعرفت نوریله سن پاک قیل دیه چونکه غسلی اتدی
یتسو نمازن قیلدقدن صکره شیخک خدمتنه واره ویوزن قبله یه
ایلیه واول وصیت که شرطدر آکا ایده وتلقینک اسرارندن وذکرک
خواصندن مریده برنیجه کلمات ایدی ویره تاکه مریدک شوقه
کتوره وکوکلنی دوکلیسنه دن کوتوره وایکی دیزینک اوستنه
اوتوروب الترین اویلوغی اوزرینه قویه وتمام نیاز ایله شیخه مراقب
اولوب کندوسی شیخک قلبی مقابله سنده حاضر دوته آندن
شیخ بر کره ایده که لا اله الا الله بلند آواز ایله وتمام قوتیله چونکه تمام ایده

ایده مرید دخی آنچلین شروع ایده که لا اله الا الله بلند آواز ایله
وتمام قوتیله ایده پس شیخ ایکیلین ایده ومرید دخی ایکیلین ایده
اندن شیخ اوچ کره ایده ومرید دخی اوچ کره ایده آندن شیخ
دعا ایده ومرید آمین دیه چونکه تمام اولدی دوره خلوت
خانه سنه کیره ویوزن ذکر تخمنی تربیت ایتمکه دوته شویله که
آنک شرطی وشرائط خلوت فصلنده کله ان شاء الله تعالی
ابتداء ذکر که مریدک کوکلنه قرار ایده آنک مثالی اول آغاج مثاله
بکزر که دیکه لر نتکیم بیوردی الم تر کیف ضرب الله مثلا کلمة
طیبة کشجرة طیبة مفسرلرک اتفاقیله کلمه طیبه لا اله الا الله در
چونکه شجره یه پرورش ویرمکده ملازمت کوستره درحال
آنک کوکلری کوکلندن جمیع اعضایه ایریشور باشندن تا آیاق
درناغنه دکین شویله که هیچ ذره قالماز که بو شجره نک کوکی
آکا ایریشمیه وقتا که کوکل یرنده آنک کوکی محکم اوله اول وقت
ذکر اغاجلرینک بوداقلری کوکل کوکندن بکاچقلمکه باشلر که
اصلها ثابت وفرعها فی السماء آکا اشارتدر بو مقامده کوکل
ذکری دلک اولور وصریح کلمهٔ لا اله الا الله اولور پس هر
وقت که کوکل ذکره باشلرسه دل کرک کیم توقف ایده تاکه کوکل

ذکردن لذت بوله ودل آکا تشویش ویرمیه واول وقت که کوکل
ذکردن قالسه دلیله ذکره مشغول اوله تاکه کوکل دائم ذکرده اوله
پس بو طریق اوزدینه مداومت ایلیه تاکه ذکر آغاجی تربیت بوله
ویوجلمکه یوز دوته وقتاکه شجره کندی کماله ایریشسه مشاهده
انواری چچکلری آغاجین بوداقلری اوزرنده آچلمغه باشلر واول
چچکلدن تدریج ایله مکاشفات علوملری ثمراتی حاصل اولور که
تؤتی اکلها کل حین باذن ربها اگر ابتدا ذکر تخمی اول تمام رسیده
اولمش ولایت یمشندن آلنمسه ایدی شجره بو مرتبه یه یتشمزدی
نته کیم عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت ایدر که خواجه ع م
خدمتنده جماعت اصحاب ایله اوتورمشدم خواجه بیوردیکه
ان من الشجرة شجرة مثلها مثل المؤمن لا یحات ورقها فاخبرونی
ما هی یعنی آغاجلر آراسنده بر آغاج وار در که آنک مثلی مؤمن
مثلیدر شویله که همیشه سبزه سی کیتمز بکا خبر ویرک که اول نه
آغاجدر آندن صحابه نک هر برسی برکونه سویلدی که فلان آغاجدر
فلان آغاجدر خواجه ع م ایدر دیکه بو دکل واول دکل عبد الله
ایدر بنم خاطریمه کلدیکه اول خرما آغاجیدر اما آنلرک حضورنده
سویلمکه سوء ادب کوردم پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم بو

فاخبرونی صح

بیوردیکه هی النخلة یعنی اول خرما آغاجیدر وحقیقتده مؤمنک
مناسبتی خرما آغاجیله اول یوزدندرکه خرما آغاجنه مادامکه
ادکک خرمادن تلقیح وتابیر اتمیه لر یعنی آشلامیه لر ایو خرما ویرمز
وبو مشهوردرکه هر ییله ادکک خرمانک دالندن بر مقدار
آلوب دیشی خرمایه آشلرلر تاکیم ایو خرما ویره والا بویله اولمازسه
ایو خرما ویرمز پس مؤمن دخی چونکه ولایت ثمره سین حاصل
ایده پس آنک دخی تلقیح وتابیری یعنی آشلامسی اولدرکه بر شیخ
صاحب ولایت تلقین ایله آشلایه چونکه تلقین حاصل اوله
وخلوتده ملازمت برله مشغول اوله اول وقت شیخک فرمانی
تصرفیله ثمرهٔ حقیقی حاصل اوله شویله که آنک شرحی کلور ان شاء
الله تعالی و بر وجه مناسبت دخی اولدرکه خرمانک یپراغی
دائم یشل اولوردوشمز مؤمنک نشانی اولدرکه دائم ذکر وطاعت
برله آنک وجودی آغاجی یاشری دوره سبزه سی کیتمیه که
وهم علی صلاتهم دائمون وخواجه صلی الله تعالی علیه وسلمدن
نقلدرکه بر وقت جماعت اصحاب خواجه ایله براوده اوتورمشدی
بیوردیکه قپویی یاپدیلر واوچ کره لا اله الا الله کلمه سین بلند
آوازایله ایتدی وصحابه یه بیوردیکه سز دخی بو نجلین ایتدیکی

انلر دخی ایتدیلر آندن الین کتوردی اوچ کره ایتدی اللهم هل بلغت
آندن صکره بیوردی سزه بشارت اولسونکه حق تعالی سزی
یارلغدی• پس مشایخ تلقین ذکری بو سنتدن آلمشلردر•
شویله معلوم ایتکل وصلی الله علی سیدنا محمد واله اجمعین•

الفصل الخامس عشر فی بیان احتیاج المرید الی الخلوة و
شرائطها وآدابها یعنی اون بشنجی فصل مریدک خلوته احتیاجن
بیان ایدر وهم انلرک شرطلرن وادبلرن معلوم ایدر قال الله
تعالی واذا واعدنا موسی اربعین لیلة• قال النبی صلی الله
تعالی علیه وسلم من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت
ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه• عزیزم بلکل که دین یولنه
سلوک ایتمکلکین بناسی مقاماتی ومقامات یقینیه یه ایرشمکلکک
بنیادی خلوت وعزلت ایتمکدر مقصوده ایرمدیلر نته کیم
دخی خلقدن کسلمکلکدر وجمیع انبیا واولیا ابتدا حالده خلوت وعزلت صح
عایشه رضی الله عنها روایت ایدر خواجه علیه الصلوة والسلام
حقنده وآنک ابتدا حالندن خبر ویرر که کان حبب الیه الخلاء•
یعنی اول امرده خلوتی وعزلتی خواجه نک کوکلنه سودردیلر
تا که خلقدن کسلوب حقه توجه قیله بیلدی وبر روایتده دخی کلورکه
کان یتحنث ای یتعبد الی حرا اشبوعا او اشبوعین یعنی حرا

حرا طاغنده خلوت وطاعته مشغول اولوردی وحی اولمازدن
اوکدن بر هفته وایکی هفته ودخی بر آیه کلمشدر روایتده که آنده
اکلنوردی• شیخ قدس الله روحه ایدر بن ضعیف خواجه نک
خلوتخانه سنی حرا طاغنده زیارت قیلمشم اول طاغک دیبنده
بر مغاره در که قبله دیکدر• ودخی موسی علیه السلام چونکه حق کلامنی
دکلمکلک استحقاقنی بی واسطه ارزانی قیلسلر ایدی آنی قرق کون
خلوته بیوردیلر که وواعدنا موسی اربعین لیلة وار بعینک بر
خاصیتی وار در ناقصلری کماله ایرشدرمکده که قلان عددلر
اول خاصیتی بوقدر نته کیم حدیثده کلمشدر که ان خلق احدکم
یجمع فی بطن امه اربعین یوما• الحدیث وخواجه علیه الصلوة والسلام
حکمت چشمه لری کوکلدن ظاهر اولوب دله کلمکلکی قرق صباح
اخلاص ایتمکلکه مخصوص قیلدی• نته کیم بیوردی من اخلص لله
اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة من قلبه علی لسانه• الحدیث
ایمدی حکمت اربعین عددی بری اولدر که آب وکل طلسمنی آدمک روحانیة
بوزینه قرق کیجه وکوندوزده باغلدیلر که خمرت طینة آدم
بیدی اربعین صباحا اول طلسمه قرق بند اوردیلر لاجرم
اول طلسم آچلمز الا بر کلید ایله آچلور که آنک قرق دندانه سی اوله

كه فرق صباح عبوديتي اخلاص ايله ايتمكدر يعني عبوديت بر كليد
اولدي كه فرق صباح انك دندانه سي اولدي وهم حكمت صويني
روحانيت درياسندن كه قلبك يري التنده كزليدر اول صويي دل
بيابانك سرچشمه سنه كتورمك ممكن دكلدر الا فرق كون اخلاص
ايتمكله ممكن وميسر اولور • من اخلص لله اربعين صباحا
ايمدي اربعينك شرائطي وآدابي چوقدر اما اولكه كركلو سيدر
سكز شرطدر شويله كه اكر بو شرطلردن بريسي ناقص اولورسه
مقصود كلي خلوتدن كركلكله حاصل اولماز • وسكز عددن
تعييني آندن اوتريدر كه كوكل قپوسي آچماغنك سكز قپوسي واردر
وخلوتك هر بر شرطي بر قپويي آچجق كليديدر اكر بر شرطي مهمل اولورسه
بر قپو باغلو قالور آچلماز • اوّل شرط اوده اوتورمقدر يوزي اول
قبله يه قارشو مربع التربيع اولمغي اوزرنده قويه غسل ايتمش اوله •
اما اولو غسلي نيتنه وخلوتي لحديني بيله وآندن چقميه الا مكركه
آبدست ايچون وقضاي حاجت ايچون چقه وشويله كرك كيم
خلوتي قارانلق وطار وكوچرك اوله • واوكونه بر پرده آصا تاكه
هيچ آيدنلق كورميه • ودخي آواز يتشميه تاكه حواس خمسه فعلدن
قاله كورمكدن وايشتمكدن وسويلمكدن اراغ اوله تاكه روح

روح حواسه مشغول اولوب محسوساته نظر ايتميه كه عالم غيبه اطلاع
بوله • ودخي اول حجابلر وآفتلر كه روحه بو بيش حس دريچه لرندن يتشوردي
چونكه ذكر تصرفيله حواس فعلدن قاله ونفي خواطر لازم اول آفتلردن محو
اولا آيرق دخي آني كورمز • پس روحك عالم غيب ايله انسي ظاهر اوله
وخلقدن وحشت دوتوب يوزك حقه يكادونده • وتبتل اليه
تبتيلا • ايكينجي شرط دائم آبدستله اولمقدر • آبدست شيطانك ٢ ط
مؤمن اوزرينه يولي باغلر شويله كه آنك اوزرينه مظفر اولور زيرا كه
آبدستك نوري واردر هر يرده كه آبدست صويي ير يتشه آنكله
اول عضو منوّر اولور • واول نور شيطانه نفط اولوب طوتوزر
بوندن اوتري بيوردي كه الوضوء سلاح المؤمن اوچنجي لا اله ٣ ط
الا الله ذكرينه مداومت ايتمكدر نته كيم بيوردي الذين يذكرون
الله قياما وقعودا وعلى جنوبهم • بو اشارتدر دوام ذكره
وذكرك خاصيتني شرح ايلدك معلومدر • دوردنجي نفي خواطره ٤ ط
ملازمت ايتمكدر يعني هر خاطره كه كوكله كلور خيرا وشرا جمله سني
لا الدبر له نفي ايده اول معنايه كه ديله مزم الا خدايي ديلرم وحق
تعالينك كلام قديمنده كه بيورمشدر • وان تبدوا ما في انفسكم
او تخفوه يحاسبكم به الله • نفي خاطره يه اشارتدر كه حقيقتده

هرخاطره كه كلور كوكلده بر نقش ظاهر اولور خيراً ويا شراً
واول كوكلك صفاسنى منع ايدر غيب نقشلرك قبول اتمكدن زيرا كه
كوكل عالم شهادت نقشلرندن خالى اولميجه مشاهدات غيبى
وعلوم لدنى نقشلرينه محل اولمز ومكاشفات روحانى وتجليات
صفات ربانى انوارينه قابل اولمز نته كيم مريم حقنده بيوردى
التى احصنت فرجها فنفخنا فيه من روحنا بشنجى دوام صومدر
كرك كيم دائم اوروج اوله كه اوروجك خاصيتى عظيمدر
تعلقات بشريتى قطع ايدوب وصفات حيوانى قهر اتمكده
نته كيم بيوردر الصوم لى وانا اجزى به التنجى دوام سكوتدر
كرك كيمسه ايله سوز سويليه الا شيخ ايله ضرورت مقدارى
واقعه سنى كشف ايدوب احوالنى عرض اتمك ايچون باقى
من صمت نجا حديثيله عمل ايليه وذكردن آرتق نسنه ايله
دلن دبرتميه يدنجى كنديك كوكلنى شيخك كوكليله مراقبه ده
دائم قلبنى شيخك قلبنه مقابل دوتوب مدد ايستريه كه غيب
فتحلرى ونفحات الطاف ربانى نسيملرى اول امرده شيخك
كوكلى دريچه سندن مريدك كوكلنه ايريشور كه من القلب الى
القلب روزنة زيرا كه مريدك ابتداحالنده چوق مدت توجهى حضرت

حضرت عزته كركى كبى ايده مز زيرا كه اول عالم شهادته اوكرنمشدر
صرف عالم غيبه آشنالغى يوقدر وشيخك صورتى عالم شهادتدندر
چونكه ارادتله مريد كندوبى شيخه اولشدردى وتوجهى شيخك
قلبنه آشنالغله ايده بيلدى شيخك قلبى خود دائم حضرت عزته
متوجهدر وعالم غيبك پرورده اولمشدر هر لحظه غيبدن
شيخك قلبنه فضل ربانى برله فيض اولور وشيخك قلبندن
مريدك قلبى كه نه دكلو شيخك قلبنه توجه اتمش ايسه اول توجهى
دكلو وهم حوصله سى نه طاقت كتوردسه آكاكوره غيبدن
مددلر مريدك كوكلنه ايريشور تاكه كوكلى اول واسطه ايله غيبك
مدد وتمغله خولنور وپرورش بولور تا آكا ايريشور كه تدريجله
فضل حق فيضنى واسطه سز قبول اتمكه لايق اولور كه وسقيهم
ربهم شرابا طهورا اوله اكرچه همان بو شرابدر ايچدوكى
لكن ولايت شيخ جامندن ايريشديكه ويسقون فيها كأسا
كان مزاجها زنجبيلا ايدى محمد عليه الصلوة والسلام
حضرتلرى حق شرابنك ساقى سيدر شراب طهورى واسطه سز
آنك جامندن ايچر وسقاهم ربهم بيت زان مى خوردم كه
روح بيمانهٔ اوست زان مست شدم كه عقل ديوانهٔ اوست

دودی بن آمد وآتشی در من زد • زان شمع که آفتاب پروانهٔ
اوست • شول می ایچدم که بو روح اولدی آکا پیمانه • آندن
اولدم مست که عقلی قلوب دیوانه • بر قوجی ویردی بکا یا قدح
بنی سر تا سر • اول شمعک که کنش اولدی آکا پروانه • پس متصر
شیخک همتنی بو یولده کندویه دلیل وقلاوز ایده وچونکه بر آفت
یا بر خوف ظاهر اولسه هیبتلو درحال شیخ ولایتنه پناه ایده
وشیخک باطنندن همت طلب ایده تا که آنک مدد همتی ونظر
ولایتی برکاتنده دفع اوله هر آفت اکر شیطانی وکر نفسانی •
سکزنجی ترک اعتراضدر یعنی قادشو کلمیه هم حقه وهم شیخنه اما
حقه قادشو کلدوکی اول معنیدرکه هر نسنه که غیبدن آکا ایرشه
قبض وبسطدن ورنج وراحتدن وصحت ومرضدن
آکا راضی اولوب تسلیم ایده ویونن حقک دوندوکی بیت •
در دل شراب وصل مرا کر دریزی • باید که اکر خمار کیرد نکریزی
با وصل منت اکر نشستی باید • با هر که نشستی مکر برخیزی •
وصلک شرابنی دوکیجک کوکلکا ای یار • پس قاچمق کرک دوتیجق باشنی
خمار • وصلت بولوب بزمله کر جمع اولسوک • جمعیتکی سن قیلسن ایمدی
تارمار • وشیخک اوزرینه قول وفعلنه هر نه کورسه کرک کیم اعتراض

اعتراض ایتمیه وآنک تصرفاتنه کندوینی تسلیم ایده ظاهر و
باطن شیخک احوالنده ومعامله سنده ونظر ارادت بر له عمل
ایده کندینک کوتاه بین عقلیله تصرف ایتمیه که شرط اولی تسلیم
ولایت شیخده نته کیم یمورطه ده وقوش صورتنک تجلی شویله که
اکر یمورطه ده بر مقدار قوش تصرفندن خالی اولوب آکا مدد
ایرمیه جک اولورسه اول قوشلق خاصیتی که یمورطه ده تعبیه
اولمشدر • درحال باطل اولور نه یمورطه اولور ونه قوش اولور
وهر بر یمورطه که بر قوشک تربیتی وتصرفنده اولسه اکر جمیع قوشلر فاسد
جمع اولسه لر اول فاسد یمورطه نی صلاحیته کتوره مزلر • بونلنده کم
اکر بر مریدی شیخ رد ایلسه هیچ کمسنه مشایخدن آنی کماله ایرشدره
وجمله مشایخ ولایتنده مردود اولور مکر که بر مرید شیخک خدمتندن
عذریله کیرو قالمش اوله اول رد ایتمدن وشیخه ایرشمک آکا دشوار
اوله واستفاده ایتمک ممکن اولمیه یاخود شیخ فوت اولسه یا مرید
اراق سفر ایتسه شیخه وارمغه کوجی یتمسه بو عذرلر سببیله
چونکه مرید بر شیخه دخی وارسه معذوردر اول شیخک همتی
وتصرفی ممکندر که ایره قوشلق عالمنه ایرکوره زیرا که مریده
وجودی یمورطه سینک قابلیتی فاسد اولمشدر بر صاحب

ولایتله رد تصرف قیله ● آداب خلوت جوقدر اما سکز شرائطی که
بیان ایتدك وآداب بدن بری دخی تقلیل طعامدر یعنی آز ییه اول
قدر آز ییه که ضعیف وبی قوت اولا اول مقدار ییه کیم قتی محکم
ذکره ملازمت ایتمکه قوتی اوله مثلا یوز درهم یاخود یوز اللی درهم
یاخود ایکیوز درهم مقداری طعام ییه وهرکسنی مزاجی قوتی
مقداری اشتها ایده ● پس بونك اوزرینه عمل ایده حاصلی اولدر که
کیجه لرده خفیف اوله تا که اویقو غلبه ایتمیه وذکردن کیرو قالیه آز یمکله
یاخود جوق یمکله واول مقدار که طعام ییه ذکر وحضور برله
ییه ولقمه‌ئی کوجك کتوره ونفسی حریصیله یمیه بلکه عبادت نیتنه
ییه وآواق جیینه اما کوکلی ذکره مشغول اوله که ذکر نوری برله
شهوت ظلمتی کوتوره وجونکم نیم سیر اولدی الن طعامدن
کوتوره تا که اسراف یتشمیه وطعامك لذتلوسنه تکلف کوسترمیه
وآندن جوق احتراز ایده وبکلی ترك ایتمیه هفته ده بر کره یا ایکی
کره ییه هر کره اللی درهم ات ییه باقی جرینه طعام بشوره ودخی
آز یمکه دورشه کیجه یاتدقجه اختیاریله بهلوسنی یره قومیه
مکر کیم اویقوسزلق غلبه ایله آندن دوشه جونکه اویانسه قالقه
آبدست تازه لیه وایکی رکعت نماز قیله وذکره مشغول اوله واکر
تمام

تمام اولیوردسه شویله که اوتورمغه طاقتی اولمسه بر ساعت یانی
یر اوزرینه قویوب یاخود باشین دیزی اوزرینه قویوب اویقوسنی
دفع ایده تا که طبعنك ملولتی وحواسنك کلالتی کوتوره وهر وقت که
دل ذکر ملولتندن قالسه بر ساعت کوکلنی ذکره مشغول ایده ومراقب
قلب اوله ومنتظر اوله هر نسنه که خاطرینه کلور وهیبتلو خیالات
کورینور یاخود ایشیدر قورقمیه وکوکلنی محکم دوته درحال شیخك
ولایتنه صغنه وشیخك آدینی دلنه کتوره وهمتندن مدد طلب ایده
تا حق تعالی کندو لطفیله آنی دفع ایده وهر وقت که آبدست یا
جماعت برله نمازه جقسه کرك که کوزین اوکونه دوتوب دوردت
یکا باقمیه ودل وکوکلنی ذکره مشغول قیله متفرق اولمیه وصلی
الله علی سیدنا محمد وآله اجمعین ● الفصل السادس عشر
فی بیان بعض الآخر من الوقایع الغیبیة والفرق بین الرؤیا
والواقعه ● یعنی اون التنجی فصل وقایع غیبیه‌دن بعضنی بیان
ایده وهم رؤیا ایله واقعه بینی فرق ایده قال الله تعالی انی
رأیت احد عشر کوکبا والشمس والقمر رأیتهم لی ساجدین ● وقال
النبی صلی الله تعالی علیه وسلم الرؤیا الصالح جزء من
واربعین جزء من النبوة ● عزیزم بلکل که جون

سالك مجاهده يه و رياضت نفسه و تصفيهٔ قلبه شروع ايتسه
آنك ملك و ملكوت اوزرينه سلوكى و جهودى ظاهر اولور و هر مقامده
اول حاله مناسب واقعه لر كسب اولمغه باشلر وقت اولور كه رؤيا
صالح صورتنده اولور و كاه اولور كه غيبى واقعه اولور امّا فرق
بو ايكيسنك آراسنده بو طائفه ايچنده ايكى وجهيله در • برى صورت
يوزندن و برى معنى يولندن امّا صورت يوزندن واقعه اول
اولور كه خيال حجابندن طشره چقمش اوله و صرف غيبى اوله شويله كه
روح مقام تجرّدده يعنى بشريّت صفتلرندن مجرّد اولديغى وقت
آنى ادراك ايده • پس اول نسنه روحانى مطلق اولور كه و كاه اولور كه
روحك نظرى مؤيّد اولور نور الهى برله اول وقت صرف واقعهٔ غيبى
اولور كه المؤمن ينظر بنور الله • و رؤيا اول اولور كه حواس بالكلّى
ايشدن قالمش اوله و خيال اول وقت ايشه شروع ايتمش اولور •
پس حواس مغلوب اولديغى حالده بر نسنه خيالك نظرينه گلور •
اول دخى ايكى دورلو در • برى اولدر كه اضغاث احلام در اول
دوشدر كه القاء نفس واسطه سيله خيالى ادراك ايدر •
شيطانى وسوسه لرى و نفسانى دغدغه لرى كه اصل خمير
مايهٔ نفس و شيطانى اولمشدر • و خيال آنى بر مناسب نقشيله غلبوب

نفسك نظرينه گتورر آنك تعبيرى اولماز • و كمسه يه ديمك دخى يو
دگلدر • و ايكنجى اولدر كه رؤياى صالحدر و هم پيغمبر عليه الصلوة
والسلام بيوردى كه اول دوش پيغمبرلگك قرق التى جزؤندن بر جزئيدر
بعض ائمه آنى تفسير ايتمشلردر كه خواجه صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
نبوّتى ايامنك يگرمى اوچ ييلدى اول يگرمى اوچك التى آيى دوشده وحى
اولدى آندن يگرمى اوچ ييلى بسط ايديجك قرق التى كرّه التى آى اولور
لاجرم بو حسابجه رؤياى صالح نبوّتك قرق التى جزؤندن بر جزئى
اولدى و چوق پيغمبر وار ايدى كه آنلره وحى دوشده اولمشدر
و بعضيلرينه وقت اولوردى كه وحى دوشده اولوردى و كاه اويانقلقده
اولوردى نته كيم حضرت ابراهيم پيغمبر عليه السلامه دوشده وحى
اولديكه اوغلكى قربان ايت پس ايتديكه انّى ارى فى المنام انّى
اذبحك فانظر ماذا ترى • و چونكه دليل اولدى كه اوغلى ايتدى
يا ابت افعل ما تؤمر • بيوردقلرن ايشله ديدى اگر وحى اولميدى
ديمزدى و خواجه عليه الصلوة والسلام بيوردى كه نوم الانبياء
وحى يعنى انبيانك اويقوسى وحيدر • و هم ابراهيم عليه السلام
بيدار اولديغى وقتده وحى اولديكه فخذ اربعة من الطير فصرهنّ
اليك • بو واقعه مشهوردر كه درت قوشى اولدوردى دوگدى

قارشدردی وحق تعالی یه احیا قیلدی پس بو وحی اولدی
الا حالت یقظده ودخی بلکل کرد رؤیای صالح اوچ نوع اوزره در
بری اولدرکه تأویله وتعبیره حاجت اولماز آنجلین بعینه ظاهر
اولور نته کیم ابراهیم پیغمبر علیه السلامه اولمشیدی صریحاً
انی اری فی المنام انی اذبحک واقع اولدی ایکنجی اولدرکه بعضی
تأویله محتاج اولور وبعضیسی آنجلین بعینه واقع اولور نته کیم
یوسف علیه السلامه واقع اولدیکه انی رأیت احد عشر کوکبا
والشمس والقمر رأیتهم لی ساجدین اون بر یلدزوآی وکنشر
تأویله محتاج ایدیکه اون بر قرنداشی وآتاسی وآناسی ایدی
امّا اول سجدک بعینه ظاهر اولدی تأویله محتاج اولمادی نته کیم
بیوردی وخرّوا له سجّداً اوچنجی اولدرکه تمام تأویله محتاج
اوله نته کیم ملک مصره واقع اولدیکه انی اری سبع بقرات
یاکلهنّ سبع عجاف الآیة جمله سی تأویله محتاج ایدی ودخی
اول زندانده کیلره واقع اولان دوش کبی کیم یا صاحبی السجن
امّا احدکما فیسقی ربّه خمراً جمله سی تأویله محتاج ایدی
حقیقتده رؤیای صالح مطلقا اولدرکه آنک راست تأویلی اوله
وهم ایش ظاهر اوله بو دوش مؤمنه هم کافره واقع اولور نته کیم مصر

مصر ملکی کوردی ودونسقلره واقع اولدی اول رؤیا نفس نظرندن
اولور بو دوح تأیید برله اولور بو الهی تأیید نسنه وامّا اول دوش که تأیید
ومؤیّد اوله نور الهی برله اول انبیایه واولیایه ویا مؤمنه واقع اولور
ازکیا اولماز تاکه رؤیای صالح اوله ونبوّتدن برجزو اولان بو دوشدر
بو معنینک مؤکّدی اولدرکه خواجه صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردی
لم یبق من النبوة الّا المبشرات یراها المؤمن او یری له پیغمبر لقدن نسنه
قالمدی الّا اول بشارتلر قالدی که مؤمن آنی اویقوده وواقعه سنده یا خود
آندن اوتری کوردلر پس بشارت مؤمنه قالدی یعنی کافره واقع اولماز
زیرا که نبوّتدن برجزودر وکافره خود نبوّتدن هیچ جزو نصیبی یوقدر
لاجرم بو ضعیف رؤیایی ایکی نوع اوزرینه قیلور بری رؤیای صالح
وبری رؤیای صادق صالح اولدرکه مؤمن یا ولی یا نبی آنی کوروب
وراستانی اوقور یا خود راست تأویلی اولور واول حق طرفندن
اولور ورؤیای صادق اولدرکه آنک راست تأویلی اوله وراست اوقیه
ویا شدکه بعینه صریح واقع اوله اول روح قبلندن اولور پس بو معنا
مؤمنه وکافره اولور وبو نجلین واقعه یی دخی ایکی نوع قیلور
بری اولدرکه احتمالدرکه رهبانلره وفلاسفریه وقلدن بو مثللو
کسلره دخی واقع اوله جق ریاضت ایتمکدن ونفسی تزکیه ایدوب قلبی

قالوا وما المبشرات یا رسول الله قال

تصفیه ایدوب و روحی تربیه ایتمکدن تا اول حده یتشورلر که
عوامدن کیزلو اولان نسنه لری کشف ایله بلوب و خبردار اولورلر .
شویله که خلقك بعض حاللرینه واقف اولورلر . و دنیوی ایشلرك
کلمکندن خبرلر و یررلر و دخی بین النوم والیقظه آنده واقعه حاصل
اولور . وگاه اولور که چوق ریاضت ایتمکدن روحانیت غلباتی ظاهر
اولور . اکثر صفات حیوانی و بهیمی محو ایدر . و روح خیال حجابندن
بر پاره خلاص بولور . و تجلی قلوب روحانیت انواری آنلرك نظرلرینه
مکشوف اولور . اما آنلره سبب نجات اولماز . و آنکله مقرب اولوب
مقبول اولمازلر . آنلرك زیاده کفرلرینه وضلالتده مبالغه لرینه و
استدراجلرینه سبب اولور . و هر ساعتده غرور واسطه سیله بوددن کم
مستحق اولورلر . نته کیم بیورمشدر . سیستدرجهم من حیث لا
یعلمون . ایکنجی واقعه اولدر که آفاقی و نفوسی آیینه سنده کندینك ایکنجی واقعه
آیات و بیناتی جمالن موحدلرن نظرینه کتوردرکه سنریهم آیاتنا
فی الافاق و فی انفسهم حتی یتبین لهم انه الحق و موحدلره حق
ظاهر اولمغنه سبب اولور . و الهام ربانیله فجور اولور . و تقوانك
و تقوانك معرفتی سالکك کوکلنه ایریشور . آندن حواسی مغلوب
حالده قلوبك و یا روحك نظری و الهاماتن صورتنه واقع او

اولور شویله که خیال آکا بر مناسب نقش باغلامش ایکن بو دفعه
خیال تصرفی واسطه سی آرادن کوتوریلوب و الهاماتك
حقیقتنه نظری واقع اولور آندن سالك نفسنك صلاحنه و
فسادینه و کندینك ترقی و نقصاننه اطلاع بولور نته کیم بیوردی
ونفس وما سویها فالهمها فجورها وتقویها . و نته کیم آنلرك کافره
استدراج و زیادت کفر ایدی بونلر موحده سبب کرامت و زیادت
ایمان اولور که هو الذی انزل السکینة فی قلوب المؤمنین لیزدادوا
ایمانا مع ایمانهم اما کافرن و موحدن واقعه لری آراسنده فرق
اولدر که کافر شرکت و اثنینیت حجابنده التنده قالمشدر هرکز صفت
احدیت انوارینك مشاهده سندن خبری اولماز . و انسانیت
وارلغندن طشره چقوب فنای حقیقی بولماز . زیرا که بو معنی عین
الیقین حاصل اولدقدن صکره اولور . و وحدانیت نوریله
موحد اولوب شرکت حجابنك ظلماتندن خلاص بولمینجه
میسر اولماز . لاجرم اول وقت انسانیت [illegible] صفات احدیت
انوارنك تجلیسنده محو اولور که الله ولی الذین آمنوا یخرجهم من
الظلمات الی النور . بوندن صکره سالك مقام وحدتده برخوردار
اولوب بنلك و سنلك شرکندن خلاص بولور . کافره بو واقعه

قنده حاصل اولور کی بود ماز ما جدا مانده من و تو رفته وخدا
مانده بس زمانی کر راز مطلق کفت راست بینید کر انا الحق کفت
قچن بو برلکمز کیرو بزدن اولدجدا کم سن و بن کیدو بن کیرو ملکه
حاکم اولا خدا بس آشکاره اولوب راز مطلقا جود نا ندای سر
انا الحق بودم کلورسه روا و بلکل که سالکه کشف وقایع ایتمکده
اوج فائده وار در اول فائده اولدر که کندی احوالنه واقف اولور
خبردار اولور زیاده و نقصاندن و سیر و فترتدن و وجد و
شوقدن و وقوف بولوب و سستلکدن و ایرشمکلکدن و ایرمکلکدن
بونلری بلور و دخی منازل و مقاماتدن و درجات و درکاتدن
و علوی و سفلی و حق و باطلدن تمیز اولور زیرا که بو معانینک
هر برینی خیال بر نقش ایله باغلیوب سالکک ایلینه عرض ایدر
تا که سالکه اطلاع واقع اوله جمله واقعات بعض نفسانیدر و
بعض حیوانی و بعض سبعی و بعض شیطانی و بعض ملکیدر و
قلبی و بعض روحی و بعض رحمانیدر شویله که اکر صفات ذمیمه
انسانی آکا غالب اولسه حرصدن و شر بخلدن و حقد و کین و غضب
و شهوتدن و دخی بونلردن غیری ترواد ایسه خیال بونلرک
هر برینی بر حیوان صورتنده که اول صفت آنده غالبدر نقش باغلر

باغلیبی اولور آکا کوستریر مثلا حرص صفتی غالب اولسه فاره و
قریجه کوستریر و اکر شره غالب اولسه یعنی چوق یمک آنی خنزیر و آیو
صورتنده کوستریر و اکر بخل صور صفتی غالب اولسه ایت صورتنده
کوستریر و اکر بریتیجی صورتی غالب اولسه بریتیجی جانورلر صورتنده
کوستریر اکر عداوت صفتی غالب اولسه یلان صورتنده کوستریر
و اکر صفت کبر غالب اولسه قپلان صورتنده کوستریر و اکر صفت
غضب غالب اولسه پارس صورتنده کوستریر و اکر صفت بهیمی غالب
اولسه یعنی دورت آیقلو صفتی غالب اولسه قویون صورتنده
کوستریر و اکر صفت بلادت یعنی کودنلک صفتی غالب اولسه
اشک صورتنده کوستریر و اکر صفت شیطنت غالب اولسه
شیطان و ابلیس صورتنده کوستریر و اکر مکر و حیله صفتی
غالب اولسه دلکو و طوشان و چقال صورتنده کوستریر اکر
بونلری کندونک اوزرینه غالب و مستولی کوررسه بیلسون
بو صفتلر آنک اوزرینه غالب و اول مغلوبدر و اکر بونلری مغلوب
و مسخر کورسه بیلسین که بو صفتلردن اوزرینه قادر و غالبدر
و اکر کورسه که بونلری قتل ایدر و قهر ایدر بیلسین که بو صفتلردن
کچوب خلاص بولور و اکر کورسه که بونلرک صورتلری دونوب

مبدّل اولور. بیلسین که بو صفتلری تبدیل ایتمکلك ال ویرد واکر
کورسه که جنك ایدر بیلسین که سواشدر و تبدیل ایتمکه در غافل اولمسین
وآنلرك زحمتندن امین اولماسین. واکر آقار صافی صو کوردیسه و چشمه‌لر
وحوضلر و نفیس جوهرلو شیرین طاغلر وآی ویلدز وکوك کورسه
صافی بودکلو صورت کوکل مقاملرینك وصفتلرینك صورتلریدر که
آکا قلبیه دیدك یعنی آنلری قلب کوسترر. واکر نهایتسز انوار کورسه
وبی نهایه عالملر واوجماق وطامو واغمق حاصل اولسه وطی زمین
وهواده یورومك حاصل اولسه ودخی رنکسز ونه لکسز عالملر
کورسه ومعانی وعلوم کشف اولسه وآلتسز معرفتلر وجسمانیتدن
مجرّد اولمقلق وتجلی روحانیت حاصل اولسه بو جمله‌سی روحانیتلردن
که روح کوسترر. واکر ملکوته مطالعه ایتمك وملائکه‌یی مشاهده
قیلمق حاصل اولسه وهاتفدن آواز ایشتدی ویا اوجماق وطامو
عرض اولسه وافلاك وعرش وکرسی واشیانك ملکوتی کورنسه
سلوك ایچنده صفات ملکی کسب ایدوب واخلاق حمیده حاصل
اولمقدر. واکر غیب الغیب انواری مشاهده اولسه وصفات الوهیت کشف اولنور
والهامات واشارات وتجلیات صفات ربوبیت حاصل اولسه
فنا وبقا مقامنده وحق تعالینك اخلاقیله متخلق اولوب وصلت حا

حاصل اولمق میسّر اولسه بیلسین که اول کوردوکی رحمانی در.
پس واقعه‌لرك هر نوعندن بعضی بیان اولندی باقی بو قیاس
اوزره معلوم اوله. کشف واقعه‌دن ایکینجی فائده اولدر که قلبده
وروحده وملکده اولان واقعه‌لر غایت ذوقلو اولور پس نفسه
آنلردن ذوق وشوق وقوت ظاهر اولور که اول ذوق وشوق ایله
نفس خلقك اوزوب قطع ایدر. وطبیعتی اوکرنمش نسنه‌لردن و
نفسانی لذّتلردن وحیوانی آرزولردن کسیلور. وآنده اوله روحانی
مکاشفه‌لرینه وانوار غیبی مشاهده‌لرینه ومعانی واسرار ولطایف
وحقایق که حضرتدن ینشور آنلر ایله انس حاصل ایدر. وآندن صکره
بکلّی طلب عالمنه توجّه ایدوب وعالم غیب مشاربندن شرب ایدر که
قد علم کلّ اناس مشربهم وحقیقتده طریقت اطفالنی اول مرده
غیبی واقعه‌لرك سوندن اوزکه نسنه ایله بسلمك ممکن دکلدر.
وطالب جانك غداسی صورت ومعنا یوزندن واقعه‌لر آله بلور
نته کیم برکشی خواجه امام یوسف همدانی خدمتنده رحمة الله علیه تعجب ایدوب
ایدر دیکه بو کون شیخ احمد غزالی خدمتنده ایدم اصحاب ایله دیلوب
سفره اوزرنده طعام یرلردی آرادن برسی بر ساعت مقداری
کندودن غیب اولدی چونکه کندویه کلدی ایتدی که شمدیکه ساعتده

پیغمبر علیه الصلوة والسلامی كوردیكله كلدی و بر لقمه بنم آغزیمه صوندی
آندن خواجه امام یوسف ایتدی تلك خیالات تربی بها اطفال
اهل الطریقة یعنی اول واردلر دركیم طریقت اطفالنی آنكله تربیت
ایدوب بسلرلر • آندن صكره كشف و واقعه دن اوچنجی فائده اولدركه
بویولك بعض مقاملرندن واردركه اول مقام غیبی واقعه لر تصرفندن
اوزكه نسنه ایله كچمك میسر اولماز • و ركن اعظمی پیغمبر علیه الصلوة والسلام و
وشیخه محتاج اولمقدن بو سردن اوتوری دركیم تا سالك سیری
كندی وجودندن قبله آنك سلوكی نفس و قلب و روح صفتلرندن
اوله و بو نسنه لرده ممكندر غیره محتاج اولمیه اما چونكه روحانیت
سرحدینه ایریشه اول وقت كندو كندولكیله اول مقامدن كچه مز •
زیرا كه تصرف كه سالكدن قوپار اول تصرف بر وجود و بر وارلق
یوزندن قوپار آنك خود یولی یوقلق عالمنه ایریشمكدر • پس ایكی غیر
تصرفنه محتاج اولدی • پس آكا وقایع شیخ ولایتندن یا حضرت
نبوتدن یا حق تعالینك اول فنا ویریجی تجلیلرندن حاصل اولور تا كه
فنای حقیقی بولوب لقای حقیقی یه ایریشه كیم سلوكدن مطلوب
و مقصود اولدر • والله اعلم • ایمدی كیرو برنوع دخی وقایعدر كه
كشف و مشاهده یه و تجلی و وصوله تعلق دوتار هر بریسی كندی مقا

مقامنده بیان اولور ان شاء الله وحده وصلی الله علی سیدنا محمد واله
اجمعین • الفصل السابع عشر فی بیان مشاهدة الانوار و مراتبها
یعنی اون یدینجی فصل انوار مشاهده سنك بیاننده در • و هم آنك مراتبنی
والواننی معلوم ایدر • قال الله تعالی ما كذب الفؤاد ما رأی افتمارونه
علی ما یری ولقد رآه نزلة اخری • و قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
الاحسان ان تعبد الله كانك تراه • عزیزمن بلكل كه چون كوكل
آیینه سی تدریج ایله لا اله الا الله تصرفندن صفوت و صقالت
بوله • و طبیعت دنكی و بشریت صفتلرینك ظلمانی آندن محو اولدكیم
ان لكل شیء صقالة و صقالة القلوب ذكر الله • اول وقت كوكل
انوار غیبی نقشنه قابلیت بوله • و سالك كوكل صیقللنمه مقداری ایسه
اول مقدار رجه انوار مشاهده اولور • اول امرده اول انوارك
اكثری برق مثالنده و بعضی لوامع و بعضی لوایح مثالنده ظاهر
اولور • و هر برنده بیك دورلو شوق آرتره • یا ایها البرق
الذی تلمع من ای اكناف الحمی تستطع • و نیجه كه صقالت قلب زیاده
اوله انوار دخی قوتلو و آرتقرق اولور • بوكز انوار آكا چراغ مثالنده
و شمع و مشعله و یا نمش اودلر مثالنده مشاهده اولور • و آندن صكره
انوار علوی ظاهر اولور • اول امرده اواق یلدز و بیوك یلدز مثالنده

شكلسز بر ايلدرامق ظاهر اولور • امّا اول مختلف انوارك هر بری
قنقی منشادن مشاهده اولور بو مختصرده ایشت شویله بلکه
اول ییلدرم صورتنده ظاهر اولان نور وقت اولورکه ذکر نوری
یا آبدست نوری اولور وگاه اولورکه روحك انواری غلبه ایدوب
صفات بشریه حجابلرینی ییرتار شول بولوت کبی که یرتلور آندن بر
برتو ظاهر اولور روحانیتدن ییلدرم صورتنده مشاهده اولور •
شیخ ابو سعیدك مریدلرندن بریسی بر وقت آبدست آلمشدی
چونکه خلوتنه کیردی بر نور ظاهر اولدی نعره اوروب طشره
چقدی و سکردوب ایلدردی بن حقی مشاهده ایتدم شیخ آنك
حالنی بیلدی چاغروب ایتدی که ای ایش کوردمدك مسکین
اول نور سنك آبدستك نوریدر سن قنده هنوز اول حضرت
قنده دیدی • امّا لوایح صورتنده ظاهر اولان نور غازیا قرآن
یا ایمان یا اسلام منشئندن ظاهر اولور • پس بر وقتده لوامع و
لوایح آراسنده فرق اولدرکه بر وقت ییلدرم صفتنده شاقر تیز
کسلور • ولوامع اول ایلدرامقدرکه متعاقب اولور • بر پارده اكلنور
ولوایح اول کنش نوری کبیدرکه صو عکسندن یاخود آیینه
عکسندن بر یره دوقنور و بر مقدار توقف ایدوب آکلنور • آندن

لوايح
بر وقته لوامع
لوايح

کورینور • و آندن آی صورتنده مشاهده اولور و اندن صکره
کنش صورتنده و آندن صکره انوار جمال و جلال ظاهر اولور بو جمله سنك
شرحی اوزونندر • امّا هر برندن چاشنی ایده لم ان شاء الله تعالی •
پس بلکل که بو انوارك منشائی یعنی قوپدیغی یردلو دردلو در اوّل
روحانیت سالك کبی • و ولایت شیخ کبی • و نبوّت خواجه علیه الصلوة
والسلام کبی • و ارواح انبیا و اولیا و مشایخ و حضرت عزّت و
ذکر لا اله الا الله کبی دخی مختلف ذکرلر و قرآن و ایمان و احسان
و اسلام و انواع عبادات و طاعات کبی • هر برینك بر مخصوص نوری
واردر • و هر بر منشادن بر نور که اول نور اول منشائه مناسبدر
و هر برینك بر ذوقی و بر لونی واردرکه دخی برنده اولبولنماز •
و چونکه بر کزدن حجابدن طشره کله خیالك آنده تصرّفی قالمیه
اول وقت الوان کتوردلر • پس رنکسز و صورتسز و مکانسز
و شکلسز و هیئتسز و کیفیتسز مشاهده حاصل اولور • و نور
مطلق اولدرکه بودر کلندن پاك و منزّه اوله و شکل و لون که
نظره کلور بشریت تعلّقاتندن اولورکه روحك خیالی حجابنك
آردندن آکا یتشور و ادراك ایدر • و قتاکه صرف روحانیته
دوشه و خیال حجابندن طشره کله بو صفتلر هیچ قالماز • پس رنکسز و ش

آندن زیاده وکیر وحجابه کیرد • لاجرم نماز نورندن یا قرآن یا
اسلام یا ایمان نورندن بر عکس کوکل آیینه سنده دوقنور لوایح
ظاهر اولور • نیّتی واخلاصی مقداری وهم کوکل آیینه سی صفا بولدیغی
مقداری لوایحك نورانیّتی وذوقی آرتار واکلنور • وامّا اول نور که
چراغ وشمع وشعله صورتنده کورسه اول بر نوردر که شیخلك ولایتندن
یا حضرت نبوّتدن ظاهر اولور که **وسراجا منیرا** یاخود استفادهٔ
علوم دینی یا نماز یا قران نورندن ظاهر اولور • واول چراغ وشمع که
کوردی اول مقدار نور ایله منوّر اولمشدر • بو منشألردن که بیان
ایتدك واکر مشكات وقندیل صورتنده ظاهر اولسه اول عرفان
نوریدر که مقام احساندن ایریشوب کوکلده ظاهر اولمش اولور •
کوکل نورانیّتی مقداری وحق تعالی نور معرفتی آنکله تمثیل ایتمشدر •
مثل نوره کمشكاة فیها مصباح یعنی نور معرفت اول دیجه یه
بکزر که ایچنده بر چراغ اوله بو نك تقریری کچمشدر ایکنجی فصلده
وامّا اکر علویّات صورتنده کورسه یلدزلر وآیلر وکنشلر کبی •
اول روحانیّت انوارندن اولور که کوکل کوکنده طلوع ایدر •
آنك صقالتی دکلو ظاهر اولور • مثلا کوکل آیینه سی یلدز مقداری
صقالت بولسه روح نوری کوکب دکلو ظاهر اولور • وکاه اولور که

چراغ وشمع وشعله بیان

مشكات وقندیل عرفان نوریدر

اولور که کون کبی آسمان اوزرینه کورر وقت اولور که آسمان کورر امّا
کوکبسز • آسمان کوکل جرمیدر • وکوکب روح نوریدر • کوکل صفاسی
مقداری بلوردر • اکر کوچك اولور اکر بیوك اولور واکر آز واکر
چوق واکر کوکب کورسه آسمانسز اول کوکل نورینك عکسیدر •
عقل نوریله یاخود ایمان نوریله که قلب هواسنك صفاسنده ظاهر
اولور کاه اولور که نفس شویله صافی اولوب تزکیه بولور که کوکل کبی
کورینور • وچونکه کوکل آیینه سی کمال صفا بولسه روح نورینه
قابلیّت کسب ایلسه اول وقت کنش مثالنده مشاهده اولور • ونیجه که
کوکلده صفا زیاده اولسه کنشك نوری زیاده برق اورر • واکر
آی وکنش ایکیسنی معا کورسه آی کوکل اولور که روحك نوری
عکسندن منوّر اولمشدر • وکنش روح اولور که مشاهده اولنور •
امّا هنوز حجاب آردندن طلوع ایدر • زیرا که خیال آنی کنش صورتنده
مناسب نقش باغلمشدر • یعنی نته کیم عالم کبری که مجموع دنیادر
کنش نوری برله منوّر اولمشدر • وآنك اثری دوکلی جهانه یتشوب
آنجلین عالم کبری که بدن انساندر • روح نوریله منوّر اولمشدر •
وآنك اثری کلّ اعضایه ایریشور شویله که حس وحرکت ظاهر اولور
پس خیال بو مناسبت برله کنشك صورتنی روحك حقیقتی اوزره

نقش باغلیجی اولدی والّا نور روح خود بی شکل و بی لون و بی صورتدر
وکاه اولور که شمس و قمر و سیّاره لر حوض ایچنده یا دکز ایچنده و
یا ارمق ایچنده یا صولی چاه ایچنده یا آیینه ایچنده مشاهده اولور
بو جمله که وارد در روحانیّت انوارندندر کوکل که کوکلی مختلف محلّلرنك
اولور که خیال آنی بو وجهله نقش باغلمشدر وکاه اولور که ایمان
وطاعت و تسبیحات و اذکار نورلری کوکله مختلف اولور بر
اول صورت مختلفه برله مشاهده اولور و بو تجلّی کاه اولور که
صفات حق انوارینك پرتوی • من تقرّب الیّ شبرًا تقرّبت الیه
ذراعًا فحواسیله استقبال ایدر و حجاب روحانی و حجاب قلبی
وراسندن عکسی کوکل آیینه سنه صقالتی نردکلو ایسه اول دکلو
مشاهده اولور نته کیم ابراهیم علیه السلام ابتدا حالنده اولمش ایدیکه
فلمّا جنّ علیه اللیل رای کوکبًا قال هذا ربّی • چونکه کوکل آیینه سی
کوکب مقداری صفا بولمشیدی نور حق کوکب مقداری مشاهده
اولندی و چون قلب آیینه سی طبیعت زنکندن تمام خلاص بولدی
آی صورتنده مشاهده اولدی که فلمّا رای القمر بازغًا قال هذا ربّی
وچون آیینه کمال مرتبه یه و صفایه ایردی شمس صورتنده مشاهده
اولدی که فلمّا رای الشمس بازغة قال هذا ربّی هذا اکبر و حقیقتده اول

اول که خلیل علیه السلام جانك نظرینه مشاهده اولوردی صفات ربوبیّت
انوارنك پرتوی عکسی ایدی که کوکل آیینه سنده ظاهر اولوردی لکن
حجاب روحانی وراء قلبده ایدی تلوین مقامنده ایدی و غروب
ایدردی و اول ایدر ایدی لا احبّ الآفلین ایمدی بونده اوج نسنه
وار بری اولدر که مقام تلوینده ایدی و بری اولدر که
انواری پرتوندن ایدی امّا اول که حجاب آردندن ایدی زیرا که
مختلف صورتلرله کورندی و حضرت خود منزّهدر صورتلردن
و اول که مقام تلوینده ایدی افول قبول ایدردی • و اول افول و غروبدن
منزّهدر • و اول که انوار حق صفات پرتوندن که مشاهده اولوردی
زیرا حق تعریف و تعلیم برله مشاهده ذوقن بولوردی • و آنلره
حقّه کوکل حکم ایدردی • و کوکل خود بر حاکمدر که صادق الفؤاددر
کوردوکی نسنه ده ضبط آکا یول بولماز نته کیم بیوردر وما کذب
الفؤاد ما رای وقتا که کوکل اوّلا یلدن و یکلش کوردی و هم
هذا حکم ربّی اول پرتودن دائم قلبه مشاهده اولور • ایمدی
اول انواردن که قلبه مشاهده اولور • همان اول معرفت نوری
اولور بعینه • و کندو حالنی کندویه تعریف ایدوب بیلدردی •
زیرا که غیری نسنه آنی تعریف ایده مز • پس بر ذوق جاننده ظاهر

اولور حضرتندن که اول ذوقله بلورکه کوکلده ظاهر اولان
نسنه حضرتندندر اغیاردن دکل و بو معنا ذوقیدرکه عبارته
کلمز دشوار در و واقعه سنی دخی فهم ایده مز ایمدی بو ذوق
دخی انواع عددر شویله که اکر حق معرفی سمع قپوسندن کیرجك
اولورسه شول موسی علیه السلامه ظاهر اولان کبی اولورکه
انی انا الله دیدی و مادامکه معرف حجاب آردندن کله
واسطه برله کلورکه من الشجرة ان یا موسی وچونکه حجاب
کوتریله واسطه سز ایشندرکه وکلم الله موسی تکلیما •
واکر معرف نظر قپوسندن کیرجك اولورسه وهم حجابلری
باقی اولمش اوله واسطه برله کلورکه نته کیم خلیل علیه السلام
اولمشیدیکه فلما رای الشمس بازغة قال هذا ربی مادامکه
حقیقتده بر ذوق جان ایچنده اولمیه ظاهرا • انا ربك نعرف نفسند
هیچ دل ترجمان ایده مزکه هذا ربی وچونکه حجابی یوزندن
کوتریله معرف واسطه سز کله نته کیم خواجه علیه الصلوة
والسلامه اولمش ایدیکه ما کذب الفؤاد ما رای افتمارونه
علی ما یری وهم عمر رضی الله عنه بوچاشنیدن دادمش ایدیکه
دیدی • رای ربی قلبی • وخواجه علیه الصلوة والسلام احسان

احسان مقامن بیان ایدیکن بو ذوقك حصولنه اشارت ایدیکه
الاحسان ان تعبد الله کانك تراه واکر برکشی سؤال ایتسه که
ابراهیم علیه السلام اول یلدز وآی وکنشی که مشاهده قیلدی عالم باطن
یاخود عالم ظاهرده می ایدی بیان ایت ایشیده لم دیسه آکا جواب
ویروب ایدرز که تفاوت یوقدر بو اکنوك آراسنده زیرا اکر چونکه
کوکل آیینه سی صافی اوله بو مشاهده لری غیبده کورور کوکل عالمنده
خیال واسطه سی برله وکاه اولورکه شهادتده کورور ظاهر عالمنده
حس ایدر • آکا ایدیکی واسطه ایله اول نسنه که مناسبی وار
وحق انوارینك ظهورینه محل اوله بلور اوش یلدز وآی وکنش
کبی که بونلر حق انوارینك پرتوینك منعکسنه قابلدر نته کیم بیوردی
الله نور السموات والارض زیرا که حقیقتده کوردیکی آنی کوکلدر
کوسترجی حضرت عزتدر چون هذا ربی معرفی حق اولدی کوکل
اول ذوقی بولمغه لایق اوله غیب وشهادت وظاهر وباطن
هپ بر اولور وکاه اولورکه کوکل صفاسی کماله ایریشور وحجاب
شفاف اولوب • برق اورر اول وقت سنریهم آیاتنا فی الآفاق
وفی انفسهم کوسترمسی ظاهر اولور • اکر نظر کندوده ایسه
کوردیکی هپ حق اولور • انا الحق آندن صادر اولور • واکر وجود دائر

نظر ایتسه هر ذره ده حقی مشاهده قیلور نته کیم اول عزیز بیوردی
مانظرت فی شیء الا ورایت الله فیه وچونکه حجابلر کلیا کوتریله
مشاهده مقامی واسطه سز میسر اوله اول وقت ایدرکه مانظرت
فی شیء الا ورایت الله فیه واکر مشاهده دریاسنده مستغرق اولسه
شویله که ناظرک وجودی لاشیء اولوب منظور وجودی
قالسه همان جنید قدس الله روحه دیدیکی کبی که ما فی جبتی
سوی الله بو مقامده منظوردن جمال مشاهده سی انسان آیینه سنده
کیر وکندی ناظر اولمق حاصل اولور نته کیم شیخ بیوردی قدس سره
بیت عمریست که درراه تو بایست سرم • وانکه در تو بدید کان
می سپرم • زان روی کون آیینه روی توام • از دیده تو بر روی
تو می نکرم • باشمز آیاق اولدی اوش یولکا نیچه دم دردر •
کوزدن آقان صانمه یاش بلکه بو عین دم دردر • شاهد چون یوزی
آیینه اولدی یوزم آیینه • پس کوزدین کورن ده سن بسه قلدن
عدم دردر • اما آنک لوانی هر بر مقامده کیم بر در نکله مشاهده
اولور • اول مقام مقتضاسنجه دنک بولوب ظاهر اولور • مثلا
نفس قچن لوامه لک مرتبه سنده اولسه بر ازرق نور ظاهر
اولور • واول آندندرکه روح نوری یا ذکر نوری نفسی ظلمتیله قار

قارشورر روحک ضوئندن ونفسک ظلمتندن کوک نور ظاهر
اولوب وجوده کلور • پس اهل تصوفک مبتدیلرینه کوک طون
کیوردلرکه بو مقامک علامتیدر آکا دلالت ایدر • زیرا بو طائفه
لباسی مقام وصفت رنکنده کیرلرایدی وچونکه نفسک ظلمتی ازدق
اوله ونور روح زیاده اوله قزل نور ظاهر اولور • وچون نور روح
ظلمت اوزرینه غلبه ایله صاری نور ظاهر اولور • وچون نفسده
ظلمت قالمسه آق نور ظاهر اولور • وچون نور روح کوکل صفاسیله
قارشوب متحد اولسه یشل نور ظاهر اولور • وچون کوکل تمام
صافی اولسه نور شمس کبی بر نور مشاهده اولور • زیرا کوکل آیینه سی
کمالده صفا وصقالت بولسه نور شمس کبی تمام شعاعیله صافی کوکل
آیینه سنده مشاهده اولور که البته آنک شعاعی قوتندن کمسه نک
نظری آکا تحمل ایده مز • بیت بصر ز نور تو بر تو ظفر نمی یابد • ترا چنانک
تویی دیده در نمی یابد • ز تو چه کونه خبر شد دلم که ز لطف • طراز
پیرهن از تو خبر نمی یابد • بصر بو نوره که هرکز ایده مز اوش نظری •
سنی کما هو کورمک کوزن دکل هنزی • عجب خبر نیجه آلدی کوکل که
لطفکدن • یقاسی کوکلنک سندن آلمادی خبری • وچون نور حق
عکسی اوله روح نورینک اوزرینه بر مشاهده حاصل اولورکه اول

مشاهده شهود ذوقی برله جمع اولوب قارشمشدر • وچون
نور حق روح وقلب حجابسز مشاهده ایده اولوقت رنکسز
وکیفیتسز وحدسز ومثالسز ونهایتسز وضدسز وندسز
آشکاره اولورکه تلوین وتمکین آکالازم دکلدر • پس آنده نه طوغمق
ونه طولنمق بولنور • نه صاغ قالور نه صول نه اوك قالور نه صوك
نه فوق قالور نه تحت نه زمان قالور نه مکان نه ایراق قالور نه
یقین نه کیجه قالور نه کوندوز • لیس عند الله صباح ولا مساء
بونده نه عرش قالور نه دنیا ونه آخرت نور بدا او اذا بداء تستمکن
شمس طلعت ومن رآها امن • والقوم رضوا بظلمة ذات حزن
کم قلت وکم اقول لکن مع من • بو بر نوردرکه کوردینور عیان
کوکل منزلی ایچره دوتر مکان • بو بر شمسدر کیم کوریجك آنی
موحد اولور اهل آخر زمان • ولیکن بو خلق راضیدر ظلمته
که زیرا کوکللری دوتلی در خزان • نیجه بن بو سرّی بیان ایدهیم
نیجه بن بو سوزی دییم رایکان • ایشیدر ودوتار ولی کیسه یوق
خدایا امان الامان الامان • اوّلا مرده صفات جمالك انواری که
حق تعالی نك عالم لطفندندر • اول مشاهده اولور • پس بو
نوع تصرّف قلبه که فنا با غشلر آنی اظهار ایلدنته کیم ذکر اولدی اشته

امّا اول انوار که جلال صفتلرندندر حق تعالی نك عالم قهرندن
ظاهر اولور • اول فناء فی الفنا وفناء الفنا اقتضا ایدر آنی اظهار
ایدر • شویله که بیان بو احوالك شرحنده عاجزدر • زیرا که بو
احوالی کورملودر دیمه لی دکل وغیبی در عینی دکل اوّل بر نور
محرق ظاهر اولور که لا تبقی ولا تذر خاصیتنی آشکاره قیلور که
حقیقتده یدی طاموا اول نورك بر تونندندر • دخی شویله
بلکل که صفات جمال انوار مشرقدر محرق دکل وصفات جلال
انواری محرقدر مشرق دکل وهم عقل وفهم بو معانی یی ادراك
ایده مز • کاه اولور که صفات جلال انواری صرف ظلمانی اولور
وعقل نیجه فهم ایتسون نور ظلمانی که کندوسی نورانیدر • وهم
الجمع بین الضدّین آنك قاتنده محال در • واکر آکلایه بلورسن
اول اشارتی که خواجه علیه الصلوة والسلام بیوردیکه طاموی
بیك ییل یاقدیلر تا که قزل اولدی • ودخی نیجه بیك ییل یاقدیلر
تا که آق اولدی • ونیجه بیك ییل یاقدیلر قاره اولدی • وشمدی
قاره در دیدوکی بو قبیلدن وقاره اودی عقل نیجه فهم ایتسون که
کندی آق ونورانیدر • پس آند نکه حقیقت وحدتده نظر ایدیجك
اولورسن ایکی عالمك هر نه که نور وظلمت وار آنك لطفی وقهریدر

صفاتنك انوارى پرتو ندندر نته كيم بيوردى الله نور السموات
والارض وبو معنيدن اوترى نورى وظلمتى جعل برله ذكر ايلديكه
وجعل الظلمات والنور خلق لفظيله ذكر ايتمدى كه خلق السموات
والارض خلقيتى اوزكه قيلدى وجعليتى اوزكه وبو اشارتك تحتنده
چوق معنا واركه هر فهمه لايق دكلدر اما صفات جلال چونكه
فناء الفنا مقامنده الوهيت هيبتى جملهسنى اظهار ايدر بر نور (ظلمت)
ظاهر اولوركه اول فانى قيلوب باقيده وتوحيدده وهم اول لددوركى
ودير يلديجيدر شويله كه آنك عظمت سطوسنك طلسم اعظم
شكست اولوب رسم ورسوم مبهم آشكاره اولور خواجه
عليه الصلوة والسلام دعا ايتديكى كه ارنا الاشياء كما هى مقصود
قهر ولطفك صفات انوارى ظاهر اولمق ايدى صفات ذاتى دركه
ندنك وهر نسنهنك كه عالمده وجودى وار يا صفات لطف انوارى پرتو
ياخود صفات قهر انوار پرتو ندندر والا هيچ نسنه وجود حقيقى
يوقدر كه قائم اوله كندى ذاتيله ووجود حقيقى حضرت لايزالكدر
وآندن غيرى نه كيم وار وارلغى آنكلهدر نته كيم بيوردى هو
الاول والاخر والظاهر والباطن بيت دل مغز حقيقت
تن پوست ببين در كسوه روح صورت دوست ببين هنر

هنر چيز كه آن نشان هستى دارد يا سايه اوست يا اوست ببين
كوكل مغز حقيقت بل تنى هم پوست بل ذى نهار ولى جان كسوتنده اوشر
كوروندى صورت دلدار جهانده هر نه كيم موجود اولوب صورتده
كوروندى يا آنك كولكهسن فرض ايت يا عين ذاتنى بل وار وصلى
الله على سيدنا محمد وآله اجمعين الفصل الثامن عشر في بيان
المكاشفات وانواعها يعنى اون سكزنجى فصل مكاشفاتى انواعى
برله بيان ايدر قال الله تعالى فكشفنا عنك غطاءك فبصرك
اليوم حديد وقال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم حجاب النور
لو كشفنا لاحترقت سبحات وجهه ما انتهى اليه بصره عزيز
من بلكل كه حقيقتده كشف اولدركه بر نسنه حجابدن طشره كله
بر وجهله كه كشف ايتمى اول نسنهنك ادراك ايده بر صفاتله كه اندن
اول ادراك ايتمش اوله نته كيم بيوردى فكشفنا عنك غطاءك
فبصرك اليوم حديد يعنى سنك نظركدن حجابى كوتوردك اول
نسنهكه شمدىيه دكين كورمزدك سكا مكشوف ومعلوم قيلدق
وحجاب اول موانعدر كه قوللرك كوزن جمال حضرت مشاهدهسندن
منع ايدر ايمدى اول جميع دنيا وآخرتدر كه بر روايتده اون سكز
بيك عالمدر وبر روايتده يتمش بيك عالمدر وبر روايتده اوچيوز التمش

بيك عالمدر • امّا اولكه مناسبدر قدد يتمش بيك عالمدر حديث
صحيح ايله خبر ويردنه نته كيم بيوردى • انّ الله تعالى سبعين
الف حجاب من نور وظلمة • ويتمش بيك عالم انسان نهادنده
موجوددر هم عالم حسابنجه انسانك كوزى واردر كه اول عالمى
اول كوزايله مطالعه ايدر بلور اول عالم كشف اولديغى حالده
وبو يتمش بيك عالم ايكى عالم ايچره مندرجدر كه آكا نور وظلمت
ديرلر • يعنى كه ملك وملكوتدر وهم غيب وشهادت دخى ديرلر •
وجسمانى وروحانى ديرلر • دنيا وآخرت ديرلر • جمله سى بردر
عبارت وآدلرى مختلفدر • وانسان بو ايكى عالمك مجموعندن
عبارتدر كه قدرت لايزال ايكى ضدّدن آراسنده جمع ايتمشدر •
ويتمش بيك كوزكه يتمش بيك عالمى ادراك ايدر انسانك ايكى عالمى
ايكى عالمى مدركاتى ايچنده جمع ايلمشدر • حواس كبى كه جسمانيته
تعلقدر • وجميع جسمانيات عالملرن اول بش حسّ ايله ادراك
ايدر • ودخى مدركات باطنى كبى قواى بشريه وبش حواس باطنى ادنكه
انسانك روحانيتنه تعلقدر • وجميع روحانيت عالملرى آنكله
ادراك ايدر • واول مدركات عقل وقلب وسرّ وروح ديرلر
وخفى ديرلر • امّا اهل سلوك اصطلاحنده مكاشفه اولمغنه اطلا

اطلاق ايدرلركه • بش حواس باطنى برله ادراك ايله • آكا اطلاق
ايلمزلركه بش حواس ظاهرى برله ادراك ايده • ياخود قواى بشرى
برله حواسّه تابعلردر • پس چون سالك صادق ارادت جذبه سى
اسفل سافليندن يوزن شريعت اعلاى علّيين طرفنه يوندره
وصدق قدميله شريعت جادّه سنده مجاهده ورياضت قانونى
اوزره متابعت قلاوزى بناهنده سلوك ايتمكه باشليه اول يتمش
بيك حجابك هربرينى كه كيچه آكا بر كوز كه اول مقامه مناسبدر •
آچلمش اولور • واول مقامك احوالى آنك نظرينه كشف اولوب
معلوم اولور اول انك عقل كوزى آچلور وحجابدن رفع اولديغى مقدارى
وعقل صفا بولديغى دكلى معانى معقول يوزكوسترر • ومعقولاتك
اسرارندن خبردار اولور اول كشفه كشف نظرى ديرلر اعتقاد
واعتماد زياده اولماز • زيرا هرنه كه نظره كلور آكا قلم اورمز واله
كيرمز واعتماده يرامز • هرچه بينى بتو بخشد اى دل • يعنى هرنه
كه كورورسن اى دل سكا باغشلمزلر آلورلر حكما وفلاسفه
بو مقامده قالديلر • وهمتلرن عقلى تجريده ايدوب معقولاتك ادراكنه
صرف ايتديلر • واوزون عمرلرك خرج ايتديلر • وآنى مقصد ايدينوب
حقيقته ايرشميوب قالديلر • وانكار ايدوب ضلالته اوواررزنده

یاوقلندیلر وهم خلقی کمراه ایتدیلر ابلیس کبی کیم کندی کمراه
اولدیغنه راضی اولمیوب قلون خلقی دخی کمراه قیلدیلر وضلّوا
من قبل واضلّوا کثیراً وچونکه کشف معقولاتدن نجه مکاشفات
قلبی ظاهراولور وآکا کشف شهودی دیرلرکه انوار مختلفه کشف
اولور نته کیم آنک بعض شرحی مشاهدات فصلنده ذکراولندی
وآندن صکره مکاشفات سرّی ظاهراولور آکا کشف الهی دیرلرکه
یارادیلمشک اسراری وهرنسنه نک وجود حکمتی ظاهر ومکشوف
اولورکه مقدّسلر اول اسراردن خبردارد کل ای کرده غمت غارت
بیهوش دل ما دردتو زدل خانه فروش دل ما سرّی که مقدّسان
ازان محرومند عشق تو فروکفت بکوش دل ما ای یار غمک
سنک عقلیمی قیلور بیهوش دردک بوکوکل ملکنی یغمایدر ویرودر
اوش اول سرکه فرشته لر بیتشمدیلر آکا هردم بوبنم سمعم اول نغمه‌ی
ایدرکوش آندن صکره مکاشفات روحی ظاهراولور وآکا
کشف روحانی دیرلر اول مقاملک اوّللرنده معراجلر ظاهراولور
وجنّت وجحیم عرض اولوب ملائکه کورمک وآنلرایله کلچی ایتمک
ظاهراولور وچون روح برکز صفا بولسه وجسمانی کدورتلردن
پاک اولسه نهایتسز عالملر کشف اولور وازل وابد دائره سی کشف

کندی النده دورایدی بومقامده زمان ومکان حجابی رفع اولور
اولنسنه که زمان ماضیده اولمش ایدی بوحالده ادراک ایدر وتاکیفی
اولورکه موجودات یارادیلدیغنک ابتداسندن وآنک مراتبندن
آنک نظرینه کشف اولور بوتجلیده که اولنسنه که زمان مستقبلده
اوله جقدر آنی ادراک ایدر نته کیم حارثه ایدردیکه کانّی انظرالی
الجنّة یتزاورون والی اهل النار یتعارضون وخواجه علیه
الصلوة والسلام بیوردیکه عرضت علی اهل الجنّة فرایت اکثر
اهلها المساکین وعرضت علی النار فرایت اکثر اهلها النّساء
یعنی خواجه علیه الصلوة والسلام ایدر جنّتی بکا عرض ایتدیلر
اکثر خلقی فقرا کوردم وجهنّمی دخی عرض ایتدیلر اکثر خلقی خاتونلر
کوردم چون زمان ومکان حجابی رفع اوله اول زمان ومکانکه
اخرویدر کشف اولور وهم بومقامده شویله اولورکه اوکوندن
وآردندن کورر نته که خواجه علیه الصلوة والسلام ایدر دیکه
یا ایّها النّاس انّی امامکم فلا تسبقونی بالرکوع ولا بالسّجود
ولا ترفعوا رؤسکم فانّی اریکم من امامی وخلفی یعنی بندن
اوک باشکزی رکوعدن وسجوددن کتورمک که بن سزی
اوکومدن کوردکلین آردمدن کوردم واکثر خرق عادتکه

آکاه کرامت دیرلر بو مقامدن ظاهر اولور کوکلده دوشونی بلمک
کبی • وغیبدن کیفی بلمک کبی وصوا اوزرنده واوداوزرنده یوریمک کبی •
وبو مثللو غیری حرکاتلر واقع اولور • اما بو جنس کراماته اعتبار
اولنماز زیرا که اهل دنیا بو جنس اولور • نته کیم فخر کائنات علیه افضل
الصلوات ابن صیاددن صوردیکه ما تری ایتدی که اری
عرشا علی الماء فقال النبی صلی الله علیه وسلم اراک عرش
ابلیس یعنی بیوردی که نه کوردسن اول ایتدی که عرشی کوردم
صوا اوزرنده • پس بیوردی که اول ابلیس عرشیدر • ودخی بو جنس
خرق دجاله دخی اولیسردر تا حدیثده کلمشدر که دجال بر کشی‌یی
اولدوروب تکرار دیری قیله • اما اول خرق عادتکه کرامات
اوله اول اهل دیندن غیرنده بولنماز • اول اولدر که کشف روحی
اولدقدن صکره مکاشفات خفی ظاهر اوله زیرا که روح
کافرده ومسلمانده دخی واردر اما خفی بر روحدر که خاص
حق تعالی حضرتندن درخاصلره ویریلور آنجق • نته کیم بیوردی
کتب فی قلوبهم الایمان وایدهم بروح منه وبر یرده دخی
یلقی من امره علی من یشاء من عباده وفخر کائنات علیه
افضل الصلوات حقنده بیوردیکه وکذلک اوحینا روحا من

من امرنا ما کنت تدری ما الکتاب ولا الایمان ولکن جعلناه
نورا نهدی به من نشاء من عبادنا یعنی اول روح نورانی که خاص
حضرتندندر که آنی بعض قوللره ویررز که خاصلردر بزم حضرتمزده
بعضیه ویرمزز تا که خاصلر آنک واسطه سی برله بزم صفا تمز
عالمنه یول بولهلر • مصرع دستم راهم دخش دستم کشند •
اما شویله بلکل که نته کیم عالم جسمانی وعالم ملکوت آراسنده
کوکل واسطه اولمشدر شویله که بر یوزی ملکوتدردر • وبر یوزی
جسمه در • تا اول یوزله که ملکوته در وتمشدر عقل وروح یوزندن
فیضاتنی قبول ایده • وبو یوزله که جسمه دوتوبدر • روحانیت
ومعقولات انوارینک اثرلرینی نفسه وبدنه ایرشدره • آنجلاین
کوکل دخی سر عالمنه روح عالمنه آراسنده واسطه اولمشدر •
بر یوزی روحه وبر یوزی قلبه در • اول یوزی که روحه در •
آنکله روح فیضنی استفاده ایدوب قبول ایده • واول بر یدکه
کوکله دوتمشدر • اول فیضی که روحدن آلمشدر قلبه ایرشدره •
وآنجلاین خفی واسطه سر در حق تعالینک صفات عالیه و
روحانیت عالمنه آراسنده • تا که حضرتک صفات مکاشفاتنه
قابل اوله • وآنک اول اخلاقک عکسنی روحانیت عالمنه ایرشدره

تاکه تخلقوا باخلاق الله شریفیله مشرف اوله• بو کشفه کشف
صفاتی دیرلر• بو حالده اکر علیملك صفتیله کشف اولسه علم لدنی
ظاهر اولور• واکر سمیعلك صفتیله کشف اولسه خطاب ظاهر
اولوب استماع کلام حق حاصل اولور• واکر بصیرلك صفتیله کشف
اولنسه رؤیت ومشاهده ظاهر اولور• واکر صفت جلال برله
کشف اولنسه صافی حقیقی ظاهر اولور• واکر قیوملك صفتیله
مکاشفه اولسه بقای حقیقی ظاهر اولور• واکر صفت وحدانیت
برله مکاشفه اولسه وحدت ظاهر اولور• باقی قالان صفاتی هم
بو قیاس اوزره فهم ایله• اما کشف ذاتی بر مرتبه ده در که غایت بلندکه
وآنك بیاننده عبارات واشارات قاصردر• اما شیخ آنی بیانده
ایکی بیتنده رمز ایتمشدر که• بیت تا بر سر کوی عشق تو منزل
ماست• سر دو جهان بجمله کشف دل ماست• آنجا که قدمکاه
دل مقبل ماست• مطلوب همه جهانیان حاصل ماست•
یعنی عشقك مقامنده دوتالحاجتمز منزل• بو کونینك وار اسراری
اولور کوکلمزه نازل• بو مقبل قلبمز دخی قدمکاه ایدلی هر شیئی
اولوبدر بزه مطلوبی بو جمله عالمك حاصل• بو مرتبنك تمامی فی
تجلی فصلنده کلور ان شاء الله تعالی وصلی الله علی سیدنا محمد وآله

وآله اجمعین• الفصل التاسع عشر فی بیان التجلی
الذات وصفاتها یعنی اون طقوزنجی فصل تجلی ذاتی وتجلی
صفاتی بیان ایدر• قال الله تعالی فلما تجلی ربه للجبل جعله
دکا وخر موسی صعقا• وقال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
اذا تجلی الله لشیء خضع له• وقال علیه الصلوة والسلام
ان الله خلق آدم فتجلی فیه• عزیزمن بلکل که تجلی عبارتدر
آندن که الله تعالی نك ذاتی وصفات الوهیتی ظاهر اوله•
جل جلاله نته کیم شرحی کلیسر ان شاء الله تعالی وروحك دخی
تجلیسی اولور• وبو معناده سالکه چوق غلط واقع اولور
وکاه اولور که روحك صفاتی ذاتیله بیله تجلی ایدر سالکه تجلی
حق ذوقی کوستورر نیجه لر بو مقامده مغرور اولوب صاندیلر که
دل تجلی حقی بولدیلر• واکر بر شیخ کامل متصرف اولمازسه بو ورطه دن
خلاص دشواردر• اکرچه مشایخ سلف قدس الله ارواحهم
بو حقایقی کشف ایتمکه آدتی ایتمدیلر وکوچلری یتدی وکچه اغیار
نظرینه اوردیلر• اما چون بو ضعیف یعنی شیخ نجم الدین
رازی نور الله روحه اول نظره بنا ایتدی که نیجه بی معنی مدعیلر
بو طائفه آداسنده ظاهر اولمشلردر• وآنلر که کمال مقصد

ومقصودلری ایرشمش صاندیلر • بو یولده کندیلری مملکت ایچنده
جایز تصرف بلمشلردر • واباحت وزندقه یه دوشمشلردر •
نته کیم دیمشلردر • پوشیده مرقعند ازین خامی چند • بکرفته
ظطامات الف لامی چند • نارفته ره صدق وصفا کامی چند •
بدنام کنندهٔ نکونامی چند • برکورکه نه خوش کیمش بو خرقهٔ
هر عامی • افواهده آلمشلر بر نیچه الف لامی • بو صدق وصفایه
وارامادیلر هرکز • ایلی ایلدیلر بدنام بو جمله نکونامی • پس بو
مدعیلره دیله دی که محک اولمغیچون سلوکک مقاماتی واحوالنک
شمه سنی بیان ایده تا که کندیلرینی بو محکه اوره لر • اکر بو احوالدن
کندولرده نسنه بولمشلر ایسه شیطانک غروری جوانندن و
نفسک مکر ودوزاغندن خلاص بوله لر • ویوزلرک صراط
مستقیمه دوتهلرکه جادهٔ متابعتدر • واکر آنلرده طلب دردی
باقی قالورسه اللهک برصاحب دولتک دامننه اوره لر آنک
پناه دولتنده مقصده ومقصوده ایرشه لر نته کیم بیوردر واتوا
البیوت من ابوابها • تا زاغ صفت بجیفه برآلایی کی چون
شاهین درخوار شاهان آیی چون عصفور اکر غدای باز
کردی • بازکردی که دست ملک را شاهی • زاغ کبی نجسه تا کیم اولة

تجلی دو جانی
وتجلی ربانی

اولسن اناز • نیجه شاهین کبی شاهلره اولسن همراز • سن
اکر سرچه لین لتمه شاهین اولسن • شاه قولینه مناسب
اولسن بر شهباز • وبردخی بو اجلدنکه طالب صادقلره و
مرید عاشقلره طریق صوابه دلیل اوله • وهم مشوق اوله مرجع
ومآبه • پس ایدی تأیید ربانی برله شروع ایدرز • وهم تجلی روحانی
وتجلی ربانی آراسنده فرق ایتمکی شرح ایدرز • بلکل که چون کوکل
آیینه سی ماسوای حضرت وجودن کدورتنک صقالتبو لسه
وصفاسی کماله ایرسه اول وقت شمس جمال حضرت آکا اشراق
ایدر • وجام جهان نمای حضرت اولور • یعنی برجام اولورکه حق
تعالینک ذات وصفاتن حکایت ایدوب کوسترر • ولکن تنویه
صانمه که هر کشی به صفا وصقالت دولتی الویره آکا تجلی حاصل
اولوب بو سعادت برله مسعود اوله وذلک فضل الله یؤتیه
من یشاء اول حقک عنایتیدر دیله دیکنه ویرر • امّا بو دکلو
وارکه بو سعادتله صافی کوکلر مسعود اولور • مکدر کوکلر بوندن
محروم مدر • نته کیم شیخ عبدالله انصاری رحمة الله علیه بیوردر •
تجلی حق ناکاه آید • امّا بردل آکاه آید • یعنی حق تعالینک تجلیسی
ناکاه کلور امّا اول کوکله کلور که آکاه اوله یعنی صفا وصقالت

بولمش اوله • وهم شیخ علی یونانی خواجه ابوبکر شنبانیك قدس الله
روحهما روایت ایتدی که خواجه ایتدی • نه هرچه بدروید کود
کرفت امّا کود آن کرفت که بدروید یعنی هر سکردن قولانه تیمدی
امّا قولانه یتن سکرتدی • واولورکه اوّل امرده چون کوکل آیینه‌سی
بشریّت صفاتندن وطبیعت ژنکندن صافی اوله وصفات روحانیّتك
بعضیسی کوکله تجلّی ایده اوّلا انوار روحانیّت غلباتنك اولور • وکاه
اولورکه ذکر وطاعت نوری روح انوارینك اوزرینه غلبه ایدر آنك
روحانیّت دریتك موج اورمغه باشلر • وبولك بولك موجلر کاه دریاسی
اورمغه باشلر • پس کوکل آیینه‌سنك صفاسنده تجلّی ظاهر اولور
که روح جمله صفاتیله تجلّی ایدر • وبو صفات بشری آثارینی
بر کزدن محو ایدر • وکاه اولورکه روح تجلّیسی مذکورك نوریله
قارشمش اولور • آندن مذکور تجلّیسنك ذوقی ظاهر اولور •
امّا اول اولماز • وکاه اولورکه ذات روح که حقّك خلیفه‌سیدر تجلّی ایدر
واول خلد فتله انا الحق دعویسن ایتمکه باشلر • وکاه اولورکه
جمله موجوداتی روحك خلافت تختی ایلنك سجوده بولور غلط
دوشوب ظن ایدر که مکر بن حضرت حقم بو حدیث قیاس ایدرکه
اذا تجلّی الله الی الشیء خضع له بو جنسك غلط واقع اولور و نفس

ونفس اول غرور شربتن شربنه موافق اولدیغیچون وهر سالك
حقله باطل آراسنده تمیز ایده مز الّا آنلر ایدرکه حقك عنایت
نظریله محفوظ اولوب امین اولمشلردر نفسك کیدندن وحقك
مکرندن که لا یأمن مکر الله الّا القوم الخاسرون امّا تجلّی روحانی
ایله تجلّی ربّانیده فرق اولدرکه تجلّی روحانی صدوث صفتیله موصوفدر
آنك اول قدر قوّتی اولمازکه افنا ایده اگرچه ظاهر اولدیغی وقت
صفات روحانیله بشریّه‌سی زائل قیلور امّا افنا ایده مز وقتا که تجلّی
حجابه کیرر وصفات بشری کیرو کلورکه عاد المیشوم الی طبعه •
تا وقت اولورکه نفسه روحانیّت تجلّیسندن بر آلت دخی حاصل اولور
علم ومعرفت کبی مکر وحیله ایچون کندی هواسی مقصودلرینی حاصل ایدر
بو آلتله که آندن اوّل یوغیدی • وحق تجلّیسنده جلّ وعلی بو آفت
بولنماز زیراکه حق تجلّیسنه لازم اولان نفس طوری پاره پاره
اولمقدر • وصفات باطله‌سی آنك زائل اولمقدرکه وقل جاء
الحقّ وزهق الباطل انّ الباطل کان زهوقا • بر فرق دخی
اولدرکه تجلّی روحانیدن کوکله دلنمکلك ظاهر اولور وشكّ
وریب شوائبندن خلاص بولماز وتمام معرفت ذوقی ویرمز
وتجلّی حق بونك خلافنجه اولور وبر دخی فرق اولدرکه تجلّی

روحانیدن وارلق وغرور وعجب وپندار ظاهر اولوب آرتاده
وطلب دردی ناقص اولوب نیاز اکسلك اولور وگستاخلق زیاده
اولور وحقك تجلیسندن بو جمله سی محو اولوب وارلق یوقلغه مبدل
اولور ودرد طلب آرتار وصوسزلق زیاده اولور بیت

سوز دل خسته از وصالش ننشست وین تشنگی از آب زلالش ننشست
وپیری که وجود نقش هستی برخاست وز سر هوس عشق جمالش ننشست

کیتمدی کوکل سوزی اول دوست وصالینه هم بو عطشم کیتمز اول آب
زلالینه بو وارلغك نقشی محو اولدی وجودمدن سودا وهوس آرتدی
واردقجه جمالینه اما تجلی ربانی ایکی دورلودر بری تجلی ذات و
بری تجلی صفات وتجلی ذات دخی ایکی درلودر بری تجلی ربوبیت
وبری تجلی الوهیت تجلی ربوبیت موسی علیه السلامه اولدی
وطاغ آنك طفیلی ایدی اول طاغ طفیلی دکلکه فلما تجلی ربه للجبل
جعله دکا وخر موسی صعقا تجلیدن طاغك نصیبی تدکدی
یعنی اوشنمق ایدی وموسی علیه السلامك نصیبی صعقه ایدی
چونکه حق تعالی ربوبیت برله تجلی ایتدی وموسی علیه السلامك
وطاغك وارلغی قالمادی واکرچه طاغ پاره پاره اولدی موسی
علیه السلام بیهوش دوشدی ولیکن چونکه ربوبیت تجلیسی باقی دو

دو تجلیدن آنلرك وجود باقی قالدی فانی اولمادی اما تجلی الوهیت
فخر کائنات علیه افضل الصلوات اولان محمده ایدی تا محمدك
جمیع وارلغینی یغمایه ویردی وآنك وجود پاکی عوضنه ذات
الوهیت وجودن اثبات ایتدی که ان الذین یبایعونك انما یبایعون
الله یدالله فوق ایدیهم بو سعادتك کمالی انبیادن هیچ کمسه یه
ویرلمدی اما آنك خرمنندن خوشه چین اولنلری بو تشریفه
مشرف قیلدیلر واول خرمندن بو نصیبه یتشدی که لایزال یتقرب
العبد الی بالنوافل حتی احبه فاذا احببته کنت له سمعا و
بصرا ویدا ولسانا فبی یسمع وبی یبصر وبی یبطش وبی ینطق
ایمدی بو سعادت ذات الوهیت تجلیسندن اولدی اما تجلی
صفات اولدخی ایکی نوع اوزره در بری صفات ذاتی وبری
صفات فعلیه در وصفات ذاتی ایکی درلودر صفات نفسی
وصفات معنویه در صفات نفسی اولدر که دلالت ایده ذات
باری یه جل جلاله آنجق زیاده معنایه دلالت ایتمیه ذاتدن اوزکه
مثلا موجودلك وواحدلك ونفسیله قائم اولمقلق بونلر همان
ذات باری یه دلالت ایدر اوزکه یه ایتمز پس اکر موجودلك
صفاتیله تجلی ایتسه آنی اقتضا ایدر که جنید دیدی ما فی الوجود سوی الله

واكر واحدلك صفتيله تجلّى ايتسه آنى اقتضا ايدركه ابو السعيد ديدى
ما في الجبّة سوى الله واكر قائم بنفسه تجلّى ايتسه آنى اقتضا ايدركه
ابا يزيد بسطامى ديدى سبحاني ما اعظم شاني وصفات معنوى
اولدركه بر معنايه دلالت ايدركه ذاتك اوزرينه زايددر نته كيم عالم
قادر مريد سميع بصير در آه بونلره دلالت ايدر نته كيم ايدر ذ
آنك علمى وارادتى وقدرتى وسمعى وبصرى وصوتى وكلامى
وبقاسى وار بو معنالره كه دلالت ايدر ذاتك اوزرينه زايددر
وقتاكه حق تعالى تجلّى ايدوب عالمك صفتى ظاهر اولسه بى واسطه
علوم حقايق ظاهر اولور نته كيم آدم عليه السلامه اولديكه وعلّم
آدم الاسماء كلها واكر صفت قدرتله تجلّى ايدرسه شو تجلّين اولور كه
رسول كبريا سند اصفيا محمّد المصطفى صلّى الله تعالى عليه وسلّم
حضرتلرينه حاصل اولديكه مبارك بر مغيله اشارت بيوروب
قمرى ايكى پاره قيلدى وهم بر آووج طپراغيله بر لشكرى صندردى كه
وما رميت اذ رميت ولكنّ الله رمى واكر مريدلك صفتيله تجلّى
ايتسه شو تجلّين اولور كه ابو عثمان بصرى يه حاصل اولمشدى كه
ايتدى اوتوز ييلدركه بن نه ديلرسم حق تعالى آنى ديلر بونسنه
ارادت برله تجلّى اولجق ظاهر اولور واكر سميعلك صفتيله تجلّى

تجلّى ايتسه شو تجلّين اولور كه سليمان عليه السلام اولمشدى كه
قرنجه نك اوني ايراق بولدن ايشدردى قالت نملة يا ايها النمل
ادخلوا مساكنكم واكر بصيرت صفتيله تجلّى ايتسه هر ذرّه ده
حق تعالى يى مشاهده ايتمك مرتبه سى حاصل اوله نته كيم كلمشدركه
ما رأيت شيئا الّا ورأيت الله فيه او قبله او بعده واكر حيات
صفتيله تجلّى ايدوب كورنسه شويله اوله كه خضر والياس عليهما
السلام حضرتلرينه اولمشيدى تاكه حيات باقى بولوب فانى اولمادیلر
واكر كلام صفتيله تجلّى ايتسه شو تجلّين اوله كه موسى عليه السلامه
اولمشدى وكلّم الله موسى تكليما واكر بقا صفتيله تجلّى ايتسه
انسانيّت وارلغنى محو ايتمك تقاضا قيله وهم صفات ربّانى اثبات
ايله كه يمحو الله ما يشاء ويثبت حسين منصور بونك دمن اوردى كه
بيني وبينك انّي يزاحمني فارفع بجودك انّي من البين اما
صفات فعل اون رزاقلق وخالقلق واحيا واميت كبى يعنى
دريلتمك واولدرمك كبى وقتاكه رزّاق صفتيله تجلّى ايتسه
شو تجلّين اولور كه مريمه اولمشدى وهزّي اليك بجذع النّخلة
تساقط عليك رطبا جنيّا قورى آغاجدن حق تعالى آكا خرما وردى
آغاجى دير تدكجه دوكلوردى واكر خالق صفتيله تجلّى ايتسه

شو تجلیدر که عیسی علیه السلام اولمشدی نته کیم بیوردی واذ
تخلق من الطین کهیئة الطیر باذنی فتنفخ فیها فتکون طیرا باذن الله
یا پچقدن قوش دوزدی وآکا جان ویردی باذن الله تعالی
وچون احیا صفتیله تجلی قیلسه شو تجلیدر اولورکه ابراهیم علیه
السلام اولمش ایدی نته کیم بیوردی رب ارنی کیف تحیی الموتی
وبو تجلیدر عیسی علیه السلام دخی اولدیکه واذ تخرج الموتی
باذنی یعنی اولو دیریلتمک صفتیله موصوف اوله واکر اماتت
صفتیله تجلی اوله شو تجلیدر اولکیم ابو یزیده اولمشدی که ابو تراب
نخشبی‌نک بر مریدی آنی کورمکه کلدی ابو یزیدکه نظر ایتدی درحال
نعره اوروب دوشدی واولدی بونک کبی کشی کیمه که قهریله
نظر ایتسه هلاک ایدردی بو اولدورمک اکرچه صفات فعلیه‌دندر
اما صفت جلاله تعلق دوتر • وصفت جلال دخی ایکی نوعدر
بری صفت ذاتی وبری صفت فعلی اما صفت فعلی اولشی امانت‌که
که ذکر اولندی اما صفت ذاتی اول دخی ایکی درلودر بری صفات
جبروت وبری صفات عظموت وقتاکه صفات جبروت برله
تجلی ایدوب ظاهر اولسه بر نور بی‌نهایت غایت هیبتده ظاهر
اولور • بی رنک وبی صورت وبی کیفیت اول امرده اول نوردن لمعان

لمعان مشاهده اولنه که درحال انسانیت صفتنی فنا ایدوب وارلق
آثارینی محو ایده تا اول وقت اوله که فنایی بیلمکله علمی دخی قالمیه آنک صکره
وسقیهم ربهم ساقیسی تجلی جامندن بر قطره جلوب شربتن ساکه
قوتندن آرتق ایچوردجک اولورسه اول شرابن قطره‌سی آنک ولایتنی
شویله تاراج ایدوب فنایه ویره که کندی وجودینه وفناسنه
علمی دخی قالمیه وجودهم رخش کوتوره که صعقه دیو بو حالته
دیرلرکه شیخ بیوردر قدس الله تعالی روحه بیت زان باده نخورده
ام که هشیار شوم • وان مست نیم که باز بیدار شوم •
یک جام تجلی جلال تو بسم • تا از عدم ووجود بیزار شوم •
اول شرابی ایچمدم ای یار کیم اولم هشیار • ایله مست اولمادم ای دوست
و که اولم بیدار • بکا بر جام تجلی جلالک بسدر • تاکه وارلقدن و
یوقلقدن اولم بیزار • صفات عظموت دخی ایکی درلودر •
بری حی وقیوم صفتلریدر • وبری متکبر وعظیم وقهار صفتلریدر
اکر حی وقیوم صفتیله تجلی ایتسه فناء الفنا یعنی فنانک وجودندن
معرفتی دخی فانی اوله افنای خلق ظاهر اوله نته کیم ملک الموت
سبب فنادر • وقتاکه اول دخی فانی اوله معنای حق اولوقت ظاهر
اولور • فناء الفنا ظاهر اولوب بقاء البقا یوزکوستردی اول

نورن صفتی ظاهر اولدکه یهدی الله لنوره من یشاء برظاهر
اولمقدرکه هرکز مخفی اولماز و بر طلوعدرکه غروبی امیندر
صفات جمال تجلیسنک کاه ستر اولور کاه ظهور ایدر زیراکه تلوین
مقامیدر اما بونک که تجلی صفات جلالدر مقام تمکیندر دائم
ظهوردر ستر یوقدر و ایکیلک کوترلدی وحدت صرف اولدی
ایمدی بو مقام نادردر پس نته کیم بر وقت شیخ ابو سعید و شیخ
ابو علی دقاق رحمة الله علیهما حاضر ایدی شیخ علی دقاق تجلی مقامندن
سوز سویلردی شیخ ابو سعیدک وقت غلبه ایدوب دوری کلدی
ایتدی ای شیخ بو حال دائم اولورمی ایتدی او ترکه دائمی اولماز
بر ساعت او تردی ایتدی ای شیخ بو حال دائمی اولور ایتدی او ترکه
اولماز اکر اولور ایسه نادر اولور پس ابو سعید نعره اوروب
چرخه کیردی و ایدردی که بو اول نادرلردندر پس بو مقامده
اولکه ایمان نه در عیان اولور و عیان ایچنده نهان اولور
کفر و ایمان امتیازی کتوریلور وصال و فراق ذکری برطرف ایکیلک
کوتریلور نته کیم شیخ قدس الله تعالی روحه بیورر بیت
با بوی تو کفر و ایمان بنماند با نور تجلیت دل و جان بنماند
مائی ما زما تجلی بنمود امید وصال و بیم و هجران بنماند قوقك

قوقك ایشتدی کندی کفریله ایمان یوزك چون اولدی عیان
یاوی ویردی بو دل وجان بو بزلکز بزدن تجلی چون آلدی امید
وصلیله کندی خشیت هجران فاعلم انه لا اله الا الله حقیقی بونده
تجلی ایدوب ظاهر اولور شویله که الوهیت سلطنتی ولایتی تمام
دوتوب بکلی وجودی اورته دن کوتریلور ذنبدن استغفار
اول وقت میسر اولورکه واستغفر لذنبك ای لذنب وجودك
زیراکه وجود بر ذنبدر که آکا بکزر بر ذنب اولمیه شویله که بیورمشلر
وجودك ذنب لا یقاس به ذنب آخر و اول حدیث که فخر کائنات
علیه افضل الصلوات بیوردی انه لیغان علی قلبی وانی لاستغفر الله
فی کل یوم سبعین مرة یعنی خلقه فارشو تبلیغ رسالت ایدوب
و معاملاته مباشرت ایتدیکیچون هر نفس بر وجود طوغار و کیرو
دار بولدی حقیقی کنسنك ایلنده ظاهر اولور لاجرم بن استغفار ایله
اول وجودی بر کوننده یتمش کره نفی ایدرم شویله که وجودك اهلری
مرتفع اولور پس فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرتلرینك حدیث
شریفی بوکا اشارت اولدی کلدك ایمدی وقتا که حق تعالی کبریا و عظمة
وقهاریه صفتیله سالکك ولایتنه تجلی ایتسه خاص اولشمدیه
دك سالك بولدیغنی کیرو یه یاوی قیلور و دهشت و حیرت

آنك يرينه طورر وعلم ومعرفت جهله وانكاره مبدل اولور بو بر
جهلدر كه علمك يوقادر ودر بو مقامده رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم وقل رب زدني علما مرتبه سندن صكره يا دليل
المتحيرين زدني تحيرا فيك دعاسنك الين كتوردردى سالك بو
مقامده دريا صفت اولور وجودى بوحدته مستغرق اولوب
صوسزلقدن دوداقلرى قوردى وكوزلرى ياش قالور نته كيم
شيخ قدس الله روحه ديمشدر اى لعل لبت بجون دلها تشنه
چشم تو بديدن تو چون ماتشنه هر دم چشم بروى تو تشنه ترست
اى طرفه كه درياشده ودريا تشنه اى كه لعلك بو جكرلر قانى
ايلدى نوش كوزلرم كولمكبى يوزوكا تشنه اولدى اوش ايكى كوزم
تشنه ديداركا بو طرفه كيم بحر دركندوسى بينه تشنه اولوب ايتدى
جوش واكر بو صفتلرله عامه تجلى ايتسه موجودات اوزرينه قيامت
لونى ظاهر اوله زيراكه قهارلق تجليسنك آثارى ظاهر اولبجق
كل شيء هالك الا وجهه نقشنى موجوداتك الينك نقش ايدر
لمن الملك نداسنى اوراد هيچ داعى ومحبت بلمنيه كير وصفت الوهيت
برله خطاب عزت محبت اولدكه لمن الملك اليوم الواحد القهار
وبلكل كه حقيقتده انسان حقك ذاتى وصفاتى انيسيدر چونكه آينه

آينه صافى اولسه هر صفتله كه حضرت عزت آكا تجلى ايده اول آينه ده
كورينور وهر تصرف كه ظاهر اولور تجلى اثرنك اولور آينه نك
اولماز زيراكه قچن اول صافى اولسه آنك الندن كلمز بودركه همان كه
عكسندن نه واقع اولورسه آكا آنى حكايت كوستره لاجرم خلافت
سرى بودركه اول حق تعالينك ذاتنه وصفاتنه مظهر اولوب
مظهر اوله ودخى بلكل كه هر سالك كامل آكا مطلع اولماز اما
بونده يريوقدر ديرركه مشاهده تجليله وتجليسز اولور وتجلى
مشاهده يله اولور وچون صفات جلالدن اوله مشاهده سز
اولور زيراكه مشاهده مفاعله بابندندر ايكيلك تقاضا قيلور
وتجلى صفات جلال خود ايكيلكى كيدروب وحدت اثبات ايدر
اما مشاهده وتجلى مكاشفه سز اولماز ومكاشفه مشاهده سز
وتجلى سز اولور والله اعلم اما اول حديث شريفى كه مفخر موجودات
عليه افضل الصلوات حضرتلرى بيوردى ان الله خلق آدم فتجلى
فيه اول تجلى ايدى آدمه كه ذاتيله وصفاتيله اولدى اما اظهار
معناسنه ايدى ظهور معناسنه دكل لاجرم مشاهده بولوب
شعور تجلى حاصل اولمادى لكن مرادى آدمه ذاتن وصفاتن
اظهار ايتمك ايدى نته كيم بيرهرى ايدر حق تعالى چون ديله دى كه

قدرتن آشكاره قيله يرى وكوكى براتدى حق تعالى اول وقتكه
روح نفخ ايتدى تصرف قيلدكه ونفخت فيه من روحى در آدمك
نهادنده ايكى كرامت تعبيه قيلدى برى سر تجلى وبرى علم اسماكه
وعلم آدم الاسماء كلها پس ولقد كرمنا بنى آدم اشارتن بو ايكى
تحملك اختصاصنه قيلدى كه آدمك باطننده امانت قومش ايدى
اول كه لما خلقت بيدى ديديكى اشارتدر هم بو ايكى اصله هم
خلافتك حقيقتى بو معنيدندركه ذاتيله وصفاتيله آنده تجلى
ايدى تاكه آدمده جمله صفات موجود اوله پس ملائكه سجده ايتديكنك
سرى بوندن ايدى زيرا حق تعالى آدمده متجلى وليكن حقيقتده
سجده آدمه اولمازدى كيم بوكون سجده قبليه وكعبه يه دكلدر بلكه
اوستنه در آنده دخى سجده هم اوستنه ايدى اوه دكل ايدى اما
ابليس يك جشم ايدى اول كوزايله اوى كوردى اوستين كوره حقى
كوزى كور ايدى كوره مدى لاجرم لعين اولدى زيرا كه كل ناقص
ملعون در اكرچه تجلى تخمى آدمك باطننده تعبيه اولمشدى
اما موسى ولايتنده ارنى انظر اليك سبزه سى ظاهر اولدى
وحضرت محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم ولايتنده الم تر
الى ربك كيف مد الظل يعنى ايريشدى شويله كيم عالم دوكنجه تا

تا بلكه ابد اوله تا بو دولت خرمندن متابعت بركاتيله سعادت
يمشيني ييه لركه وجوه يومئذ ناظرة الى ربها ناظرة وصلى
الله على سيدنا محمد وآله اجمعين الطيبين الطاهرين وسلم تسليما

الفصل الحادى والعشرون فى بيان الوصول الى الحضرة العالية
عز اسمه بغير الاتصال والانفصال يعنى يكرمى برنجى فصل حق
تعالى حضرتلرينه يتشمكى بيان ايدر اتصالسز وانفصالسز قال الله
تعالى ثم دنى فتدلى فكان قاب قوسين او ادنى وقال
وان الى ربك المنتهى وقال النبى صلى الله تعالى عليه وسلم
تجوع ترانى تجرد تصل الى سورسن بنى وار ايكن كسبل
حرز من بلكل كه حق تعالى حضرتنه واصل اولمق اول حيثدن
دكل كيم جسم جسمه يتشه يا عرض جسمه يتشه يا علم معلومه يا
عقل معقوله يا شئ شيئه يتشديكى كبى اوله تعالى الله عن ذلك
علوا كبيرا ودخى شويله بلكل كه بنده نك اول حضرته يتشمه سى
كندو طرفندن دكل كه كوشش برله واصل اوله بلكه عنايت بى علت
تصرفاتى جذبات الوهيتدر شيخ ابو حسن خرقانى رحمة الله
عليه ايدركه حضرت عزته يول ايكيدر بريسى اولدركيم قولدن حقه
واره وبرى اولدركه حقدن قوله كيده اول يول كه قولدن حقه واره

سرتاسر اول ضلالت پر ضلالتدر واول یولکه حقدن قولکیدن
باشدن باشه اول یول هدایت پر هدایتدر موسی علیه السلام کندی
یولندن واردی که ولما جاء موسی لمیقاتنا لاجرم چونکه
ارنی انظر الیك دیدی یعنی کوستر کوره یم ایتدیلر لن ترانی
ایتدیلر یا موسی سن کندی یولندن کلدك کوره مزسن بو هدیه یی
اولکسیه ویرمزلر که کندو یولندن کله بو کسیه ویرلر که کندودن
طشره کله با عشق جمال ما اگر همنفسی • یك حرف بسست اگر بدین
در توکسی • تا با تو تویی تست درمان نرسی • در ما توکهی رسی که در مان رسی
اگر بو عشقی رازیله بر اولمس کرك که قابوده بر حرف ایله اسیر اولدن
نیجه که سنده بو سنلك اوله موجود بزم بو برلکمزدن نتا خبیر اولمس
اما اول حبیب اکرم رسول محترم محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینی چونکه حق یولندن ایلتدیلر سبحان الذی اسری
بعبده وقاب قوسین دن محجوب وادنی مقامنه ایریشدیردیلر
وهرنکه محمدلك طونی ایدی آنك مبارك وجودندن صویوب
چیقردیلر که ماکان محمد ابا احد من رجالکم وادن صفت
رحمت خلعتنی آکا کیوردیلر وبو صورتده رحمتی خلقه کوندردیلر
اول وقت که کیدردی آدی محمد علیه الصلوة والسلام ایدی واول وقت که

کلوردی آدی رحمت اولدی وما ارسلناك الا رحمة للعالمین •
لاجرم کمال وصولك وصولده ایکیلکی کتوروب برلکی اثبات ایتمکله
آنی اول آیاقلر صنوق امته ویوردکلری یا نوق ملته درحال ایریشدردیلر که
اکر هر کسنك همتی براق بشریتی اشکینك سنده سنلك روحانیت سدره
ایرمیجك اولورسه تا که بزم حضرتمزه واصل اولوب دیداریمزدن
برخوردار اوله وارسین همان محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك ایشکی اوزرینه باشین قیوب طاعت کرینی باغلسینکه
آنده ایکیلك کتوریلوب برلك قالمسندر هرکه آنی بولدی بزی بولدی
من یطع الرسول فقد اطاع الله • ای سلسلهٔ زلف تو دلها بسته •
وز غمزهٔ خون خوار تو جانها بسته • یارب منم این چنین بتو پیوسته •
نی خاستهٔ زمن تو نی بنشسته • ای که زلفك دام اولوب کوکللری قیلدی
اسیر • غمزه‌ك اوقی جان خسته قیلدی جان قیلور نفیر • یارب ایله
حاصل ایتدم قربتی بن ساکه کیم • ایکیلك کتوریلدی بندن نسنه‌یی برلك تدبیر •
الذین یبایعونك انما یبایعون الله بو مقام کشف ایدن قنقی صاحب
سعادتك که آخر امرده مرجع ومنتهی سی آنك حضرتی اولیسردر که
وان الی ربك المنتهی عهد اولی که الست بربکم عهدیدر آنده آنك
اول روحانیتی یا چعنك خمیرمایه سنی نور الهیدن بخش ایدوب

نهادنده قودیلر که ان الله خلق الخلق من ظلمة ثم رش علیه من نوره
جامندن شربت میثاقی ایچوردیکی وقت آنلرك جانه بر ذوق با عشقدن
آنك اثری هرکز آنلرك جانندن چقه‌جق دکلدر • و اول قومك دلکو
اول ذوقله دردر • وهم اول نورك قصدی همیشه مرکزینه و معدننه
هیچ بو عالمه الفت دوتوب قرار ایدمز آندن اوتری مردان خدا
اول مشربی ترك ایدمزکه عشاق تو از ازل چو مست آمده اند •
سرمست ز بادهٔ الست آمده اند • می نوشند و نیند دست می نوشند •
کایشان ز الست می پرست آمده اند • سن‌ها عشاقلر ازل مست و شیدا
کلدیلر • شربت جام الستدن بی سر و پا کلدیلر • دائم ایچرلر شرابی
دیکلمزلر وعظی هیچ • چونکه آندن می پرست رند و رسوا کلدیلر •
نته‌کیم بر قطره یاغی اکر یدی دکزك دیبنده باتیجی ایچنده تعبیه ایتسلر
اول یاغ تدریجیله بالجمله آیرلق ایستر اول یدی دکز صویله الفت
دوتمز و هیچ اول صویه قارشمز تا چونکه فرصت بولوب خلاص بولسه
بر لحظه‌ده دکزك اوزرینه چقار و جمله دریا و ایچنده‌کی واربنی
آیاغی آلتنه آلوب و اول نیچه غریب جوهرلر و عجیب خلقلر که دکزده واردر
آنلره التفات ایتمز و اکر بر قطره یاغ دخی بولسه یوزلك آکا دوتوب
درحال موافقت الئی مرافقت بوینه براغوب آنکله همدم اولوروا.

واکر او قوقولر ازلده دولت وصالنه ایرجك اولورسه کلمشدر کندی
وجودینی آنك وجودینه بدل ایلر و اکر جمله دریای اودك ایلنده
قوسك نه او دکزه قارشور و نه صو اودینه همصحبت اولور بلکه
کوچی یتدوکجه آندن اعراض ایدوب قاچار بو تجلیدن نفوس انسانی
دخی شول یاغچی کبی دنیا شهوتنك صوینه قارشوب بیك جان و
دل ایله صارمشور اما اول ارواح که حضرتدن یاغ صفتنك اولوب
کلمشلردر هرکز دنیا شهوتلرینك صوینه قارشمدیلر و دنیاوی
آرزولری ایقلری آلتنه آلورلر لذات نفسانیه التفات ایتمزلر اما نیچه کر
بر قطره آخرت یاغندن بوله‌لر توقف ایتمدن درحال آکا قارشورلر
زیرا که اول دخی هم روحانیت عالمندندر و اکر تجلی جلال حقدن اونك
قوقولرندن نصیب بوله‌جق اولورلرسه دوکلی وارلقلرا آکا صارمشلر
وکندو وجودلرك آنك وجودینه بدل ایدوب فدا ایلیلر و وجود
مجازندن آزاد اولوب وجود حقیقینی غنیمت صایلر بیت
هرکه را این عشق بازی در ازل آموختند • تا ابد در جان او شمع عشق
افروختند • آن دلی راکز برای وصل او برداختند • همچو بازی از دو عالم
دیدکان بر دوختند • پس درین منزل چگونه تاب هجر آرند باز •
بی دلانی کندران منزل بوصل آموختند • لاجرم چون شمع لهما را هجر او

بكداختة • كاه چون پروانه بر شمع وصالش سوختند • در خرابات
فنا ساقی چو جام اندر فکند • هر چه بود اندر دو عالم شان بمن بفروختند •
نجم رازی را مکر رازی ازین معلوم شد • هر چه دید اندر دو عالم جمله را اندوختند •
ازل کوننده کیم اول یاره اولدیسه همراز • ابد کوننده کین شو بیله کیدر سر جنباز
جماله شو کوکلیکم نظر ایدر یارک • غیریله ایکی کوزین دیکدیلر چو چشم باز •
بو منزل ایچره نه سی فراقه صبر ایدیلر • شولرکه آنده وصالیله اولدیلر دمساز •
بس ایچی شمع کبی کاه ادیتدی بونلری هجر • کیرو وصال هواسنده ایتدیلر پرواز •
فنا شرابیله فی شاچو قیلدی بونلری مست • بقای سرمد سیرینه ایتدیلر بر آغاز •
هر کیمه که عنایت کری بو ینه دوشدی اول کون دوشدی و هر کیمه کیم قهر
زنجیری بو ینه کچدی اول کون کچدی که السعید سعید فی بطن امه
والشقی شقی فی بطن امه نقش کفر آلننده آنک وجودنده اول کون چکلمش
ایدی که وکان من الکافرین ولعنت دخی آنک جبهه سنده هنوز
ظاهر اولمادن اوریلمش ایدی که وان علیک لعنتی الی یوم الدین
ازلده حضرت عزت بو کلام برله متکلم ایدی بو کونه واقع اولمش
ایدی که مرغ ابی دنک کلیم ما بکیلان کردند اول قوشلر که بو کون
محبت دامنک چوره سن طواف ایدوب محبت دانه سین دیرلر
ایدی بو دوزاغه قچان بیون ویره وبو دانه دوشرق برعا

عالمدن دخی دراول بو عالمدن دکل بیت اهل کهر عشق زکان دکراست •
منزلکه عاشقان زانشان دکراست • وان مرغ که دانه عشق خورد
بیرون ز دو کون زمکان دکراست • عشق کوهری اصلینک بر کوردکه
نه کانی وار • عشق منزلی یولینک بر اوزکه نشانی وار • اول قوش که بو
عشق ایچره غم دانه سنی دیرر • کونیندن اوته آنک غیری جهانی وار •
عشق اودی قوغن عاشقلرک اول سنک صفت کوکلنک نورلر بخش اولنمغی
وقت تعبیه ایتدیلر که ثم رش علیهم من نوره فمن اصابه ذلک النور
اهتدی ومن اخطاه فقد ضل اما اول قوغی اظهار ایتمکه طاشدن
دموره محتاج اولندی پس کلمهٔ لا اله الا الله آهنک کوندردیلر
امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله وبیوردیلر که اذکر
الله ذکرا کثیرا تصرفیله اول قدر بو آهن صفت کلمه کوکل طاشنه
اوره لر که اول عشق اودینک قوغی کیم ایکیسندن تعبیه اولمشدر بر یکوب
ظاهر اوله اندن صکره اماره نفسک ظلمتنه حقارت نظریله باقمه
شول ملائکه کبی کیم ایتدیلر اتجعل فیها من یفسد فیها ملائکه
انی اعلم ما لا تعلمون قضیه سندن بی خبرلر ایدی اطفال کبی ایشتر
کور ممشلر ایدی چونکه انی جاعل فی الارض خلیفة حکایتن
ایشتدیلر ایتدیلر آنک خلیفه سی کوره لم کیمدر قالبه نظر ایتدیلر نفسر

ظلمتی کوردیلر او ظلمتدن اوکدیلر بیلمدیلر که آب حیات او ظلمتده تعبیه اولمشدر اول اجلدن خورباقه که چون عشق اودینه قونغی کوکل طاشندن وکلمهٔ اخلاص دمودندن ظاهر اوله آکا برقاو کرك کیم اودی کندویه آله وکندویی آکا ویره ایمدی روح آکا قاو اولماز زیرا روحانیت اطلسی آغربهالودر ولطیف نسنه در غایت لطافتدن اول قونغا قابل اولمز تحمل ایدمز لاجرم بوننده اول سوخته وسیاه رویکه نفس انسانیدر کرك اولدی تاکه توقف ایتمدن درحال جان دیله اول قونغی قابلکیم وحملها الانسان انه کان ظلوما جهولا واول غیب عالمندن کلمش اودکه مسافرایدی آنی قونقلیوب واول عالم شهادتده مقیم قیلمغه بشریت اوزکه نسنه الندن کلمز • فاذکرونی اذکرکم آنک غداسی ذکردر • اکر بردم بو غدایی یمیه جك اولورسه اول غیب قونغی دخی طورمز کر • نسوا الله فنسیهم وهر وقت که انسان شجره سندن صفات بشریتله بربوداغی باشی بو قاری کتوروب تجاوز ایتسه عاشق صادق کرك کیم صدق الی برله لا اله الا الله سنی کتوروب اول بوداغی دیبندن کسه آندن الا الله اودینه آتاکه اول اودا اذکرکم قضیه سنجه اکا سرایت ایدوب وجودنده ظاهر اوله ونه دکلو که آنک اودنلغی وجودنده اودآلور اول دکلو کندو اودلغی وجودندن آنک یرینه اکا ویرر تاکه

تاکه شجرهٔ انسانینك جمله سی اول بشری بوداقلریله واول روحانی کوکلریله جمله سنی بویب اوداید بس اوداول شجره وجودنك جمیع اجزاسین دوشن قیلور شویله که شجره نك وجودی صرف اود اولور شمدی یه دك اکر شجر ایسه ایمدی کیر وهب اوداولدی لاجرم وصال حقیقی بوننده ال ویرد • از عشق مهر تو چو برلب آمد جانم • کفتم بکنی بوصل خود درمانم • کفتا اکرت وصال ما می باید • رو هیچ ممان تو تا همه من مانم • هجرندن اول برینك حلقومه کلدی اونن جان دیدم که وصلکله ایله بو درده درمان دیدی کر کسر منی بو قلونی وار قبول ایت تا بکا قاله وارلق دوتام وجودی یکسان جونکه نفس انسانینك اول صفات بشریله یاشارمشی آغاجی آتش حقیقی یه فدا اولدی الذی جعل لکم من الشجر الاخضر نارا آندن صکره آغاجلك دلندن ندا کلور که ای بی خبرلر بن اودم نه آغاج که نودی من شاطئ الواد الایمن فی البقعة المبارکة ان یا موسی انی انا الله سکین حسین منصورك وجودی آغاجن چونکه اودیا قدی هنوز تمام اولمادی انا الحق شعله سی آندن ظاهر اولوردی اغیار که آنك جوره سنده دورمشلردی انا الحق شعله سندن یا نارلردی اما ربو بیت حق لطف ایدوب آنره دستکیرلك ایتدی لاجرم ایتدی که بو اودله

خاصیتی اولدرکه هرکه بونك ایچنده اوله وهرکیم آنك حولسنده
اوله ایکیسنه دخی بیله مبارك اوله که انبورك من فی النار ومن حوله
ای حسین بو اود سکا مبارك اولسون که آنلره دخی یاقسون
بر دوست مبارکیم و بر دشمن هم بو اود عود آغاجندن کیم اوله حق
دکل شویله که چون اود آنك وجودی اجزاسنه کردم صالا خوشتر
قوقمه باشلر پس اود عوده مبارك اولدی که آنك کوردکلو ایچرسنی
آشکاره قیلدی اکر اود اولمسه عود برقلدن آغاجلر آراسنده فرق اولمز
ایدی پس عودك عزتی اود واسطه سی برله ظاهر اولدی چونکه
اود عوده مبارك اولدی آنك شکرانه سنه وجودینی اوده تسلیم
قودی پس ایتدی بن تمام وجودیمی اوده یاقریم تاکه اودینم چونکه
هم مبارك اوله که اکر یاقمیه جق اولورسم نخل ایتمش اولورم وجودمده
بو خود جومردلق دکل بو یولده لاجرم نه زمانکه عود آرتق یانه جق
رایحه آرتق وصفا آکا زیاده اولور بر آتش عشق تو بسوزم سازد
کز سوختن بنازد نازده کفتاکه بیاز جان چون مردان عاشق
چه کند که جان نبازد عشقك که جود وتدی شکل ناری محو
اولدی وجودنده واری دیدك که یولومده جانك اوینه جان اوینیم
ندم یا باری حین منصور دخی صوفیانه استغفار قدمینك اوزینه

اوزینه طوردی وجود بشری خرقه سنی اودنه ده قودی پس
ایتدی که الهی افنیت ناسوتیتی فی لاهوتیتك فبحق ناسوتیتی
علی لاهوتیتك ان ترحم علی ما سعی فی قتلی بر شجرهٔ انسانی وجودنی
برکزدن عودکبی سنك عشقك اودینه فدا ایلدك دیدرذکر کندی
لطفکله بو سعادتده سعی ایدنلرك منشائی که بو اودك جوره سنده
دوردلر رحمت طیبیله معطر ایده سن تاکه آنلره دخی مبارك اوله
ای حسین اکر بزم عشقمز اودی سنك وجودك شجره سنه دوشدی
وانا الحق شعله لری ظاهر اولدی اما چونکه تمام یانمش ایدی
اول شعله لر انانیت تو تونندن خالی دکل ایدی چونکه سن وجودك
شجره سنی برکزدن بو اوده فدا ایلدك واول بدنك که انانیت
تو تونی آندن قوبردی آنی بو ابتلا اودنده کل ایلدك لاجرم بندخی
قالبکی بیوردم دجلیه آتالر وحجاب نقابك سنك جمالکدن کتوردم تاکه
صو اوزرنده تو تونسز اود وجودی ظاهر اوله الله الله دیو
جولان ایده پس بنم علت سزعنایتم جهانده خاصه وعامه معلوم
اوله که ان الله لا یظلم مثقال ذرة وان تك حسنة یضاعفها
ویؤت من لدنه اجرا عظیما اول پروانه صفت عالم عشق
جان بازلری که الوهیت جذبه سنك کمندی آنلرك کوکلری بوینه

الست عهدندن دوشدى بوكون اول قدرت طلبى پروباليله جلوه
حضرت شمعدن جمال پرده لرينك چوره سنده پرواز ايدرلركه من
تقرب الى شبرا تقربت اليه ذراعا قضيه سنجه اول شمعك
شعله لرندن ونحن اقرب اليه من حبل الوريد استقبال ايدر وجذبة
من جذبات الرحمن توازى عمل الثقلين جذبه لرى وصالكاهنه چكركه
يا ايتها النفس المطمئنة ارجعى الى ربك راضية مرضية تا بخيدك
وخلق الانسان ضعيفا پروانه لكى قوشلرله بزم جمالمز پرده لرينك
چوره سنده طواف ايدرسن بو پروباليله هويت هواسنك صحراسنده
طيران ايدرمزسن كل پرو بو پروبالى والذين جاهدوا فينا
ميدانندن اوده ياق تاكه لنهدينهم سبلنا طريقنجه كندو انوارمزدن
سكا پروبال ارزانى ايده لم يهدى الله لنوره من يشاء بيت
اى دل اين ره بقيل وقال ندهند جز در نيستى وصالت ندهند
وانكاه دران هوا كه مرغان ويند تا با پروبالى پروبالت ندهند
اى كوكل بو يول الله كبرميه قيل وقاليله هيچ اولكم وصله ايرمزسن اوزكه
حالله اولهوده كيم انك قوشلرى اوچارسندى نيته پرواز ايده سن انشو پروباله
شمدى كيدى دكين كه كندو پروبالكله اوچاردك پرپروانه ديوانه ايدك
ايمدى كه بزم پروبالمز برله اوچارسن يكانه يكانه اولدك و شمعه بزدن

بزدن اولدك دكلسن بيكانه بلكه دوكلو پرده سن كتوره آره دن
بهانه هم دردانه هم جانسن هم جانانه بيت توجان بنده استى كه شخص
تويى وانكاه كه سستى بسوى شمع كيرو سن سنكله دكلسن
زيرا كه سندن سنك اوزركك براده دن آرتق نسنه قالمدى بيت
عشق آمد وشد چو خونم اندر رك وپوست تاكرد مرا تهى وپر كرد
زدوست اجزاى وجودم همه دوست كرفت نامست زمن
برمن وباقى همه اوست عشق كلدى قانم دوكى طمرلرده مقام
بو هفت اقليمى دولدردى يارايله تمام شمدى وجودم ملكنى اول
دوست ايله دوتدى كيم براد قالدى بزدن باقى هپ اول والسلام
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله اجمعين والحمد لله رب العالمين
الباب الرابع فى بيان معاد نفوس السعداء والاشقياء و
هو مشتمل على اربعة فصول يعنى دوردنجى باب نفوس سعدا
ونفوس اشقيانك معادينى ومرجعنى بيان ايدر ايمدى بو باب
دورت فصله مشتملدر الفصل الاول فى معاد النفس
الظالمة وهى النفس اللوامة يعنى اولكى فصل نفس ظالمه كه نفس
لوامه درانك معادنى بلدرر قال الله تعالى كما بداكم تعودون
فريقا هدى وفريقا حق عليهم الضلالة وقال ثم اورثنا

الكتاب الذين اصطفينا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه ومنهم
مقتصد ومنهم سابق بالخيرات باذن الله وقال النبى صلى
الله تعالى عليه وسلم كما تعيشون تموتون كما تموتون تحشرون
عزيزمن بلكل كه حقيقتده معاد ديو نفس انسانك حضرت عزته
رجوع ايتمكه ديرلر يا اختيار ايله نته كيم نفوس سعدا ويا اضطرار ايله
نته كيم نفوس اشقيا و دوكلى نفوس انسانيتك رجوعى اول حضرته در كه
ان الينا ايابهم وبيوردى كه كما بدأكم تعودون وبونده نفوس انسانيدن
ذوات در كه روحك وقلبك ونفسك مجموعيدر لفظ روح برله
ذكر ايتمديكز آندن اوتريدر كه حق تعالى مراجعت وقتنده آنى نفس
لفظيله ذكر ايتدى كه يا ايتها النفس المطمئنة ارجعى وحقيقتده خطاب
ذات انسانيه در كه مجموعه در قلب ونفسه دكل زيرا كه اصل اولدر
قلب ونفس وروح بدنه تعلق دوتديغندن صكره حاصل اولدى
نته كيم شرح ايتمشز اول وقت كه رجوع ايدر آنى لفظيله ذكر ايدر
زيرا كه نفس اطلاق ايدوب ذات ديلرلر نفس الشئ ذاته ايكيسى
بر اولور وحق تعالى كندى ذاتنى نفس برله ذكر ايلدى كه تعلم ما فى
نفسى ولا اعلم ما فى نفسك يعنى فى ذاتك كورمزميسن باغبانى كه
تخمى باغه ايلدرتا كه ديكه اما چونكه كماله ايرشنده يمش اولور آكا

آكا تخم خود داخل اولور ديكديكى وقت تخم وكورديكى وقت آدى
يمش اولور • پس نفس انسانى دخى تخم روحانيدر يمشى اولمشدر
چونكه شجرلر ايدى روح لفظيله ذكر ايتديلر وچونكه يمش اولوب
كوردلردى نفس لفظيله ذكر ايتدلردى اما محققلر وارباب سلوك
آره سنده خلاف واردر • نفس كنديسنك ابتداده حاصل اولان
مقامندن كچمك وبر مقامه دخى كه اصلده آكا بوغيدى ايرشمك
اولورمى يا اولمازمى • بعضيلر ديمشلردر كه تربيتله ترقى بولوب
اولكى مقامندن كچمك ممكندر • وبعضيلر ديمشلردر كه چونكه
كنديسنك مقام معلومنده كه آنده قالور • بر مقامه دخى استعدادى يوقيدى
كچمز نته كيم بغداى تخمى تربيتله كندم مقامندن كچوب نخودلق مقامنه
ايرشمز • وآندن دخى آشاغى مقامه تنزل ايتمز كه آرپا اوله وآرپا تخمى
دخى بوغلاين بغداى اولماز • اما هر برى كندى مقامنده تربيتى
كمالنده بوليجق كندى كمالى مرتبه سنه ايرشور • واكر تربيتده تقصير
اولوب نقصان بولورسه كمال مرتبه سنه ايرشمز يا اوق اولور يا آرق
ياچور در • اما شيخ مؤلف كتاب نظرى يتشديكى وكشف معانى
وحقايق ايچره مشاهده ايتديكى اولدر كه بعض نفوس واردر كه
اولكى مقامندن تربيت برله ترقى بوله لر وبر مقامه دخى ايرشنلر •

وبعضی اولدرکه اکرچه تربیت بولهلر اما بر مقامه دخی ایرشمیهلر ایدی
اول بو ایدرکه ارواح یارادلدیغی وقت دورت صف اولدیلر •
الارواح جنود مجندة اولکی صف انبیالر ارواحی ایدی علیهم السلام
وهم اولیانک خواصی ایدی که آنلر ایله حضرت عزت آراسنده
واسطه یوغیدی • ایکنجی صف اولیانک عوامی ایدی وهم مؤمنلرک
خواصی ارواحی ایدی • اوچنجی صف مؤمنلرک عوامی وعاصیلرک
خواصی ارواحی ایدی • دردنجی صف عاصیلرک عوامی وکافرلر
ومنافقلرک ارواحی ایدی • بس دردنجی صف اهلی اصح صف
اولینک مقامنه ایرشمزلر • اما اولکی صف اهلی که آنلرک آراسنده
واسطه یوغیدی قچن پرورش بولسهلر حضرت الوهیت صفتلری
انوارینک تابش پرتوندن لاجرم جذبات الوهیة عالمنه ایرشیرلر
شول قاوکبی که اود تصرفندن پرورش بولمشدر • وآنک
نهادنده اود قوتن قبول ایتمکلک قونلمشدر • اکر آکا بر برق ایر
یاخود بر طاشی بر دموره چالسهلر بر شعله ظاهر اولسه آنی آکا
دوتسهلر درحال قبول ایدوب کندی صفتنی آکا تبدیل ایدر •
اکر بیک دورلو قماشلر ولطیف جوهرلر حاضر اولسه هیچ برینی
اود قبول ایتمز الا اول سوخته‌یی قبول ایدرکه بیت یاردکرآ

مستحق اولورلر ودخی عالمنه صفات الوهیت صح

آتش زداند در دل من • در سوخته آتش زدن آسان باشد •
بس سوخته صفت جان شوق دلیله جذبات اودینک سترینه ندا
ایدرکه • قدر سوز توچه دانند ازین مشتی خام • هم مرا سوز که صد
بار دکر سوخته ام • چون اول اشتیاق اودندن یانمش سوخته‌لر
بشریت فراقی پرتیلرندن خلاص بولسهلر آندن وصلت کعبه‌سنک
سرحدینه کیروب ایرشسهلر کندو کندولکلریله اول مقامده عجزلر
اما اول مقبوللر که لطف وکرم یولندن جذبات الهی صورتنده
ایلرو واردلر واول استعداد که ابتداده تعبیه اولنمشدی آنک مناسبتیله
آنک دولتنه پناه ایدرلر که سبعة یظلهم الله فی ظله بو معنیدن اوترو
بیوردی وهم جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین بوکا اشارتدر
جمیع ملائکه وجن وانس ایتدکلری عباداتی وآنلرک معاملاتنی
اکر بر یره جمع ایتسهلر و بر قول که حضرت عزتک تجلی نصیبی
بولمشدر آنی دخی بونلر ایله مقابله ایتسهلر آنلرک معامله‌سندن حاصل
اولاندن بونک بر تجلیدن اولان زیاده وافضل اوله زیرا که حقک
جذبه‌سی قولی قرب بساطنه او ادنی مقامنده دوتار لاجرم
بر جذبه یکرک اوله جمله خلایقک جمله معاملاتنه وآنلرک
خدمتنی که آنلر کندو کندولکلرندن خلاص بولمامشلردر دوجنا

که

تصرّفیله الوهیّت عالمندن سیر ایدن مزلر بلکه اهل تجلّینک
بریسی بو ایکی عالم اهلنک معاملەسنه ایرسه دخی اولیه صوفیان
درد می دو عید کنند • عنکبوتان مگس قدید کنند • هر دم
فانی صوفیه یکی وجود حاصل اولور زیرا جذبه تصرّفیله محو
اولور • واول محودن بر قدم دخی سیر ایدر الوهیّت عالمنه
هم جذبه تصرّفیله که یمحو الله ما یشاء ویثبت پس هر دم
آکا بر محو وبر اثبات حاصل اولور شویله که صوفی اول دمک
ایکی عید ایدر • بر عید محودن وبر عید اثباتدن وبو بر عیدده که
سالکک وجودی کلمهٔ لا اله الا الله وجودی اولور عین
نفی واثباتدن اکر آکا بو مقامده روح الله وکلمته دیوب اطلاق
ایتسه لر هم بو طون آنک قدّینه راست کلوب یاراشا لاجرم
قالان صفلر اهلی بو دولتدن وبو کمالدن محروملردر کر نوبتیه
ایرمزلر • امّا کندو مقاملرنده یوردیشی کمالک بولورلر هر طائفه
کندونک اوّلکی مقامنه کیروایرشور وهم کمال حاصل ایدر •
بغدای تخمی کبی که اوّل آنی اکرلر اکرچه ضعیف اولسه تربیتی
کمالک بولسه ثمر ایتیله برسی یدی یوز الوب وهم دانهسی
طوق اولور انباره قویارلر • وهم بو نجاین قالان صفک هر برسی

جونکه استعدادی کوکجک اولوب صفا حاصل ایتمش اولسه اندن
آول صنف که آنک فوقنده در آکا مقابل دوشنسه اول صنفک
کمالاتی بونلره عکس اوله اکر آنلردن اولمازسه امّا آنلر ایله
بیله اولورلر نته کیم بیوردی اولئک الذین انعم الله علیهم من
النبیّین والصدّیقین والشهداء والصالحین وحسن
اولئک رفیقا ذلک الفضل من الله یعنی مرتبه که آنلر ایله اوله
ایدی اول بونلرک اصل فطرتندن واستعدادندن یوغیدی
بلکه عین فضل الهیدر که کرامت ایتدی وهم وهم للذین احسنوا
الحسنی وزیادة بوکا اشارتدر که حسنی احق نعمتلریدر که
احسنوا تخمینک ثمرهسیدر امّا اول دولت که مشاهده ورؤیت
حاصل ایدر بزم صفا ثمرهیولیولور زیاده فضل وکرامتدر که
بز آنده ایدرز • پس حق تعالی بو دورت صف اهلنی دورت
صفتده بیان ایتمشدر • اوچ نوع اهل اصطفا واهل قبولدر
وبر صنف اهل شقاقالمشدر • نته کیم بیوردی ثم اورثنا
الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا فمنهم ظالم لنفسه
ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات بو اوچ طائفه اهل
قبولدر • زیرا اکر آنلری ذکر ایله آکدی یعنی بز آنلری اوریتلیوب

اختيار ايتدك ديرحق تعالى بو اوج طائفه يه كتاب قرآن ميراث
قلدن قوللرى آراسندن اكرچه بعضيسى كندى نفسنه ظلم ايدوب
معصيت سببيله ملوّث اولمشلردى امّا اوجنجى صنف اهلندن
قرآن ايله عمل ايتمشلردى اكرچه كناه ايتديلر امّا كناهه اقرار
ايدرلردى كه وآخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملاً
وآخر سيئاً عسى الله ان يتوب عليهم ومردودلر برسلكه
كجدى نته كيم بيوردى لا يصليها الّا الاشقى الذى كذّب و
تولّى ومردودلر بعضى كافر بعضى منافقدر آنلرك معاد
ومرجعى جهنّم ايلدى انّ الكافرين والمنافقين فى جهنّم
جميعاً وجون شخص انسانى كه عالم روحانى وعالم جسمانى
مجموعيسى اولدى شويله كه ايكى عالمده هرنه وارسه آندن
برچاشنى انسان عالمنده واردر دخى نفسك مرتبه سى
دوردر اولدى مثلا نفس امّاره ونفس لوّامه ونفس
ملهمه ونفس مطمئنّه برنوع اولدواحدكه هربرى بر صنفده
ايدى بونده نفسك هربرينك بردمرتبه سى اوله مثلا
اوّلكى صنف اهلنده نفس مطمئنّه اوله وايكنجى صنف اهلنده
نفس ملهمه اوله اوجنجى صنف اهلنده نفس لوّامه اوله دوردنجى

دوردنجى صنف اهلنده نفس امّاره اوله وبونلرك هربرى كندى
مقامندن كجوب تجاوز ايده مز زيرا كه اول تخمك بو استعداددن
زياده قومديلر تاكه مقامندن كچه الّا اهل صنف اوّل دكل نته كيم شرح
ايتمشز كه آنلرك زياده استعدادى واردر تا مقامندن تجاوز ايدر
اكر بركشى سؤال ايتسه كه جون اول كلديكى مقامه كيروواراجق
آندن تجاوز ايتميه جك بس كلديكنه سبب نه ايدى ديسه جواب
ويروب ايدرز كه بلى همان اول مقامه كيروواردلر امّا كلدكلرى
كبى وارمزلر بعضى وجه سعادت بولوب واررو بعضى
دركه شقاوت بولوب كيدر نته كيم بيوردى والعصر انّ الانسان
لفى خسر الّا الّذين آمنوا وعملوا الصالحات بونك مثالى شول
تخم كبيدر كه يره ساچارلر بس اول تخم فناده واروب
يرآلتنده يوق اولور آندن صكره بعض تخم كه كركى كبى پرورش
بولوب آفاتدن صاقلونسه برى يوز اولور واول تخم كه هيچ
پرورش بولميوب كليّا باطل اولوب ضايع اولور نه تخم الور
نه ثمره ودخى شويله بلكل كه تخملر دخى دردلودر برنجى تخم
اولوركه جون پرورش بولسه آندن حاصل اولان ثمره همان
كيروا اول تخم اولور بعينه آرتق اكسك اولماز بغداى وآرپا

ونخود و مرجمك كبی دخی نه كه بوكا بكزر وار ایسه چون بونلر كماله
ایریشه همان اول تخملر اكرچه نه قابی وار نه جكردكی و برنیجه تخم اولدركه
بعینه اول تخم بیتر امّا آرتق قابی اولور آنك لذّتسز امّا جكردكینك لذّتی
اولوركه آنی یرلر قوز و فندق كبی و بادام كبی دخی نه كه آكا بكزر وار
بونلرك آرتق قابی اولور امّا لذّتی اولماز و برنیجه تخم اولدركه بعینه
بتر و قابی دخی اولوركه آنك یمشی اول قابیدر و جكردكی دخی اولور
لذّتسز خرما كبی و ایكده و زیتون كبی دخی نه كه آكا بكزر وار ایسه كه
آنك قابی لذیذ اولور و جكردكی یمز و برنیجه تخم اولدركه بعینه بتر
و یمش و یرر تخمی دخی یمشی لذیذ اولور شفتالو و زردآلو و اوزم
و اینجیر كبی و نه كه بوكا بكزر وار ایسه بونلرك یمشی و جكردكی بیله یونور
پس دوكلی یمشلر بو دورت نوعدن طشره دكلدر ایمدی ارواح
انسانی كه اول عالمده دردورت صف اولمشلردی آنلرك مناسبتی
همان بونجلیندر و قتاكه تخم اولوب قالب یوزینه دوشدلر دورت
درلو یمش و یردلر ایمدی اول تخمك بری ارواح كفّار تخمیدر كه
نفس امّاره اشیدر نته كیم دیدك نه قابی وار نه جكردكی نغدی
وار یا كبی ایكنجی ظالم مؤمنلر ارواحی تخمیدر كه نفس لوّامه صاحبیدر
قابی واردر شویله كیم اول لوّامه لك قابیدر امّا لذّتی یوقدر قوز

قوز و فندق كبی و بادام كبیدر كه جكردكی لذیذ اولور اوچنجی
مقتصد مؤمنلرك ارواحی تخمیدر كه نفس ملهمه اشیدر قابی واركیم
اول الهامات ربّانیدر لاجرم طاتلودر بتر خرما و زیتون كبی امّا
جكردكی لذیذ اولماز دوردنجی سابقلر ارواحی تخمیدر كه نفس
مطمئنّه اشیدر قابی وار طاتلو و هم جكردكی طاتلودر زردالو
و انجیر كبی هم قابی یونور هم جكردكی نته كیم هر برینك احوالی شرح اولنسه
هر فصلده انشاء الله تعالی امّا بو فصلده نفس لوّامه حالنی شرح
ایتمك كرك نته كیم حق تعالی اول آنی ذكر ایتدیكه فمنهم ظالم لنفسه
دیدیكی آنلر لوّامه اهلیدر ایمدی بلكل كه ظالم اولان اوچنجی
صف اهلیدر عالم ارواحده و بو عالمده هم اوچنجی مرتبه ده دوشمشلر
نفس مرتبه لرندن زیرا كه نفس لوّامه اشیدر و قرآنده اوچنجی
درجه ده ذكر اولنمشدر زیرا سابقلر و مقتصدلر كیجیلك
ظالملر اول مؤمنلر هوا منان نفسیدر و هم عاصیلرك خواصی
نفسیدر ظالملق آندن اوتری اولدی كه اول ایمان كوكللرنده
واردر آنكله كفر معامله سین ایتدیلر صورتده پس ظالم اولورلر زیرا
حقیقتده ظلم وضع الشیء فی غیر موضعه یعنی بر نسنه‌یی كندو
محلّنده استعمال ایتمكدر بونلر دخی ایمان یرنده استعمال ایتدیكیچون

ظالم اولدیلر و بر سبب تشبیه دخی اولدر که ایمانه معصیت ظلمتنك
ظلمتك کیوردلر لاجرم ظالم اولورلر و عادل اولدر که ایماننه نوزینه
ظلم معصیت ظلمتی کیوردمیه نته کیم بیوردر الذین آمنوا ولم یلبسوا
ایمانهم بظلم و قتا که ایمانلرینه ظلمت کیوردمیه لر اول وقت ایمان
پاك اولور بدن تلوثندن لاجرم عادل اولورلر و بر سبب تشبیه
دخی بودر که کندو ظالم اولدیغی زیرا که معصیتی طاعتندن زیاده
ایسنلر پس قیامت کوننده ترازونك بر کفه سنه طاعتن قویه لر
و برسنه معصیتنی قویه لر طاعتی کفه سندن معصیتی کفه سی آغیر
کله لاجرم هاویه طاموسنه مستحق اوله که واما من خفت
موازینه فامه هاویة بلکل که مقبول صنفلرینك دخی هر برینك
الطین اوچ صنف اولورلر بری اهل یمین و بری اهل شمال و بری
اهل قلب نته کیم بیوردر وکنتم ازواجا ثلثة فاصحاب المیمنة
ما اصحاب المیمنة واصحاب المشئمة ما اصحاب المشئمة
والسابقون السابقون اولئك المقربون و هر صنفه اول
صنفه مناسب اصحاب یمین بولنور و هم اصحاب شمال بولنور
و هم سابقلر بولنور کلدك ایمدی اصحاب یمین اولکسنیلردر که
آنلرك روحانیتی تخمی چونکه بدن بوزینه یتشدی و تعلق دوتدی

دوتدی اکرچه تربیت کمالده بولمدی تاکه بر تخم یوز بایی یوز
اوله ایدی باری بدن بوزنده صفات بشری تصرفیله باغلنوب
چورومدی بلکه اول تخمدن آغاج بتدی و یمش حاصل اولدی کیرو
تخملغی مقامنه ایریشدی اکر زیاده اولمادیسه نقصانی دخی قبول
ایتمدی بو طائفه یه ملکلك صفتی غالبدر بو طائفه طاعت اهلی
اولورلر و آنلرك معصیته میللری آز اولور لاجرم نجات اهلی
اولورلر سعادتك صاغ طرفنده بهشت بولن دوتوب کیدرلر
وکندولرك اول روحانیتی مقامنه کیروایریشنرلر بلا توقف
آندن صکره اصحاب شمال اولکسنیلردر که اول روحانیت تخمی که
آنلرك وار ایدی آکا زیان ایتدیلر اکرچه تخمی بر کزدن باطل ایدوب
ضایع قیلمدیلر اما بو قدر وار که معاملات صفات بشری تصرفنده
خلل و نقصان ظاهر اولدی تخمنه ایمدی بو طائفه نك اکثریسی
معصیته اولور طاعته رغبتلری کم اولور لاجرم بونلری شقاوتك
صول طرفندن طاموبه ایلتیرلر اول نقصان مقداری نجه جهنمك
درکاتنه یتشدرلر تا که اول نقصان و خلل تلوثنی آنلردن محو
اولوب کیده آندن صکره کندیلرك مقام معلوملرینه ایریشنرلر آندن
صکره اهل قلبکه سابقلردر آنلر اولکسنیلردر که روحانیت

تخمنه پرورش ویروب آنی کندینک کمال مرتبه سنه ایریشدردیلر
تاکه بربدن یوز یا یدی یوز حاصل ایتدیلر ایدی بونلر دخی ایکی
درلودر بری اولدر که اولدن آخره دکین روحانیت صفاتی
آنلرک اوزرینه غالب اولمشدی هرکز معصیت آفتلریله ملوث
اولمادیلر ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون
قضیه سنجه نفس موافقتندن وهوا متابعتندن ایراق اولدیلر
وایکنجی نوع اول طائفه در که اگرچه ابتدا نفس مرادینه موافق
برقاچ قدم قودیلر وطبیعت مقتضاسنجه برنیچه دم اوردیلر
آلطاف عنایت کمندی والوهیت جذبه سی برله یوزلرین بهیمیت
وحیوانیت اوتلاغندن دوندروب شریعت کیمیاسیله اول
طبیعتلرینک باقر صفت معامله لرن عبودیتک خالص آلتونک
قیلدیلر که اولئك یبدل الله سیئاتهم حسنات بو ایکی طائفه نک
رجوعی کندی مقاملرینه اول صفلردنکه کلمشلردی که سلوک
قدمیله اولور اختیاری حال حیاتده پس سابقلق ایکی آنلر بوندن
اوتوری اولدی اصحاب یمین واصحاب شمال اوزرینه مسابقت
ایدوب اوکرندیلر زیرا بونلر آخرته انتقال ایتدکلرندن صکره
کندی مقاملرینه یتشه بلورلر اما سابقلر حال حیاتده یتشودلر

یتشودلرنه کیم فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرتی بیوردی
سیروا سبق المفردون مفردلر سابقلردر اما نفس لوامه اصحابی که
اوچنجی صف اهلیدر واصحاب یمیندر آنلرک اوزرینه طاعت غالب
اولور معصیتدن وهم نجات اهلی اولورلر که فاما من ثقلت موازینه
فهو فی عیشة راضیة واصحاب شمالک اوزرینه معصیت غالب
اولور زیرا که حق تعالی چونکه قلبی یاراتدی عقلی آنک صاغ یاننده
قیلدی وهوایی صول یاننده وعشقی اوکنده قیلدی پس اصحاب یمین
آنلر اولدیلر که عقله متابعت قیلدیلر واصحاب شمال آنلر اولدیلر که
هوایه متابعت ایتدیلر وسابقلر آنلر اولدیلر که عشقه متابعت
قیلدیلر لاجرم عقل عاقلی معقوله ایرکوردر وهوایی لری هوایه ایرشدردی
وعشق عاشقی معشوقه اولشدردی هرکه بو کون هوایه متابعت
ایده بو قضیه جه که دیمشدر کما تعیشون تموتون وکما تموتون
تحشرون یارین قیامتده آنک مرجعی ومعادی هاویه در
فامه هاویه وما ادریك ما هیه لفظ ام برله بیوردی یعنی
آنک آناسی هاویه در اول معنایه اشارتدر که آنک ایمانی نفس
لوامه نک هواسی یدنده گرفتار اولمشدی وآندن دوغوب
آزاد اولمامشدی اما طفل ایمان ایله کوکلی حامله در اگر بو کون

هوادن طوغوب آزاد اولمش ایسه یادین هاویه دن خلاص بولسه
کرك ایدی ولیکن چونکه طوغمدی یادین هاویه ده کستنده
شول قدر قالدکه اود آنك اول هواسنی که صفات حیوانی وشیطانیه
نفط کبی یاقه • آندن ایمان طفلی که هوا آکا آنا اولمشدی کوکل
رحمندن طوغه بهشته مستحق اولکه یخرج من النار من کان
فی قلبه ذرة من الایمان • آنك مثالی قوزه بکزرکه نته کیم قوزنك
هم ایچی وار وهم قابی آنك دخی ایچی وارکیم اول ایماندر • وهم قابی
کیم اول فاسد عمللردر • پس قوزنك ایچنی قابندن آیرمق ایستیجك
اولورسه بر چکیچله طش قابنی اوشدرورلر آندن خلاص بولور
هم ایچندن فائده دتلو دبو بجلین ایمانی دخی دیلسه لرکه فاسد
عمللردن آیروب چقاره لر برنیچه مقامع اوردلر آنك اول قاتی
قابنه که اعمالی فاسد درتاکه ایمان خلاص بولور اول قابك رحمندن
طشره کلور • پس قابنی اوده بخدا ایدرلر اوداکی یبر نته کیم سوزدر
کلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غیرها • وایمان اول قوز
ایچی کبی حق تعالینك لطایف وظائفنه واوچاق طبقلرینه سورلر
آندن صکره اول یاردنلرکه اخوانا علی سرر متقابلین • کلمشدر
شاننده آنلرك خوانننه قودلر • بوصفت اول طائفه یه مخصو

مخصوص صدرکه حق تعالی آنلرك حقنده بیوردی وآخرون
مرجون لامر الله اما یعذبهم واما یتوب علیهم واکر فضل ربانی
وتأیید آسمانی آکا ایریشیجك اولورسه آنك اول شکسته کوکلی
وخسته جانی دردیله بو وردی تکرار ایده • بیت
باد آمد وبوی زلف جانان آورد • وان عشق کهن ناشده را نو
کرد • ای باد تو بوی آشنایی داری • زنهار بکرد هیچ بیکانه مکرد •
ییل اسدی دوست زلفی قوقیسین کتوردی خوش • اول
اسدیکه عشق یکلنوب ینه ایتدی جوش • ای یل سنك قوقنده
بیلشلك نشانی وار • زنهار اجنبی کوریجك اسه اول خوش •
بوحالده دردحال بردرد آنك نهادنده ظاهر اولوب ندامت
اودی آنك خرمننی تارمار ایدوب اوزون ییللر اول جهنم
اودینه یناجق فاسد عمللرینی بر نفسده ندامت اودینه نابید
ایلر • واول هواکه هاویه صفت ایدی وهم بونك آناسی
اولمش ایدی شویله که آندن طوغوب خلاص بولماز ایدی
اول وقت آنك رحمندن خلاص بولوب طوغرکه اودم توبه ایده
واول وقت توبه نصوح آنی بر نفسده شویله پاك ایدرکه
کانه اول اعمالی فاسد برله هرکز ملوث دکل ایدی کبی التائب

من الذنب كمن لا ذنب له • چونكه آنده جهنمك نصيبى قالمدى
تاكه يا قه ايدى لاجرم جهنمه اوغرايوب كچركن جهنم فرياد ايده كه
جز يا مؤمن فقد اطفا نورك لهبى بو اشارت اولدركه حقيقتده
جهنم سنكده موجوددركه اول نفس اماره نك صفت ذميمه سيدركه
جهنم دركاتنك منشائيدر وهم جنّته معرفت محفوظدر اول صفات
ذميمه برلنه نه كيم بيوردى حفت النار بالشهوات اول شهوت دخى
يديدر • برى هوا • وبرى غضب • وبرى شهوت • وبرى حرص •
وبخل • وعجب • وكبردر • قچن بركشى بونلرك برى سيله مبتلا اولسه
جهنمك يدى دركاتندن بريله مبتلا اولمش اولور • وقچن
جمله سى موجود اولسه يدى دركه سنه مبتلا اولور • نه وقتكه
حق تعالى نك نسيم عنايتى اوزدينه اسسه آنك بو ذميمه
صفتلرينى سينددرمنع ايدر • وتوبه نورى كه توابلق صفتى
انوارندندر آنك كوكلنده قرار دوتر • آندن بر وجود بشرى
جهنمك دركه لرندن فرياد قوپاردكه اى تائب سن شيمدى حضرتده
محبوب اولدك كه ان الله يحب التوابين ويحب المتطهرين •
ومحبوبلره سكزا وجمق طول وعرض ايله صغمنه يادميجق
بس جهنم بو طاد حوصله سيدركه يدى دركه در آنلرده نه يوردر اولسون

اولسون شيخ فرمايد قدس سره شاه عشاق تراهشت بهشت
تنك آيد • وز هرچه نشستشان تنك آيد • آندردهن دوزخ
ازان سنك آيد • كز پرتو نور ونار بى رنك آيد • شهاعاشقلرك
كيم ايده لرهشت بهشتى تنك • اوز يكدن اوزكيه بونلر نيجه سى
اوله لرهم رنك • دخى طامونك آخرينه اوررسنك ايده لرجنكه
اكر كنفا وله آنده او نور ونار بررنك • اكرچه نفس لوامه اوچنجى
صفتده دوشمش ايدى عالم ارواحده اما اول فضل حق فيضانك
شرابى طهوردن آثارندن وسقيهم ربهم شرابا طهورا •
ساقيسنك طولى قدحلرينى انس مجلسده انبيانك وخواص
اوليانك ارواحنه صف اولده چونكه چوردلردى وآنلر جمال
صمدى مشاهده سنك نوش ايدردى انك جرعه سنى ايكنجى
صف اهلى كوردلردى شربنا واهرقنا على الارض سوءا •
وللارض من كاس الكرام نصيب • اما اول جرعه كه ايكنجى صفه
دوكلوردى آنك قوقوسى اوچنجى صفده كى ارواحه ايرشردى
وآنك رايحه سندن آنلر دخى مست اولورلردى بوى بمن آمد
وبيوست شدم • بويى دكر ار بشنوم از دست شوم • اول رايحه
ايله چونكه بو عالمه اولشديلر اول رايحه ايله بو دنيا خراباتنى كشت

ایدوب طواف ایدرلردی • ولذات جسمانی وشهوات نفسانی
کوپرندن اول قوقوکه آنده بولمشلردی آنک امیدینه هر کوپدن
بر چاشنی ایدوب طاددیلر اولمیدردیو چونکه اول رایحه نک
ذوقنی بولمدیلر بو کز طاعت خمرخانه لرینی طواف ایتدیلر • عبودیت
وخدمت کوپلرندن چاشنی آلدیلر • واول طلب ایتدکلری قوقویی
بونده بولدیلر • پس ایتدیلر که بزه اول قوقو یوز کوستردیسه هم
بوندن کوستردیدیلر لاجرم مشغول اولدیلر طاعت وعبودیته
کلدک ایمدی ایمان حقیقتن اول قوقویه المقدن عبارتدر که انلر
قوقویی بولدیلر اول قوقویی آندن نور ایمان بولدیلر ونور ایماندن
آنلری قومدی که دنیا شهواتی کوپلرندن برکزدن مست اولهلر هم
آنک لذتیله آرام طوتوب قرار ایدهلر قالان بیخبرلر کبی دنیا بزکلرینه
مغرور اولوب بش کونلک دیرلکنه دنیانک راضی اولدیلر وآنک
اول فانی نعمتلری برله آرام دوتوب قرار ایتدیلرنه کیم بیوردی
رضوا بالحیوة الدنیا واطمئنوا بها والذینهم عن آیاتنا غافلون •
وقت اولوردی نفس مراد اتندن بر جام ایچرلردی وکاه اولوردی
روحانی کوپلردن بر سغراق شراب چکرلردی خلطوا عملا
صالحا وآخر سیئا • اما هر وقت که شهوات دنیوی کوپندن بر قدح

قدح ایچسهلر ایدی نفس لوامه صفتیله ایچنده ملامت اودیله
قاینردرایدی اول قدحک خماری آنلرک باشنی دنیا ایشنده
سرکردان ایدردی واول سرکردانلقدن یوزلرک آخرته دوترلر دی
تا که حق تعالینک علتسز عنایتی کال مرحمتندن برکزدن آنلرک
الین آلوب دستکیر اولوردی که عسی الله ان یتوب علیهم
پس آنلرک نقد معامله سنی توبه بواسنده قودلر وشوق اودینه
آریدرلر وبرذره کیمیای محبتدن اوزرینه صالرلر اول باقر
صفت جمله معامله سی آنک محبوب خالص التون اولورکه
ان الله یحب التوابین ویحب المتطهرین • غم بالطاف تو شادمان
کردد • عمر از نظر تو جاودانی کردد • کر باد بد وزخ بر دازکوی
تو خاک • آتش همه آب زندکانی کردد • عمر ابد بقا بولور چونکه
سن ایده سن نظر • طبراغنی محلکلک ییل آلدرسه طاعیه • آب
حیوات اولا اودهم قطرات اولا شرور • لا اقسم بیوم القیمة
ولا اقسم بالنفس اللوامة • وصلی الله علی سیدنا محمد وآله
اجمعین • الفصل الثانی فی بیان معاد النفس المقتصدة وهی
النفس الملهمة یعنی ایکنجی فصل مقتصدلر نفسنی بیان ایدرکه
اول نفس ملهمه در قال الله تعالی کیف تکفرون بالله وکنتم

امواتا فاحیاکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیه ترجعون • وقال
النبی صلی الله تعالی علیه وسلم موتوا قبل ان تموتوا عزیز من
بلکل که نفس ملهمه اولدر که مشرف ومزین اولمش اوله حق
تعالینك الهاماتیله • ومرتب اوله مرتبهٔ قسم حقدر نته کیم بیوردی
ونفس وما سویها فالهمها فجورها وتقویها ایمدی اول اولدرکه
عالم ارواحده ایکنجی صفده اولمشدیکه فمنهم ظالم لنفسه ومنهم
مقتصد مقتصد آدی آکا اول وجهدندر اولدیکه اول متوسط
اولمشدر ایکی عالمك آراسنده • بری سابقلر عالمیدر • وبری
ظالملر عالمیدر • نه برکزدن یك جهت اولوب سابقلر عالمندن اوله
که صفا اوله ایدی • ونه برکزدن یك جهت اولوب ظالملر عالمندن
اولدیکه اوچنجی صفده ایدی • واول عام اولیا ومؤمنلر خواص نفسدر
واول حق شرفنی اول استعداد برله بولدیکه عالم ارواحده
آنکله حضرت عزت آراسنده واسطه ارواح انبیا وخواص اولیا
ارواحیدر • طرف حقدن فیض ربانی که اول صفده کی ارواحه
ایریشوردی اول فیوضك پرتونیا ایکنجی صف اهلنه اولاشوردی
پس اول طائفه برنصیب بونلر بولوردی وحق تعالینك
مخاطبات ذوقی ورادحجابدن حاصل اولوردی آنلر چونکه بو

بو عالمه اولاشدیلر اگرچه اماره لك صفتنه مبتلا اولمادیلر
اما ذوق فیوض ربانی آنلرك جان دماغنده کیتمش ایدی
الست بربکم خطابینك استماعی لذتی آنلرك کوکللری تخمنده
باقی قالمشدی • بیت ولیس حدیث العهد شوقا ولو عنّه •
حدیث هوی کم فی الحشا قدیم • وما دمت حیا لست انسی ودادکم
وفی اللحد میتا والعظام رمیم • نه روادرکه خیالك اولکرزدن زائل
یا نه سوزدرکه بو قلبم اوله غیره مایل • بن اولوب خاك اولیجق کر سنحی
استرسك • بوله سن مهر یکی سن هر سکوکمده سائل •
پس اول شوقك اثریدرکه آنلرك روحانیتی تخمنده باقی
ایدی کوکللری هجران فانیده قومه دیلر وطبیعتلرك اسفل
سافلیندن یوزلرك جنتك اعلای علیین طرفنه دوندردیلر
وآندن قد افلح من زکیها قضیته سنجه ترکیهٔ نفسله دورت شدیدر
واول تخم که تربیت ایتمکده شریعتك اعمال صالحه سی صو ویرده
صواروب وطریقت قوتیله تقویت ایدرلر تا که تربیتك
اثری اول نفسی که اماره صفتنده آنك تخمنده ظاهر اولدی
وشریعت نوری ظلمت نفس اوزرینه پرتولر ساجدی واول تخمی که
خرما نسبتنده قومشدك کچی فصلده اول تخم حرکت ایدوب وبشر

یاپراق اولوب باشنی طشره چقاردی چونکه برپاره حجابی بندندن
خلاص بولدی اول دانه لکی وجود زندانندن وهم دریچهٔ عبودیت
هواسی صحراسنه وآغاجلغی مقامنه آچلدی • پس دریچه آچلوب کندوی
ملامت ایتمکه باشلادی اول وجود دانه جنسندن دوتساق ایدی
اولدیغندن اوتری لاجرم ایدیکه چون کوجن یتوب تربیت وترکی
برله بوجزدن خلاص بولوب آزاد اولهسن نیچون توقف ایدهسن •
واجتهاد کمرن جان بلنه باغلامیهسن • شول همتسزلر کبی که بوالجق
حیوانیت مقامنه راضی اولهسن • پس آکا بو مقامده نفس لوامه
دیرلر زیرا کندوینی ملامت ایتمکه باشلدی آندن صکره اوکلکی
تأثیری آنی قولاق اوزدنده هردم جددن آرتورمغه باشلدی •
وآنک شوقنی ومحبتنی زیاده قیلور • واول غلبات شوق و
ذوق ایله چوق مجاهده ایتمکده معاملهسی اخلاصی آرتورز لاجرم
حرکت که آنک بیوریغی قانونی اوزرینه قیلور آندن برنور دخی متولد
اولوب ظاهر اولور • وایمان قوتنه مدد اولورکه لیزدادوا ایمانا
مع ایمانهم پس اول عبودیت آغاجی هردم وهرکون برطراوت
وبرزینت دخی دوتر • پس عالم سفلیدن عالم علویه ترقی
ایدر • تا آکادکین برکزدن تمام دانه طشره چقوب ظاهر اولورکه
و

اول اولمش ایردانه ایدی چونکه
سبزه ظاهر اولدی اکا فاحیاکم
پس درلتدی ثم یمیتکم کروالدر
یعنی صح

وکنتم امواتا فاحیاکم یعنی سز اولو ایدیکز دیرلتدی بومعنایه که دانه نک
برکزدن آغاجده محو ایدر شویله که دانه فانی اولور وچون شجره ده
ثم یحییکم یعنی ایکیلین اول دانه چیچک صورتنده آغاجدن طشره
کتوردی اگرچه آغاج ایچنده اولوب محو اولمشدی اما ایکیلین بوداغ
ایچنده دیرلدی پس بوداق سندن باش کتورب چقدی شول حالده
که چیچکی کفن ایدوب چکننه صالدی بیت فردا که مقدسان خاک •
چون روح شوند راکب مرکب تن • چون لاله بخون جگر آلوده کفن •
ازخاک سرکوی توبرخیزم من • بوروح پاک که هربری خاک دوتندی
وطن • سوار اولسه قیامتده برمراکب تن • جگر قانیله بویانمش هم کفن
چکننده دوتوب • سزلک محبتی مزارندن اوری طورم بن •
نفس بومقامده بوحاله کندینک مقام اصلیسنه یتشمش اولدیکه
چیچک کبی عبودیت آغاجنک بوداغنه کلدی اما چونکه ثمره کماله
ایرمشدر هنوز اول برقدمی آغاجلق مقامنده دوتمشدرکه
آندن غذا چکر کندوینی کماله ایرکورمک ایچون • وبرقدمی
مقامنده دوتوبدرکه مقام خطردر • زیرا قورقودرکه شاید
جزئی صوق ویا قتی یل ایله فجعلناه هباء منثورا • آنک
اول نیجه بللق رنج چکوب وامک یدوکی نسنه نک اوزرینه

اوقیوب اودارشوید که لا شی مثالی اوله واول بو مقامده اول
استحقاقی بولمشدر که کندونك صلاح وفسادینی مشاهده
ایدر اول دائم خوف وخشیت اوزده در وحق تعالینك مدد
الهامی آکا متصل اولمشدر که آنك وتقوی وفجورن آکا کوستروب
بلدرر بو حالده اول عظیم خطرده در زیرا که مخلص اولدی
یعنی دانه وشجر جنسندن خلاص بولمش اولدی واخلاص بوداغنك
ایچنده ظاهر اولدی که والمخلصون علی خطر عظیم • بونك اوکدن
که آغاجده تعلق دوتمشدی یاخود دانه ده محبوس ایدی بو قورقو
یوغیدی که هر یلدن صوقایه باطل اوله بیت زلف تونیم تابکنی
بازیم دو دار دویت شوم دو دار دویت اما شمدیکه آغاج رحمندن
طوغدی ولطیف چچك یا غنچه که صارالدی بر طفلدر که تازه
طوغمشدر ... باطل اولور پس آنك احوالنی کوزدوب
شرطیله رعایت اولمیجق اولورسه نفس خود بو مقامده حق تعالینك
الهامات ذوقن بولمشدر وغیبت عالمیله بلشن اولمشدر
لاجرم قورقودر که وسوسه شیطانی یا عجب نفسانی صوقیه
عبودیت آغاجندن بلغم کبی دوشوب زیر و زبر اوله پس حضرت
عزت بو حالده اون بر آندیله قسم یاد ایتمشدر تاکیددن اوتری

تاکه سالك غافل اولمیه وبو دردی که نفسه پرورش ویریجی
فلاح یعنی ملهمه لك چچکندن مطمئنه لك یمشنه ایریشدی
واکر تربیتدن محروم قالسه زیان اوغرایه یعنی چچکلك صلب
قیله هیچ نسنه یه یارامیه نته کیم بیوردی قد افلح من زکیها
وقد خاب من دسیها وهیچ بر یرده حق تعالی قرآنده بو دکلو
قسم ذکر ایتمدی الا سوره والشمس ده ذکر ایلدی بونك سری
اولدر که هیچ نفس انسانیدن شریف وکزیده مخلوقات ایچنده
بو قدر سچان کماله ایریشسه ودخی نفسك هم بو مقامده بو
نازکلوکنی وبو خطری بو قدر الا ملهمه لك مقامنده وارددر زیرا
کندودن خلاص بولمشدر والهامات غیبیه ذوقن کیرد بولمشدر
پس ممکندر مغرور اولوب مقام کمال اعتقاد ایلیه نفس غذیه سبب
وشیطان وسوسه سیله یا عجب نظریله یا قوب ابلیس وقت اوله
معاذ الله تعالی آندن اول لعنت بیلیه چچك کبی قبولیت بوداغنی
اوجندن منزلت طبراغنی اوزرینه دوشه • ونفس بونك اوچنجی
کز بردخی طوغمق کرك تاکه کماله ایریشه • اول طوغدیغی اول
آغاج کبی دانه دن طوغمق وایکنجی اوکلی چچك کبی مخلوقات
آغاجنك بوداغندن طوغدی تاکه الهامات حقی بوله • پس

اوجنجی اولکه یمش کبی جلدن طوغمق کرك تاکه تمام پخته اولوب
بومقامده کامل اوله زیراکه هر بر مقامده نفسك ابتداسی وانتهاسی
واردر ملهملك مقامنك ابتداسی اولدرکه حق تعالینك الهامات ذوقن
کندوده کیره وبوله هر تقوی وفجورکه باشنه کلور آنی تانیه شویله که
حقی باطلدن باطلی حقدن سچه آندن صکره حقی اختیار ایدوب
آکا متابعت قیله وباطلدن پرهیز ایلیه فخر کائنات علیه افضل
الصلوات بومقامده دعا قیلوب ایدردیکه اللهم ارنا الحق حقا
وارزقنا اتباعه وارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتنابه •
ابتداده حقی وباطلی کورمك وبلمکدر ونهایتده توفیق وقوت
بولمقدر باطلی ترك ایدوب ادب حقه متابعت ایتمکدر ایدی نفس
صفات ذمیمه دن آرینمیجه وکوکل دیری اولمایجه صفات
حمیده برله بومعنی میسر اولماز نته کیم بیوردی موتوا قبل ان
تموتوا ومرید صادقه بومقامده سماع حلالدر برقاچ وجهدن
بری اولدرکه چونکه نفس صفات ذمیمه دن پاك اولدی آنك عروسن
اورماغیچون سماع اورمق کرك بونلردکه صوفیلرك فجر
برخبزی فوت اولسه آنك عروسیچون سماع ایدرلر مبارکلکدن
اوتوریدر زیراکه آنك معانی غیبیه برله اجتماعی والفتی حاصل او

اولوبدر وصفات حمیده برله عقد ظاهر ایتمشدر پس سماع
سنت ایدی اعلان نکاحده که اعلنوا النکاح ولو بضرب دف دف
بونده دخی اعلانی سنت اولدی اوجنجی اولدرکه چون نفسه
برکوز حاصل اولدی که آنکله حقی کوردی وبرقولاق که آنکله حقی
ایشیدر والهاماتی ذوقن بولوب هرنه ده کرکسه جنبشی حق
طرفنه اولور نته کیم بیوردی الذین یستمعون القول فیتبعون
احسنه پس هر قول که قوالدن ایشیدر بر خوش صوت صورتنده
یا بر موزون شعر لباسنده اول قوالدن الست خطابنك
ذوقنی بولور واول صوت ایله وشعر ایله حقدن یکا شوقی آنی
جوشه کتوروب جنبش ایدر آخر بر دوه دن کیم خوش آواز
ایشتسه دوه اول آوازیله شوق بولوب جنبش ایدر واول
مألوف وطننه ومعروف اوتلاغنه توجهی ظاهر اولور •
پس آنك دخی روحانیتی قوشی وطن اصلیسنه وحقیقی
آشیانه قصد ایدر وچون دلایه که پرواز ایده اول قفسیکه
روح قوشی آنده حواسك بیس بأخیله باغلمشلردر آنی
قومزکه اوچه چونکه روح خطاب ذوقن بولمشدر •
آرام ایدوب قرار ایده مز پس اضطراب اوزره اولوب حرکت

ایدردیلرکه قفسی صیوب کندونک اول معروفه عالمنه تشنه
بیت آن بلبل محبوس که نامش جانست • دستش
بشکستن قفس می نرسد • پس بدن قفسی روحه تابع
اولوب حرکته کلور رقص و حالت بونلرک قتنده اول مضطرب
حرکته دیرلر نته که شیخ قدس سره بیورر رقص آن نبود که
هر زمان برخیزد • بی درد چو کرد از میان برخیزد • رقص
آن باشد کز دو جهان برخیزد • دل پاره کنی و ز سر جان برخیزد •
رقص اول دکلکیم هر زمان آکیجق آنی اوراسن • شول کردر
دردکوب کیم دورایه طوره کله سن • پس رقص بر حالتدر
آکا علامت بودرکه • کوڭلنی قوّالر آتوب جسمیله جاندن
طوره سن • چونکه مرید صاحب ریاضت بو حالده
و بو مقامده اوله وقت اوله که آنک خاطری دف ونی
استماعنه اوله درستدر • الا اول شرطیله که شیخک خدمتنده
اوله یا خود بر صحبتده که همدرد یارلر جمع اولمش اوله
و اغیار صحبتندن کوجی یتدکجه پرهیز ایلیه مکر اول
کسنه لرکه نیاز ایله و اعتقاد تام برله حاضر اولهلر • و صحبتده
ادب و حرمت و رعایت ایدهلر هم روادر و مرید کرکدر کیم

کیم سماعده حرکتی تکلف برله ایتمیه معانی کیزلودر و نوب دعوای
ترک ایلیه و هر احوالده حق تعالینک الهاماتنه منتظر اوله تا
هر نه کیم ایشلیه نور الهام ایله ایشلیه طبیعت ظلمتندن ایشلمیه
و اول مرده بو مقامده احوالنک صلاح و فسادی الهام ایله
و واسطه حق تعالینک اشارتیله بلونور • و آخر نهایتنه کلدکده
بلونور • پس الهام ایله اشارتک بیننده فرق اولدر که الهام بر
خطابدر که حقدن قلبه یتشور • اما اول آنی بیلمز که حقدندر •
و اشارت بر خطابدر که ذوقلو که قلبه یتشور و هم آنی بلورکه
حقدندر • و لیکن رمزیله اولور صریح اولماز • و کلام ذوقلو
بر خطابدر بلور و هم صریح اولور • اما نفسک ملهمه لکی مقامنده
کلام ظاهر اولماز • بلکه مطمئنه لک مقامنده ظاهر اولور که
یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربک و بر صریح خطابدر که
نهایتده حاصل اولور • و ملهمه مقامنک نهایتی اولدر که حق
تعالینک نوری کوکلده متمکن اوله تا هر نه که باقه حق نوریله
باقه که المؤمن ینظر بنور الله • اول وقتدن که الهام ظاهر
اوله اول مؤمنلرک خواصنک مرتبه سیدر تا اول وقته دکین که
الله تعالینک نوری کوکلده متمکن اوله آندن صکره هوام

اولیاسنك مرتبه سیدر كه الله ولی الذین امنوا یخرجهم من
الظلمات الی النور چونكه بو مقامه ایریشدی بو طائفه نك كمال
معادیدر كه مقصدلرد ر عالم ارواحده ایكنجی صفده ایدیلر
شویله كه حق تعالی نك الطاف نورلرینه و فضل فیضانه اولكی
صفه اوغرایوب كه انبیا و خواص اولیا ارواحیدر آندن گچوب
حجاب آردندن آنلره دخی ایریشدی پس ایكنجی صفده هر كشینه
نه دكلو نور یتشمش ایسه بونده ده اول مقدار نسبت ایدوب
انبیایه و اولیایه سعی و طلب و جدی ظاهر اولور نته كه هر صفده
ایراقلق و یقینلق تفاوتی و صاغلق و صوللق اختلافی واریدی
بعضی ارواحك بعضیسنك اوزرینه پس انلك اثری هر كشینك
سعیندن و طلبندن ظاهر اولور و منزله ایریشوب و قالمه سنده
هم اثر ایدر و چون ایكنجی صفدن هر روح كه بر وجه دخی مقابل
دوشمش اوله اولكی صفده انبیا و خواص اولیا ارواحیدر و آنكله
مناسبت بولمش اوله آندن بونده دخی اول مناسبت اوزرینه
بو كشینك اول پیغمبره یا اول اولیایه ارادت ایدوب محبتی زیاده
اولور قالانلردن نته كیم رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم
بیوردی كه الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف وما

تناكر منها اختلف هر كه آنده بر بریني بولمش اولسه
یا قارشوسنده یا خود یاننده دوشمش اولسه اول نسبتجه
بونده معرفتی و الفتی و محبتی بر بریله ظاهر اولور و اگر اول
شخصی بولمزسه اولور كه دوشنده یا واقعه سنده گورور و آندن
بو كامه یتشور پس مریدلرك مشایخه ارادتی بو مناسبتك
نتیجه سیدر كه آنده بر بریله اولمشدی تا كه بونده ظاهر اولدی و
اما بو طائفه كه ایكنجی صف اهلیدر مثالده آنلرك ارواحی تخمنی
خرما یمشنه تمثیل ایتمشدر نیجه فصلده و خرمانك اگرچه ذوقی
و حلاوتی واردر اما قابنده درجكردكنده دكلدر بو كا اشارتدر تدركه
بو طائفه نك معادی و حاصلی اعلای علیینی اولیسر و انبیانك
و خواص اولیانك اگرچه قونشیسی اولوب برابر اولیسر كه
اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین
والشهداء والصالحین • لیكن بعینه آنلردن اولماز زیرا كه
آنلر عندیت مقامنده اولورلر فی مقعد صدق عند ملیك
مقتدر حضرت رسول اكرم صلی الله تعالی علیه وسلم مصاحبت
شرفنی جمیع مریدلره و محبلره اثبات ایدردی المرء مع من
احب یعنی كشی نه یی سورسه آنكله هم صحبت اولوب برابر اولیسر

اما اهلیت اختصاصنك دولتنی سلمان سوخته یدا نبات ایلدی
یعنی بیوردی السلمان منا ومن اهل البیت یعنی سلمان بزدن
وبزم اهل بیتمزدندر فخر کائنات علیه افضل الصلوات
حضرتلرینه مجرد محبا اولوب هم صحبت اولمق قندن وآنك اهل
بیتندن اولمق قندن ایدی بو مقامك بیانی اولیسر فصل
مؤخرده ان شاء الله تعالی وصلی الله علی سیدنا محمد وآله و
اجمعین الفصل الثالث فی بیان معاد النفس السابقین
وهی النفس المطمئنة یعنی اوچنجی فصل سابقلر نفسنی بیان
ایدر که اول نفس مطمئنه در قال الله تعالی یا ایتها النفس
المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة • وقال النبی صلی الله
تعالی علیه وسلم جذبة من جذبات الحق توازی عمل الثقلین •
عزیزم بلکل که نفس مطمئنه انبیا وخواص اولیا نفسنه
دیرلر که عالم ارواحده صفا اولدیلر ایدی حقیقتده شیله
بلکل که نفس امارهلك مقامندن مطمئنهلك مقامنه
ایرشمز تا حق تعالی نك جذبات تصرفی وشریعت کیمیاسی
آنك حقیقتنی تبدیل ایتمیجه نته کیم بیوردی ان النفس
لامارة بالسوء الا ما رحم ربی پس اول امرده جمیع نفوس امارهلك صفتیله

صفتیله موصوف اولورلر کرك نبی علیه السلام نفسی
اولسون کرك ولی نفسی اولسون آندن صکره شریعت
تربیتیله اطمینان مقامنه ایریشور که جوهر انسانی استعدادنك
نهایتی اولدر آندن صکره ارجعی خطابنه لایق اولور اگرچه
ابتداده روحی عالم ارواحدن عالم اجساده کوندرسلر کرك
ایدی تا که تعلق دوترایدی اندن اول جمیع ملك وملکوته
آنی سیر ایتدردیلر تا کوکلره ویلدزلره وعناصره اوغرایوب
کچدی وآندن نبات وحیوان مقامنه ایرشدی وآندن دخی
کچدی انسانیت مرتبه سی که موجوداتك اسفل سافلیدر آکا
یتشدی نته کیم شرح اولمشدر ثم رددناه اسفل سافلین •
واشارتدر بو معنایه پس اکثلیین نور ایمان واسطه سیله واعمال
صالحه ایله یوزن اول کلدیکی مقامه دونندر که اعلی علیین در
نته کیم بیوردر الا الذین امنوا وعملوا الصالحات اما شویله در کم
مادام که ارجعی الی ربك خطابنك ذوقنی بولمیه محالدر اوکه آنده
نور ایمان ظاهر اوله یا عمل صالح ایشلیه بیله زیرا اول خطاب
سر عالمنك جذبه حق صورتنده که روحك سرینه یتشور و
نفسك صورتی امارهلك صفتندن دوندروب ایمان قبول ایدر

وشرعی استعمال ایتمکلك مقامنه ایریشندردنته کیم بیورر یا نار
کونی بردا وسلاما • خطابی اول دل سرّینه ایریشندی اود آنی
یلمدن آندن صکره اودیوزینی محرقلق صفتی کیم یاقجیلق در
آندن دوندوب برد سلام مقامنه ایرشدیکه خنکلکدر
پس اول وقتدن که نفس ارجعی خطابنك تصرّفیله یوزینی
طبیعتك اول اسفل مقامندن که امّاره لکدر دوندرر اول وقت
رجوع ایتمش اولور کندینك معادینه آندن صکره که کندونك
کمال مرتبه سنه یتیشور که معاد خاصدر نته که بیورر فادخلی فی عبادی
وادخلی جنّتی بو جنّتی که حق تعالی کندویه مضاف ایتمشدر
ماعدا جنّتك اوزرینه شرفی اولقدردر که کعبه نك قلان مساجده
اوزرینه شرفی اولدیغی کبی زیرا که آنی هم کندویه اضافت ایتمشدر
که بیتی دیمشدر وبر اولو سردر که هر کشینك فهمی بو معنایه ایرشمز
وبو اشارتك بیانی عبارته کلمز کلدك ایمدی امّاره لك آدی
نفسه اول معنادر که بدننده امیر اولور وامّاره لفظی مبالغه در
امیردن یعنی غایت امر ایدیجی وحکمی کچیریجی دمك اولور وآنك
امری وحکمی کندی طبیعتنه موافقدر وحق امرینه مخالفدر پس
امیر اولدی جمیع اعضانك اوزرینه حکمی بو که جمله اعضا طبیعه

طبیعتنه موافق ایش ایشلیلر وهیچ فرمان حقه باش ایندرمزلر
وشرعه مطیع اولمیلر بویله اولیجق مادامکه نفس فرمان حقه
بیون ویرمیه وشرعه مطیع اولمیه هرکز امّاره لك صفتندن
خلاص بولمیه بو ایکی صفت که بری امّاره وبری مأموره در
بری برینك ضدّیدر مادام که امّاره در مأموره اولمق
ممکن دکلدر یعنی مطیع ایده مز وچونکه مأموره اولدی یعنی
شرعه مطیع اولدی اول وقت امّاره لکدن خلاص بولدی
پس شریعت اسرارینك بریسی بودر کیم حقیقتده طبیعت
الجقلغندن وشریعت کمندندن اوزکه نسنه بر له خلاص بولنوب
ترقی ایتمك ممکن دکلدر زیرا که شریعتده حق جذبه سی تعبیه
اولمشدر وطبیعت ظلمتندن خلاص بولمق نوریله میسّر اولور
نته کیم دیمشلر وبضدّها تتبیّن الاشیاء وهر کیمه که نور شریعت
که جذبه حقدر صورتی وهم رحمتنك سرّیدر دستکیر اولدیسه
امّاره لك ورطه سندن خلاص بولدی وهر کیمه که دستکیر
اولمادی آیرق نسنه ایله هیچ بولا حق دکلدر الا ما رحم ربّی
کورمزمیسن مفخر موجودات علیه افضل الصلوات کمال
نبوّتده ورسالتده ایکن آکا نذیر لردی که انّك لا تهدی

من احببت یعنی سن کند وطبیعتك دیله کیله هیچ طبیعت
قیوسندن قورتارجق دکلسین ولکن الله یهدی من یشاء
پس برنم هدایتمزله نور یکه جذبه نك حقیقتیدر اولکرك
تاکه جاذبه عنایت برله طبیعت اهلنی اول آججلقدن قوباره
وقربت یوجه لکنه ایرشدره ارجعی الی ربك ونفسی بو حالده که
ارجعی جذبه سی تصرفیله کندی مرجع ومعادینه ایرشدره
ایستیه لر اوّل امرده اول جمیع مختلف عالملردن که کلوب
اوغرایوب کچمش ایدی کیرو آکا اوغرادوب کچرملك کرك
پس بو کلوب کیتمکده حکمت اولدی که اول حق تعالینك ایچون
التمش بیك عالمنی مطالعه قیلدی وهر عالمده برکنج که تعبیه اولنمشدر
آنی آله و برسر که آنده امانت قونمشدر آنی بیله که وعلم ادم الاسماء
کلها علیه آدم وقت اوله اگرچه روحانیتك ابتداسنده کلیاتی
بلوردی جزؤیاتی بلمزدی واو عالم عالم غیبدر عالم شهادت
دکلدر چونکه بو عالمه اولاشدی وکندینك تربیتن بلدی بس
کلیاتی وجزئیاتی بلدی وعالم الغیب والشهادة اولدی
خلافت حقنده زیرا که عالم ادواحده حق تعالینك خلافت
معاملرینه قدرتی وآلتی بو غیری بونده کلدیکه قدرت وآلت کسب

کسب ایدوب اله کتوردی وخلافت مرتبه سنك کمالنه ایرشدی
واول وقت که بو مختلف عالملره سیر ایدوب اوغرادیغی
هر بر عالمدن برنسنه اودنج آلوردی وآنك صفتیله صفتلنوردی
وهم کندودن برنسنه آنده دوته قوردی که کیرو دونوب رجوع
ایدیکی وقت مادامکه هر آلدیغی بورجی کیرو ویرمیه ودوتوسین
کیرو آلمایه هرگز آکا یول ویرمیه لرکه کچه بیله کرت بایدکزین قفص
برهی و بازده وام هفت وپنج وچهار ایمدی اوّل اوغرایجق
منزل طپراقلق منزلیدر آنده قدم باصمق کرك واول دنیا
منزللرینك آخر منزلیدر وروحك بدنه تعلق وقتندن و
آخرت منزللرینك اول منزلیدر روح رجوع ایدیکی وقتده
دنیادن بوندن دکه چون نفسی طپراقده قویه لر ایدرلرکه
هذا آخر منزلك من منازل الدنیا واوّل منزل من منازل الآخرة
امّا اولوی کوچیره واختیارسز اولدوره لر آنده امّا اختیاریله وارجی
اولدر که سلوك قدمیله درلکنده طپراقلق صفتندن کچرصورتده
دکل زیرا طپراغك صفاتی ظلمت وکدورتدر کثافت وثقلتدر
آنك ظلمتندن جهل وکوزسزلك قوپار وکدورت خاصیتندن
تعلق بولوب یاپشمق وهرنسنه یه قارشمقلق وتفرقه ظاهر اولور

وكثافت خاصيتندن بی رحملق وشفقتسزلك حاصل اولور و
ثقلت خاصيتندن طبيعت خسيسلغی وهمتسزلك وآجقلق
وخوارلق وكاهللق وآغرلق ظاهر اولور ايمدی سالك بو جميع
صفات ذميمه‌یی طيراقدن آلمشدر اودخی آنی نيجه صفت آنك
يرينه دهن قومشدر بری كرم بری مروت وبری فتوت وعلو
همت ورأفت ورحمت وشفقت وعلم ويقين وصفا وصدق
وجمعيت ورقت ونورانيت وخفت ودرويشلك سالك
طيراقلق مقامندن كچمز تا بو قاموسی رد ايتمينجه وكندو
عالمنه يول بولمز اول صفتلر كه آندن كتوردی دونيا بونده قو
آنی كيرو آلينجه بيله كيتمينجه بو بجلين اوج عنصردن كه خصو
واود ويلدر صفات ذميمه‌یی آلوب يرينه صفات حميده‌یی دهن
قومشدر روح دخی كوكلردن ويلدزلردن وقلودن عالملردن
بونلرك هر برندن هم بونك اوزرينه قياس ايله چونكه جميع بور چلرينی
ويره وقودیغی دهينلری آله وكنديناك وطن اصليه يتشه
آنی خلافت سلطنتنك راست آدملر نيابت خلقله وسيادت
منشور ايله جميع غيب شهادت مملكتنك اوزرينه مالك قيلورلر
وكائناتی زمانی آنك اليته ويرلركه قل اللهم مالك الملك تؤ

تؤتی الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء چونكه جميع
اقليمه پادشاه اولدی هر نه كه اول وقت اودخی آلمشدی كيرو
ويرمك ايچون شمدی آنك ملكی اولور واول مالك اولور
آنده تصرف ايدر حق تعالينك نيابتی وخلافتی بر له جميع
غيب وشهادت عالملرين قوللغه دوتوب توحيد ايشكنده اقرار
ايتدرمك وحدانيته حلقه در كوش چرخ وانجم كن • تا دهندت
ببندكی اقرار • آفرينش نثار فرق تو اند • بر مچين چون خسان
ز راه نثار • چرخ وانجم كوشه طاق حلقه‌سی ای مرد كار •
تاكه اقرار ايده‌لر قوللوغكا هر نه كه وار • يا را دلمش چونكه فرقله
اوزره اولمشدر نثار • دون همتلر كبی قايمه نثار ای يادكار • نامدار ید
ويبدو لی من الصنعاء برق • يخبرنی بها قرب المرازی •
فلا ارض الاقامة فی فلات • وفرق الفريقين رايت داری •
وكيف اكون اللذات عبدا • واربعة العناصر لی جواری •
بكا بر نور صنعادن ايريشدی اولدم اوش شيدا • يقين اولدی كه
محبوبك مقامی اوليسر بيدا • بس آيرق بو اسرلكده اقامت نيجه
دوتم بن • چو فرق فرقدين اوزره قوديلدی تختم زيبا •
يا نيجه بن اسير اولم بو قوردو قوش يوا سنده • چو دورت

عنصر بکا قارشو ایدرلر سیجک بر سیماء • بو یوله سیر ایدنلر ایکی
قسمدر • بری سالکلردر و بری مجذوبلردر مجذوبلر آنلردر که
آنلری جذب کمندیله قپالر و بو مقاملره تعجیل برله اوغرادوب
کچورهلر • پس غلبهٔ شوقدن آرتق خبرلری اولماز یولک احوالنه
و مقاملرک معرفتنه و آفتلری کشف ایتمکه و یول اوزرندهکی خیر
و شرنه وار ایسه آنی فرق ایتمکه زیاده علملری اولماز لاجرم آنلر
شیخلغه و مقتدالغه یارامزلر • و سالکلر آنلردر که آنلری جذبه
کمندیله آلدیلر اما سکونتله و آهستهلکله آلدیلر تا که هر مقامک
وادیسنده و آنک حظنی آله و خیر و شر و صلاح و فسادی
بونلرک احوالنی یول اوزرنده آنلره عرض ایدهلر و وقت
اوله که یولجه و گاه اوله که یولسز ایلتهلر تا که بو ایکیسنک خبرلری
اوله شویله که هر جماعته دلیل و قلاوز اوله بیلهلر یولک
علمی و معرفتی نهایتسزدر • و مقاملری صاغشسزدر و لکن
هر مقامدن بر چاشنی و بر رمز ایدهلم تا که بو یوله سیر ایدن کشی
یولی بیلمکلکده و آنک علامتلرنده و نشانلرنده دلیل اولوب
هم محکم اوله ان شاء الله تعالی ایمدی شویله بیلگل که سالکک اول
امرده که سیری تشوش طبراقلق صفاتنه اوغرایوب واقع اولور کچر

کچر و آنک ایچنده ایکن نیچه واقعه کورر اینش یرلر کبی قیولر
و بوجاقلر کچر و هم کورر که قرا کویرلردن خرابهلره چقار و قیالره
و طاغلره اوغرار و هم کثافت و ثقلت کندودن کتوریلور
و صفت لطافت حاصل اولور آندن صکره ایکنجی مرتبهده
صولق صفتلرینه اوغرایوب کچر سبزهلر و مرغزارلر و آغاچلر
و اکنلر و آقار صولر و چشمهلر و حوضلر و دکزلر دخی بوکا بکزر
نسنهلر کورر • اوچنجی مرتبهده هوالق صفتلرینه اوغرایوب کچر
هوا اوزرنده یورومک و اوچمق و یلمک یوجهلره آغمق و دیرکلر
اوستنده اوچوب کچمک و دخی بوکا بکزر نسنهلر کورر • دوردنجی
مرتبهده که اودلق صفتلرینه اوغرایوب کچر چراغلر و شمع و مشعلهلر
و یلدرملر و اوددن خرمنلر و یانمقلر و اود شعلهلری و دخی
بوکا بکزر نسنهلر کورر • و بشنجی مرتبهده چونکه کوکلر صفاتنه کچر
قیلور کوکلر اوزرنده یورومک و بر کوکدن بر کوکه دخی چیقمق
چرخ دوندرمک و دخی بوکا بکزر نسنهلر کورر • آلتنجی مرتبهده
چونکه فلکلک ملکوتنه کچر قیلور و یلدز و آی و کونش و انوار
دخی بوکا بکزر نسنهلر کورر • یدنجی مرتبهده چونکه حیوانیت
و سبعیت صفتلرینه اوغرایوب کچر اول صفتکه آندن کچر قیلور

بجسه کرك بهیمتدن وسبعیتدن اول نوع ایله برحیوان کوردد
مختلف حیوانلردن اکر کندوینی اول حیوانلره غالب کورسه
اول صفت اوزرینه غالب اولسه کچمك علامتیدر واکر کندوینی
حیوانه اسیر کوردسه یا آندن قورقسه اول صفت غالب اولمقدر
آنك نفسنه ایمدی بوکا بکزر نه که بیان ایلدك بوهنوز مختلف
عالملردن برعالمده باقی نیجه بیك عالم دخی واردر که سالك آنده
هم اوغرایوب کچمك کرك وهر عالمده آکا مناسب مشاهده لر
وواقعه لر کورینور وکاه اولورکه برنوع واقعه نیجه مقامده
ظاهر اولوب کورینور وهر برده اول مقامه مناسب برمعنیا
دخی اشارت اولور وبو اختلافلری هرکشی فرق ایده مز وتمیز
شیخ کاملدن اوزکه وچونکه سالك واقعه تانیماسه بس واقعه یه
اوغراسه باغلنوب اندن کچوب یول بولماز لاجرم شیخه محتاج
محتاج اولورتاکه آندن کچوره مثلا اوش اودی سالك نیجه مقامده
کورر وهر برمقامده آنك برغیر معناسی اولور اول مقامه مناسب
وقت اولورکه اودلق صفتنه اوغرایوب کچمکلك نشانی اولور
وکاه اولورکه طلبی کورمکلك نشانی اولور وکاه اولورکه
قهر اودیدی اولور وکاه اولورکه هیبت اودی اولورتاکه حقد

غضب صفتی غالب اولمقلغك نشانی اولورکه صفت شیطنت اولورم وکاه اولور غلبه سنك نشانی اولور صح

حقدن اوزکه‌یی یاقار وکاه اولورکه معرفت اودی اولور ولولم
تمسسه نار نور علی نور وکاه اولورکه ولایت اودی اولورکه
الله ولی الذین امنوا یخرجهم من الظلمات الی النور وکاه
اولورکه مشاهده اودی اولورکه ان بورك من فی النار ومن
حولها وبوندن غیری اودلر دخی اولور بس بونلری فرق
ایلمکه صاحب ولایت وصاحب تجربه شیخ کرك که علامتلرینه
ودلائللرینه وولایت نظرینه آنی تمیز ایلیه اما چونکه انسانك نفوسی
بوسقاملره کلنز قیلمغه باشلیه هرنفس کندو استعدادینجه وحق
تعالینك عنایتی یتشدیکی مقدارنجه اول مقامه ایریشورکه اول آکا
مستحق اولمش ایدی وبرمرتبه یه اولاشورکه عالم اودر واحده آکا
اهلیت بولمش ایدی چونکه نفس لوامه لك وملهمه لك ومطمئنه لك
استقرارك بولسه ایدرکه وما منا الا له مقام معلوم وفریاد
ایدرکه لو دنوت انملة لاحترقت یعنی بربرمق قدری یقین
واردسم یانرم دیرزیراکه هرقوشك مقامی قاف طاغی
قلسی اولماز آکا سیمرغ کرك تاکه آنده قرار ایده وهرقوش
شمع دیه سنده یووا یاپامز آکا بر پروانه کرك تاکه انك اوزرنده
یورت دوته وهر جیفه اکل ایدن قوش پادشاهلر قولونده

قرار دوتمز آکا بر شاهین کرك طاوس اکرچه جمالی کمالده در
وبلبل اکرچه بیك دردلو بیك داستانی وار وطوطینك شکر کبی
طتلودلی وار اما بونلر پادشاه ایچون هنر ایده مزلر لیکن تفرّجه
ونظّاره یه یارارلر پس بر پروانه دیوانه کرك تاکه ایشه یارایه
زیراکه عاقل همان تفرّجه یارار • دام میاکه مرغ این دانه نه •
در شمع مباز چونکه پروانه نه • دیوانه کسی بود که کردد برما •
کم کرد بکرد ما چو دیوانه نه • دوشمه بو دوزاخه کیم مستانه کلسین
دودایته بو اوده کیم پروانه کلسین • بزم حرمه محرم دیوانه اولور هردم
چوق طشره حرمدن کیم دیوانه کلسین سن • ای جان وجهانم آنلری که
مجلس انسك ندیم وبستان قدسك مقیم اولمغیچون یاراتدیلر
ایمدی اصحاب وصول وصالی آنلردر وارباب فضل ونوالی آنلردر
بوندن عزت قبه‌لرینك آلتنده کیزلنمشلردر که انّ اولیائی تحت
قبابی لا یعرفهم غیری • آنده اوزکه بونلری کیمسه بیلمز آنلرك هان
قرارسز وسوزلری اعتبارسز وپرّ وبالسزلردر که ربّ اشعث
اغبر ذی طمرین اول درویشلردر الفقراء الصابرهم جلساء
الله اول دلریشلردر ایشان دارند دل من ایشان دارند • ایشان
سر زلف پریشان دارند • آنلردن آنلقلرینی جذبات کمندیله آلمشلر

آلمشلردر وجمیع لذّات نفسانی وشهوات حیوانی ومرادات انسانی‌نی
آنلرك جان دماغنده آجی ایلمشلردر وبر مشربك چاشنی دادددر مشلردر
تاکی از دست روح قوت خوریم • کی نکسو عنکبوت خوریم • آنلرك
کوکلی که هر نسنه ایله کونین وخافقیندن واز دهر کزد ولنوب الکلنمز که
کیر وآنك ذکریله دولنور که الا بذکر الله تطمئن القلوب کور مسین
سبحی اورمش کتنی هم کیر وسبحی ایادآ آنلر هنوز الست شرابی ذوقیله
سرمست قالمشلردر قل الله ثم ذرهم آیتی کائناتی اوزدینه
اوقیوب اورمشلردر ما مست زباده الستیم هنوز •
وزعهد الست باز مستیم هنوز • در صومعه با سجاده ومصحف و
ورد • درد کش وزند مئ پرستیم هنوز • ازل بزم الستدن
خمار اولوب کلورز • بوساز وسوزیله اوش زاد اولوب کلورز •
نیجه سی کوشه نشین اولوز بو صومعه ده • چو مست وبی سر وپا
بی قرار اولوب کلورز • چو آنده ایتمشیدك شاهد بر جمعیت آنك
نتیجه سی اوش تار ومار اولوب کلورز • هودق بوورد ی و
سجاده وتسبیحی • جو مئ پرستلرله دستیار اولوب کلورز •
آنلرك مقامی همیشه وجود خراباتنده در و آنلرك جامی مدام
شهود شرابیله مالامال الدهر نه کر سکر او جوق نعمتید بو مجلسك

نقلی اولماز و آنك جمله سی نفس لوّامه یه و نفس ملهمه یه علف قیلمشلر دركرا
ولكم فیها ما تشتهی الانفس نفس مطمئنّه آنكله هیچ دولنمز و اول
خوانه التفات ایتمز ابیت عند ربّی خوانندهٔ ارجعی الی ربّك نواله سین
كوندیدلر بازی كه همی دست ملك را شاید منقار بر دارکجا الآیه
بردست ملك نشیند آزاد ز خویش در بند اشارتی كه او فرماید
شول طوغان شاه قولونه چونكه قایم اوله نه منقاری آنك هر
نجسه لایق اوله شاه وار اولوب غیره نظر قلمیه هیچ آیا نمی باغلو
دوروب امرینه كی عاشق اوله یوق یوق بو نه سوزدر الذین
سبقت لهم منّا الحسنی اولئك عنهم مبعدون اول حضرتك
قوشلری دخی طوغانلق مرتبه سنه باش ایندرمزلر اگرچه طوغان
سپیدی در رقنده یتشور پروانه یه كیم اول جان بازدر طوغانك اسمی
شكار جاندر پروانه نك كار جاندر طوغان بر آوجیدر كه صیدانك
جان ایلتمز پروانه بر عاشقدر كه معشوقه جاندن اوزگه تحفه
ایلتمز جبرئیل و میكائیل علیهما السلام اول حضرتك شاهینلریدر
آو یرنده دوردمشلردر تنزیه و تقدیس شكار ایدرلر كه ونحن
نسبّح بحمدك ونقدّس لك چون آنكا ایریشدی كه جمال صمدیتی
شكار ایده لر پس قنادلرین قولتغنه قویوب الله رینی آودن واز

آو جیلقدن چكدیلر لو دنوت انملة لاحترقت مرغ آنجا بریده
پر بنهاد و بو كا بچار رسید و سر بنهاد پس آنلر ایتدیلر بز اولمغی
ازل آوی یرنده یجتهم دوزاغیله قورمشز و بو دوزاغه دو شور
كرك كه انی جاعل فی الارض خلیفة تا سزه كوستره وز كه آو جیلق
نیجه اولور پس جمله ایتدیلر اگر بو آوجی اولمق بزدن اوكرده جك
اولورسه و بو میداننده دعوی طوپن چوكان ایله قپاجی اولور
و بر شكار ایده جك اولورسه كه بز آنی ایده میز جمله مز خدمت
كمرن جان بلینه باغلیه لم و جان و كوكلدن عبودیت آلتنده
سجده ایده لم حضرت عزتدن خطاب ایریشدی كه زنهار آنك
اول ضعیف قناتلرینه باقوب كه وخلق الانسان ضعیفا آكا حقارت
كوزیله اتجعل فیها نظر ایدوب منكر اولماك كه بنم ایشیمه قارشو
كلورسز و كندو پر و بالكزه نظر ایدوب مغرور اولماك كه شیطان
كبی حضرتمدن ایراق دوشمیه سز آنك پرّ و بالی حقیقتده بزدن
بزدن اوزگه آنك قنادی یوقدر كه وحملناهم فی البرّ والبحر
اول بزم پرّ و بالمز اولدیغیچون حضرتمزه یتشور جز دست تو
زلف تو نتاست جز پای تو سوی تو نتانست دوید از دوی تو
دیدم طمعی ز ان نبود جز دیدهٔ نور روی تو نتانست كه دید

الكدن اوزكرال جانا سنك زلفكا ایرمز هیچ • ایاغك اولمسه اوزكه آیاقلر
سكا ایرمز هیچ • كوزم یوزیكی كورمكه طمع قیلمز آنكیچون كیم •
سنك كوزیكدن اوزكه كوز سنك یوزیكی كورمز هیچ • چونكه نفس
مطمئنه یه ارجعی آوازی اولاشدی اوتری پرواز ایتدردیلر كائناتی
طواف ایدوب جولان ایدردی بو اقلیمك صحراسنده بو بر
آهو بولمدی ایدیكیم آنك چنكالنه یاداییه وسكز اوچماق هواسنده
بر كلك كورمدیكه منقارینه لایق اوله نته كیم شیخ بیوردی
بازی بودم پریده از عالم ناز • تا بو كه برم زشیب صیدی بفراز •
اینجا جو نیافتم كسی محرم راز • زان در كه در آمدم رفتم باز •
بر شاهین ایدم عالم قدسیدن ایرشدم • آولمتكیچون آنده بو صحرایه یتشدم •
رازم دیمكه بولمدم كمسه محرم • اول یولجه كه كلدم ینه اصلیمه قوشدم •
شول دیوانه پروانه كبی جمیع كائناته اوغرایوب كچدی ویوزینی جمال
صمدیته اولان شمعنك وصالی آرزوسنده ویتدی وكندینك مجاز
وار لغنه باش ایندرمدی كندو وجودندن ملول اولوب جاننی
طیوب ایدردی هردم زوجو نخود ملالم كیرده • سودای وصال
از جمالم كیرده • شك نیست كه پروانه چو سر كم كیرده • شمعش كنید بهزار
لطفهم بركیرده • پروانه بنجت جان نهد بركف دست • پس قصد كند كه

كه شمع دردیك كیرد • هر زمان كندی وجودمدن اولوردم دل
دیلردسكز اوله وجودم آنكیله یك رنك • كوردی پروانه كه شمعه
پر وبال اولدی حجاب • وارینی یاقمغله شمع اوزره پس ایتدی آهنك
بنده پروانه صفت اوزیمی شمعه یاقدین • تا كه اوله نار صفت نور ایله اولم
یك رنك • اول همان لاقومالی صفت اولوب كیدردی تا كه یدی
فلكدن وسكز اوچماقدن اوتركچدی جمله ملائكه مقربین
بار معنین تحیرده شیله اصروب ایدردی كه عجبا بو نه قوشدر كه
بو دكلو ضعیفله كندو یه ظلم اختیار ایلدی كه انه كان ظلوما جهولا
واول حال دیلر آنلره دیردیكه بن اول قوشم كه هنوز یوقدن
اوچوب بدن قفسنه كرفتار اولمامشدم كه سزلكا ملامت
كمانندن او قلر آتوب ایدردیكز كه اتجعل فیها من یفسد فیها
ویسفك الدماء وكندو اوجیلغكزه تكیه ایدوب دعوی قیلوردكز
ونحن نسبح بحمدك ونقدس لك شمدی سز بنم اوجیلغمی
تماشا قیلك واول فسادایدوب قان دوكدوكمی تماشا ایلك
اكرچه بن قان دوكجیم اما كندی قانم دوكرم دوست ایشكی
اوزره واكرچه فسادایجیم لیكن كندو وجودیمی فسا ایدوب
جمال حضرته فدا قیلوردم آن روز كه دوختی مرا دلق وجود •

کفتند بطعنه موتر اخلق وجود • خونریز یرا چه میکنی راست بدان •
من خون ریزم ولیکن از خلق وجود • اول زمان که قیلدک ای شاه
بزه بو وجودی خلعت • سکا طعن دیدیلر ندا شبو صنعه حکمت •
بکا دخی قان دوکوجی دیدیلر اکرچه بنلك • وردودم وجود بوینی
دوکیلور بو خون خلعت • واول هان جولان ایدوب طیر ایدی
تاکه لامکان سرحدینه ایرشنه ایدی پس ملائکه ایدیلر که
اول مکانده سیر ایدمز بونده آنك باشی عجز دیوارینه دوقنوب
دوشسه کرك ناچار حضرت عزت آنلرك سرینه ندا ایدرکه
الم اقل لکم انی اعلم ما لا تعلمون هنوز انکار قیلیجك قنه قویما
وعجز قالقانك الکزه آلمامشسز واول جانباز پروانه ایدر دیکه
آنلری دق دوتمه که الجاهل معذور • بیت در عشق تو از ملامتم
تنکی نیست • با بی خبران بدین سخن جنکی نیست • این شربت
عاشقی همه مردان راست • نامرد از این قدح رنکی نیست •
عشقك ایچنده هرکیشی بکا کلرسه غم دکل • طعنه سی بی خبرلرك
کوکلمه هیچ الم دکل • شربت عشقی نوش ایدن همینه اهل درد اولنور
دردلری اولمینلرك شربتی غیر سم دکل • چونکه پروانه شمع
جلالی پرده لرینك حوالیسنه یتشدی برشعله حاجبه یکوب

پروانه‌یی کونددردیلر تاکه منع ایده پروانه چونکه حاجبی کوردی
هیچ پرواسی قالمدی فی الحال الینی حاجبك بوینینه براقدی اول
مجازی قناتلرك حاجبه بخشش قیلدی حاجب آنی قبول ایدوب
تصرفه اودینه یاقدی چونکه پروبالی قالمدی تاکه اوچا لاجرم
من جاء بالحسنة فله عشر امثالها قضیه سنجه اول حاجب که شمعك
شعله سی ایدی آکا عوض حقیقی قنات باغشلدی تاکه شمعك
هویت هواسنده آنك سببیله جولان اوردی واول کولکه‌یی آرادن
کتوروب کندی وارلغنی افنا ایتمکله شمع وارلغنه قاچوب
صغندی که ففروا الی الله چونکه کندودن قاچدی آکا ایرشدی
وآنك یوقلوغی وارلغنه قارشدی لاجرم طاموقورقوسی و اوجماغ
امیدی اول یورتدن کوچدی • این هفت سپهر در نوشتیم
آخر • وزد وزخ و فردوس کذشتیم آخر • هم شد فداء تو
تو ما هی ما • ای دوست تو ما و ما تو کشتیم آخر • نه فلکدن
هفت سیاره دن اوته ایتدك سیران • سکز اوچماق یدی طاموده
اوته اوردق جولان • بو سنك سنلکك له بنم بنلکم اوتی محرم
اولدی آرادن سن بن بن سن اولدی • پس جذبه‌نك خاصیتی
وادخلی جنتی اشارتی بو معنایه یوزکوستردی شویله بلکه

بو صفت اول طائفه صفتیدر که صورتا اولمزدن اوکدن
موتوا قبل ان تموتوا اشارتیله موت ارادیله کیم اولورلر چونکه
اولمزدن اوک اولدیلر حق تعالی آنلری حشردن اوک دیرلتدی
و آنلرک مرجع و معادن کندی حضرتنک قیلدی ثمّ یحییکم
ثمّ الیه ترجعون صورتده عالم ایچنده اوتورمشلردر و معنیده
بکز اوچاقدن کچمشلردر و اول یوردن کوچمشلردر
و تری الجبال تحسبها جامدة و هی تمرّ مرّ السحاب صنع الله بودر
نفس مطمئنّه نک معادی و مقامی وارجعی الی ربّک اشارتنک
معناسی و صلّی الله علی سیّدنا محمّد و آله اجمعین الفصل
الرّابع فی بیان نفس الاشقیاء و هی النّفس الامّارة بالسوء
قال الله تعالی فامّا من طغی و اثر الحیوة الدنیا فانّ الجحیم هی المأوی
و قال لا یصلیها الّا الاشقی الذی کذّب و تولّی و قال النبیّ صلّی
الله علیه و سلّم خُلقت الجنّة بالمکاره و خلقت النار بالشهوات
بلکل که آخرت یولنه کیدنلر ایکی طائفه در بری سعدا و بری اشقیا
و هر طائفه نک بر قدمی وارکه اول قدمیله یوردلر و بر طریقلری
وارکه آنکله سیر ایدرلر و هر برینک بر معادی وارکه اول قدملر
اول طریق اوزرینه سیر ایدوب اول معاده ایرشورلر امّا سعدا ایکی

ایکی طائفه در بری خواص و بری عوامدر اولکه عوامدر نفسنه
مخالفت ایتمک قدمیله و هوای شهوتی ترک ایتمکله طاعت و فرمان
شریعت و متابعت سنّت طریقیله سیر ایدوب اوچماق
معادینه و آنک درجاتنه ایرشورلرکه فامّا من خاف مقام
و نهی النفس عن الهوی و خواص یحبّهم قدمیله یحبّونه طریقیله
سیر ایدرلر مقعد صدق معادینه ایرشورلر عندیّت مقامنده
انّ المتّقین فی جنّات و نهرٍ فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر
نه که آنک شرحی کچمشدر و امّا اشقیا هم آنلر دخی ایکی طائفه در
بری شقی و بری اشقی امّت عاصیلرینک بعضیسی بودرکه هوای
نفس موافقتنده ثابت اولوب و حق فرمانه مخالفت ایتمکده
مصرّ اولمشلردر و شهوات نفسانی و لذّات حیوانی قدمیله
معصیت طریقیله سیر ایدوب طامو معادینه ایرشورلر
و آنک درکاتنه که فامّا من طغی و آثر الحیوة الدنیا فانّ الجحیم
هی المأوی بو اجلدن اول مفخر موجودات علیه الصلوات
والسلام بیوردیکه خُلقتِ النّار بالشهوات و بر یرده دخی
بیوردیکه اکثر ما یدخل امّتی النار الاجوفان الفم والفرج
یعنی طامویه امّتمی زیاده قویجی نسنه لر ایکیدر بری آغزی و بری

فرجيدراغزيله حرام لقمه‌لر يرلر وحلال يمكك اسراف ايدرلر
وفرجيله حرام شهوات ايشلرلر وشهواتدن اوتروحرامه
ودرلو درلو ظلمه كرفتار اولورلر واما اشقى كافر
ومنافق صنفنيدركه بركزدن يوزلرن دنيا طلبنه وآنك شلغنه خو
دوندرمشلردر واول بهيمه كبى جميع همتلرك لذتلره وشهوتلره
ونفسانى وحيوانى تمتعاته خرج ايتمشلردر مركب همت سوى
اسباب رانده آن مسبب لاجرم محروم مانده واوقدرلك
دنياده دين وآخرت يولنه قيلمشلردر تمام دخى اللرينه كيرمدى
وآخرتدن دخى محروم قالورلركه من كان يريد حرث الدنيا
نؤته منها وماله في الآخرة من نصيب ايمدى فرق شقى واشقى
آراسنده اولدركه شقينك اكرچه نفسى شقاوته وعاصى
اولمغه كرفتاردر اما كوكلى ايمانى قبول ايتمك سعادتيله وحق
تعالينك فرماننه تسليم ايتمكله اقرار ايدوب دولتمنددر
اكرچه بر سر كوى تو بر نكذشتيم • هركز ز سر كوى بر نكذشتيم •
هم اقرار لسان وتصديق جنان دولتى حاصل ايتمشدر اكرچه عمله
نقصانى واردر وقتاكه حق تعالى حضرتلرينك وعيد ايله طاموده
كيره كه فاما الذين شقوا ففي النار لهم فيها زفير وشهيق خالدين فيها

فيها ما دامت السموات والارض الا ما شاء الله اما كلمهٔ لا اله الا الله
وشفاعت محمد رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم آنى آنده
قومیه چقاره‌جقدر نته كيم بيورر الا ما شاء ربك وآندن خلاص
بولوب معاديه ومقام اصليسنه ايريشه كه اوجماقده حديث صحيحده
كلوركه برجماعتى طامودن چقاره‌لر شول قاره كومر كبى كيمشلر
اوله وآنلرى نهر الحيوان ارماغنه طولدوره‌لر آنلرى ودريلر
بيته ويوزلرى آيك اون دوردى كبى اوله وآنلرك آلنلرنده يازلمشدركه
هؤلاء عتقاء الله من النار يعنى بونلر حق تعالينك آزادلولريدر
اما اشقى اولدركه طامودن ابدى قاله آندن هيچ خلاص بولميه
وآنده لا اله الا الله كلمه‌سنك نورى اولميه اول سببله حقنده لر
ومظهر شفاعت اولميه‌لر پس بونك كبى كشى ابدى طامونده قاله كه
لا يصليها الا الاشقى الذى كذب وتولى مؤمنه وارد اولنه كه
بيورر وان منكم الا واردها ولكن آخر مقصدلرى كيم اچنده صلى اوليه
اما اشقيا صلى اوله كه لا يصليها الا الاشقى الذى كذب وتولى وهر
طائفه‌يه اهل فسقدن واهل كفردن طامودن آنك علمه مناسب
برمقام وبر سعادتى اولوركه وكيمى عذابى آرتق اولور وبعضنك
آزرق اولورنته كيم رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ايدى طابع

حقنده بیوردیکه ان ابا طالب فی ضحضاح من النار یعنی ابو
طالب طاموننک اوّل درکه سنده اوله همان اوداوزرنده
الی و آیاغی اوله و طاموده آز عذابلی اولدر که النده آیاغندن
ماعدا عضوی اوداوزرنده اولمیه اما بینی باشی ایچنده قاینیه
ومنافقلر حقنده حق تعالی بیوردی که ان المنافقین فی
الدرک الاسفل من النار بعض کافرن بعض کافراوزرینه تفاوتی
وبعض منافقک بعضیسی اوزرینه تفاوتی اولور وهر برینک
بر معین یولی و بر معادی و مقامی واردر مقلد کافرلرک
بردرلو مقامی واردر و محقق کافرلرک بردرلو در مقلدلره
عذابی محقق کافردن اخف اولور نته کیم اهل ایمان درلو درلودر
بری محقق بری مقلد نته کیم محققک ایماننک مقلدک ایمانی
اوزرینه فضیلتی واردر انجلین محقق کافرک عذابی مقلددن
زیاده در ایمدی کافر مقلد اولدر که آتادن و آنادن سماعیله
کفری بولاشدرکه انا وجدنا آباءنا علی امّة وانا علی آثارهم
مقتدون آنی والدیندن و شهر اهلندن کوردیلر و ایشیتدیلر
دینلرینی درلو درلو آنلره تقلید ایدوب متابعت ایتدیلر آنلر
طاموننک اوّل درکه سنده قالدیلر و کافر محقق اولدر که آنی که

کندو والدیندن بیلدی آکا قناعت ایتمیوب رنج و مشقت اختیار
ایدرک دلیل طلب ایدوب آننک اوزرینه نیجه مدت کفر علمنک
تحصیل ایلیه و کتابلر ایجاد ایلیه و ریاضت و تصفیهٔ نفسه مشغول
اولهکه فکرینی خوش ایلیه و عقلینی زیاده ایتمکله آکا ایریشدکه
صانعی نفی ایتمکده شبهه لو دلیللره واصل اولهلر یا خود صانعی
ناقص و جزئیاتی بلمز و مقصودلری جهان قدیمدر فانی دکلدر
وحق تعالی جهانی یوق ایلمکه قادر دکلدر تعالی الله عمّا یقول
الظالمون و بوکا بکزر کفرلری شیطان آنلره یاری ویرر
و کمال کفرلری بو معنیدندر و هر کس که اعتقادی اوزرینه دکلدر
تقلید اهلندندر و کوزتسز در تا حدّی کیم انبیا علیهم السلام
تقلید ایدنلری آزدرلردی و ایدرلردی که انبیا حکما ایدی
و هنرکه دیدیلر حکمتدن دیدیلر اما جاهللرک حوصله
و فهملری ایردکجه دیدیلر آنلره شویله کوستردیلر که بز تکرینک
رسولی یز و جبرائیل قاتمزه کلور و حق خبرین کتورور و بزه
حقدن کتاب کتورور و اول کتابلر آنلرک سوزلریدر و شرع
احکامنی خلقک دنیوی مصلحتیچون حکمت قانونی اوزره
آنلر دوزمشلردر و آنلر تا که خلق دیدیلر رمزایدی که دیرلردی

وآندن اوزکه معنا قصد ایدرلردی دیو خلقه تلقین ایدرلردی
جبرائیل عقل فعالدن عبارتدر ومیکائیل عقل مستفاددن
عبارتدر یعنی عقل کلدن استفاضه ایدوب ومعانی معقولی
استفاده ایدرلردی ونفس مدرکه یه ونفس ناطقه یه خبر ویررلردی
بو نجلاین بو جنسدن فاسد خیاللر وشبهه لر اثبات ایتمك اوزره قول
ایدرلر زیرا کندو هوالرینه موافقدر ونفس خود اصل حالتده کافردر
کما ان النفس لامارة بالسوء چون بو شبهاتی دلیل وعقل برهان
ایله خلایق ایشیتسه لر جان وکوکل برله قبول ایدرلر که
وافق شن طبقه وافقه فاعتنقه نیجه که بو کفره لر اقرار زیاده
اوله نفسك شرع اوزرینه انکاری زیاده اولور پس اقرار ایتمك
ودینه انکار ایتمك ایکی قدمیدر اول قدمیله اسفل سافلینك
نهایتنه ایریشور که خطوتان وقد وصلت ایدی بو آفت
مسلمانلر آراسنده چوق واقع اولمشدر که نیجه خبیث نفسلو
بدکهرلر بو علمك تحصیلنه مشغول اولمشلردر آکا علم اصول
دین دیو آد قومشلردر تاکه برکیشی آنلرك اعتقاد فاسدلرینه
علمنه خبردار اولمیه ای نیجه طالب علمك کم کوزسنزلر دردینی
علومنده یاخود زیاده انوار یقینندن نورلری یوقدر علم طلبی

طلبی آرزوسنده سفره وادرلر وزحمتلر چکرلر وچرکین
اعتقاد شومندن وحق تعالینك عدم عنایتندن فلسفی
اولنلرك بریسنك قاتنه واروب مشغول اولورلر زیرا اکثر
مناصب ومدرس هم شهدی انلره مفوضدر اول نوع علمدن
انلرك الینه عرض ایدرلر وتدریجیله اول کفرلری وشبهه لری
اول بیچاره لرك نظرینه کتوروب یازارلر وآنلرك کوکلرینه اول
علم تحصیل واول کفره اعتقاد ایتمکین آدینی حکمت واصول
قومشلردر دتلو ومحجوب قیلوردلر واول ایشی کورمدك
مسکینلر که حقایقدن وحقایق دینیدن واهل یقینك
مقاملرندن بی خبرلردر جهلله آکا مبتلا قیلوردلر وآنلرك
نفسی آکا معذور اولوب شویله اعتقاد ایدرلر که بز محقق
اولیسرز وتقلیددن نجات بولیسرز وجهالتدن خلاص
اولیسرز بلی اولیسرلر اما کفرده وهم تقلیددن خلاص بولیسرلر
امّا ایمان تقلیدندن بولیسرلر وهم خواصدن اولیسرلر امّا ابلیس
خواصندن اولیسرلر وهر بیچاره علتی که آنلرك بریسیله
صحبت ایتسه لر بونلرك اول اولمش نفسندن واول مردود
نفسندن اول مسکینك ایماننده بیك درلو شك وشبهات

ونقصان وخلل ظاهر اولور وچوقلر واردر كه نفسلری اول
كفرلره مستور اولوب مجرد تقليد برله اول كفری قبول ايدرلر
دليل شرودندن اسلام دائره سندن چقارلر وهيچ پادشاهلر
دين دردی چكان ايكن دوتمزكه بو آفتلری دفع ايتمكه جهد ايده لر
تا بو خللی خير ايده لر وبو آفتلر سهل زمانده كه ظاهر اولوب
شايع اولدی وقوّت دوتدی والّا اوّلكی عصرلرده هر
كيمسه نك اول طائفه دن زهره سی يوغيدی كه بو جنسی آشكاره
قيله ايدی وهميشه كندو كفرلرينی كيزلو دوترلردی زيرا كه
دين اهلی اچيدن منع ايدجيلر وزاهدلر چوغيدی وپادشاهلر
ديندار ايدی دينی بونلك كبی چيلردن قلجه صاقلردی تا بو وقته
دكين اوله كه بونلرك برقاچ مشهورلرينی دوتوب قتل ايديلر
وآنی جهاد اكبر ديو اعتقاد ايديلر شمديكی وقتده متّقيدلر آز
قالدی تا كه دين غصه سين يه لر وبو جنس خللری پادشاهلره
عرض ايده لر تا كه آنلر آنلرك دفعنه مشغول اوله لر ايدی لاجرم
قورقودركه بو آخرده قالان قيل وقال دخی اورتادن كوتوريله
كه جهان دولی كفر اوله حقيقی مسلمانلق كوكلرده قالميه الّا ما شاء
الله يحكم انّا لله رضينا بقضاء الله تعالى امّا نفاق هم اولدخی ايكی

ايكی درلودر اسلامده نفاق وكفرده نفاق امّا اسلامده نفاق
اولدر كه رسول اكرم صلی الله تعالی عليه وسلّم حديث صحيحنده
بيان ايدر كه ثلث من كنّ فيه فهو منافق ومن كانت فيه خصلةٌ منها
ففيه خصلة من النفاق حتی يدعها وان صام وصلّی وزعموا
انّه مسلم اذا حدّث كذب واذا وعد خلف واذا ائتمن خان يعنی
اوچ خصلت واردر كيمده كه اول اوچی اولسه تمام منافق اولور •
وهر كيمده آنك بريسی اولسه منافقلغك اوچ بخشندن بری اولور •
تا كه آنی ترك ايديجه بو صفتله موصوفدر اكرچه اول كشی نماز
قيلوب اوروج دخی دوتارسه • واول خصلتلر اولدر كه قچن
سوز سويليه يالان سويليه • وقچن وعده قيلسه خلاف ايده •
وقچن آكا امانت قوسه لر خيانت ايده • وبر روايتده ايكی
خصلتی دخی نفاقدن صايمشلردر • اذا عاهد غدر • واذا
خاصم فجر • يعنی اكر عهد ايتسه اول عهدی بوزه واكر بر
كيمسه ايله خصومت قيلسه فحش سويليه سوكه • بو معامله لر اهل
اسلام نفاقيدر • ايدی حقيقتده اهل اسلامه بو حديثلر
تمام وعيد وتهديددر • زيرا كه آز كشی بو صفتلردن خلاص
بولور • فخر كائنات عليه افضل الصلوات حضرتلری دعا

بیوردیکه اللهم انی اعوذ بک من الشقاق والنفاق وسوء الاخلاق
پس بزه اوزریمزه واجبدرکه بو دعایی ورد ایدوب ملازمت
ایده وز • واما کفره ده نفاق نه که بو فلسفیلر و دهریلر
وطبایعیلر وتناسخیلر واسماعیلر ومباحیلر ایدرلر مسلمانلرک
آراسنده اولورلر • وآندیرلرکه بز مسلمانز اما اعتقادلری
اولکفرلره ومشبهلره اولورکه دیرک چونکه کندی یارانلرینه
ایریشلر اعتقادلرینی آشکاره قیلورلر • وایدرلرکه بز بو مقلدلری
استهزا ایدوب مسخره یه دوتارز حق تعالی آنلرک احوالندن
خبر ویررکه واذا لقوا الذین امنوا قالوا آمنا واذا خلوا
الی شیاطینهم قالوا انا معکم انما نحن مستهزؤن • الله
یستهزئ بهم ویمدهم فی طغیانهم یعمهون • وهر کافرکه
کفرک کزلیه ومسلمانلق دعوی ایتسه دلیل قیلهم بو جمله دن
اولور • معادی ومقامی اولدرکه حق تعالی بیوردی •
ان المنافقین فی الدرک الاسفل من النار ولن تجد لهم
نصیرا • پس اسلام دولتنک قدرن کیم بلور • واول
نعمتک شکرنی کیم ادا ایده بلور • بیت ای قبله هرکه مقبل
آمد کویت • روی دل جمله بختیاران سویت • امروز کسی کز تو بکر

امروزکسی کز تو بکرداند روش • فردا بکدام دیده بیند رویت
ای مقبل قوللره سنک محککدرمز • جمله بختا هل بوزن سکا دوربیل
اول کشی که دوندره یوزن سندن بکوک ولش • یارک اول ناکوزله یوزن کوره
بوردکلوا قللرکم آدمینک یرلنده قومشلردر • وبونجه بلاولرکم
یولنده قومشلردر • وبونجه بلاولرکم ای مبتلاو قلمشلر اکر حق تعالی
عنایتی نظری اکا دستکیر اولمزایسه اول دنیادوزه غیکه
زین للناس بزکلرله بزنمش حب الشهوات بندلرله محکم
اندن نجه خلاص بوله خصوصا باشندن باشه بو دوزخ
یدی دانه ایله قورلمشدرکه بر ندن احتراز ممکن دکلدر
نه بیوردی من النساء والبنین والقناطیر المقنطرة
من الذهب والفضة والخیل المسومة والانعام والحرث
ادم علیه السلام بو دکلو شرفله ومرتبه ایله بردانه دن ارتق
منع ایتمدیلرکه ولا تقربا هذه الشجرة چونکه یفلمقلق توفیقی
اکا رفیق اولمدی عصیان ونسیان دوزه غینک ایچنده
کرفتار اولدی وعصی آدم ربه فغوی وقتاکه ادم توفیقی
رفیق اولدی دنیاکه اکا دوزخ ایدی اندن برکلمه سببیله
ربنا ظلمنا درخلاص بولدی اندن ثم اجتباه مقصود نه

ایرشدی بر ساعت حقوك لطفی ایدی آدمه ازاولدی ادی
اول بهشت که کامگاه ادی دام گاه اولدی وچونکه حق لطفی
اکا مدد ایرشدی دنیاکه دمگاه ادی کامگاه اولدی یعنی
از لطف تو هیچ بنده نومید نشد مقبول تو جز مقبل جاوید نشد
لطفت بکدام ذره پیوست که او بهتر ز هزار ماه و خورشید نشد
هر ذره قادری هیچ لطفکدن امیدی نومید کیم ایتدیسکا اقبال مقبول قیلدی جاوید
اول ذره که سنك لطفك ایرشدی ای شاه ورشك ایتدی اکا
جمله سیاره ایله خورشید وحقیقتده هر زنجیر وبندکه
شقیلری واشقیالری بو دنیادوزه غنده انکله بغلدیلر
انك ایچون متاعیدر که ذلك متاع الحیوة وهر درکه طمع
درکه لرندن که بو طایفه ایچون دوزمشلر دردر وکلیسی
زین للناس حب الشهوات دکاننك سرمایه سیدر که انواع
شهواتدن قورتبودر کلری انکله قبلادلر که خلقنا النار سنده
بالشهوات امدی بویده شهواتك تخمی انسانك یدی اعضا
اکدلر وبیش حصی اول تخمی تربیت اتمك ایچون اوزرنده
قودیلر تا اول بیش یلادکین هر لحظه تخمك اغاجی اوزرنده
بر شهوت یمشی اولدی اندن صکره صاحب شرعی کوندردیلر

کوندردیلر تاکه هر آغاجك عاشرندن عشر اله وهر بر عضوه
بر نیجه دخی قویه نته که بیوردی امرت ان اسجد علی سبعة ابواب
بو جرم یدی عضولك اوزرنده یدی سجده واجب قلدی وبیوردی
اول اغاجلرك یمشلرینی اخرت تخمنی انك ابوتیجی یرنده
شریعت ایله صاچلك که الدنیا مزرعة الاخرة امدی حق تعالی لنیام
علتسز عنایتی بر طایفه اول یرادوله دخی رفقدك الی
الی درجات طرفنه سوردی وسیق الذین اتقوا زمرا ربهم
فاما من خاف مقام ربه طریقیله ونهی النفس عن الهوی
قدمیله فان الجنة هی المأوی معادنه ومقامنه ایرشدیردی
غیرت متوالی سطوسندن بی باك اولوب هم یرادلمدر عنی
رفقدن اولندن درکات جهنمه سوردی سیق الذین کفروا
قهرینك قامچیسی برله فاما من طغی یولیجه واثر الحیوة
الدنیا قدمیله فان الجحیم هی المأوی معادنه ومقامنه
یتردی که هؤلاء فی الجنة لاء بالی وهؤلاء فی النار
ولاء بالی یعنی بو بر طایفه اوجماقلق اولدی بکا نه اصلی
طامولق اولدی بکانه زیان اکر انك عنایتی دکل میسلی
پس قهری کمندن ومکری زنجیرندن نتابنجات بولورنا

وانك طلسم اعظمی نك باغلری قنقی قوتله شاشله ایدی سرآمدی

خرشتن می باید برخاستهٔ زجان وتن می باید

دهری کامی هزار بند افزونست زین کرم دوی بندلش کن می باید

سن کرلم کم اشبو یوره اوازدو یه سن جان وتندن وازکلوب

دلبر یولنه قویه سن هر ادمده بیلم دوزق ارتوق اوله

بو یولده پس بندلری مراد ازاوزتم بو غندن سیرلر دویه سن

امدی سلوك ایتمك تمناسنك سوداسی پادشاهلر ومالکلر

باشنه اویقدر زیرکه هر کدا بیلوانك الذل وایاغندن

بو فتح اعظم نجه ظاهر اولسون امّا بو دکلو وارکه اکر ابلیس

اما بو دکلو وارکه ابلیس تصرّفندن خلوص بولمق اولورسه

بو نکله اولورکه اسلام لباسیله وهم ایمان خلعتیله

بو جهاندن جان الوب فورا من وایمانی شیطانه ویرمیه سن

تمام دولت بودر ستدام نعمت بودر اللهم اختم لنا بخاتمة

الایمان والاسلام کرروز بپین چراغ مهدی بکشی

جامی بدهم براحت خوش منشی وجامهٔ اسلام زما برکشی

مرکی که دراسلام بودر اینست خوشی اکر صولده

ایمانم چراغك ایتسلم باطل صفا وذوق وشوقیله

شوقیله ویرم بن جانی الحاصل اکر بو نعمت اسلام الجزه اولورسیم

یتر بو منزلت بکا خوش ولدی مرتبم حاصل اما حکمت نه ایدی

اولدر مکدن صکره کرو دیرلمکده تاکه اول غافل سرکشته

ناجواب ولهکه دیشدر دارنده چو ترکیب طبایع اراست

باز ازچه سبب فکندش اندر کم وکاست کر زشت امد

پس صو رغیب چراست ورنیك امد جزاب ازبهر چراست

بو ابیاتك ترجمه سی کتابك اوقزه ذکر اولنشدر کلام

قبیح اولنغیچون تکراری اولیوب کوردلك بو محلده بو کلام

جوابی استرسك اشکل امدی بلکل که ادمینك بش حالی

واردر اول حالی عدمدر نته بیوردی هل اتی علی الانسان

حین من الدّهر لم یکن شیئاً مذکورا یعنی کنتم عدمده

انسانك حق علمنده وجود علمیسی واردر اما کندو وجودن

بلمزدی ذاکر دکل ایدی وهم کندونك مذکوری دکل ایدی

ایکنجی حالتی عالم ارواحده موجود اولقلغی درنتکه بیوردی

الارواح جنود مجندة فما تعارف منها ائتلف یعنی جرکه

عدمدر وارسندن عالم ارواحه یتشدی بر وجود خفی

انده حاصل ایتدی کندی وجودنی وغیرنی بلدی

وهم ذاکر ومذکور اولدی اوچنجی حالت روح قالبه تعلق
دوتردکی حالتدرکه بیوردی ونفخت فیه من روحی
دردنجی حالت روح بدندن مفارقت ایتدوکی حالتدرکه
بیوردی کل نفس ذائقة الموت بشنجی حالت روح
بدنه کروکوندروب احیا ایتدوکی حالتدرکه بیوردی
کما بدأکم تعودون و بو بش حالت انسانه ظهور ایدی کرکدر
تاکه حق تعالینک حکمتی بو موجوداتی یرتمقده حاصل اوله
که کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف پس اول حالتی
عدم کرکدر تاکه عالم ارواحده چون اکا وجود حادث اولوب
ظاهر اولوب اول کنز اولدیغنی بلاوکنزونک حدوثنی عالمی
اولا اوله اولسه لازم کلوردکه کنزو صانعنک قدمنی علمنی
بیلوب عارف اوله اکنجی حالت عالم ارواحده وجوده
کلمک تاکه عالم اجساده اولشمزدن اوکدین حق تعالینک
شهودی ذوقنی واسطه سز بیله الست بربکم خطابنک
استماعنه اولوب اولابلی جوابنک سعادتیله سعید اوله چونکه
مکالمه دولتنی واسطه سز بیله حضرتدن حضرت ربوبیتنی عالم
اجسادده کروب بیله بیلورز واول صفاتلرکه ذاتیده مریدلک

مریدلک ومتکلملک وسمیعلک وبصیرلک وعالملک وقادرلک
بوالولک کبی حق تعالی بو صفتلر ایله بونزک بیله بیلورز
واکرانک عالم ارواحده وجودی اولسه ایدی بدنه کلمزدن
اوکدین بونزه اول ذاتی صفاتلرک تمام معرفتی حاصل اولمزدی
ودخی بو جسد عالمنده ایکن بوز وحدانیت صفاسنه ایرشمزدی
تاکه مکالمه حق مرتبه‌سی حاصل اولیدی زیراکه بونلرک ثمراتی
اول تخملرک اکر اول عالمده که بدایتدرکه بو تخملر اکلمیسدی
بونده که نهایتدر هیچ ثمرات حاصل اولمزدی اوچنجی حالت
روحک بدنه تعلقی بولمق کرکدرکه تاکم کمالات معرفت
اللهی کسب ایدهکم بو ایکی عالمدن کلیاتی وجزئیاتی بیله
واول انلرله حاصل ایده بیلورز وحق تعالینک راضیلو صفاتلرنی
ورحمانلغی ورحیملغی وغفارلغی وستارلغی ومنعملک
ومحسنلکی ووهابلکی وتوابلغی صفتیله بو حالتده
بوله بیلورز وروحی تربیت ایتمکه بو التلر مددیله یتشلر
معرفت مقاملرینه شونلر کبی مقامات که عالم ارواحده
بو التلر حاصل اولمزدی مشاهده کبی ومکاشفات وعلم لدنی
کبی ودورلو دورلو تجلیات وتصرفات جذبات کبی

وحق تعالی یه واصل اولمق کبی و بجه معرفتلر داخی که هر بر ندن
بر رسمله ذکر ایلدك ایدی انلر بو حالتده حاصل اولور
در دنجی روح بدندن مفارقت ایتمك حالتی کرك ایکی
وجهدن بری اولکه روح بدنه مصاحب اولمقدن بو نجه
تلوث حاصل ایتمشدر اول نسنه بو حالتده تدریجله کتورلور
و اول ایش که جسمانی نسنه ایله بلمش ایدی اندن زائل اولور
والکلی روحانیت طرفنه ایرشور اما بو معنا سعدا ارواحنه
اولور که برادلمشك خلاصیدر واندن اول صفتلر که
قالب سببیله حاصل ایتمش ایدی بو کره قالب دخی سز اول صفتلر
حضرت عزتدن کسب ایدوب برخوردار اولور و خلقیت
کدورتندن ازاد اولور ایکنجی وجه اولدر که کسب ایتدیکی
معارفدن ذوق دخی حاصل ایلیه زائل اولدقدن صکره
عالم ارواحده اول ذوقی بولمامش ایدی زیرا که اول عالمده
انی ادراك ایتمکه آلتی یوغیدی و بو عالم اجسامده دخی
اول ذوقی یوغیدی زیرا که اکا اریشن ذوق معرفت قالب
حجابلری اردندن حاصل اولوردی شمدی قالب دخی سز
بر ذوق دخی حاصل اولور شول میش کبی که آغاجلر اوزرنده

اوزرنده اوله یاش اوزوم و زردالو کبی مادامکه اغاج اوزرنده
اوله بردور ولو ذوقی واردر و چونکه اغاجدن کسیلور
و بر مدت کنه قویالر تاکه کونش نظری تربیتیله اول یاش
اوزومی میویز ایله وزردالوی قورودر اول وقت انلرك
بر داوری دخی اولور که اولدن اول یوغیدی اکرچه اغاج
اوزرنده کنش نظرلری بولوب تربیت ایرشدی اما بو ذوق
وارکه مادامکه قدملر اغاج اوزرنده باصمشدی اول اغاجلق
خاصیتندن کنش حرارتیله برکوب اوزوملر و زردالوده
فی الجمله اکشیلك و یاشلق باقی وار ایدی شمدیکه اغاج
تصرفی اندن زائل اولدی و کنش حرارتیله قورودی برلذتی
دخی ظاهر اولدی زیرا که کنش تربیتی اغاج دخی سز حاصل
ایلدی اولده اوزوم تربیتی بو حدده اغاجه محتاج ایدی
شویله که اکر اغاج اولمسه مجرد کنش نظریله اوزوم اولمزدی
و چونکه اوزوم اغاج اوزرنده کندی ایدی اغاج اوزرنده میویزلك
مقامنه ایرشمه مش ایدی پس اوزومی اغاجدن کسمك کرکدر
و مجرد کنش نظریله پرورش بولمق کرکدر تاکه میویز طاتلولق
اولوب کندی مقامنه ایرشه بو نجلین قیاس ایله روحی که اوزرنده

اولدن یمیش کبی ظاهر اولمقده بدن اغاجنه محتاجیدی چونکه
یمشك مقامنه ایرشدی معرفت و قربت حاصل ایلدی
اما بو دکلودر که مادامکه قدمن بدن اغاجنك اوزرینه
بصمشدر اکرچه حق تعالینك عنایتی کنشنك نظرین
بولوردی اما بدن اغاجنك خاصتندن هر وقت انانیت
بولوردی زحمت ایدردیکه انه لیغان علی قلبی اکا اشارتدر
و بر ذوق معارف غیبدن بلوردی اما بدن صفاتنك
اکشلکیله و باشلغیله بله بلوردی شمدیکی روحی یمش کبی
بدن اغاجندن زائل قیله و بر قاچ مدت حق تعالینك
کنشی تصرفنده تربیت بوله بدن اغاجی زحمتی اورتاده
واسطه اولمیه اکا بر ذوق و بر معرفت حاصل اولور که
اوکدن یوغیدی زیراکه اولده انسانیت یمشنك کمال
مرتبه سنه ایرمامش ایدی عالم او واحد حق تعالینك
ممکن لکی صفتنی اکا معلوم اولمزدی زیراکه روح بدندن
مفارقت ایتمیجه بو معرفت حاصل اولمز و بونك اسرار
دقایق چوقدر انك شرحنه کتابلر طاقت کتورمز
فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ شبیعی روح بدنه عودت اتمك حالتی

حالتی کرك اول سببدن اوترو که انسان انك ایچنده در جمیع
غیب و شهادت مملکتنه دنیا و اخرتده حق تعالینك خلیفه
اولوب تصرف ایده و اول دولتلو درخوشلقلر که بو ایکی عالمده
انکچون یراتلمشلردر ننه بیوردی اعددت لعبادی الصالحین
ما لا عین رأت ولا اذن سمعت ولا خطر علی قلب بشر
لیس اول خوشلقلردن برخوردار اولوب نصیبی کمالده اوله
امدی بو نعمتلرك بعضیسی روحانی و بعضیسی جسمانی
اولکه جسمانیدر اندن تصرف ایتمك ممکن دکلدر اولو
اول جسمانی اوتنلر واسطه سیله ممکن اولور پس اول
جسمانی قالب که دنیویدر وفاتیدر انی اخرت رنکیله کیم
اول نورانیلق و باقیلق در احیا اودرلرکه یوم تبدل
الارض غیر الارض اکرچه همان اول بدندر اول صورتله اما
اول صفتله دکل زیراکه دنیوی قالبیدر عنصردن در دیلرکه
اول اودر یا بیل و یا طپراقدر اما طپراقله صونك اوزرینه
غالب ایدی من طین لازب و بو ایکیسی محسوس و کثیفدرکه
کوزیله کورینور او ایکی اود و بیل ایکیسی محسوس دکلدرکه
کوزیله کورینه بو ایکیسی بدنده مغلوب ایدی امدی بو قالبی

اخرتده كدلطافت عالمیدر هم كبر و بوددرت عنصردن دیزدلر اما اوده
ویل انك اوزرینه غالب اولوركه ایكیسی لطیفدر وطرفه وصو
منغلوب اولور وممكن اولور یعنی قرار دوتوب دولنیور شیدیكی
اوده صوكبی اولمز بویله اولیجه غایت لطافتده اولور ومؤمنلك
اول نوریله كوكلنده متمكندر انك صوزینه انی غالب قیله كركه
یسعی نورهم بین ایدیهم وهم یوم تبیض وجوه وتسود وجوه
بومعنیه اشارتدر یعنی انلرك كوكللری نور ایمانله منور اولدی
بوكون اول نوریله هم یوزلری منور اولور وانلرك كه كوكللری
كفرایله قراردی یارن اول سوادله یوزلری هم قراره پس
قالب چونكه لطیف ونورانی اوله ایرق دخی بدن روحه
زحمت ویرمز زیراكه اول زحمت اوله جق زحمتی ونزعنا ما
فی صدورهم من غل تصرفیله اندن چقاردیلر تا كیم صحرانك
صرچه نك جوهرینی طوپراقدن وكدورتدن طشره چقارر
وآنی صافی وشفاف ایدر تا شویله كه انك ایچی وطاشی
بی رنك اولور ظاهرندن باطنی كورینور وباطندن
ظاهری كورینور یوم تبلی السرائر بومعنیه اشارتدر
اول باطنده كزلو نسنه ظاهر واشكار اوله رق الزجاج

ورق الخمر فتشابها وتشاكل الامر فكانما خمر ولا قدح وكانما
قدح ولا خمر تا مدینه كلوركه بهشت اهلنك بینمه
وسكوكی طشره دن كورینه غایت لطافتدن بو قالبی بو لطافتله
حشر ایدرلر تا كه سكز اوچماق نعمتندن كندو به حظنی تمام
اوله اندن هیچ كدورت حاصل اولمیه كه روحك
مشاهده سنه زحمت ایده بیله وهم دخی حق تعالینك
محبی لكی صفتنی تمام عارف اولوب بیله مادامكه صورتا
انی اختیار ایتمیجك كه قل یحییها الذی انشاها اول مرة
وروح اندن صكره كه قالب صحبتندن پرورش بولمشدی
ومعرفت لذتلرینی تمام حاصل ایتمشدی وبدندن مفارقت
بولوب نجه مدتلر عالم غیبده عنایت نظریله تربیت بولمش
ایدی وجسمانی تلوثدن نذیرجه قورتولمشیدی وحق
فیضندن بی واسطه رزقلر ایرشدی كه یرزقون فرحین
بما اتیهم الله من فضله وتمام قوت حاصل ایتمشدی
پس بو كمال ایله انی قالب عالمنه كوندرر تا كه اول جسمانی
آلتلر واسطه سیله جمیع مملكتده مالك اولوب ملكنده
تصرف ایلیه واول واسطه سزلق مقامنده ممتعات

روحانیدن عالم جسمانی زحمتنز کندی حظی وافر اولمه وکمال
موضه وقربت ذوقن فی مقعد صدق عند ملیك مقتدر
بیله شویله که روح جسمی کندی ایشندن قیوب مشغول ایدر
ونه روحی اشندن مشغول ایدر لایشغله شان عن شان
لاجرم حق تعالینك نامه سنك عنوانی اکا بو اوله یکی
من الملك الحی الذی لایموت الی الملك الحی الذی لایموت
اما فوق انکله حق ارسنده بو مقامات اولدرکه اول
سبحانه بو مملکتده استقلال واضافت برله تصرف ایدر
وهم الته محتاج دکلدر والله اعلم بالصواب اما بو قدر اشارت
ایدر والته هیچ احتیاجی یوقدر وقول انك نیابتی وخلافتی
واسطه سیله تصرف ایدر وهم الته محتاجدر والله اعلم
بالصواب والیه المرجع والمآب بو قدر اشارت بتر اسرار
الهی لی افشا ایتمکه اجازت یوقدر که افشاء ربوبیت کفر
من عرفها ومن جهلها وصلی الله علی سیدنا محمد واله وصحبه اجمعین

الباب الخامس فی بیان سلوك الطوایف المختلفه

وهو مشتمل علی ثمانیة فصول تبرکا بقوله ثمانیة ازواج

الفصل الاول فی بیان سلوك الملوك واهل الحکم

قال

قال الله تعالی یاداوود انا جعلناك خلیفة فی الارض فاحکم
بین الناس ولاتتبع الهوی فیضلك عن سبیل الله ان الذین
یضلون عن سبیل الله لهم عذاب شدید بما نسوا یوم الحساب.
وقال النبی صلی الله علیه وسلم السلطان ظل الله تأوی
الیه مظلوم عزیزم بلکل که سلطانلق وپادشاهلق حق
حق تعالینك خلیفه سی ونائبی اولمقدر بو زندن خواجه
عم سلطان حق تعالینك کولکه سیدر دیکم هم اول دخی
خلافت معنسنه دز زیراکه صورت عالمنده هیچ برکشی
طام اوز زنده طورسه انك کولکسی یره دوشسه اول
کولکه انك خلیفه سی اولور دیر بو زندن واول کولکه او کشی
اوله اکار فلانك کولکه سیدر دیرلر وانك ذاتینك
وصفاتینك اثری انك کولکسنده عکس اوروب
ظاهر اولور ان الله خلق آدم علی صورته بو معنیه اشارتدر
کورمزمسن اول هما قوشی که بر ضعیف قوشدر آنده حق تعالی
کند واسرارندن برنسنه قومشکه انك کولکسی کمالی ایرشسه
اکر کدای دخی اولورسه پادشاه اولوب صاحب مملکت اولور
بوله اولنجی پس حق تعالی کمال عنایتندن چونکه بر قولی جمیع خلایق

اراسنده اختیار ایتسه وفضل الله مرتبه سنه مخصوص قلسه
وکندونك ذاتن وصفاتن انده اظهار ایلسه کوزکه نه دولت
اقبال وعزت وافضال اولمشرف ذاته ومکرم کوهرده تعبیه ایلیه
ازاجق خاصیت اول ذات شریفده وعرض لطیفده اول اولاوکه
هر اهله ونااهله چونکه عنایت نظریله ایتسه جمیع جهانده
مقبل ومقبول اولورو هرکیم که قهر نظریله باقسه اکی جهانده
مدبر ومردود اولور کتورمشلردر خبرده پادشاهلردن
برسیی دمشدر که نحن الزمان من رفعناه ارتفع ومن وضعنا
اتضع یعنی زمان بزمدر هرکیمکه قالدوره وز یجالز وکیمی که
قیاوز حقیر اولور امدی بوسوز معینده سوزدر امّا انك
نظری کامل دکلمش که کندو بیله ایدی نحن الزمان برینه نحن
خلفاء الرحمن دیسه غایت کرکلو کلام اولوردی امدی شوبله
بلکل که پادشاهلر ایکی طایفه در برسی دین پادشاهیدر
وبری دنیا بکی انلرکه دنیا پادشاهیدر حق تعالینك
انلر لطفی وقهری صفتلرینك صورتیدر امّا کندو صورتلرندن
بیخبردر وحق تعالینك قهری ولطفی انلرکه اشکاره اولور
امّا انلره اشکاره اولماز ومعلوم اولمز شول صاحب جمال کیمی که

کندونك جمالندن بی خبر اولوردی امّا انك جمالندن برکشی
برخوردار اولور خوش باشد عشق خوب روی خوبی
خود خبر ندارد وانلرکه دین بکلریدر حق تعالینك لطفی
وقهری صفاتنك مظهر وهم قهری در یعنی حقك صفاتی
انلرده ظاهر اولور وهم انلرك بو صفاتلره خبری وعلمی
حاصل اولور یعنی پس انلردرکه صورتلری طلسم اعظمی
وشریعتك کلیدن طریقت الله الوب اچدیلر واحوال خزینه
لرینی وصفاتك دقیقه لرینی که کندولرده کزلنشلر وقومشلر
دی حقیقت کوزیله مطالعه ایتدیلر اندن صکره من عرف نفسه
فقد عرف ربه کنجینك اچنه ایرشدردیلر واذا رأیت ثم رأیت
نعیما وملکا کبیرا مملکتنك ایدی تختی اوزرنده پادشاه اولوب
تخته کچدیلر که ان الله ملوکا تحت اطهار هرکجا شهریست اقطاع
منست که یاران که بتورانی می روم صد هزاران ترك
دارم درضمیر هرکجا خواهم چو سلطان می روم بوبدیه اقلیم
ملکمدر بنم که پیاده وار ورم بن که سوارم صد هزاران او
بنم لشکرم قنده دیلرسم وارم بن شاهوارم ولکن اولو
سعادت وعظیم دولت انده درکه بر صاحب دولتك

دن دنیا ملکنده پادشاه دیکه لر وان لنا للآخرة والاولى
قضیه سنجه بو ایکی مملکتده تصرف ایلیه‌نه که داوود پیغمبره
بو مرتبه ارزانی قیلدی لرکه یا داوود انا جعلناك خلیفة
فی الارض فاحكم بين الناس بالحق ولا تتبع الهوى فيضلك
عن سبيل الله حق تعالى جل جلاله بو آیتده اول حکمت اثبات
ایتمشدر و پادشاهلره تنبیه ایتمشدر جهان کیر اولمقده
و حکومت اهلی اولوب پادشاهلق ادابنی رعایت ایتمکده
و هدایت قاعده سنی صقلمقده اول اولدر که بیوردی
انا جعلناك خليفة یعنی بز سنی خلیفه قلدق بوکا اشارتدر
پادشاه کرکدر که کندو بیلکنی حق تعالینك عطاسی بیله
و مملکتنی انك بخششی بیله که تؤتی الملك من تشاء ایکنجی اولکه
او بایمقلق اولا پادشاهلره که بو اشارتدن که بز ملکی سکا ویردك
شویله بله که بر کشیدن دخی المشدر سکا ویرمشدر
بر کون هم سندن دخی الوب برینه ویره که وتنزع الملك
ممن تشاء پس جهد ایدوب دورشا که عاریتی ملك فانی
واسطه سن برله ملك حقیقی باقی اله کتوره وکندوی
ذکر جمیل و ثواب جمیلدن محروم قلمیه اوچنجی اولکه

شویله بیله که حق تعالینك خلیفه سی اولمقدر یر یوزنده
دردنجی بیوردی فاحكم بين الناس بالحق بوکا اشارتدر
پادشاه کرك کم حکومت ایتمکی رعیتلر اراسنده کندو نفسیله
قایم اوله و کوچی یتدکجه رعیتنك احکامن اوزکه کمسنه‌یه
اصمرلمیه زیرا که حضرت پیغمبرلرنك و دولت امیرلرینك اولقدر
شفقتی یوقدر که پادشاهك واریدینه کم دمشلردر
شفقت بش کیشنك واردر بش کشی اوزرنده فلاونده
بولنماز بری حق تعالینك رحمتیدر قول اوزرینه ایکنجی
پیغمبرلرك رافتیدر امت اوزرینه اوچنجی پادشاه رحمت
و شفقتیدر رعیت اوزرینه دردنجی انا محبتیدر
اوغول اوزرینه بشنجی شیخ غیرتیدر مرید اوزرینه که
غیری کمسه‌لره بو رسمله رحمت و شفقت یوقدر اندن صکره
بشنجی حکم اولدر که حکومتی حق ایله ایده یعنی طوغریلق ایله
و عدل ایله اشلیه کیمسه‌یه میل ایدوب ظلم ایتمیه التنجی
اولدر که حقلو یرینه کتوره حق امر ایله اشلیه اگرچه عدل
ایده طبیعت دکلی برله ایتمیه بلکه شریعت امر ایله اشلیه
و حقنجون اوله اشی خلق ایچون اولمیه تا که خلق اکا عادت

دیونیت ایله یدنجی بیوردی ولا تتبع الهوی یعنی هوایه متابعت
ایتمیه که کتبکه هوایه متابعت قیلهٔ الذین کلمزکه اول اشی
حق تعالی امریله اشلینه که کندو مملکتندن وهرنهٔ کم اشلرسه
تکوبچون اشله مزه زیراکه هوابرکیشنک اوزرنیه غالب اولسه
انک امر ونهی هوا اولور وهوا خود حق امرینک خلافن
ایدیرر وهیچ نسنه مخالفت برله حق تعالی حضرتنه قرشو
کلدی الا هوا کلدی وتکریلق دعواسن اتمدی الا هوا سبیله
ایتدی وهم بنو اسرائیل بزاغویه طاپدیلر هوایه طاپدیلر
اول جماعت که بوتلری تکری اد ندیلر هوا سبیله ایتدیلر
خواجهٔ عالم بیورر ما عبد اله ابغض علی الله من الهوی وحقیقتده
هوادرکم تکریلق دعواسن اظهار ایدر غیری نسنه دکل بیت
ای هواهای توخدا انکیز وی خدایان تو خدا آزار
سکزنجی بیوردیکه فیضلک عن سبیل الله بونک کروکسیدرکه
هوایه متابعت اتمکلک طایانوب دوشمکدرکه ونهی
النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی طقوزنجی بیوردی
ان الذین یضلون عن سبیل الله لهم عذاب شدید بما نسوا
یوم الحساب اشارت بومعنادرکه هرکه حق یولندن

هوا سبیله طاینوب دوشسه وانک اوزرینه اصرار اتسه
اخر اول انی کفره وعذابه ایرشدیرور زیراکه کفر اخرت
اونوتمقدن عبارتدر وحق تعالی اونوتمقلق عذاب شدیدک
غایتیدر نسوا الله فنسیهم حق تعالی هم کوستردیکم پادشاهلغی
پیغمبرلق سبیله ممکندر رعایت ایمکلک زیراکه انسز
انسان دکلدرکه جهانگیر عدل اشلیه بیله رعیتلری
رعایت ایلیه بله وهم دین یولینه سلوک ایتمک حقنی وشرع
معاملاتنک حفظنی یرینه کتوره لیس ولایت رسملرینی
ونبوت شرطلرینی یرینه کتورمک کرک تاکم حکم ایتسی پادشاهی
عذر قلمیه وبهانه قلمیه لرکه بز مملکت دنیا صورتنه وخلق تقدیرن
مصلحتلرینه مشغول اولمقلق ایله دین منفعتلرینک وسلوکدن
فایده لریزن محروم قالدق دیمیه لر بلکه پادشاهلق حق تعالی یه
عبادت اتمک لکن تمام آلتیدر حضرتنه یقین اولمقلغک
اولو وسیله سیدر بونزن اوتری سلیمان علیه السلام
ملک طلب اتدی علم ونبوت طلب ایتمدی که رب هب لی
ملکا لا ینبغی لاحد من بعدی امدی بونزده بونجه حکمت وار
درکه اول اولدیکه چونکه پادشاهلق تمام اولا نبوت وعلم

وعلم اندن داخل اولمش اولورلر بیلورسن که آدم علیه السلام
حضرتلرینه اولمش ایدی چون آدمه خلافت مملکتی تمام حاصل
اولدی پیغمبرلک وعلم انده موجود ایدی که انی جاعل فی الارض
خلیفة یعنی بن یریوزینک خلیفه کتوردم وجهان مملکتنه
بر نائب دیکرم دیدی دیمه دیکه بر پیغمبر یا بر عالم یا بر عابد
کتوردم دیمه دی انکیچون که بونلر خلافتدن حاصل ایدی
بونجلاین داود پیغمبره مژده یراتدی که انا جعلناک
خلیفة یعنی سنی بر خلیفه قلدق دیدی دیمدیکه سنی نبی
یا رسول یا عالم قلدق زیرا که خلافتدن بو جمله سی
حاصلدر لکنجی حکمت اولدر که پیغمبره وعالمه چونکه هم
سلطنت قوتی ومملکت شوکتی یار اولسه انک تصرفنک
اثری بیک ولشکری چوق اولورلر دینک عزتی وعظمتی
لشکر سببیله اشکار اولورلر خواجه عم بو نزل اوتری
بیوردی که اللهم اعز الاسلام بعمر او بابی جهل او حیچی
اولکه چون پادشاه جهانکیرلکیله وعدل ایتمکله رعیتله
زینکانی قلسه وظالملرینی ظلمندن وفاسقلری فسقندن
منع اتسه وضعیفلره تقویت اتسه وقولره تربیت ویرسه

وعلماء حرمت قلسه تاکه شریعت علمنی اوکرنمکه حریص اولهلر
صالحلرله وباغوق ایسته تاکه صلاحیتندن زیاده رغبت ایدهلر
وامر معروفی ونهی عن المنکری اقامت ایدهلر ورعیتلری
آسوده قلسه تاکه طاعتنه مشغول اوله لی وبولدن حرامیلری
دفع ایدوب مملکتلری امین دوتسه هر خیر وعبادت
وتعلم وامینلک وراحتلک که انک مملکتی خلقی ایدر
حق تعالی انلرک اول خیر معامله لرینی دیوانندن یازار
واول ظلمدن وفسقدن که خلایقی منع ایدر وسیاست برله
انلری غلیظ رلر بو جمیع حق تعالی حضرتنه یقین اولمغک
وسیلهسی اولور بلکه هر بری کا بر قدم اولور اکر بر قدمله
حضرته سیر وسلوک ایدرلرسه پادشاه سلوکی نیجه بیک
قدم برله اولور حضرتا بو اسلوب سعادت عظمی درما
هر کشیه ویرمزلر ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء در دخی
حکمت مملکت دیلمدوکندن بو ایدی که پادشاهلر نفس
مرادین حاصل اتمکه تمام کامل التدر تاکه دللو دللو
لذتلره وشهوتلره قدرتی تمام بتشر اول کشینک که نفس
هواس سورمکه قوتی وقدرتی یتشمیه اول طاعت اتسه

اكرچه ثواب بولورڭ ولكن اول كشيلر قنده اولوركه هوا اسبابنى
انواعله سورمكه قوللق اوله اندن برقدم بصوب خالصا
مخلصا حق ايچون حقه يقين لق ايسته وشهوات و لذات
ترك ايدوب نفسنك هواسنه مخالفت قله اول كشينه
هر آلت وقوت صاغلغنجه كه هواس سورمكه واردى
داخى سورمك وحقه تقرب ايستهدى هر برينه بر درجه
قربت حضرتدن حاصل اولور صحيح بو حديث كلمشدركه صحابه‌نك
درويشلرى خواجه حضرتنه كلديلر ايديلر يا رسول الله ذهب
اهل الدثور والاموال بالفوز التام والنعيم فى الدنيا والآخره
يعنى بويله ثواب نصيبنى ايكى جهان نعمتلرنى نردن الديلر
بز قالدق ديديلر پس خواجه عم ايتدى نته بز نماز قيلورز
انلر دخى قيلورلر واوروج دوتدوز انلر دخى دوترلر ولكن
انلر صدقه وزكات دخى ويرديلر بزم كوجمز يتمز
ويرمكه وهم حج وغزا ايدوب وهم قول آزاد ايدرلر وبزم
الدن كلمز پس خواجه عم بيوردى كه سزه برنسنه اوكرده‌يم
قچن انى ايشليه سز اول يكرك اوله اندن كه جميع دنياسز اولور
حق يولينه خرج ايتمكدن وهيچ كسه نك طاعتى سزك طاقتكزه

ايرشميه مكر اول كشينك كه بونى ايشليه پس ايتديلر بلى يا رسول
الله اندن بيوردى كه هر فريضه نماز صوكنده اوتوز كره
سبحان الله و اوتوز كره الحمد لله و اوتوز كره الله اكبر ديوكز
اندن صكره لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله
الحمد يحيى ويميت وهو على كل شئ قدير ذكر جمله يوز اولور
بونى اوكرندكلرندن صكره انصاريدن بر صحابه دوشنده
كوردى كه اكا ايتديلر اكر يكرم بش كره سبحان الله ويكرم
بش كره الحمد لله ويكرمى بش كره لا اله الا الله ويكرمى بش
كره الله اكبر ديسه هم روادر پس اول انصارى خواجه‌نك
حضرتنه كلدى دوشنى ديو ويردى خواجه بيوردى كه افعلوا
كما قال الانصارى اندن صكره درويشلر بو ذكرلرى ايدرلردى
هر فريضه نمازنك صوكنده بو خبرى بايلر دخى ايشتديلر انلر
دخى بونلر كبى مشغول اولديلر بو ذكرلره درويشلر اكلين خواجه
حضرتنه كلديلر يا رسول الله اول بز ايتدوكمز ذكرلرى بايلر دخى
ايدرلر وانلر ايتدوكنى بز ايشليه ميوز لاجرم خواجه عم
بيوردى كه ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء يعنى حق تعالينك
فضليدر كم انلره اولشدركم هم نفسيله خدمت ايدرلر

وهم مال ایله یعنی سلیمان ع م دیلدیکه مال ایله وهم رعیتلر ایله
چوق انسدن و وحوش وطیوردن دخی مملکت اللّریله وسلطنت
اسبابیله حق تعالینک خدمتین وعبودیتین یرینه کتوره وبو
دوکلیسی ایله حق حضرتنه تقرب وتوصل استیه زیرا اندکلو
تقرب اسبابی زیاده اولسه قربت وزیاده درجه اولور
بتیجی اولکه پادشاهلق سلطانلق صفات حمیده یه وصفات
ذمیمه تربیت وپرورش ویرمکه کوچک کامل آلتی در
زیرا که اکر نفسی بو آلتله تربیت ویره جک اولورایسه صفات
ذمیمه ده نفسی بو مرتبه یه ایریشه که تکبرلق دعواسن قیله
وبو صفات ذمیمه نک نهایتی یوقدر ایمدی بودرکه هیچ
کمسه ایتمز پادشاه اولا ولمینجه زیرا که هیچ درویش عاجز
تکبرلق دعواسن قلدی زیرا که آنک نفسی تکبر وانانیت
صفتنی پرورش ویره جک آلت حاصل قلدی فرعونک
چونکه آلتی کمالده ایدی تکبر وانانیت صفتنی تربیت ایده جک
آلتی وارایدی تمام برکماله یتشدردیکه بو ثمره حاصل اولدی
فحشر فنادی فقال انا ربکم الاعلی پس مملکت وسلطنت برله
تمسک ایدی الیس لی ملک مصر وهذه الانهار تجری من تحتی

بونجلین نفسی اکر اللّریله صفات حمیده ده پرورش ویرسه برمقامه
ایرشه که حق تعالی اخلاقی برله متخلق اوله که بو تربیت برله متصف
اوله وبو صفات حمیده نک نهایتی در وکمال دین بودر نته که خواجه
بیوردی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق امدی اخلاقک کمالنه
پادشاهلق اخلاقندن اوزکه نسنه ایله ایرشمک ممکن دکلدر
اکر برکیشی دیسه که جوامردلک وکرم صفتین پرورش ویره که هم
حق تعالی صفتیدر زیرا که خلقلمک ایسته سه بو خطابک
مقتضاسنجه که تخلقوا باخلاق الله در بو امر در کیم دوکلی
امرلردن واجبور قدرتی بلنک انبیانک شریفلری وکتابلری کلدیکی
بو معنیدن اوتریدر نته که بیوردی بعثت مکارم الاخلاق
پس جاه اولدیکه مالتریه ومنصبلرین ترک ایتمکله پرورشی
ویره که اندن اوزکه نسنه ایله پرورش اولماز واکر حلم صفتنی
دیرسه که پرورش اوله کرک قوت وشوکت وپادشاهلق
کمالده اوله اندن صکره خلقک ایزاسنه تحمل ایده بونجلین
کتوره تا که حلم اکا غالب اوله زیرا که اکر قوتی وقدرتی اولمیوب
تحملی ایده جک اولورایسه اول حلم اولوراختیاری اولماز
بلکه عجز اولور وحلم حق صفتیدر وعجز خلق صفتیدر چونکه

دجرن دلسه كه عفو صفتنی ترببت ایده كه حق صفتیدر وكرك كم قدرتی
وقوتی تمام اوله صوچلولردن انتقام ایتمكه طاقتی كماله ایریشه
تاكم انلردن عفو ایدوب كیچمكه حق صفتیله صفتلنه الله محبوبی اولا
انك عفو تحب العفو امدی بولركه دیدك حق تعالینك قهری
صفاتلریدركه انلركله صفالنمدی واكر دلسه كم حق تعالینك
قهری صفاتیله موصوف اوله پس مملكت وپادشاهلغك
افتی تمام كرك تاكه كافرلری قهر ایدوب ونفاق اهلنه وبدعت
اهلنه جزا وعذاب ایتكده قولی وقدرتی كمالده اولالرك
حقندن كلهبله هم اول دخی حق تعالینك صفتیدركه ليعذب
المنافقين والمنافقات والمشركين والمشركات امدی بو معنی
غزا ایدوب كافرلك شهرلرن فتح ایتمكدر ولشكر چكوب اهل ظلم
اهل فسق وفساد دفع ایتمكدر وصوچلولره حق تعالینك
حدن سرمكدر وقصاص اهلنه حق امریله قصاص ایلكدر
پس بونسنه لرال ویرمك كرك كه قهری حق صفتیله موصوف
اوله بیله واكر دیلسه كم رحمت وشفقت صفتیله متصف اوله
الا بو ال مملكت كركدركه چوق رعیتلری اوله وهر طائفه
استحقاقنه كوره رحمت وشفقت ارلوره تاكه بو صفاتلردن

كماله ایریشه والنسنه كم بونلرك یكركید رحق تعالی یه خدمت
ایتمكدر ودرجات بولمقدر وقرب حاصل قلمقدر ومعامله ایرشمكدر
نه دریمكدر اول انسانك همتی انك واسطه سیله حضرته اوچاغله
یتشه وقالان صفتلرله ایریشورز نته كم دیمشلردر المرء يطير
بهمته كالطير يطير بجناحيه امدی همت صفتنه تمام پرورش ویرمك
میسر اولماز تا پادشاه مملكت اسی اولمیجه زیراكه مال ونعمت یرله
نفسك مرادلرینه ودولتلرلو نعمته انك قدرتی ایریشور
بویله ایكن هیچ بونلره التفات ایتمسه وهیچ بشریتی خوشلمندن
وحیوانیت تمتعندن فائده ویتمسه وهیچ طبیعت مقتضاسیجه
وهوا امریله ایش اشلمسه بلكه یوزك بوقودن دوندرسه وجمله كسب
حق یولینه صرف ایلسه شریعت امریله ومتابعت طریقیله وهمتی
بوجمله سنه التفات ایتمكدن خالص قلسه نته كه ابراهیم عم دیمشدر
انی بریء مما تشركون وعداوت نظریله بودكلسه نظر ابلیسه
انهم عدو لی الا رب العالمين وهمتی عالی دوتسه وحق تعالی حضرته
بوهمتی باغلانكم انی وجهت وجهی للذی فطر السموات والارض
حنيفا وما انا من المشركين خواهد دل من باغم او خو باشد
كر دست دهد غمش چه نیكو باشد ای دل غم كش من خود غم او در كش

تا ذكرى خرد غم او او باشد دیله رم اوله حبیبك غمی بنمله رفیق
الله كیررسه غمی زهی دولت توفیق ای غم چلبیم كیك چك غمین محبوبك
غمی دخی كرو واقعه ده دندر تحقیق چونكه همتنه پرورش كمالده واره
پس حق تعالینك عنایتی اكا بوز كوستره كه اهل سلوك مقاملرك
اولورلر اوله وغنی غنا ورماد امكه خوجه علیه السلام علو الهمته ده
ما زاغ البصر وما طغی صفتیله موصوف دكل ادی غنا مرتبه سنه
منتهی اولمامش ایدی ووجدك عائلا فاغنی پس سلیمان ع م
بو وجه ایله همتنه پرورش ویرمك ایچون بو دكلو اللر ایله
سلطنت و مملكت و نعمت دوتركی مبارك ایله زنبل اورردی
وانك بهاسنه تكلفسزین لقمه ایدردی و بر شكسته دل دردو
بولوب او لقمه انكله كل ایدردی كه مسكین مجالس مسكینه اكر بر كیشی
سؤال ایتسه چون مملكت و پادشاهلغك بو دكلو فائده لری واردر
وهم حق حضرتنه یقینا ولمقلغی واجب قیلورلر پس خواجه ع م
نیچون انجلاین اول كمالده مملكت ویرمدی سلیمانه ویردی ع م تاكه
انكله تقرب باسته دی و صفاته واخلاقه پرورش وتربیت ویردی
جواب ایكی وجهدن ویررز اول اولكه حق تعالینك خواصی ایكی طایفه در
بری اهل ناز در و بری اهل نیاز در اهل نیاز دمنك مقصودلری

قورلر واسباب حاصل اتمك زحمتی انك اوزرینه قومزلر تاكه مقصودك
انك همتی مقدار رنجه اكا ویررلر بر بونك مثالی شیر له دركه بر كیشی
استه سكه آوه وارده چونكه بولسه شكاره چقار توربخه او قوشلر
اتركه تا بر قوشی صید ایده و بر كیشیه دخی اسبابسز و رنج و مشقت
چكمدن بر كیشیه بر قوشی باغشلر پس خواجه ع م حق تعالی حضرتنده
اهل نازدن ایدی تاكه حضرت عزتك جانبنه اندن بجر دیكه لعمرك
اولكه مقصود در پادشاهلقدن وسلطنتدن بو یدن اكا
منتسز و زحمتسز حاصل اولودی دله مدنكه وكان فضل الله
علیك عظیما اول فضل عظیم دیدیكی مقصود حق تعالینك
اخلاقیله خلقلنمكدر و خواجه علیه السلام بو معنی اول
ویرمش ایدی و بیك دورلو نازایله نواخت ایدرلر دیكه وانك
لعلی خلق عظیم وصل قوشنی موسی علیه السلام دیلدیكه انظر
الیك اوق یاسیله اولبایدی دورمادی لاجرم لن ترانی سكا
اول بلدی اما بیك دورلو لطف واعزازله خواجه ع م اول
وصل قوشنی بخشش قیلدیلر كه أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ
یوق یوق بلكه خواجه ع م هم صیلر ایدیكه صیتا داول بر قوشنك
أَنَا مِنَ اللهِ بواسندن اوچوب آوجی صورتنده كائناتك چوره سنده

پرواز ایدرڭ و طواف ایدرد یکه انك پر و بالی کائناته صغسون
هم اول قوشدر هم آول دانه هم آول شمع ایدی هم اول پروانه مادر
غم عشق غمکسار خویشیم شوریده و سرکشته کار خویشیم محنت
زدگان روزگار خویشیم صیاد نیم هم شکار خویشیم عشقك
ایچنده هیچ بزه غمکسار یوقدر سرکشته اولوب اوش یوروروم
قرار یوق محنت زده زهی قیلدی بزی بو روزگار کیم صید مز
غم اولدی بزه اوزکه شکار یوق سلیمان ع م اولده بیك درلو
نازطلب قیلوردیکه رب هب لی ملکا لاجرم بو نجه منت برله مملکت
یولارنی انك الینه ویردی اندن صکره طلبی زحمتنه اوسط
والقینا علی کرسیه جسدا اشبو نجه اشارتدر بلا اول اهل
نیاز ایدی دیله کی قپوسندن ایچرو قویدیلر بو نجه عقبیه که
اول دیلکدن قوپدی اوغرایوب کیچوردیلر و خواجه ع م جون
اهل نازدن ایدی کم اسری بعبده صفتیله موصوف ایدی مقام
سدره ده ایکی جهان مملکتن و پادشاهلغن اکا عرض قیلدیلر
اول همت کوزی قپورو غیله ناز ایدوب و کرشمه ایله هیچ اکا
التفات ایتمدی که ما زاغ البصر و ما طغی لاجرم دیله مدن اولکه
ایکی جهانك مقصودی ایدی انك لنك قودیلر که لقد رای من

من ایات ربه الکبری بر جواب بودر و بر جواب دخی اولکه خواجه ع م
بیوردی غایت سرعتله ایدردیکه و نحن الاخرون السابقون اول
مقاملرکه جمیع انبیا ع م اوزون عمرلره ایرشوب کیچرلردی
و مع هذا هر بری بر مقامده اکلنوب قالدیلر نته که ادم صفوت
مقامنده و نوح دعوتنده و ابراهیم خلتنده و موسی مکالمتده
و عیسی احیاده و داود خلافتده و سلیمان مملکتده و اما خواجه
بو جمله سنك اوزرینه ویردیلر سهل زمانده اولئك الذین
هدی الله فبهداهم اقتده و بو قپوسندن کیرو کیچدیلرکه و نحن
الاخرون السابقون و بر مقامه یتشدردیلرکه هیچ کسه ایر ممشدی
و فضیلت ویردیلرکه هیچ کسیه ویرلمشدی نته بیوردی
فضلت علی الانبیاء بست پس سرعت و سیر ایچنده خواجه ع م
بر مقامده بغلنوب قالمادی هر برندن اکلمزدن در حال کیچردی
لاجرم ملك عالمك اکا خود بر مشلردی نته بیوردی
خیرت بین ان اکون ملکا غنیا و بین ان اکون فقیرا و اخترت
ان اکون نبیا فقیرا اجوع یوما و اشبع یوما حدیث مشهوردر
خواجه علیه السلام هیچ بر مقامده بغلنوب قالمازدی بلکه
اوغرایوب کیچردی هم بیوردیکه اوتیت مفاتیح خزائن الارض

یعنی یر یوزنده نه دکلو خزینه لر وار ایسه کلیدلرن بنم الیمه قودیلر
ایندیلر که اکر دیلرسک شویله ایدم کم که مکه طاغلری التون
قیله لوم هر قنده دیلرسک سنکله برابر اولسون زوان اولسون
بونک کبی حدیثلر چوقدر لاجرم بن انی اختیار ایلدمکه پیغمبر اولم
درویش اولام وهم بیوردیکه انا سید ولد ادم ولا فخر بوندن
اولو پادشاهلق اوله ولکن مملکتدن مقصود اولدرکه اکا دنیاده
لق متیسر اولندن صکره اندن کیجه بیله وجمله سن حق تعالی
یولنده صرف ایده بیله اول که انک معزی خلاصی اوله
واولکه انک بوستیدر ریانه صاکه امده خواجه علیه السلام
بیوردی بونجالین اکا پادشاهلق میسر اکن کیجه جمله سن حق
یولنه صرف قلدی خلاصه سن اولوب قلانن یبانه اندی دخی
جوابلر وار در اما بوکا اکتفا ایدلم تاکه تول تراز اولمیه پس
محقق اولدیکه پادشاهلق ومملکت اولی وسیله در اسطات
ضل الله اولور زیراکه هر نسنه نک کولکه سی انک خلیفه سی اولور
اما اول کلکه اک خلاقتی اول وقتد رستا ولور انده که اول
خلیفه دیکه نک صفاتلرندن برخلیفه ده بولنه بو معنی
تفسیرنده ضل الله دیدیکه یاوی الیه کل مظلوم بو معنیه که جمیع

جمیع مظلوملرک پناهی اوله تاکه انلرک اوزرینه ظلم وحقیقت
یول بولمیه هیچ بر ظالمدن اما هر وقتکه بر حیف وظلم کندردن
ظاهر اوله وانک کبی کشی حق تعالینک خلیفه سی نیجه اوله بیلور
داری سبب دردمی اینجاجه ایمد زایل شدل عارضه وصحت بیمار
مقصود اولکه چون پادشاه حق تعالینک فرماننه مطیع اوله
وهوایه متابعت اتمکدن احتراز ایلسه ورعیتلری دولتی
پناهنده وسیاستی کنفنده وسلطنتی جوارنده خوش دوزه واول
پادشاه ایجنده قوللق خدمتنی یرینه کتوره لاجرم حق تعالینک
خلیفه سی اولمغه لایق اوله انی جاعل فی الارض خلیفة واکر
ظلم وجور ایله وهوایه متابعت ایتمکله حق تعالینک متابعتنه
مشغول اولمسه حق تعالینک قهری صورلتی اولور والبیسه
اولور وقتده لعنت ابدی کنذویه واجب قیلور الا لعنة الله
علی الظالمین وصلی الله علی محمد وآله اجمعین الفصل الثانی
فی بیان حال الملکوت وسیرتهم بکل طائفة من اهل الرعایا
وشفقتهم علی الخلق قال الله تعالی ان الله یامر بالعدل والاحسان
وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم
لعلکم تذکرون قال النبی صلی الله علیه وسلم ان افضل عباد الله

عند الله منزلة یوم القیمة امام رفیق وان شر عباد الله منزلة یوم
القیمة امام جایر عزیز من یلطّف کم پادشاهك اوچ حالتی واردر
اول حالی کند و نفسیله ایکنجی رعیتلر ایله اوچنجی حق تعالی ایله
واول هر حالده حضرتدن مأموردر اوچ نسنه ایله منهیدر
اوچ نسنه دن اول امر اولنشدر عدل و بری احسان و بری
ایتاء ذی القربی واولکه نهی اولنشدر فحشا و بری منکر و بری
و بونلردن هر بر حالك بر ایرق معنیسی واردرکه اول حاله
مناسبدر امّا اولکه حالتکه پادشاهك کندو نفسیله اولان
عدلیدر وعدل بو مرتبده توحید حاصل اتمکدر کندو نفسنه
واحسان فرایض حقنی ادا اتمکدر وایتاء ذی القربی خلقلر
واعضالری رعایت اتمکدر ونفسیله عداوت ایدوب کوکلنی
مراقبه اتمکدر وخواس ظاهری وحواس باطنی صقلمقدر
تاکه هر بری نیه امر اولدیسه استعمال ایده واندکه نهی اولنمشدر
منع ایلیه فحشی افعالده اولدی ومنکر اقوالده اولدیکه شریعته
لایق اولمیه لاجرم بولردن ظلمت وحجاب واوزاقلق حاصل اولور
وصفات ذمیمه وجوده کلور یلان کبی وتهمت وبهتان وریا
وفسق وظلم دخی تاکه بوکا بکزر رواایسه وپادشاه مادامکه خاص
برینه

برینه کوترمینه تمام پادشاهلق اتمکه میسر اولماز ایسه زیاده ایدر
چوق کشلر وارکه پادشاهلق حقنی برینه کوتری بیلورلر اما عام
پادشاهلغی اکا حاصل اولماز زیراکه اول حق تعالینك نائبی
وخلیفه سی اولمقدر واول پیغمبرلکه تابعدر اندن اولواینس قدر
نته که خواجه عالم بیوردیکه ان افضل عباد الله منزلة یوم
القیمة امام عادل رفیق حق تعالی عادل پادشاه طاعتی کندو
طاعتیله ورسولی طاعتیله برسلکده قالدیکه اطیعوا الله
واطیعوا الرّسول واولی الامر منکم اما حقیقتده
شویله درکم مادامکه خاص پادشاهلق عهده سندن طشره
کلمیه عام پادشاهلق مقامنه ایره جك دکلدر هرکز بونك
مثالی شوکه بکزرکه برکشی دکزده یوزمك الدن کلورکه
کندو لی غرق اتمدن خلاص ایده اکر دلسه برکشی دخی
غرقدن قورتره مجه ممکن اوله اما خاص پادشاهلق اولدرکه
اعضاسی ونفسنی وکوکلنی خواص ظاهردن وخواص باطندن
جمله سن شریعت فرمانی قیدیله مقید قیله که حقیقتده انلر
رعیتلریدر وهر برینی حق خدمتنده بر خدمته دوته اکا امر
اولنشدر وشریعت سیاستیله منهیاتدن ونفسنی شرع اکسیریله

اماره لك مقاماتن مأمورلق مرتبسنه ایرشیله شویخلین که تزکیه و
نفس فصلنده شرح اولندی وکوکلن شول طبیعتنه خوش کلن
نسنه لردن وازکتوره وهوادن اعراض ایله پس حق تعالی حضرتنه
متوجه اوله تاکه حق فضلنك فیضاننه لایق ولایق وقابل اوله وتأیید
اولا تأیید الهی برله اندن صکره قوت ربانی وتأیید آسمانی برله
پادشاهلغه شروع قیله وحق تعالینك نیابتی برله انك قوللرینه
تصرف ایلیه ومملکتده سلطنت احکامنی حق فرمانی اوزره سوره
تاکه هر حرکت وجهد سعی که بو یولده که کوستره اکا برقربت وبر رفعت
وبر درجات حضرت عزتدن حاصل اوله اما ایکنجی حالکه
پادشاه ایله رعیت آراسنده در بو حالده عدل اوله رکه انصاف
ایده وجبر وظلم قیلیه ورعیتلر آراسنده مساوات صقلیه تاکه
ضعیفه قوی ظلم ایتمیه وبای یوخسوله یکلمیه واحسان بو مرتبه
کرم ومروت اثرلرن رعیتلره ایرشدرمکدر شویله که ضعیفلر
تقویت قیله ویتیمن خصملرنه مدارا کوستوره ودرویشلره
وعیال بندلره صدقه ونفقه دستکیرلق ایلیه وعلمایه حرمت
قیلوب مؤنتلرینه کفایت قیله وطلبه تحصیل علمه تحریص ایده
وانلره معاونت قیله اندکه ضرورت محتاج اوله لر وصلحایه وعبادن

وزهاده حرمت ایدوب انلرکله تبرك وتیمّن ایده وانلرك احوالن
تفتیش ایده اکر محتاج اولسه لر دفع حاجت قیله وانلرکه کوشه لر
وخلوتلر اختیار ایتمشلردر انلری طلب قیله اکرچه انلر استمزلر که
طلب قیله حلال وجهلردن انلره مدد قیله وانلرك قلوبنی فارغ قیله
تاکه حق تعالی یه فراغت وجمعیت یوزندن مشغول اوله لرکه جهانه
انلرك انفاسی واخلاصی بره کاتنه قایمدر وبو جمله نك بیت
المالده حقی ونصیبی واردر انلره ایرشدرمکی واجب بله واکرچه
انلر طلب قیلمیه حقلرندن حقلرن انلره ایرشدوره تاکه ظالم
وعاصی اولمیه وایتاء ذی القربی بو حالده قالان حال رعیتلردن
اوده مکدر زیراکه رعیت پادشاهه جسم منزله سنده دربلکه
بلکه عیال اولمشلردر اکا خواجه نك آخر حیاتنده وصیتی بو ایدیکه
الصلوة وما ملکت ایمانکم یعنی نمازه مداومت ایدوب الوکنز
النده خوش دوتك پس هر انعام واحسان وانصاف ومعدلت
ومدارا وسیاست ورعایت که پادشاهدن ظاهر اوله سلطنت
مروت رحمندن پس انك اول مملکتی دایم وثابت اولمقلغنده
سبب اولور خواجه عم بیورردی العدل والملك توأمان یعنی
عادللك وپادشاهلق ایکیز قرداشلردر هر ست حسنه که رعیتلر

تحقیق ایتمکده وخلقی راحت قلمقده پادشاهدن وجوده کله وهر
بدعت سیئه که انی کوره هم اول قیلدن اوله تا عالم دوکنجه هر پادشاه
که اول سنت حسنه برله عمل ایتسه قاموسنک ثوابی اول پادشا
هلک علی دیوانند ایره لر واکر بونک خلافن ایشلسه العیاذ
بالله که ظلم بدعت قویا بر قانون قوره که اول یوغیدی [?]
کتوردوکی قانونی اول کیرو قویا تا عالم دوکنجه بر کشی که
اول بدعتی ایشلسه واول قانون برله عمل ایتسه اول جمله سنک
عقابی اول ظالم ومبتدعک دیوانند یازلور نته که خواجه
عم بیوردی من سن سنة حسنة فله اجرها واجر من عمل بها
الی یوم القیمة ومن سن سنة [?] فلها و وزر من عمل بها الی یوم
القیمة وحقیقتده پادشاه عادلک اوزرینه واجبدر که
اکر اولکی وقتلرده فاسد قانونلر که قومشلردی وحیفلر وظلملر
رعیت قیلمشلردی انی تحقیق ایدوب کوتوره اکر عذر بهانه ایدوب
ایتسه که بن بوله بولدم انک وبالی انک بوینینه که قودی دیسه
بو عذر مقبول اولماز اول وبال انک اوزرینه اولور اول ظلمی
وبدعتی مقدر دوتقله اکا راضی اولمش اولور دخی بوکا پادشاه
چوبان بکیدر ورعیت قیون کبیدر چوبانه واجبدر که قیونک سروی
ص

صاقلیه وقوردلک شرنی دفع ایلیه واکر سوریلک بعضی قوچ اولسه
بینوزلو وبعضیسی قیون اولسه بینوزلی دله سه که اکا حیف وتعدی
اینه انی قومیه دفع ایلیه امدی اسلام سوریسنک قوردی کافرلر
وپادشاهلره وبکلره وانک لشکرینه واجبدر که جان ودلدن
دورشه لر [?] واتمک اتلره اول وقت حلال اولور که کافرلره
قلچ اوره لر وانلرک شرن مسلمانلردن دفع ایده لر اکرچه کافر
مسلمانه غالب اولوب زحمت ایتمزسه دخی پادشاهه واجبدر کم غزایه
واره وکفار شهرن آچه واسلامی اشکار ایده وکلمه دینی اعلا ایتمکده
دورشه لیکون کلمة الله هی العلیا وایچلرنده اول بینوزلو قوچ اول
ظالملردر بکلردن ولشکردن ومنصب اهلندن ونایبلردن و
قاضیلردن هر بری چونکه فرصت بولسه قوتجه واتیجه رعیتدن
بر مسکینی اسیر ایدوب زحمت ویرر پس پادشاه رعیتلری بونلره
اصمارلمیه دایم هر طایفه نک حالنی تفتیش ایده که قیامت کوننده
نتیجه قطیر سببیله رعیتک احوالندن وانلرک خیر وشرندن پادشاه
دن صوره سه لر کرک نته که خواجه بیوردی کلکم راع وکلکم مسؤل عن
رعیته واما فحشا ومنکر وبغی کبی پادشاهله رعیت آراسنده
اولور که انلرک ایچنده فسق وفساد [?] کانی قله وانلری دخی

او رزینه وخاندانلرینی بدنام ایلیه و امر معروف ونهی عن المنکراتی
باطل قیله هیچ کسنك امر معروف ایتمکه زهره‌سی اولمیه و دین اهلی
بازاری و علم وصلاح بازاری کساد اوله و اهل فسق وفساد بازاری
روان اوله و عوانلرینی اصل کشیلر وغمازلر وقوجیلر و مفسدلر
وظالملر پادشاه حضرتنده متقرب اوله‌لر و ظلم وفسادی پادشاهه مصلحت
صورتنده بزه‌یوب کوستروره‌لر و فاسد غرضلرله کندولرك
اکا مشفق ومحب کوستروره‌لر و مملکتده بدعتلر و چرکین عادتلر
دوزه‌لر و خراجلر ارتوره‌لر و عمللره طامعه قویالر و یکی عمللر
ارتورالر و کشیلره بهانه ایدوب مال طلب ایده‌لر و بی کناهلره
تهمت ایدوب خیانت ایده‌لر قسمتلری ناحق یره ایده‌لر و میراث
مالللرنده و یتیملر حقنده تصرف قیله‌لر و بازرکانلره باجلر
قویه‌لر یوللرده باجلر و حقی مستحقلرندن یغه‌لر و رعیتلره نفوذلر صا
صالله‌لر و ائمه‌نك وسیدلرك طمع ایدوب کسه‌لر و صلحای
وفقرای و زاهدلره طنع ایدوب حقارت ایده‌لر و خیرلری
باطل قلمغه سعی ایده‌لر و حاجت اهلین درکاهدن ایراق
سوره‌لر انلرك احوالنی پادشاهه عرض ایتمیه‌لر و پادشاهك
خیراتك مستحقلردن قطع ایده‌لر بو مجلسی پادشاهك دینی

و دنیاسنی بدنام قیلورلر و ظلم وفسق وفساد آوازه‌سی اطرافه یتشدورلر
و خلق اراسنده ظالملق وچرکین سیرتله مشهور اولورلر تاکه عالم
دوکنجه بو آدی انك اوزرینه ویره‌مزدعا و خلقك لعنتی لکنده در
و اولدکدن صکره اکا متصل ایریشور و اول مفسدلرکم اکا فاسد غرضلرله
کندولری دوست کوسترمشلردی انلرنکم اشلمش ایسه یارن قیامت
عرض اکبر اولسه کرك جمله سنك حسابنی نقیردن و قطمیردن
اندن صورسه‌لر کرك فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل مثقال
ذرة شرا یره نعوذ بالله من غضب الله پس پادشاه مقبل وصاحب
نظر اولدرکم مفسدلر و بد سیرتلردن هیچ برینه یول ویرمیه که
حضرتنه واره اما بولی ایدراز بولنور بلکه غایت دنیا و مال حرصندن
بونك کبی عوانلری کندولرینه یول ویررلر و هنرمندلر
صحبتدن و اهل معنی و ارباب فضل ونصیحت اهلی صحبتندن محروم
قالورلر و اکر بونك کبی کشیلر انك حضرتندن اولسه‌لر انلره
التفات اولماز و سوزلری مقبول اولمز زیرا برنسنه‌یه حکم ایدرلرکه
پادشاهك خزینه‌سی ارتماز اما پادشاه عاقل وصاحب سعادت
اولدرکه فراست نوریله نظر ایلیه بو زمانه احوالنه که فلك دوارك
ابتداسندن تا انتهاسنه دکین هیچ کسیه بو عجوزه غدارنی وفای

وفا قلمشدر کیمی دوست دوتوب برالی برله یخه بنك نازلیه کذویه
جکردی و برالیله قهر خنجرین دوتوب هر باشکه یصدوغی اوزنه
بولوردی لشکری قتی دوستی اوقودیکه دشمنلك قپوسندن طشره
سورمدی قتی عزیزی نوازش ایتدی آمدی قتی بیچاره امیر قیلدیکه
عاقبت اسیر ایتمدی مملکتده وزیر دیکدیکه صکره زیر و زبر قیلمادی
چونکه اعتبار کوزیله بو دنیانك احوالنه مطلع اولسه لاجرم
غروریله حبوره جاهنه دوشمز و یقین معلوم اولورکه قللر
وفا ایتمدی اکا دخی وفا ایتمزلر کندویه و خلقه عاریت مملکتدن
اوتری ظلم و جور ایتمز دنیا باشندن باشنه برقرنجه انجتمکه
دکمز نیچون عاقل اولان اندن اوتری حقی و خلقی انجده نته که
دیمشلردر بیش کهان و به بیش مهان بازار موری نیرزد
جهان اما اکنجی حالتکه پادشاهك حق تعالی ایله در بو حالده
عدل کندونك ظاهرن و باطنیك حق تعالی ایله راست دو
اشکار اولکزلوسن حقله یکرنك ایتمکدر و سلطنت و مملکت
شول بلینه کمر باغلامق کبی اولاکه کندولی و سلطنتی حقدن
اوتوری دوته شویله دکلکم حق تعالی یی و سلطنتی کندو سیچون
قیله و احسان بونه اولدرکم خواجه علیه السلام بیوردی

بیوردی الاحسان ان تعبد الله کانك تراه فان لم تکن تراه
فانه یراك و پادشاهك عبادتی اول دکلدرکم نافله عبادتلره
مشغول اوله و تلاوت قرآن ایدوب خلقدن عزلت ایلیه و خلقك
مصلحتلرینی مهمل قویه و حاجت اهلنی محروم ایده و ملك
لك صلاحندن و فسادندن و رعیتلری ظالملر الندە کرفتار ایلیه
بو خود بر معصیتدرکه جمیع معاصیدن زیاده و لکن پادشاهك
عادلی اولدرکم فرایضی و سنتی ادا ایتدکدن صکره مملکتك
بوزینه دوندوره و بونلرك احوالنی تفتیش ایلیه و مسلمانلق
حقوقنی رعایت ایتمکده التزام کوستره و حقك قوللری ایچنده
شویله تصرف ایده که کانه حق تعالی یی مشاهده ایدر و اکر اول
قوتی و نظری یوق ایسه یقین بیله که حق تعالی کورر دکم ایدرسه
انك امریله ایده و هوا و طمع امریله ایتمیه تا که انك هر بری اکا
بر قدم اوله حق یولنه سلوك ایتمکده و بر قربت حاصل قیله
و ایتاء ذی القربی بو حالده عبودیت قربتیدرکه طرفة العین
کرك کم باشنی قوللق ایشندن قالدرمیه و دنیانك مجازی
پادشاهلغنه مغرور اولمیه که فلا تغرنکم الحیوة الدنیا و لا
یغرنکم بالله الغرور و عجب نظریله کندویه و کندونك مملکتنه بقمیه

فرعون كبي كه اليس لي ملك مصر وهذه الانهار تجري من تحتي
عجز ايله وانكسار ايله بيچاره لغه عبوديت عتبه سنه ملازمت ايده
بر آستانه سراز در د زمين مى زن كه پيشگاه سراى جلال جاى
تو نيست سلطان محمود كبي سلطنته تكيه اتميه بلكه عياز كبي عجز كورنكه
وذلتي چار وغنه دايم نظرده دوره اما فحشا ومنكر وبغي
بو حالده پادشاهك اول تكبري وترفيعي سلطنت برله كفاخر بدر
بي اختيار دماغنده ظاهر اولور واول انك نتيجه سيدركه كندوده
استغنا كورر وخلقي كندويه محتاج كورر وبو برخسته لق
دركه جانه عارض اولور اكا حاذق طبيب كرك كم علاج ايليه
اولجان وكوكل مرضينه اكر بو آفته معالجه اولنمزسه بو مرض
طغيان وضلالت وجوده كلور نته كه حق تعالى بيوردي
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَىٰ أَنْ رَآهُ اسْتَغْنَىٰ وبريده دخي بيوردي كه
وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ ويقين بيلكه
قيل غنالو استغنا كوزيله نظر ايتسه وحقارت وذلت كوزيله
خلقه نظر ايتسه بو حالده اول تعاليلك نظر عنايتلرندن دوشر
نته كم خواجه عالم بيوردي لا يدخل الجنة من كان في قلبه
ذرة من الكبر صور ديلر كه يا رسول الله كبر ندر بيوردي كه غ

غمض الناس ستر الحق يعني كبر اولدر كه حقارت كوزيله خلقه باقه
وحقي كورمكدن كور اوله امدي بو آفتك علاجي اولدر كه طاوس
هر وقتكه كندو سلطنتي ومملكتي برو بالنك نقدنه نظر ايتسه و اول
هوس ايله ديليسه كه تكبر عالمدن برواز قله در حال اول عجز وفنا
اياغنك قرالغينه نظر ايده كه اول اولندن ايديكه الم نخلقكم
من ماء مهين پس بلكه اولى بر خوار طوبراق ايدي واخري دخي
خوار طوبراق اوليسردر بو حالده بر لقمه اتمكه وبر ايچيم صويه
وهم اول لقمه واول صولي بوغازندن كيچرمكه عاجزدر واكر او
ييوب ايچدوكي ايچنده اكلنسه چيقماسه راضيدركه ايكي جهان
ملكيني ويره اندن خلاص اوله انه على رجعه لقادر بونكله دخي
هر لحظه منتظردركه اجل سلسلسي يتيشه وانك عمري نشاني
كردش اولاكه كيجه كوندز الله برر كره يچن الوب بر كوزدن خوابه
ويره پس بونك كبي حالده نه مغرور اوله وبونك كبي دولته
نجه قانع اوله عاقل نجه اميد بربن شوم سراى بر دولت اودل
از بهر خداى چون نخواهد كه شنيده از باى كير دا جلش
دست ببالا بنماى عاقل بود ار فاينده دو تمه غلفرا زباو ولتنز
غره اولوب قالمه زنهار چون راست دركه سني اجل قليسر شكار

دوز کوڭلر یکیکم هم ایدسیر درتار ومار اما پادشاهلك سیرتی
هر طایفه‌یه ایله وشفقتی خلقك احوالی اوزرینه شویله بلکل که
پادشاه جهان ایچنده کوکل کبیدر مثالی تن ایچنده که جان کبیدر
چون پادشاه صلاحه کلسه جهان صلاحه کلور واکر پادشاه
فساده وارسه جهان فساده وارر نته که بیورر کوکل حقنده ان فی
جسد ابن ادم لمضغة اذا صلحت صلح بها سائر الجسد واذا فسدت
فسد بها سائر الجسد الا وهی القلب وفی الناس علی دین ملوکهم
پس پادشاهك وزیری عقل مثابه‌سنده‌در که کوکله وزیر
دوشمشدر نته که کوکل بر عقل کامل کرکدر که انك مشورتیله بدن
ملکنده تصرف ایده وبونك مصلحتلرینه رعایت ایده ایمدی
پادشاهه بر وزیر عالم وعادل کرکدر صاحب همت وصاحب
رای اوله وهم پاك اعتقاد وبامروت اوله وخوش خلق ودین
دار اوله تا که جمله احوالده انکله مشورت قیله وارکان دولتك
جمله‌سی وعوام رعیت اکا مراجعت ایده‌لر ومشورت ایده‌لر چونکه
وزیر بویله اولسه پادشاه فراغت ورفاهیت برله سلطنته
مشغول اوله بیلور والا مملکت ورعیت احوالی مختلف اولوب
ضایع اولور خواجه عم بیورر اذا اراد الله بملك خیرا جعل له و

وزیرا صالحا فان نسی ذکره وان ذکر اعانه چونکه وزیر شایسته
اولسه کرك اکا حرمت ایده وانك حکمنی مملکتده نافذ قیله هر نه که
مملکتده اولیجی بر له واقع اوله پادشاهه کرکدر کم توقف ایده وزیرله
وزیرله مشورت قیله چونکه وزیر عقل مثابه‌سنده اولدی بدنده
اکا قیاس ایله قالان ارکان دولت دخی شرف وصاحب خزینه دار
وناظر بو جمله حواس خمسه ایله در بدنده کوز وقولاق وبورن و
ودیمق ودالتق وفکر وخیال وحافظه وذاکره کبی که قوای ظاهری
وباطنی وبکلر اعضای رئیسه مثابه‌سنده‌در وپاشا والی وآغا
کبی وعامللر ونایبلر ونقیبلر پارمقلر ومفصللر مثابه‌سنده‌در
وقالان عام لشکری طمارلری وسکولر وقیللر وبدنك قالانی
مثابه‌سنده‌در نته که شخص انسانی بو جمله‌یه محتاجدر
پادشاه دخی بو جمله‌یه محتاجدر واکر بولردن بری اولمسه
پادشاهلك ایشی اول قدر نقصان بولور پس پادشاه کرکدر کم
برلی اصحاب مناصبده اهلیت وامانت دیانتلری اولدقدن
صکره منصبلری مقامنده نصب ایلیه وانلرك احوالندن دائم
خبردار اوله تا که خرابلق ورعیت اوزرینه بهادرلق ایتمیه‌لر
وطمع قلیه‌لر وانلرك نصیبی انلره تمام ویره شویله که انلرك احتیاجی

ضروری مقدار بخشه اوله که خیانت وطمع قیلمیه لر و اکر بر مخلصدن بر سهل خطا
واقع اوله زیاده ظلم اولمسه در حال عفو ایدوب اندن کیجه و هر نسنه
برله غضبه کلمیه و سیاستی حددن کیجه قلمیه و اکر بر کناه اولسه عفو
ایتمکه لایق اولماز ایلیه و جزاء سیئة سیئة مثلها اشارتیله عمل ایلیه
والکاظمین الغیظ والعافین عن الناس والله یحب المحسنین
کوزی اوکنده دیکه و لکن اول حکم کوسترمیه که سستلر حیله
منسوب اوله و فتنه و فساده بلکه پادشاه کرکدر که سیاست و انتقام
برله و رجولیت و حمیت برله مشهور اوله اکر جرملری از اولیجق
اولوراسیه تخویف و تادیب دخی حکم کوسترمیه و اکر بر نسنه
اولسه که قصاص واجب قلسه البته اندن کچوب عفو ایتمیه
بلکه شرع فرماینله تیغ بی دریغ چکوب حقی یرینه کوزده زیرا که
بو معنا حاشا شول خواده رنج کبیدر چو که بر عضوده ظاهر اولسه
البته انی مهل قومامق کرکدر تا که اول رنج جمیع اعضایه سرایت ایتمیه
قلاون اشلرده افراط قلمیه خیر الامور اوسطها قولیله عمل ایلیه که
سیاستده اولقدر مبالغه کوستروب که خلق دایم خوف و حذر
ایچنده اوله لر تا که مکرلر و حیله لر مملکتده ایتمیه لر چون انشانت
مکر دان بیچاره کی که جان از ابکوشند یکبار کی وسخاوتده اولقدر

عفو

غلو ایتمیه کم اسرافه یتشه و هم اولقدر تقصیر ایتمیه که تبذیره یتشه که
اول دخی مذمومدر حق تعالی بیوردی ان المبذرین کانوا اخوان
الشیاطین بیوردی انه لا یحب المسرفین و مال صقلمقده
اولقدر رد و شمیه که بخیل لغه نسبت قیله لر و هم اخرتده زیان البخل
اولمیه نته که بیوردی ولا یحسبن الذین یبخلون بما آتاهم الله
من فضله هو خیرا لهم بل هو شر لهم سیطوقون ما بخلوا به
یوم القیامة بلکه کم حق تعالی فضلنی خلقدن دریغ دوتمیه
دنیاده و اخرتده ایوایلک حاصل ایده اندن اوکدنکه اجل یتشه
مملکت تختندن قوپاره اول بر ایچه بیل رنج چکوب اله کتوردکن
دشمنلر النه ویره و حسرت و ندامت و غرامت اودن انک
جاننده مشتغل قیله انک ایچیسی حق رحمتندن اوزکه نسنه ایله
زائل اولمیه دولت این جهان کرچه خوش است دل منه اندر
روکه دوست کش است هر که همچو شاه بنوازد چون باده
بطرح بندازد هست دنیا و دولتش چو سیراب در فریبد ولیک
ندهد آب هر که از ملك کنج شاهی داشت مرد یا خویشتن
جوی نکذاشت هرکمکه بصیرت کوزی نور الهی برله منور در
و منصب جان و تن ترك ایتمکلك هر دم اکا مصور در

باقيات الصالحات كيم مؤمنك دستكيري در انك اول بدننده
حاصل اولان عملاردن در وخيرات باقيه اول مالدركه خواجه عالم
بيوردي اذا مات الانسان انقطع عمله الا من ثلثة صدقة جارية
او علم ينتفع به او ولد صالح يدعو له بالخير يعني آدمي اولسه
انك عملي قطع اولور الا اوچ نسنه دن كسلمز اول صدقه كم دايمدر
كسلمز كوپريلر وكميلر ومساجدلر ومدارس كبي داخي نه بوكا بكزر
وار ايسه بونلردن ثوابندن كسلمز بر داخي اول علم نافعكه بر كشيه
اوكرتدي انك داخي ثوابي كسلمز بر داخي اول صالح اوغلدركه دايم
اكا خير دعا ايدر زهي دولت كه بر كشي كوراجكن اولوبده عملدن
فارغ اوله اما هر نفس وهر لحظه ده رحمت طبقلري وكرامت خلعتلري
حضرت عزتدن مقرب فرشته لر اكا ايرشدورلر كه بو اول لقمه
نك ثوابيدركه سنك مدرسكده يا خانقاهكده فلان فقيه
يا فلان درويش يدي يا خود اول استراحت وآسايشك ثوابي
دركه سنك عمارتكده فلان قوله بخشدي ويا فلان مسجدده
ايكي ركعت نماز قلدي ويا فلان كوپريدن فلان كچدي انك ثوابيدر
ديه لر پس هر پادشاه كندو ايام دولتنده كرك كم بونك كبي
سعادتلردن كندولي محروم قلميه باري اكر بو سعادتدن محروم

محروم قالور ايسه زنهار وزنهار كندولي اشقيادن قيلوب آدملرك
خيرلريني باطل وضايع قلميه ومثقال ذره دكلو اوقافي تبديل وتغيير
ايتمكده سعي ايتميه وعورتلر ايندنكه بدسيرت وفاسد عقيده در
بو معنيلري قبول ايتميه كه انلر جهل وغفلت ايچنده مبتلا اولمشلردر
انك قاننه وجاننه وايماننه قصد ايدرلركه قانغي عاقل اوكه
مستحق مظلوم كه اهل خير واهل صلاحدر انلرك خير ودعاسن
شره تبديل ايده بو نسنه مردانلك ده كل بلكه بو اولورسه دعا
اكا حق تعالي حضرتندن قربت ودرجات حاصل اولور
بو نسنه دن اعراض ايتمك خيرده كلدر اندن كيرو كنديسي مظلوم
اول حضرته دايم قيله كه الهي بن كندي مالي نفسمدن يغوب
اولاديمي محروم قيلدم وسنك رضاك استيوب سنك قوللريكه
وقف ايلدم ايمدي فلان ظالم اول بنم خيرومي باطل قيلور وسنك
قوللريكي محروم قيلور سنك حضرتكه بهادرلق ايدر ولو اقدم
عهده سندن كم طشره كلمه بيلور وسندن ارتوق بورسيمه تضرع
قيله خصوصا وقاف چوق اوله ومطالبلريني نعوذ بالله زنهار
اكر بر جاهل يا خود بر عالم مذاهبده رخصت ويروب ديجك
اولورسه كه اوقاف مالني بريره داخي صرف ايله يا كسكر [illegible]

انکله غزا ایدهلر یا خود یعقوب عمارتلری مرامت ایلیه برسر بنیاد
قیل دیو سکا اغوا ایتسه آنک کلامیله مغرور اولیه حاشا و کلا
هیچ بونسنهلر روادکلدر الو هر وقتی کیدر و تصرفله صرف ایلمک
کرکدر تا که یارن قیامت کوننده مستحقلری اکا حقلرین طلب قیلیهلر
پس پادشاهک اوزرینه واجبدر که هر وقتی که انک مملکتنده
وادر زواقه شرطیله انک مستحقلرینه مقرر دوته و اوقافلری
اوزرینه بر امین که صاحب دیانت اوله اکا اصمارلیه تا که اوقاف
عمارتنده دوریشه و ظالملری منع ایلیه و حقی مستحقنه ایرشدوره
و تا که بویله ایدنلر کلو تو ابکه آنک وقفنه حاصل اولوردی
حق تعالی اول پادشاهه اول مقدار ثواب ویره شیخ قدس الله
روحه بیورر که شامده بر وقتی ایشتدمکه ملک صلاح الدین
رحمة الله علیه هر شهری که آلسه عادتی اول ایدیکه اول شهرده
بر بنا بنیاد ایدردی چون مصری آلدی انک وزیری فاضل دانا ایدی
انکله مشورت ایدوب ایتدی که دیلرمکه بر خانقاه بنیاد ایدم
قاضی ایتدی بن دیلرمکه مصر اقلیمنده ملک شوم بنا قله خبرچون
ملک ایتدی نیجه ممکن اولور دیدی قاضی ایتدی مصر اقلیمنک بک
ارتوق خبرچون بقعه وار اوله که برنک بجله دوولو خلق ظاهر

اولمش اوله اکر ملک اسلام بیورسا که اول وقفی عمارت ایدهلر
و برمتن کسنهیه تسلیم ایدهلر جمیعنک ثوابی پادشاهک اوله و هم
دو کلسین ملک بنا قلمش اوله پس پادشاه اوله ایدیکه خلل ایرمش
وقف وار ایسه عمارت قیلدی و یقین بیلمک کرک کم هر خلل که بر پادشاهک
عصرنده اوقافده ظاهر اوله جملهسن حق تعالی اندن صورهسه کرکدر
پس لوا اولوا اشی خورد و تمیه و کذولی انک و بالبدل ازاد ایلیه
خلقه شفقت اتمک ایجون کرک که پادشاه بر صاحب یا بر قاضیکه دین
دار اوله و خوب اعتقاد اوله آنی تصرف ایلیه تا که مظلوملرک
احوالنی و حاجتمندلرک حاجتنی پادشاهه عرض قیله یا خیر ایله
کندوسی شرح ایده و پادشاه انلرک حوایجنی قضا اتمکی مهم و واجبدر
هر قنده کم کافر کلنجک یر وار ایسا بر یکله مردانه و بهادر و اوایش
کورمش و حمیتلو و اسلام ایجون غیرتلو اوله کرک کم تمام لشکرله
انی نصب ایلیه و بول اقلیم ویره اندن صکره بیوره که بر کیجه
اولیومیه و هر کون لشکر دمدن و غزاده اوله و اکر مدده محتاج
اولور ایسه مدد ایلیه تا که دایما قوتلو و کوکلی خوش و ملکتی اوفر
اوله و هر فتح که انک الندن میسر اوله اکا تشریف و استمالت کوندره
تا که اول دخی انک یولنه جان قربان ویره و دخی دشمنلری و کافرلری

قهر ایمکده دورمشیله غافل اولوب مهمل قومیه تاکه کافر ودشمن غلبه
هر وقتکه کفاری مسلمانلری قتل ایتسه یا اسیر ایلسه اهل عیالدن
واطفالدن بوجمله سنک مظلمسی پادشاه اوزرینه اولور
فجن مهمل قوسه پس بولاردن جواب اول ویرسه کرک حضرتده
ودخی پادشاهه واجبدرکه قچان برشهری آلسه یا بر ولایتی
فتح ایتسه دیلسه که یا بر شخص یا بر بک کوندوره که عاقل
ومتدین ودیندار اوله انده سیاست ودیانت ومروت اوله
بر ظالم کوندرمیه تاکه رعیتلرک مصالحین مهمل قومیه ودخی
فجن بر قاضی برشهره یا بر ولایته کوندرسه کرک کم عالم وعامل
ودیندار وصالح اوله که اولان یتیملردن ومیراثلردن و فقیردن و
ورشوتلردن کیجه وهم قومصلح خدمتکارلرکه دینی اعتقادی
اولوزانلره کرک که خلاوی اوزرینه انلری محضر ومعین
دیکه لر تاکه دعوالرده میل وحیف وظلم وطمع قلیه لر بومعنی
بو روزکارده دشواردر زیرا اکر قاضی خدمتکار اوتوری
واردر اهلیت سببی ایچون وارمزلر فی الجمله چون پادشاه هر طرفدن
احوالنی تفتیش ایلیه وهر مقامکه صاحب علم وصاحب عمل قلور
خبردار اوله مسلمانلری دردی انک جانی اکینی دوکمش اوله تاکه

تاکه مملکتنده ظلم وحیف ایلمیه لاجرم اشلری تیزراک صلاح کله
ونا اصللر باطل اوله لرکه الناس علی دین ملوکهم اکر عمرن غفلته
کیجور رجالک اولورسه وهوا وشهوت بندنده اسیر اولورسه
ورعیت غمین ایمیه جک اولورسه وظالملر مستولی اولورسه
ومنصوب اهلی آل اوزاداجق اولورسه ومستحقلر محروم قالورسه
وکافر غالب اولوب مسلمانلری مشوش قیلورسه وناحیه یره
قالوروکلسه وفساد آشکار اولسه بوجمله سنک وبالی
اول ظالم پادشاه بوینینه اولور خواجه عم بوندن بیوردی
ان شر عباد الله منزلة یوم القیمة امام جائر امام جابرک
باشکی یالوکفتانی بنک کبی پادشاهلک اوزرینه فضیلتی
واردر زیرا که خواجه عم بیوررکه مامن راع لا یحفظ رعیته
بنصیحة الا اکبه الله بمنخره الی النار وبو بخلین هم بیوردی
مامن ایة عشرة الا اتولی یوم القیمة مغلولة الا عنقه هو
اطلعة الحق والجور هر بیقوشلک بر مناسب انیشی اولور
نیجه که هر برتبه پادشاهلقدن بوجمله دلک شرنفلک یوقدر
فجن کنزو وجهیله قلسه اصیسی اول که مامن احد افضل
منزلة من امام ان قال صدق وان حکم عدل وان استرحم رحم

زیانی هم بوکا مناسب اولور و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین

الفصل الثالث فی بیان سلوك الوزراء واصحاب القلم والنواب

قال الله تعالی واجعلنی وزیرا من اهلی هارون اخی اشدد به ازری
وقال النبی صلعم اذا اراد الله بملك خیرا جعل له وزیرا صالحا
ان ذکر اعانه وان نسی ذکره بلکلکه وزیرلك سلطنت اشیدر
وهم مملکتك رکن اعظمیدر و پادشاه وزیر صالح صاحب رأی
مشفق کافی عالم و عامل کرك پس مطلق پادشاهلق و سلطنت
حقکدرکه هیچ ویره و مشیره محتاج دکلدر زیرا که انك شبیهی
ومثل نظیری یوقدر باقی قلانی اکر انبیا در علیهم السلام حضرت
عزیزلر وزیردرلرکه واجعل لی وزیرا یعنی بکا بر وزیر کرامت
قیل که بنم ارقام انك ایله قایم اوله و خواجه علیه السلام بیوردی
وزیران فی السماء ووزیران فی الارض فاما وزیران
فی السماء جبرائیل ومیکائیل ووزیران فی الارض ابو بکر وعمر
چونکه مملکتده وزیر کامل محرم حاکم اولمیه مملکتك زینتی و صفاسی
اولماز پادشاهلغك مثالی بر چادر مثالی کبیدر و انکدرکه
صاحب رأی و طنابلری و بکلری در بعضیسی اولو و بعضیسی
کیچی در نتکه طنابلرك بعضیسی اولو و بعضیسی کیچیدر

کیچیدر وقلاون کشیلر اول ایراق طنابلردرکه خیمه‌نك دایره‌سنی
حلقه اولمش اوله و نایبلر و حاملر و قلاون اصحاب اول طنابلردرکه
ارحنده اوله و حقیقتده اول خیمه‌نك میخلری پادشاهلك عادللریدرکه
خیمه انکله قایمدر اکرچه بکلر و وزیرلر و لشکر بسیار اوله اما سلطنت
قوت دوتمیه عدلسز نتکم خیمه کدرکه طنابلرده تمام اولورسه
ولکن میخلر قرار دوتمزسه امکه برطرفدن بر میخ اکسك اوله
انك نقصانی خیمه‌ده ظاهر اولور که الملك یبقی مع الکفر ولا یبقی
مع الظلم چونکه وزیر خیمه‌نکدرکه مثابه‌سنده در پس نه دکلوکه
بوجاروه و عادللرق اوله دخی زینتلو و هیبتلو روه اولور
ولکن دردکلیده درت خصلتی کندویه یار اولور بر طوغریلو
و بر بجالو و بر ثابت قدم اوله و بر صبر ایدوب یولك کتوروب
نتکه لنبوننه لر دیرکده واردر انده دخی اوچ کرك
ایمدی وزیرك دخی اوچ حالی واردر اول حالی حقیله هو
کندو ارسنده در ایکنجی حالی بر پادشاه ایله کندو ارسنده در
اوچنجی حالی کندو ایله رعیت ولشکر ارسنده در هر برنی کرکه
اول درت خصلتی حفظ ایده و انکله عمل ایده و هر برحالکه
مناسب معنی ایله شولاوکه حالی کندو ایله حق ارسنده در

طوغریلق ایتمکدر بو معنییه که حق تعالی بیورر وغیری مستقل اوله که
بیورر فاستقم کما امرت راست اول نته کم بیورلدک دیر یعنی
شریعت طریقنده راست اول صراط حق طریقنی رعایت ایله
و آنلر ایتدیلر کم صورتده خلقه راست اول وحق تعالی
طریقنی مهمل قویه که دوکلی اکریلوک باشی بودر و کلی حقله
ایچی راست اوله و اکر خلقه ظاهرده اکریلک اولورسه هیچ ابر
غم یمیه من کان لله کان الله له واما بچالک خصلتی همتده اوله
یعنی همتی یوجه اوله که دنیانک بزکلرینه وجاه و مالینه
ومنصبنه الداغیه و باشنی بو دنیا جیفه سنه اندرمیه
چیست دنیا زخلق استظهار خاکدانی بس ازشده مردار
در غرورش توانکر و درویش شاد همچون خیال گنج اندیش
دنیا نذر بیلورمسن ای یار مزبله در که ایچی هپ مردار
بای و درویشک انده نازلری بر خیالات خیله در زنهار
کنجی وار دیوب اکه رنج یمه کل لیس فی الدار غیره دیار
بلکه دنیانک مال و جاهنی یول یراغی بیله که زاد و راحله در
و عمر کونلرینک مدتی ایلرینک بیله واجل وقفه عرفات
مثالدر بیله و کذلک بیت الله که اکا قاصد و زایر اعتقادیله

ایله و یقینی بیله که اکا اول جهتی انکچون ویردیلرکه تا نفس اماره
صفاتلرینک برسنی انکله قطع ایده که انکله قصد ایتدوکی کعبه‌نک
ارکانی حجاب نفس اماره برسیدر اول کشی طبیعت بغدادنده
از رو شیاطینک کنارنده قرار ایتسه وهر دو الرینی دیزوب
قوتش سله و سفر اللرینک و شهوات شرابنک کندوی مست عقلدن
قلسه بویله ایکی حاجیلر کوچسه اول بی خبر قالسه اکا دنکه
حج موسمی ایرشسه حجاج حج ایدوب کرو دونسه ناکاه بو غفلتدن
اکاه اولسه اول کشی نه بیلور که اندن محروم قالدی و بشندن
خجالت طوپراغی و کوزندن حسرت صولری و کوکلنده ندامت ودردی
و وحشتی همان پس امدی بو واقعه انکدرکه دنیانک جاه و مالی
که سعادت ابدیه ایدی اول کشی انی ضایع و مهمل قویه و اندن
بو نفسانی خوشلغه قانع اوله اما انلرکه نعوذ بالله دنیانک
اسبابنی که هشت بهشتک درجاتنه و حق تعالینک قربته
وسیله ایدی واردیلر انی هوای نفسانینک هندوستانینک
سفرینه زاد و راحله ویردیلر و شهوات حیوانیه یه وسیله ایتدیلر
او حرم مقصوده یولدن ایراقده دوشدیلر و هرکز وصال کعبه‌سنه
ایره جک دکلدرکه اولئک کالانعام بل هم اضل

مرتبسنده قالدیلر انلرك نصیبلری بو اولدی که ذرهم یاکلوا
ویتمتعوا ویلههم الامل فسوف یعلمون پس چونکه کشی
همتی عالی دوتسه بو خیالی نزکلره مغرور اولمیه ونظر ایدوب
درجاتنه وعالی مقاملره ودنیانك جاه ومالنی حق حضرتنه
قربت بولماغیچون وسیله دیزه وامانت خصلتی اول معنیه درکه
دین ایچنده قیغی درست اوله وقدمی ثابت اوله واول ایشکه
حق تعالی ایچون قیلور خلق ایچون قلمیه وخلقی ملامت ایدرکیچون
اول ایشدن یوزن چورمیه وکسه دن خوف ایتمیه که حق خصلتنك
صفتی بودر یجاهدون فی سبیل الله ولا یخافون لومة لائم
وبر خصلت دخی تحملدر واول بو معنادر که شریعت تکلیفی تنزلی
امانتی کتورمکده قتلانوب تحمل ایده زیراکه یر وکوك اهل
انی کتورمکدن عاجزلردر نته بیورر عرضنا الامانة علی
السموات والارض والجبال فابین ان یحملنها پس صبر ایدوب
بهادرلق کوستره وامانته خیانت ایتمیه که انك قدمی حقه توض
اسلوب ایتمکده محکم اوله اکا دکین که خطاب ایرشه که ان الله
یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها پس اول امانت دوتمق
بهانه سیله یوزی آق حق تعالی حضرتنه یول بولوب ایچرو کیره

بار

بار امانتش بدل وجان کشیده ایم پس در بارکاه عزت بی بارمی رویم
با ظلمت نفوس وطبایع در آمدیم در جان هزار کونه زانوارمی رویم
زان پس که بوده ایم پس در حریم جهل این فضل بین که محرم اسرارمی رویم
عمری اکرچه در ظلمت هوا بدیم اب حیوة خورده حضروارمی رویم
کرچه چو چرخ کوده دیدیم لیك باصد هزار دیده ملك سارمی رویم
در نقد این مراد درین دور ماندیتم زیر پس همه چو پرکارمی رویم
بو عشق ایچنده کوزلری غبار اولوب وارز جیب در دیله اولش دلفکار
اولوب کزه رز امانت یکنی جسم وجان ایله چکوبن انك حضرتنه
اوش بودار اولوب کلورز بو جسم نفس وطبیعت کدورتیله کلوب
هزار نوا ایله اوش جان وفکار اولوب وارورز ایله روجهل ایله کرم
پیاده قالمدق بودم فنون علومه سوار اولوب وارورز
اکرچه شدید دلی ظلمت ایچره کیدولی پس حیات سوین ایچوب
حضروار اولوب وارورز بو یرده کرچه قرار ایلیوب بزدرق
اوش آمدی چرخ کبی بی قرار اولوب وارورز تکلیف ایله انجه
ماه حضور ایتدولك کورامدی عشق ایله که نارومار اولوب وارورز
مراد نقطسنده دور ایچنده بزز ایرن که یانی اوزره کیدوب پرکار
اولوب وارورز اما ایکنجی حالکه وزیر ایله پادشاه ادکسندر

عمان اول دروت خصلتدر که انلر ایله عمل ایدرلر اول طوغریلقدر اول
اول معینه که ظاهرن و باطنن پادشاه بر له بر اولیه و انجق حیاشندن
وغل وغشدن صافی قیله و انک خدمتنده نفاقله زنهار کاهلی قلمیه
نته که حضورنده کندولی خوش کوسترورلر انجلین ادنجه دخی کندو
اوله دوته و هر ایشه که پادشاه دیر و اشلر صدق ایله امیدر دیه و انک
مزاجی سقیله و چوکه طشره چقسه انک مساویسن دیمیه و یاخود
کمسیه شکایت ایلمیه که تا انی خلق دلینه براقمیه یاخود دلیسه که
طعمدن اوتوروب کسه حیف ایلیه پادشاه اوزرینه بهانه قلمیه که
اول بویله بیورر دیمیه بونلر نفاقدر و خیانتدر پس طوغریلق
و اخلاص و امینلک ایلدرکه اول نسنه که پادشاهک صلاحنه
یاردیه و هم صواب رای اول اوله انی انک حضرتنده بر دیباجه خوب
لطیف عبارتله و سطوت ادابی صقنلدقدن صکره فرصت و قتنده
انی عرضه قیله اکر پادشاه انک کلامنه اعتراض ایدرسه
انی نهی ایتمیه و پادشاهی تخطیه قلمیه که پادشاهلرک فراستی
کامل اولور دیمیشلردر کلام الملوک ملوک الکلام یعنی پادشاهلرک
کلامی کاملرک پادشاهیدر پس انک سوزینه رضا کوستره
و کندو انک کلامنه عاشق و معتقد اولمیه اکر انک کلامنده زیاده

زیاده قلسه ثانی بر له عرضه قله عنفیله رد ایتمیه فی الجمله حق کلمک
کیجور ایتمیه اما پادشاهک وقتی و فرصتن کوزه ده تاکه
ملولت وقتنده و یا غضب وقتنده دیمیه که سوزی مقبول اولمیه
و اول نسنه که حقدر و صلاح و ثواب اندن واردر پادشاهه
لطیف حیلر ایله اعلام ایده تاکه خلوص و طوغریلق زیاده اوله
اما ایکنجی خصلت که بجا کلدر پادشاه حضرتنده بجا هلله
زنهار کاهلی قیله و رکیکلک و طبیعت سستلکی فاش طمعله
ایتمیه و نظرک هیچ بر نسنه یه براقمیه و دوزلوک و دلو التملق قمه
و کندو عزیز النفس و قانع دوته پادشاه چون فراستلوریله
خلوقی اندن شاهد قلسه انک نظرنده مقبول و محبوب اولور
و حرمتی و کرامتی انک حضرتنده زیاده اولور اول وادی جهانی
بایلور و هر نه مقصود دلیه اندن ادراک ایدر و جاهل اولور
و یوزی صوی ادرته اما ایکنجی خصلت که ثبات در کرک کیم
پادشاه خدمتنده وفادار و خوب عهد اولوب قدم ثابت اوله
پادشاهک معارضلری دیلسه لرکه انی دلود و دلو اسباب ایله
الدیه لر پادشاه حضورندن ایراق دوشوره لر کرک کم هیچ
نسنه ایله الدنمیه اکرچه اکا چوق مال عرضه قلسه هیچ بر نسنه

التفات ايدوب ثابت طريقيدن قدمين زائل قلميه اما و دخي
خصلت كه تحمّلدر كرك كم يول كوزيجي اوله و صابر و غيور
اوله و اكر پادشاه غضب حالنده و تيزلك و قزه هرنه كم ايتسه
و ديسه اكا ياغيرنه كرك كم لطف و سكونت بيله انك اتشني
تملق اده و اول كلماتي اين كم انك غضبي اندن ساكن اوله
و اول كلمات كه خشم و جسراتي ووراندن احتراز ايليه و چونكه
پادشاهه بر واقعه يتشه يا بر حالت واقع اوله د دشمنلر
طرفندن اكر صبر و سكونت و صلح و تدبيرله اني دفع ايتمك
ممكن اولور ايسه پادشاه جنكله و قتاله اقدام ايتميه ايله
اين كه والصلح خير و اكر عروج اكه بو نسنه لر اوله اولمجي اولورسه
و قلج ايله اولورليه هم اني ايتمك كرك پادشاه حربندن منع
ايتميه خصوصا كافرله جنك اولسه و زير كرك كم اول قتاله
پادشاهي قيذوره و حريص قيله و اكر پادشاه قورقسه
انك خوفني كوكلندن كتوره و اني اميدوار قيله حق تعالى
حضرتندن فتح و نصرت يتشمكن نته كه بيوردي الا ان حزب الله
هم المفلحون و اكر جريسي ازاولسه انك قلبنه بو ايتله قوت
ويره كه كم من فئة قليلة غلبت فئة كثيرة باذن الله والله

مع الصابرين و هر احوالده كرك كم دينه و ملكه و رعيته يارديم
نسنه لر انك الذه قويه و مراعته قلميه و خيراته دولت و اعانت
قله تا بو حديث قضيه سنده كه ان نسي ذكره وان نسي اعانه
الكامد ايليه و چون وزير بو اداب و بو اخلاق قله بزمش اوله
پادشاهه ارقسي انوكله قوت دوتر و انلردن اولور كه
حق تعالى منت قلدي موسى پيغمبرنه كم بيوردي قال سنشد
عضدك باخيك ونجعل لكما سلطانا اما و دخي حالكه
وزيرله رعيت و حشم اراسنده دركه هان كرا اول دردجت
خصلتي صقله و غايت قله اول طوغريلقدن و رعيت و حشمنه
اول معينه كه انلرك احوالنه مشفق اوله و دايم انلرك غمين
يمكه مشغول اوله شويله كم انلر دايم راحت اوله لر و انلرك اوزرنه
اغر يوك اورميه و بو معني اول وقت اولور دركه وزير والونك
عمارتنه ووددلشه و پادشاهه مال جمع ايتمك حرصي ظاهر اوله
ضروري ظلم و بدعت قومانه باشلر اوجرم لشكري بركي اولور
وهم رعيت خراب اولور و ولايت دخي خراب اولور و چونكه
لشكري بركي اوله اقليم دايم زلزله لجنده اولور و آفتلر و فتنه لر
و عظيم خللر ظاهر اولور كه هركز اندن صكره يريونه كه

بر یوزندن که خزینه‌لر دفع اوله ممکن اولمز تا بس و لاویتك و رعیتك
ابدانلغی قیغوسنده اولمق کرك کشیلره مدد اوله وقتی که لشکر
برکی تمام اوله و کوکلی خوش اوله پادشاهلق و مملکت زیاده
اولمغه قابل اولور و دوکلی جهان خزینه اولور پادشاهه و هم
وزیره کرك کم مال ایچون بدعتلر قومیه که اول دوستلری
دکلدر بلکه دوشمنلکدر پادشاهه بدنام اولور و دنیا و آخرتده
بلکه کوچی یتدکچه درویشه که صدقه‌لری و کرمی ایتمه و زهاد
و عباده و دین اهلنه ایرشه که بو خزینه‌لر سلطنتی دائم دوتر
و آخرتده درجات واجب قیلور وزیر کندو خاصندن بویله
کرك کم خیرات و درویشه و درکاهنی حاجت اهلنه دائم اچوق
دوته و طاز فکرلو و طار کوکللو اولمیه و خلق ایله تکبر ایتمیه
بلکه خلق ایله خوش کرمله و مروتله خلقه زنده کانی قیله
اما ایکنجی خصلت بجا کلدر کرك کم رعیت و حشم برله همتن
یوجه و توجه زنده کانی قیله شویله کم خدمت و رشوت
طمعن اندن ایتمیه و متصل مروت و کرمك انلره ایرشدره
اوچنجی خصلت ثباتدر کرك کم حشم و رعیت برله ثابت قدم
اولوب سوزینه دوره وقتا که بریکی تربیت ایتسه یا بر عالم

بر عالی برایش و ویرنه نصب ایتسه یا منصبی تفویض ایتسه الی
تغییر و تبدیل ایتمه و صاحب غرض کشیلرك سوزینی دکلمیه
طانقسزنه بیوردی یا ایها الذین آمنوا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا
ان تصیبوا قوما بجهالة فتصبحوا علی ما فعلتم نادمین
وچونکه بر کشینك خاینلغی ثابت اولسه البته انده هیچ حذر و کاهلق
ایتمیه و دخی جزا ایتمکده اهمال ایتمه و دائم کوزه ده که کیسه رشوت
و خدمت سببیله یوزن منع ایتمیه‌لر که انلر دخی ورتوجیلر یدر و دخی
وزیره واجبدر که چون بر کشی بر شغله یا بر عمله نصب ایتمک اولوکه احتیاط
ایده و آنك استحقاقنه کوره ایش بیوره کم دین و دنیا منصبلرینك
جمیعسنده خلل و نقصان بو وجهدن حاصل اولورکه ایشلری
و منصبلری مستحقلرینه ویرمیه‌لر کشیلره ویره‌لر که انلر خدمت
و رشوت بیله درکاهه یرامغی الکتوردلرکه انلرك اهلیتینه
و استحقاقنه هیچ نظر ایتمزلر و انلرکله استحقاقی و اهلیتی وار ایدی
همتلری بجا کلمدن و غیرتلرندن هر بکولك درکاهنه وار و جب
طواف ایتمه دیلر و هر اهل و نا اهلی خدمت ایتمدیلر لاجرم حق
مستحقنه ایرشمدی و بالی مظلمسی پادشاهك و وزیرك
اوزرینه اولدی لیکن پادشاهده واجب اولدر که هر ایش اهلنی

طلب قیله لر و انلرک مستحقلرینه کوره ایش بیوره لر تاکه دین منصبی
اهلیتسز کیشیلر الینه اولمیه و وزیرلرک و حاجبلرک و نایبلرک
هر نه که تقصیری واقع اوله آنی تفتیش ایدوب صوره و اهل
فقری و دیانت اهلنی طلب قیله و فقیر مانندلری بوجاقلرده
ضایع قیلمیه تاکه فاسد طمعلرده اشلری و منصبلری نا اهللره
بیورمیه لر اما دردنجی خصلت تحمل در کرک وزیر شول خیمه
در که جمیع خیمه نک یوکنی اول چکر پس اولدخی رعیتک و لشکرک
و مملکتک یوکنی شفقتی و همتی ارقاسنده چکوب کتوره
و رحمت نظریله رعیته نظر ایده و اکر انلردن انک حقنده
نیجه هر ذوات وجوده کتورسه دخی عفو صفحنی پیش
دوته و حلم و تحمل کوستره مکر اول نسنه ده که ملکه خلل
و زیانی دکه پس انک تدارکی و جزاسی واجبدر و هم کرکدر که
طبیعتنه ملالت بره یول ویرمیه لر که انک سببیله بر صب
سوزایش قیله که دوست دشمن انک احوالنی کوزه دوب
صودلر صکره پشیمان قیلولر هر خلل که بعضی دین ایچنده
و بعضی دنیویدر واقع اولسه دن اوکدین انک تدارکنه مشغول
اوله که واقع اولیجی انک تدارکی دشواردر و هر ایشده نیتی
خالصی

نیت خالصی قیله بودکلو پادشاهک و رعیتک خدمتنی بجون خود رضا
و حضرتنه یقین اولمغچون ایشلیه که تا بر راحتک بوزن بر مؤمنه
یتشه دیو اعتقاد ایلیه یاخود بر ظالمی ظلمدن منع ایده و الله
حقنده تقرب کسب ایده یم دیو قیله نته که خواجه عم بیوردکه
انصر اخاک ظالما او مظلوما قیل یا رسول الله انصره مظلوما
فکیف انصره ظالما فقال تمنعه من الظلم فذلک نصرک ایاه
پس هر سعی و تحمل و صبر و طوغریلق و ثبات و امر و نهی و عدل
و خدمت و تواضع و رنج و مشقت و دخل و خرج و دیمک
و اشتمک و دوست و دشمنلر و خاص و عامله که بونلرک
هربری اشلمش اوله حق تعالی حضرتنده هربری بر قربتی
و بر درجتی و بر رفعتی واجب قیلور و اول شرطیله هوایه
متابعت اتمکدن خلاص اوله و کبردن محفوظ اوله حق تعا
حضرتنده مقبول اوله که ان الله طیب لا یقبل الا الطیب
بو مجلس قول نایبلر و عامللر و قلم اهلی دخی هر بری بر ینه
کتورسه حق تعالی طرفنه رعایت ایتسه لر و رعیتلری
رعایت قلسه لر هر بری بر قربت و بر رفعت اولور حضرتنه
امدی وزیر و بو جماعت ایله کرک کم اوراد و اوقاتی دخی

دخی اوله کیجه لر دورمق کبی و ذکره مشغول اولمق کبی صباحده
واخشامده و عصرده تا انلردن اوله لرکه حق تعالی انلری
مدح ایدرکه یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه
واکر کوندوزین تمامنی لا اله الا الله ذکرینه مشغول
اولوب ایلورایسه کلمکده وکیتمکده و دورمقده واوتورمقده
تمام دوقلو صفاتنده اوله وانلردن اوله که بیورر
الذین یذکرون الله قیاما وقعودا وعلی جنوبهم
محمد اله اجمعین الفصل الرابع فی بیان سلوك العلماء
المتقین والمذکرین والقضاة قال الله تعالی والذین اوتوا العلم درجات
وقال انما یخشی الله من عباده العلماء قال النبی صلی الله ع م
علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل عزیز من بلکل که علم حق تعالی
حضرتنه یقین اولمغه اولو وسیله سیدر و شریعت
ایلیدر وهم حق تعالینك صفتیدر و علم واسطه سی بر
درجات عالیه یه یتشلورکه والذین اوتوا العلم درجات
ولکن اول شرطیله که علم ایله خوف و خشیت یار اوله مجرد
علم اولیه زیرا که علمك باشی حق تعالیدن قورقمقدر
وحق تعالی اول کیشیه عالم دیرکه انده خوف و خشیت اوله

تنه ك

تنه که بیورر انما یخشی الله من عباده العلماء وهر باری که ما
علی زیاده اوله تنه بیورر خواجه علیه السلام انما انا اعلمکم
بالله واخشاکم منه امدی خشیت نشانی اولدرکه اول علم
ایله عمل اشلیه وانی اخرتده درجاته وسیله قله مال جمع ایمکه
ودنیا وجاه ومنفعات بهجی کسب ایمکه وسیله قلیه هرکیشی که
علم ایله عمل ایمیه وجاهنه وماله ودنیایه وسیله قله اول
حقیقتده جاهلدر عالم دکلدر انك مثالی حاشا که تمثل ایدر
وحق تعالی بیورر مثل الذین حملوا التوراة ثم لم یحملوها
کمثل الحمار یحمل اسفارا علم انبیانك میراثیدر
ولم یورث دینارا ولا درهما ولکنهم ورثوا العلم فمن اخذه
فقد اخذ بحظ وافر انبیادن دخی ایکی دورلو علم میراث قودیلر
علم ظاهر و علم باطن علم ظاهر اول علملردرکه نافع اوله که صحابه علیهم
رضی الله عنهم خواجه نك قوزن و خلفاء المسلمین و تابعین
وسلفك ایمنی اول علمی استیعاب بوشلردر واوقومشلردر
واوکرنمشلردر انکله عمل ایتمشلردر مثلا اوش علم کتاب و علم سنت
و علم تفسیر و علم فقه کبی نته کم ایمانك انواعندن دربر قومی
علم ظاهردر و علم باطن بو معنینك معرفتیدرکه جبرائیل

واسطه اولدن غیب الغیبدن اولالی مقامندن لی مع الله وقت
حالتنده خواجه‌نك جانندن اخذ ایدردیکه فاوحى الى
عبده ما اوحى وبنوت ورالوسیدن برجرعه اول ماء وماك
قدحلردن اول سنت کرام طریقنجه اول طالب عالمنده جکر
یانمش جانلراو زرینه دوکرلردیکه ما صبّ الله فی
صدری شیئاً الا وصبّبه فی صدری وفی صدر ابی بکر
علم ظاهرك انواعی چوقدر وعلم باطنك انواعی دخی زیاده‌در
مثلا برى علم ایمان وعلم اسلام وعلم احسان وعلم ایقان وعلم عیان
وعلم عینه وعلم توبه وعلم زهد وعلم ورع وعلم تقوى وعلم اخلاص
وعلم معرفت نفس وعلم صفات وآفات نفس وعلم صفات
واطوار واحوال قلب وعلم تزکیهٔ نفس وعلم تصفیهٔ قلب
وعلم الفرق بین الخواطر النفسانی الشیطانی والقلبی والعقل
والایمانی والملکی والروحانی علم الفرق بین الوشارت
والالهام والخطاب والنداء والهاتف وکلام الحق وعلم
تهذیب اخلاق وعلم تخلق باخلاق الحق وعلم المشاهدات
فی انواعها وعلم المکشفات وتفاوتها وعلم التوحید وتفاوته
وعلم صفات جمال وعلم صفات جلال وعلم معانی صفات
وعلم

وعلم معانی صفات وعلم تجلی صفات وعلم تجلی ذات وعلم مقامات وعلم
احوال وعلم قرب وبعد ووصول وعلم فنا وعلم بقا وعلم شکر وعلم صحف
وعلم معرفة وانواعها دخی بولردن غیری علوم غیبیه وار درکه
انی صیمق طولدرازدر وبوجمله‌که ذکر ایتدك اول علومدرکه
بولمه سلوك ایدن کشی وعلّم آدم الاسماء معلمنك تعلیمیله حاصل اولور
اما انلرکه بو سعادتدن محرومدر قالمشلردر چونکه بو نوع علمدن
برنسنه استدیلر فی الحال کوکللرنده انکار ظاهر اولور نته‌که
خواجه عم بیوردی ان من العلم کهیئة المکنون لا یعلمها الا العلماء
باذن الله فاذا انطقوا بها لا ینکر الا اهل الغرة بالله
وابوهریره رضی الله عنه حفظت من رسول الله صلّی الله علیه وسلم
وعائین من العلم اما احدهما فبثثته واما الاخر فلو بثثته لقطع
یعنی خواجه‌دن ایکی قاب طولدردم علمدن برسنی یایدم
اکر برسنی دخی یایدم ایسه کم کسیلوردی ودخی شویله
بلکل که علما اوج طائفه‌در بری اولکه علم ظاهری بیلیر ایکنجی
اولکه علم باطنی بیلیر اوچنجی اولکه علم ظاهری بیلور وعلم
باطنی بیلور وبو از بولنور زهر وقتده اکر بولنسه کشی جمیع جهانده
الجنده اولور ساچوقه اولور لکه انلردن برینك برکاتی

مغربه وكرفه يتشوركه اول وقتده قطب اولور جميع عالمك
دولتى بناهندن وهمتى كوكلكه سنك اولور واول عالمدركه خواجه
عليه كرروم بيوردر علماء امتى كانبياء بنى اسرائيل
وپيغمبرلرك ميراث خورلرى بونلر كبى علمادركه ان العلماء
ورثة الانبياء وعلماء ظاهر هم اوچ طائفه در مفتيلردر
دراست ونظر وفتوا اهلى در لر وبونلر دخى ايكى طائفه در
برى اولكه هم كوكلى عالم وهم ديلى عالم انلر خوف وخشيت اولوركه
علملريله عمل ايدرلر وفتوالريله تقوايى جمع ايدرلر وعلم تحصيليله
وانى خلقه يايمغه سعى ايدر نجاتلر اوتورى ودرجاتلر اوتورى
ونظر دل دنيانك مالندن ومنصبندن قطع ايدرلر انلرده ركه بيورر
انما يخشى الله من عباده العلماء ايكنجى طائفه اول عالمدركه ديلى عالم اوله
اما كوكلى جاهل اوله انك كوكلنده خوف وحيا اولميه حقدن وعلم
اوكره دوب نشر ايتمكدن نيتى اخرت ثوابنى وحق قربتنى ايتمك
اولميه بلكه غرضى انك جاه ومال وخلق قتنده مقبول اولمق ومنصب
المقدر بس دولو علمدن تتبع ايليه لاجرم انك اوزرينه هوا غالب
اولوب علمى هواسنه تابع اوله وهرنه اشلرسه هوا ايله اشليه علميله
عمل ايتميه وعلماء متقى اوزرينه حسد ايده وانلرك اوزرينه ذوشوب
انلره

انلره افترا ايليه وبحث وجدل ايده انجيق كوزى بى توجيه اوله
وحق سوزه بيول ويرميه ديله كى بوكه حقى باطل قيله حق صورتنده
عرض ايده وكندونك فضلنى اظهار ايليه بو انلردندركه خواجه
بيورر اتقوا كل منافق عليم اللسان جاهل القلب يقول ما تعرفون ويفعل ما تنكرون
وحقيقتده اول افتكه دينه انجيق ومتمك ركننى بونجلين عالم
وجاهل واز فاجر سببيله ظاهر اولمشدر اوذكرنسنه ايل ظاهر
اولمشدر نته كه امير المؤمنين على رضى الله تعالى عنه بيورر
ما قطع ظهرى فى الاسلام الا رجلان عالم فاجر وناسك مبتدع
والعالم الفاجر يزهدون الناس فى علمه لما يرون من فجوره والناسك المبتدع
يرغب الناس فى بدعته لما يرون من نسكه
يعنى اسلام انجيق بلمى بنم ايكى كشى صندى برى اول عالمدركه فاجر اوله
وبرى اول عابددركه مبتدع اوله عالم فاجر خلقى علمدن اوركيدر
انكچون كم فسقنى كوررلر عابد مبتدع خلقى بدعته رغبت ايتدرر
انكچون كم عبادتنى كوررلر علماء سوء مرائى زاهدلر دخى
دوونلر غايت حرصلقدن دنيلرنى كورنجيلر واو كوررلركه
ايدر وظالملردن مال اولورلر وكاه اولوركه بو فسقلردن حكم ايله
الورلر انلرك كوكلى خوش اولدوكى اكثر اولوردركه اوزرينه

زكوة واجب ايكن خلقدن زكوة الورلر وحرام يرلر وحرام كيرلر ويلان
حكايتلرى افترا ايدرلر وموضوع ومغلط حديثلر روايت ايدرلر كه حديث
صحيحدر ديو وخلقه مذموم حيله لر ديدرلر وانلره خوش كلجك سوزلر فعل
ايدرلر وخلقى برعشله وضلاله براغورلر وكاه اولوركه تعصب ايدرلر
وفتنه لر قوپاردرلر وعوام تعصب اوزرينه قندوررلر ايمدى بونلر
اول عالملردركه ديللرى عالم وكوكللرى جاهلدركه جهنم اوديدر بونلر
قوزدرلر ايكنجى طايفه ايمه صلحادركه سوزلرى حقيجون واخرت ثوابى ايجون
سويلرلر وبرعتدن وضلالتدن احترازا ايدرلر وتفسيردن واخباردن
واثار سير صلحادن نقل ايدرلر سنت طريقنجه وخلقى وعظ ايله ونصيحتله
حق تعالى يه وشريعت يولنه وتوبه يه وزهده وتقوايه اوقودرلر
نته كم حق تعالى بيوردى ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة
الحسنة وخلقى قورقيتمقده حق تعالينك كرمندن نوميد
ايتمزلر كه اول مذمومدر وكندولرينى دنيانك حرص وطمعيله
ملوث ايتمزلر كوجلرى يتدكجه حق كلمه سنى ديرلر طمعسز
سوزلرى اثرى دخى اولوركه كلرده چونكه طمع قاتيشمش اوله سوزى
دخى ملوث اولور ونفس جنسنا ئندن قوپار حق سوز كبى اثر ايتمز
اگرچه ديدوكى دخى حق ايسه اما حقدن كلمز الا هوا بوزندن كلور

وهوا

وهوا بوزندن كلوركركه تاكه عزيزلر ديمشلردر ماينفع القلب الا
ما يخرج من القلب اول نسنه كه كوكلدن كله هم كوكله اثر ايدر روايتده
كلمشدركه اوحى الله تعالى الى داود لا تسئلن عن عالم قد اسكره
حب الدنيا فاولئك قطاع الطريق على عبادى
يعنى اى داود بنجاول علمادن صورمه كه دنيا محبتى انى اسير ايتمش
اوله انلر حراميلردركه قوللرمك يولك اورلر وهم عبد الله
بن عباس رضى الله عنهما خواجه عم دن سؤال ايديكه علماء
هذه الامة رجلان فرجل اتاه الله علما فبذله للناس ولم ياخذ عليه
طمعا ولم يشتر به ثمنا فذلك نصلى عليه الطير السماء وحيتان
الماء ودابة الارض والكرام الكاتبين تقدم على الله عز وجل
سيد شريف حتى يرافق المرسلين ورجل اتاه الله علما فى الدنيا
فطن به عن عباد الله فاخذ عليه طمعا واشترى به ثمنا يعذب به
يعنى بو امتك علماسى ايكى كشيدر برى اول كشيدر كه حق تعالى كا علم
ويردى واول انى خلقه بذل ايدوب ياينجه انك اوزرينه طمع
ايدوب نسنه المادى والكله هم نسنه صاتون الماديه امدى انك
اوزرينه صلوة كتوررلر كوكده كى فرشته لر وقوشلر ودكزده
بالقلر وبرده كى جنورلر وكراما كاتبين اول كشينك روحى

واردی الله حضرتنه عزتله وحرمتله تاکه مرسللره یتشدی و بر جادخی
اول کشیدر که حق تعالی اکا علم ویردی اول علی حق قوللرندن منع
ایدوب بخل ایدی بلکه انک اوزرینه طمع ایدوب نسنه الدی واکله
هم نسنه صاتون الدی پس اول کشی عذاب کورسه حق تعالی خلقک
حسابندن فارغ اولنجه وقوت القلوب کتابنده شیخ ابو طالب مکی
کتورمشدر که من اغلظ ما سمعت فیمن ابتاع الدنیا بالعلم
یعنی عذابی قتی اشتدوکم اولدر که دنیایی علم ایله صاتون آله
الاعبدبن واحدی روایت ایدر عثمان بن سلیماندن برکشی وارایدی
موسی علیه السلامه خدمت ایدردی دایم اندن حدیث نقل
ایدوب ایدردی حدیث موسی صفی الله حدیثی موسی نجی الله
حدیث موسی کلیم الله تا اکا یتشدیکه اول کشینک مالی چوغالدی
بو اراده ایکن برکون موسی علیه السلام اول کشیی یوقلادی دایم
صورردی انی هیچ کمسه بلمزدی بنجه اولدی ناکاه برکشی کلدی
النده بر خنزیر و بوینده بر قرا ایپ ایله دوتمش موسی علیه السلام
اکا صوردیکه فلانی بیلورمسن اوله ایتدی بلی اول بو خنزیردر
اول صوردیغک کشی بودر دیدی موسی علیه السلام ایدی
الهی سندن دیلرمکه انی دیرلدهسن تاکم صورم بو حال ندن اولدی

پس حق تعالی اکا وحی ایتدیکه یا موسی اکر سن بکا دعا ایدوب جمله
اولورسن اول دعالر برله کم آدم وانک ذریتی بکا ایتمشدر آنی
احیا ایتمزم سکا خبر ویره یم که نیچون اوانی بلدوره یم اول دنیایی
دنی طلب قیلوردی پس بو حکمی حقیقت بیلوب علما دین
دنیا حرصندن وانی طلب قلمقدن احتراز ایدهلر که تا بوبابده
وعید چوقدر بو مقدار ذکر ایتدوکمز کفایتدر چونکه مذکر ناصح
دنیا طلب قلمیه و اول شرطلر و اول ادابلر که مقبللر چونکه شرح
ایتمشدر اکا اقدام ایدوب ملازمت کوسترهلر انلردن اوله که
حق تعالی بیورمشدر یرفع الله الذین امنوا منکم والذین
اوتوا العلم درجات روایتده ابن عباسدن رضی الله عنه
کلمشدر که علمانک مؤمنلری اوزرینه یدی یوز درجه ایله
فضیلتی واردرکه هر بر درجهنک ارالغی بش یوز یللق یولدر هر نصیحت
هر بر وعظ که بونلر کبی عالم خلقه بیوره هر وقت اکا بر قربت
دیره درجه حاصل اولور حق حضرتندن و هر کشی که انک وعظیله
واسطه سیله توبه قیله و طاعته مشغول اوله که یوزلر حقه دوزره
انک حسابی کفنندن اوله یارن قیامت کوننده اوچنجی طایفه
شایدر که حقک عنایتی جزیلر ایله دیه عالمه سلوک ایدوب

وعلم يقيننه سير حاصل ايتمشلردر وه وه ولوده ولو كشفلردن حق تعالى
حضرتلرينك علوم لدنى الطافنى بولمشلردر وتجلى صفات
الهى برتونده حقايق معانى واسرار كشف اتمشلردر حضرت
عزتدن وهم ولايت مشايخدن خلقى دولت وقربيت ايدوب
حقه دعوت ايتمكله مأمور اولمشلردر ازل صكره حاصل اولدى
اندر بوخسنه لركه برنيجه مدت كندو نفسلرينه وعظ ايتديلركه
نفسك فان انقطعت فعظ الناس والا فاستحي من الله
بو رسمله وعظى قبول ايتمشلردر ونفسك مكرك وحيله سن
بلمشلردر وفرمان حكيله خلقك دعوتنه مشغول اولمشلردر
وخلقى دنيا خرابه سندن وشهوات مجلسندن وغفلوت استى
لكندن قدس بوستاننه وانس كلستاننه وشرابا طهورا
ميخانه سنه وسقاهم ربهم صاقيسنك جمالى تجليسنه اوقودلر
وذكرهم بايام الله واندن دخى اولادنلر الجدوكى مزيدن
ذوق با غلرلر وهر كشيه عقل وفهمى وذوقى وشوقى
حسابنجه شريعتدن وحقيقتدن بيان ايدرلر تاكه هركشى
همتى مقدارى نصيبه وحظن الوكه قد علم كل اناس مشربهم
واكر جان قوشيله بجهتم يواسندن اوچمشدر ازادق طراغنه

طراغنه قونسه ومجنونه دانسندن اوترو عشق يلوسنك قيدينه
كرفتار اولسه اول شهبازكه غريب دوشمشدر دولتوب بوركيتى
باشنه اوردلر ونفس هواسنك كوزينى ايكى جهانك مرتبسندن
ديكرلر ونفس طعاميله اكا پرورش ويررلر اكادكى كه خلقدن
ارتقا والتفاتى كسيلور وانس مقامينه حاصل ايدر واول استحقاقى
كسب ايدر كه پادشاه قوهنه اوتورمغى لايق اولور امدى بو طايفه
پرادلميشى خلوصاتيدر وحقك نائبى وخليفه سيدر
وانبيانك وارثى دلر واقرباسيدر علماء امتى كانبياء بنى
اسرائيل ه ه ه ه ه هركشينك كوزى اندك
جمال وكمالنه دوشمزكه حق تعالينك غيرتى قوبلرينك الته
كزلنمشلردركه اوليائى تحت قبابى لا يعرفهم غيرى مردان
رهش رنج بجان ذكرند مرغان هوايش از اشيان ذكرند
منكر تو بدين جسم بديشان كايشان بيرون زدو كون از جهان دكرند
دركلى يوله اهلك بردخى جانزى ابرقدر عشق هواسى قوشى براوزكه فلكلردن
لن بو كوزايله نظر قلمكه اولور رما دوجهاندن اوته براوزكه جهان دقدر
خلوتده اندك همت صورتينه كوروب اندك احوالنى كوزلره
قياس ايدرلركه اندك قلب واعظلردن برواعظ وقلوب علمادن

بر عالم دوترلر و بلمزلرکه لا یقاس الملائکة بالحدادین
یعنی دمورجیلر قوللر و فرشتهلره قیاس اولنمز اما قاضیلر دخی
اوچ درلو در نته کیم خواجه بیوردی القضاة ثلاثة قاضیان
فی النار و قاض فی الجنة بیوردیکه قاضیلر اوچ
درلو در ایکی بلوکی جهنمده در و بر بلوکی بهشتده در انلرکه
جهنمده در برسی اولدرکه قضا علمی بلمز و جهالت یوزندن دخی
هوای نفس شومندن قاضیلق ایدرلر لاجرم اول جهنمده در
ایکنجی اولکه قضا علمنی بیلور اما علیله عمل ایتمز بلکه جهل و هوا
ایله عمل ایدر و خلق طریقنی حق طرفندن اوزرینه ترجیح
ایدر و رشوت الور و یتیملره و کداهلره قیالق قور و انلرک
مال و خدمت الور و کندو خدمتکارلرینه خلق اوزرینه
مستولی و غالب قیلور تاکه رشوتلر الور و خلقلری باطل
قیلور و میراث مالندن و یتیم حقندن تصرف فاسد قیلور
و تزویرلر دوزر و باطل ایشلری حق صورتنه کوسترر
و بونک کبی تصرفلر یا اوقافده ناحق و نا واجب یره قیلور
و مسجدلری و مدرسهلری و خانقاهلری جاهللره و غرضلره
بو رشوتلر ایله اهلیتسز کشیلره ویرورلر و دین اهلنه

دین اهلنه تفویت ایتمزلر و احتساب ایشنی و امر معروف و نهی منکر
قضیهسن مهمل قورلر و اول فتنهلرکه قاضینه انک منعی
واجب اولور انی قورلر ضایع اولور پس بو اول قاضیدرکه جهنمه
مستحق و مستوجب اولور اما اول قاضی که بهشتده در دیدی انکا
اشارتدرکه اول قاضی که بهشتده در دنیاده بو جمله حقوقی
رعایت ایدر دیدی بو وجهله بو قضاده ممکندر بلکه محالدر خواجه
علیه السلام بیوردی من جعل قاضیا فقد ذبح بغیر سکین
شیخ قدس الله روحه بیوردیکه بزم زمانمزده بن ضعیف
شرق و غرب اقلیمنده اوتوز ییله یقین که طواف ایلدم هیچ
بر قاضی کورمدمکه بو افعالردن بری اوله الا ماشاء الله پس
اکر قاضی بو خصلتلردن پاک اوله و صفات حمیده برله انک
ضدیدر صفتلنسه و شریعت طریقنده اول سیرت و سریرت ایله
شرح ایتمدر عالم دخی اهل اوله دخی منصف اوله و اوقاتنی
اول اوراد ایله آراسته قلسه و مسلمانلر ارهسنده حکومتی
سنت اوزرنه و سلف صالحین شیوهسنجه قلسه ولیلر اولیاء الله
اول یعنی تکریدن دوستلرندن برسی اولور و حق تعالینک خاص
بندهلرندن اولور و هر حکم که حقله یرینه کتوره و هر شفقت که خلقه

کوره وجهلرکز بعیده درانی اقامت ایده و هربری بروجه ویر
قربت ویر رفعت اولور حضرتنه بو نجلیب فاضیله یعنیه اوحق
وانکله برکمال وهمتی استملت واجب اولو وصلی الله علی سیدنا
محمد واله اجمعین الفصل الخامس فی بیان سلوك الارباب العلم
الاموال قال الله تعالی
واتبع فیما اتاك الله الدار الاخرة ولا تنس نصیبك من الدنیا واحسن
کما احسن الله الیك ولا تبغ الفساد فی الارض ان الله لا یحب
المفسدین قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اصاب مالا حلالا
لا فکف فیه وجهه ووصل به رحمه وقضی به منه واقام به علی
جاره لقی الله یوم القیمة ووجهه علی ضوء القمر لیلة البدر
ومن اصاب مالا حراما وکاملکاثرا ومفاخرا ومرائیا لقی الله
یوم القیمة وهو علیه غضبان عزیزمن بلکل که دنیانك مال
ونعمتی وجاه و دولتی زبان مثالی کبدرکه انکله بجا معاملیده
اوله وهم کیر وانکله الجاغه ایندرسی مال ونعمت وهم اوجماقدرجا
وسیله سیدر وحق تعالی ایله تقرب بوجهولنوك الله تیدر
وهم جهنم درکاتنك وحق تعالی حضرتندن ایراق دوشمك
نکولك وسیلسیدر نته کم حق تعالی اکا اشارت ایدی که واتبع

واتبع بعد فیما اتاك الله الدار الاخرة
یعنی اول نسنه ایله که سکا ویرمشیز مالدن و دنیادن اخرته
درجاتنی طلب ایله واول نسنه که سنك نصیبکدر دنیادن انی
اونوتما اکا اشارتدرکه دنیا مالندن سنك نصیبك اولدرکه
حق یولنه صرف ایدرسن اول دکلکه هوا ایله جمع ایدرسن یا قیالکه
ماعندکم ینفد وما عند الله باق
امدی حق یولنه صرف ایتدوکك اولدرکه خواجه عم انی بو حدیثده
بیان ایتدی من اصاب مالا حلالا فکف فیه وجهه
یعنی هرکیمه که مال حلالدن نصیب واصل انکله یوز صوینی و دینی
مصلحتنی صقلیه که خلقدن استغنا دلیسه وطمع خوارلغنی
کورمیه وقناعت عزتنده دوتسه ووصل به ورحمه
یعنی اقرباسنه وقوم قبیله سنه اول دنیا برله صله رحم ایتسه
اقربا دخی ایکی دورلودر بری دینویدر انلره مال برله مدد
قیله ومعاونتی انلره واجب بیله نته که بیوردی واتی المال
علی حبه ذوی القربی وبری دخی بیوردی انما المؤمنون اخوة
بس دینده خصملرنه صله رحم اتمك لك واجبدر وانك
فضیلتنی بیان ایدوب بیوردیکه ذوی القربی والیتامی والمساکین

وابن السبیل والسائلین وفی الرقاب

دخی بیوردی حیثنه وقضاء دینه یعنی اول مال ایله بورجلرك
وحقلرك اودیه اكر بو كشینك انك مالنده حقی اولسه اودیه
ومستحقلره زكوة ویره شویله ویره كه ریادن وتفاخر
وتكبر وایزا ومنت ایتمكدن امین اوله وهم ثنا طلب قلیه ولاف
اوروب شهرتیچون اولمیه كه كونلر زكوة وصدقه ثوابنی
باطل قیلورلر نته كه بیوردی یا ایها الذین امنوا لا تبطلوا
صدقاتكم بالمن والاذی كالذی ینفق ماله رئاء الناس
وهم بر دخی بیوردیكه واقاربه علی جاره یعنی مال ایله قومشو
لرین حقین یرینه كتوره كه قومشینك چوق حقی واردر
اوزرینه خواجه عالم بیوردیكه متصل جبریل علیه السلام
بكا وصیت ایدردی قومشولردن اوتری تا شویله صاندم كه
قومشو قومشودن میراث یمك واردر بر حدیث شریفده دخی كلوركه
من كان یؤمن بالله والیوم الاخر فلیكرم جاره
یعنی كیمكه الله وقیامت كوننه ایمان كتوردیسه اكرام ایتسون
قومشوسنه امدی حقیقتدن شویله بله كه ما دنیانك مالی ونعمتی
شول باقرك اكیری كبیدر وفقاكه بر كشی كیمیا علمن حاصل قلسه

نزكلو

نزكلوانك باقری چوق اولسه التون چوق حاصل اولور
كیمیا علمی اولدركه قره باقردن قاره لغین وكدوره تین وثنا بتلغین
كیدردر وقزللق وصافیلق واغرلق وثابت اولمق صفاتلرین
انده ظاهر ایدر وقتاكه بو صفاتلر ایله موصوف اولسه خالص
التون اولور انجلین دنیا مالی ونعمتی دخی انده بو نجه ذمیمه
صفتلر قونلمشدر كه اكر اول صفاتلری اندن كیدره رجلك اولور
ایسه بر كیمیاكرلك ایتمش اولورلر كه سعادت ابدی ودولت
سرمدی التون حاصل اولور اما ذمیمه صفاتلری دنیانك
چاهنده واردر اول طغیاندر كه ان الانسان
لیطغی ان راه استغنی طغیان غفلتدر
وحقدن ایراق دشمن درلكینی دخی دیدكه ولو بسط الله
الرزق لعباده لبغوا فی الارض یعنی فساد وظلم
ایتمكدر بلوادنجه عباددن كسنه اوچنجی اعراضدر كه واذا
انعمنا علی الانسان اعرض ونا بجانبه اعراض حق تعالی
حضرتندن یوزن دوندرمكدر وهوایه مشغول اولوب حقك
نعمتنه كفران ایتمكدره ردنجی كبر وتجبردر نته كه فرعون اولدی
مال وجاه واسطه سیله ایدردی الیس لی ملك مصر وهذه
الانهار تجری من تحتی

مصر پادشاهلغیله تکبرلك ایدوب عجب كوستردی
وبنجی فخر ایدوب وکیمکدرکه وتفاخر بینکم وتکاثر
فی الاموال یعنی اقرانی اوزرینه کثیللنوب
وقرداشلری حققی اونتمقدر النبجی تکاثردرکه الهاکم التکاثر
مالجوقلغیله لاف اورمقدر وحق تعالیدن غافل اولمقدر
سیقول المخلفون من الاعراب شغلتنا اموالنا واهلونا
مشغوللقده عمرنی ضایع قلمقدر مال جمع ایتمکده وهم دنیا
ادلرن حاصل قلمق ایچون خرج ایتمکده سکزنجی بخلدر
ولا یحسبن الذین یبخلون بما اتیهم الله من فضله هو
خیرا لهم بل هو شر لهم سیطوقون ما بخلوا به یوم القیمة
بخل مالك حقلرنی منع ایدوب ویرممکدر زکوة وصدقه کبی
وقرداشلره مدد ایتمیوب وصلهٔ رحم یراغن یمه مکدر وهم
سائل محروم قلمق وقومشیه اکرام ایتمامکدر واهل عیالنه اوزرنه
نفقه توسیع ایتمکدر وعلما وصلحایه کوز ایتمکدر دخی نه کم بوکه
بکزر وارایسه طقوزنجی تبذیردرکه اِنَّ الْمُبَذِّرِيْنَ كَانُوا
اِخْوَانًا تبذیر نفقه حدین کچوب اسراف ایتمکدر حق رضاسنك
خلافنجه ومال ضایع قلمقدر جاه ومنصب طلبنده وسخاوت

سخاوت طلبنده شهرت ایچون تاکه خلق اکا جومرد دیه لر ومدح
ثنا ایده لر ودخی سفیه لره وفاسقلره وظالملره نفقه ویرمکدر
ودخی بکده واوده ومسکنده وعمارت سرایده وباغ ایوانده
ودرکاهده مال تلف قلمقدر ودخی قوللره وجاریه لره ودرت
ایاقلو حانورلره که حاجتدن ارتوق ولا اصرف ایتمکدر
دخی بوکا بکزر نه وارایسه ولا تغرنکم الحیوة الدنیا
ولا یغرنکم بالله الغرور غرور
کوکلنی دنیایه دولندرمکدر وانك بیزکلرینه الدانوب
قالمقدر واخرتدن واولمدن غافل اولمقدر وحساب وترازو
وثواب وعقاب وعذاب بونلری اونتمقدر وحق تعالینك
عظمتندن وقهارلغندن وجبارلغندن بی خبر اولمقدر
وحقك لطفنه وکرمنه ورحمتنه مغرور اولمقدر طاعت
ایتمدن وکناهدن وتوبه قالمادن ایمدی بوجمله آفاتکه
ذکر ایتدك جمیع مالدن وجاهدن وجوده کلور ومال
اسنك فتنه سنه سبب اولور نته که حق تعالی بیوردی
انما اموالکم واولادکم فتنة
عجب بودرکه حق تعالی ماله واغوله وقزه فتنه دیدی

مسکین آدم اول فتنهٔ ارتورمتوا استر ایسه قانغی صاحب دولته که
سعادت مساعده اولوب یاری قیله و توفیق رفیق اوله تا که شریعت
کیمیاسی طریقت التنده طوتوشوب اول مال وجاه که بقر صفتدر
بر اولا فتکه ذکر الهی انی بولردن پاک و خالص قلسه و اول
خاصیت که بو افتلرین ضدیدر انک برینه حاصل قلسه لاجرم اول
بقر صفت مال وجاه جمله التون اوله و حضرتده قربت و قبول
و رفعت و درجت و مروت و کرامت اوله که نعم المال
الصالح للرجل الصالح اندن اول اول خصلت که
بیان قلدوغمز انک اولی اولور تحمیدر تا اکر جمله جهان انک مال و ملکی
اولسه کرک که انکله طیبوب التفات ایتمیه و دخی کلیسنی حقدن و حقک
بیله و کاخوش کلمک فطرینه بقمیه تا که طاغی و باغی و کمراه اولمیه
و هم خواجه عم متابعت قلمش اوله که اذ یغشی السدرة
ما یغشی ما زاغ البصر و ما طغی اکنجی عفتدر یعنی پرهیزکار
اولوب که نفسی ظلم و فساد ایتمیه کندو یه و غیره اول وقت عفیف
اولور و صحیح حقا توجه ایتمکدر که انی وجهت وجهی للذی
فطر السموات والارض حنیفا کندولی و مال و ملکی دخی و کلیسنی
حقک بیله و قولندن یوزک دوندوره و یوزن حق مجتنبه

مجتنبه دوته و جملیس دشمن بله و دشمنی دوست طوتمیه فذا قیله
فانهم عدو لی الا رب العالمین دینجی شکردر
واشکروا لله ان کنتم ایاه تعبدون بو اشارتدن معلوم اوله که
مجرد الحمد لله دیمک شکر دکلدر بلکه شکر حقیقی اولدر که حق یولنده خرج
این فرمانی بره و توفیق کورنیله حق طرفدن و عجز بلمک ایله کندو
طرفدن تا که شاکر اوله بشنجی تواضعدر که ومن تواضع الله رفعه الله
تواضع کندولی بلمک لکدر که کندونک اولکی حالنه نظر ایده که بر قطره
ماء مهین ایدی الحمدلر که بو قطره نک اوزرینه ادنی کورده قوبدن
و شوکتدن و آلتدن و مال و نعمت و جاه و حرمتدن و عقل
و کیاستدن و علم و معرفتدن جمله سی حقک فضلیدر و کرمی بیله
وانکله فخر ایتمیه و کبر کوسترمیه خلقه اوزرینه تا که بو عاریت
نعمتی اندن کوزلن نعمت والقلغه کیرو المیه لرکه ولئن کفرتم
ان عذابی لشدید التنجی سخاوتدر که
السخاء شجرة ینبت فی الجنة
و حقیقتده سخاوت اولدر که کندو مالنی کندودن دریغ دوتمیه
وانک مالی اولدرکه ویره اول دکلدر که جمع ایده و یعله
منه من مال فراوان کان ترا نیست تا کرد وجود رادل شتا

اكر خواهى بنه تا باز يابى بسند ، وكر خواهى بنه تا باز يابى الخ
دوشرمه مال قالمز سكا باقى ، قالور باقى قلور سك انى فانى
دلرسك قوكه ابرقلر بو اولر ، دبلرسن وير كه سن بولورسن آلخ
خواجه عم بر وقت صحابه يه بويوردىكه ايكم احب الله
اليه ماله من مال وارثه يعنى قانغكز كندو مالنى ارتوق
دوستور وارثى مالندن صحابه ايتديلر بز كندو مالمزى ارتوق
سوه درز وارثمز مالندن ايدن خواجه عم بيوردى سز اول مالكز
اولدركه آخرته كوندروب سز وواريسكز مالى اولدركه بوندن قورسز
پس صكره فلان مال كرك كه ارتوق سوديكه كشى يدنجى فراغتدركه
رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله
فراغت اولدركه مالى وملكى النده دوته كوكلنده دوتميه وكوكلنى
خاص حق محبتنه وذكرنه مشغول قله تا كه حقدن محروم قالميه اكركه
سلطان عشق غيرتندن بر پاره بولهيلر وكوكل حجره سنى خاص اكنجون
دوزوب ماسوا محبتندن پاك ايديلر زماندن ومكاندن انك
سندن
انك اول هواى قوشلرى كيجوب انك اول هواى نيازلو هوا
يوالريا ايديلر امدى مال وجاه انى مسلكيى اكر تعلق اوجندن
وتلوث شومندن بو مقاملره درجاته ايرشمز ايسه بارى مال ايله

مال ايله وجاه ايله مدد ومعاونت قلسون اول طايفه يه كه بو مقاملره
ايرسلوك اتمشلر وانلرك جمعيتنه وفراغتنه ماليه وجاهيله سبب
اولسون تا هر بر درجه كه انك مددى به انلر حاصل ايدرلر
انك ثوابنى اول كشينك ديوانته يازدلر وانلره خدمت ومحبت
ايدوكى بره كاتن انى دخى انلردن قلورلر انلر كله بيله اولورلركه
المرء مع من احب اليه يكرمنجى تقوادركه ان اكرمكم عند الله اتقيكم
تقوا اولدركه حرام مالندن وشبهه لو لقمه لردن وحرام آرزولردن
ويرامز خلقلردن وحق امرينه مخالفت اتمكدن احتراز ايدوب
صاقنه وحق تعالينك امرلرينه وواجبلرينه وفرضلرينه اذا
اتمكده كركيجى دو رديشه ونيتى اخلاص اتمكده سعى ايده تا هرنه
ايشلر ايسه وسمعدن وحيله دن پاك قيله كه قچه بولردن پاك
اولمسه همان امه كى قالوب عند الله مقبول اولمز طوقزنجى قوامدركه
والذين اذا انفقوا لم يسرفوا ولم يقتروا وكان بين ذلك قواما
قوام اولدركه اعتدال صقليه تا كه حرج وخشنده اسراف ايتميه واسراح
اولدركه حق رضاسنك خلافنه حرج ايليه پس هر تمامه جهد ايده كه
حق فرمانيله وحق رضاسيله نفقه قراين وقوام تمام اولدركه
وارلغى حق يولنه نفقه اتمكده مبالغه تمام كوستره صديق كبى

وارلغنه بركوزدن حق يولنه فدا قيلدى واول خسته كه كندونك
حاجتنه كركلودر ييمكده وايچمكده واوترمغه ايچون اوده وبدننه
واولتسنه اورتنه ديركلى كوزه ده كه انكله محجوب اوليه اوبجى تسليمدر
ورضادر الرضاء بالقضاء باب الله الاعظم تسليم اولدركه نفس
ومالدننكم الست بربكم ميثاقنده حق تعالى يه صاتوب ومجاوله
المش ايدى بكون انى تسليم ايده كه تسليم وقتى بكوندر تاكه يارين
حق تعالى حضرتلرن ايراقده وشوقه بهشته تسليم ايتدوكى وقته
الكا اوجمق تسليم ايده كه ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة ادرى مالى تسليم ايتمك اولدر
وحد ايله اولوركه نفسى ومالى كندوزنك بلميه بلكه حقك بيله وكندوزنى
حقك وكيلى بيله جمع ايتمكده وخرجى حقك قوللرينه بيله كوچكندن
نفسيله وقوليله وفعليله انلرك مصلحتلرنه قايم واولوزم اوله
ومالى انلرك اوزرينه حق ايرنه نفقه ايده وحقارت كوزيله كيسنه
بقميه وكندوزنى انلره تابع بيله وهم حق تعالى قوللرندن برينه
كمينه بيله وكيسنه منت يوكلميه وهركشى كه انك احسانن قبول ايدر
عظيم منت بيله كندو اوزرينه وهر حكم كه حق تعالينك نفسنه
ومالنه واقع اولوا وانك بلاسنده صبر ايده وكوكلى جهاندن نعليمه

باغلوميه ونفس غروريله مغرور اوليه وجانن تسليم مقامنده
دوته تاكه هر نه وقت طلب قلسه در حال تسليم ايده وجهد ايده كه
كندودن صكره قالاجق مالن وملكن وقف قيله كه هر طاعت
وخير كه انك مالى وملكى سببيله اولور انك ديوانته يازيلور
شول ديركلى حالنده اولديغى كبى وهركسنه نك كه حال حياتنده
طاعتى يوقسه اول كشى همان اولور دركه انده طاعت وخير
كلمز وهركسنه كم اولمكدن صكره طاعتى وخيرى اولور
اول ديرلمكده مال وجاه استين مجبور دنيا مالن وجاهنى
پاك قلسه واول حاجت كه ديدك اوله حاجتلر كه كا قربت
وير ورديش وبرسه كيمياى سعادت ابدى انله كره واول دنيا
نك مالى وجاهى كاه اولوركه برينه يوز وبيرى يوز وديكى زياده
درجه لر وثوابلر حق حضرتنده قربتلر حاصل اولورزنه كه بويورر
مثل الذين ينفقون اموالهم فى سبيل الله كمثل حبة انبتت
سبع سنابل فى كل سنبلة مائة حبة والله يضاعف لمن يشاء والله
واسع عليم
وصلى الله على سيدنا محمد واله اجمعين الفصل السادس فى بيان
سلوك الدهاقين والروياء والمزارعين قال الله تعالى
من كان يريد حرث الدنيا نؤته منها وماله فى الاخرة من نصيب

ومن كان يريد حرث الدنيا الاخرة نزد له فى حرثه وقال النبى
من زرع زرعا او يغرس غرسا فاكل منه الطيور والدواب
يكتب فى ديوان حسناته وقال الكلب الرزق فى خبايا الارض
عزيز من بلملكه دهقانلق وايكنجيلك حق تعالى برله بازركانلو
اتمكدر وجميع كسبلرك وصنعتلرك يكركيدر قچن وجهله
اشلسه واكر بركشينك عنايت نظرك باغشلوب وبصيرت
كوزن اچسه لر بونلر اول كشيه محقق اولور كه برهان
حق تعالينك خلاقيدر رزاقلق صفتنه وچونكه بر
نظرله بواشه مشغول اولسه چونكه ثوابنك نهايتى اولماز
ودرجاتى ومراتبى غايت بيحسابدر ايمدى بو طائفه اوچ درلودر
وهر برينك ادابى وشرايطى واردر كه قچن انلرى برينه كتوررسلر
صديقلر وشهدلر وصالحلر درجاتنه ايرشورلر اول دهقانلر
انلرك مالى وملكى اولور محتاج اكنجلر وشاكردلر انلر ايچون مزارعته
مشغول اولور وانلرك ادابى وشرايطى بودر كه اول كرك كم كندولرك
مال وملكنه مغرور اولميه لر وكوكلرك الكاد ولندروب امين اتميه لر
واكدرنه كى رعايت وامانت بله لر وجمله نه وارسه حقدن بله لر
والله ملك السموات والارض وجمع ايدوب ذخيره يغمق وچوغلمق

وچوغلمق آرزو ايده اولميه لر وحقارت كوزيله شاكردلرينه ودرويشلره
بقيه لر وكندولرك ايكنجيلكندن نظرلرى اخرت اكنجيلكنه اوله كه
الدنيا مزرعة الاخرة پس چونكه دهقان تخمى انبارندن چقاروب
ويرسه اول نيتله ويره كه اخرت تخمين الحارم دنيا تخمين دكلدر
ويره يعنى مجرد بوله نيت ايتميه كه قچن حق تعالى بو تخمى بتوررسه
وانك دخل حاصل اولسه هر كيمكه انرسه بيسه كرك ادمى وكرك غيرى
جمله سى حلال ايلدم ديوب قويه بلكه بوله اينه كه حق تعالينك خلقى
محتاج دركرك انسان وكرك حيوان پس انلره مدد وقوت
اوحيوه لمحوم الحادم ديه هر بركشى اكنجيلكى باشلاورزين حق رضاسيچون
انلرك خدمتنه مشغول اولورم تاكه صورتا خلقه خدمتنه مشغول اولوب
لعيله حق قوللرينه بل بغلبوب يرينه كتوردم ديو نيت ايده
وهم كرك شاكرده وكوررجبه هيچ حيف ايتميه وانلرك اجرتنى
ونصيبنى تمام ويره واول كه اكندن وباغدن وملكدن نسنه
حاصل اولسه ونصاب تمام اولسه زكاتنى چيقروب خرمنده ايكى
ايرى براوده قويه ده حالا مستحقلره تقسيم ايده شرع وقانونى
اوزره واكر زكات مالندن اولسه مالنه نسنه قاروشوب قالسه
جمله مالى اشتباهله لوث اولور زكاتى ويره كه صكره قالوبنى ذخيره

زكوة ويردكدن صكره قلاننى ذخيره ايدوب بعميله توكّلن استقبله
حق تعالى يه كه دهقانلق عين توكّلدر زيراكه حاصل كتورمكده
اميد ان حق تعالينك كرمنه ولطفنه دوتمق كركدر كه هيچ مخلوقك
اول ايشده دخلى ومجالى يوقدر ودايم كرك كيم قبوسنى كلنه
وكيدنه ودرويشه وبايه اچق دوته وكوكلى خوش واعتقادى
خوب ونيّت خالصى اوله كه حق تعالى خلقنه خدمت ايدر
امّا انلره نيّت ايتميه بلكه منّتى كندويه قويه واكر بيل قوروقلق
يا برمانع اوجندن دخلى حاصل اولمسه ايله كرك كه غم يميه وحرصندن
حقه كفران اولميه ودليله وكوكليله حقه انكار ايتميه وحق سبحانه
وشوكليه بلكه انك حكمتلر واردر ديوب راضى اوله وتسليم ورزقنى
حقدن بيله اسبابدن بلميه چونكه دهقانك كنجيلكى بو رسمله
قلسه وتخمى بو نيّتله صاچسه وباغى بو اخلاقله دكسه وكسه انك
يرنده تصرّف فاسد ايتمسه وشرعك امرن ونهين يرينه كتورسه
هر لقمه وهر دانه وهر يمش كه انك مالندن وملكندن واكنندن
وباغندن بر آدمى وبر حيوانى منع اولنوب جمله انك حسنات
يازيلور وكا قرب ودرجات اولور انك نيّتى چونكه بو اولسه بو ايشى
مسلمانلردن اوترى ايدرمكله انلر بو نسنه دن برفائده بوله لر

بولالر ديسه هر دانه وهر يمشكه انك زحمت چكوب حاصل ايتدوكندن
خلق تعالى ايرشه اكرچه بهاسن ويروب الورايسه دخى انك
جمله سندن ثواب ايرشه واحاصل اوله كه عزيزلر ديمشلردر كه
بر لقمه اتمك اوزرينه يا بنجه اوچيوز التمش كيشى دست باعاورف
ايرشنلر اكنجى واچنجى ودرنجى وقتى كه اول لقمه حق تعالى اوليالرندن
برسنه روزى اولسه اول جمله سى حق تعالى اولياسيه باغشلر
وجهنم اودندن ازاد ايدر ان شاء الله تعالى اكنجى طايفه رئيسلر ومتقبلر
در كه انلرك شرائطى اوله ركه بو دكلو ذكر ايلديكمز ايله عمل ايده لر
ودخى رعيّت ارسنده برابرلغى كوزه دوب سقليه لر وقوّتلوسى
ضعيف اوزرينه يكلميه لر ورشوت المبه لر وحقّه يار دم ايده لر
ودينه تقويت ايده لر ورعيتلرى آسوده وراحت دوته لر وانلردن
ظلمى دفع ايتمكه سعى بليغ ايده لر ورعيّتك مال وملكى اسبابندن طمعى
كسه لر وقانع اولوب صلاحه ديرلك ايده لر فسادلرى ازاله ايده لر
وامر معروف ونهى منكر قيله لر واكر برسى رعيّتدن فضوللق وفساد
قلسه انى تأديب ايده لر وتربيت ويره لر وتقليب ايله لركه هر كه
رعيّته يتشنور خيردن وشردن جمله سى انلردن صادر سه لركه

كلكم راع وكلكم مسؤل عن رعيته

چونکه بونلر طلبی یرینه کتورسه لر حق تعالی هر طاعت اوزرینه
وهر خیر وصلاح وراحتلو که ایلرك اوجندن رعیتلر ایرشور
دیشلره ومتقیلره هر بری بر درجه وبر کرامت اولور
اوچنجی طائفه شاکرلردرکه انلرك مالی وملکی اولمازامّا
ایرقلرك ملکنده ایشلر ایشلرلر انلر دخی کرك کم کوجلری یتدکی
مقدارجه اوکلی طائفه‌نك شرایطیله عمل ایدلر وامانت صفتیله
موصوف اولوب خیانتدن وفاسد تصرفدن احتراز ایدلر
وشفقتلرن دریغ ایتمیه‌لر واوکنجه واردنجه کمسه‌نك مالنه اکرلیه
ایتمیه‌لر وعمارتنه وزراعتنده سعی بلیغ ایده‌لر وودوقت ایاقلو
جانورلره ظلم ایتمیه‌لر واغریلرك اورمیه‌لر واغرلرش اشلتمیه‌لرکه
یارن حق تعالی انلره صورسه کرك وانتقام ایسه کرك
والله عزیز ذو انتقام وچونکه ایشله وچفت سورمکله
مشغول اوله‌لر کرك کم دایم ذکر ایده‌لر وچونکه نماز وقتی
اوله درحال نمازه مشغول اوله‌لر اگر جماعت بولماسه‌لر اذان
اوقیوب سنتی جماعت قیله‌لر که هم انك ثوابن بوله‌لر وهیچ وجهله
نمازی ترك ایتمیه‌لر وقرآن شرایطکه ذکر ایلدك انی دخی یرینه
کتوره‌لر وحقیقتده اکیجی حق تعالی در وکندولری بیلمیه‌لرکه

وانتم

وانتم تزرعونه ام نحن الزارعون وچونکه ال وایاق وقدرت
وقوت جمله سی حضرت عزتدن اولوب تاکه تخم اکابیله‌لر واندن
صکره تخمده هیچ کمسه تصرف ایده مزلر حق تعالی کندو کمال
قدرتیله یرده انی یوغ ایلراندن صکره نیجه روزکاربرله وجوده
کتوروب وارایلر برینه یوز وبایدی یوزه دکن دخی زیاده
ویرر پس حقیقتده اکیجی حضرت عزت اولدیکه قوللرك زارعلری
برالتدر کزلمشدر تاکه خواجه علیه السلام بیوردی
اطلبوا الرزق فی خبایا الارض زراع ورزاق الی بیله
وروزکارك اول اورادله که فصل مقدمه‌ده شرح اولمشدر
معمور ومزیّن دوته تاکه زراعت اوزرینه فائده سی
برادمه وبرحیوانه ایرشور حق تعالی انی اکا برحسنه ایدر
پس اکیجی کرك که نیاتله کندولی حق تعالینك اشی اوزرینه
خلیفه بیله وحقیقتده زراع ورزاق انی بیله وروزکارك
اول اورادله که فصل مقدمه‌ده شرح اولمشدر ومعمور
ومزیّن دوته تاکه زراعت اوزرینه فائده سی برله آدمه
وبرحیوانه ایرشور حق تعالی انی اکا برحسنه ایدی ویره
وبر درجه وبر مرتبه وبر کرامت قیله نته که خواجه ع م

من زرع زرعا او يغرس غرسا فاكل منه الطيور والدواب
يكتب في ديوان حسناته   الفصل السابع في بيان سلوك
اهل التجارة قال الله تعالى رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله
واقاموا الصلوة وقال النبي صلى الله عليه وسلم التاجر
الصدوق الامين في الجنة مع الانبيا والمرسلين يوم القيمة
عزیزمن بلكل كه تجارت ایکی دورلودر براولكه دنیوی فائده
سیچون اوله انجق ایکنجی اولكه اخرت فائده سیچون اوله دنیا
فائده خود اكا تابع اولوب حاصل اولور نته كه خواجه
بیوردی من كان يريد حرث الدنيا الاخرة نزد له
في حرثه اما اول تجارت كم مجرد دنیوی فائده سی ایچون
اولا اول مذموم و حاصلی حاصل اولمقدر و زیاده سی
بركوزدن نقصان در واصلیسی عین زیاندر بیت زیادة
المرء في دنياه نقصان وربحه غير محض الخير خسران وحق تعالی
بونك كبی تجارتی لهو ایله یولداش قلدی كه بیوردی قل ما
عند الله خير من اللهو ومن التجارة پس ایکیسنی بر مرتبه قودی
خواجه بیوردیكه التجارة يوم القيمة تجارا الا من اتقى وبر
وصدق ده دنیا فاجرلرینی كه انلرده تقوی وصدق وایلك
اولیه

اولمیه فاجرلر وفاسقلردر دیر و حق تعالی بیوردیكه وان
الفجار لفي جحيم يصلونها يوم الدين يعنی فاجرلر جحیم طاموسنده در
واما اول تجارتكه اخرت فائده سی ایچوندر اول اولدركه
حق تعالی بیان ایدوب بیوردی رجال لا تلهيهم تجارة ولا
بيع عن ذكر الله بو ایتی مفسرلر ایکی معنیله تفسیر ایتمشلردر
بری اولكه اخرت تجارتنه تعلقی واردر یعنی برنچه كشیلر
واردركه ضروری دنیا تجارتنه كه بیع وشرادر مشغول
اولمادیلر تاكه حق تعالیدن و ذكرندن قالمیه لر دیو پس اخرت
تجارتنه مشغول اولدیلر نفسلرن و مالارن بركوزدن حق یولینه
بذل ایتدیلر و بركوزدن دنیادن اعراض ایتدیلر نته كم بیوردی
يا ايها الذين امنوا هل ادلكم على تجارة تنجيكم من عذاب اليم
تؤمنون بالله ورسوله وتجاهدون في سبيل الله باموالكم
وانفسكم ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون ایکنجی معنا اولدركه
بیع وشرا تجارتنك انلرك صورتنده اگر ظاهر اوله ولكن
كوكللرن حق ذكرندن قومیه لر امّا ستی ایمدی ایتی بو معنیله
تفسیر ایتمك مناسبی قدرتركه صكره بیوردر بو ایتده
واقاموا الصلوة وايتاء الزكوة يعنی نمازی قلمقدن و زكوة

ویرمکدن انلری اول تجارت منع اتمز امدی زکوة ویرمك اولـ
وقت ممکن اولورکه تجارة دنیویه مشغول اولا والا اکر مالی
برکزدن ترك ایدیجك اولورسه حق یولنه ودنیادن اعراض
ایدرسه اولکه معنیجه که کیجیدی پس اول کشی زکوة یجاویره
بلسون زیرا مال قالمادی ندن ویرسون کلدك امدی اولیجا
رتکه اخرت ایچون اوله انك شرایطی وعلامتی اولدر که
تقوالی کند ویه خوی دینه ومالی حقك بله وانی نیت قله که
حق مالندن حقك قوللریچون حق امری برله تصرف ایدرم دیه
واول ربح که حاصل اولور حق قوللرینه صرف ایدرم وکندی
واهل وعیالی انلردن برین بلدم دیه اعتقاد ایده وهیچ امانت
دینه خلاقندن برسینی کیجورمیه والمقده وصاتمقده
عدلی صاقلیه وقتیلق ایله بازار اتمیه بلکه سهل بازارده
قانع اوله بیع وشراده ننه که خواجه علیه السلام بویورر
رحم الله امرئ سهل البیع والشرا اندن کیرو بلادن یره
اندیجیه البته که اندیجن بایعی حق تعالی دشمن دوتار
وازاصیه قناعت ایده که برکات قناعتله یولداش در
وحرص ملوق حرصله یولداش در الحریص محروم وامانت ایچنده

وامانت ایچنده دریشه وخیانتلقدن صاقنه که خواجه عم
بویورر الامانة تجر الرزق والخیانة تجر الفقر
ومتاعی ولدیغی وقت خوا ربله وصاتدوغی وقت وکیه
وعیبن کزلمیه واندا اولمادق نسنه کوترمیه که خواجه
علیه السلام بویورر من غشنا فلیس منا
وقول قراواش الوب صاتمیه که افت وتهمت کوتدرغیزلر
دیمشلردر که اتقوا عن مواضع التهم وکرك کم هر شهره وارجه
زیارت ومتبرك مقاملر صوره انك واروب زیارت ایلیه
وزهاددن وعباددن وکوشه نشینلردن واولیادن
وعزیزلردن هر شهرده اسینوب یرده یه هر قنده که اشتسه
انلرك خدمتنه ایرشه وهر برینه بر تبرك دوتوب واره وانلرك
صحبتلرین کندویه بر غنیمت صایه که انك مقابلنده هیچ
نسنه اکا کرکلو یوقدر وضعیفلره هر بر شهرده مدد ایلیه
وکرك کم سفرده وحضرده ابتدا کی معامله نك ربحی جمله
خیراته صرف ایلیه الا کندویه واهل وعیالنه یتنه جك نفقه
قویه وهرکز مال جمع اتمك دردنده اولمیه ویغوب ذخیره
قلمیه که حق تعالی بویورر الذین یکنزون الذهب والفضة

ولا ينفقونها في سبيل الله فبشرهم بعذاب اليم يوم يحمى
عليها في نار جهنم فتكوى بها جباههم وجنوبهم
وظهورهم هذا ما كنزتم لانفسكم فذوقوا ما كنتم
تكنزون پس شویله زندگانی قیله که آخرته سفر ایتدوکی وقتده
جمیع صحی وسرمایه‌سی گوندرمش اوله تا که مالی آردنجه کندونک
دخی وارمغه میلی اوله شول بازرگان کبی که مالن بر یره
گوندرمش اولسه هیچ بر شهرده قرار ایدوب آرام بولماز
دایم مالی واردیغی یره گتمک استر اول وقتکه کاروان
اول طرفه سفر ایدوب کوچ قلسه‌لر هیچ اکا اول وقتدن
یکراک وسوکلو وقت اولماز که مالندن یکا سفر ایده بو دخی
انجلاین قیله یا شویله قیله که کندودن صکره قلان اولادینه
کفاف دکلو نسنه قویه وباقیسین وقف قویه که اولدکدن صکره
دایم جاری اوله ثوابی اکا یتشدوره والا دریغ اولا انک نجه ییل
زحمت چکوب کلدردوکی مالی غیریلر بیه‌لر حدیثده
کلور که خواجه عم م بیوردی قیامت کوننده اول حسرت
وندامت که دورت کشیه حاصل اوله عرصهٔ عرصاتده
هیچ اولین وآخرین بر کشیه دخی اولمیه اول عالمه اولاکه

اولاکه بر جماعت انک علمیله عامل اولمش اوله انک قولیله واول
کندو علمیله عمل ایتمامش اوله لاجرم عرصاتده گوره که انلری
بهشته گتوره‌لر وکندولی جهنمه پس ایده که ای واه بونلر
بنم علممله عمل ایتدیلر بهشتی بولدیلر وبن عمل ایتمه‌دم جهنم
بولدم ایکنجی خواجه بیوردی که بر خواجه که انک بر قولی
وار فساده مشغول اولا وقول صلاحه لاجرم عرصاتده
کوره کم انک قولنی بهشته گتوره‌لر وکندولی جهنمه پس
ایدوب ایده که قولوم طاعت ایتدی بهشتی بولدی وبن
خواجه‌ام فساد ایتدم جهنم بولدم اوچنجی بر کشیکه طامع
جوق ایتمش اوله هر نوعدن امابر کشی دخی ظلم ایتمش اوله
وبر کشیه دخی سوکمش اولا وبر کشینک دخی حقین المش اوله
وبرن دخی غیبت ایدوب بهتان قلمش اوله وبرن دخی
اورمش اوله وانجتمش اوله چونکه عرصاته خطا اولوبو خصملر
کلوب اکا یاپشه‌لر حقلرن استیوبری غازن اله وبری
اوروجن اله وزکاتن وبری حجن تا که اول کشی مفلس قاله
الده هیچ نسنه‌سی قالمیه اندن صکره کلان خصملر کناهلرن
الوب انک بوینینه برغم‌لرانی جهنمه اتله‌لر خصملر بهشته

لاجرم اوله ايدوب ايده كم بن چوق طاعت ايتمش ايكن بني طاموية الدلر
وانلر چوق كناه ايتمش ايكن بهشته الەتدلر ديدكجي بر مال اسي اوله كه
چوق زحمتله مال الله كتورمش اوله لاجرم ايكيسني عرصاتده
بو كتوره لر او مال اسنه كه حساب ايده لر زيرا كه بو وارث
بونك مالیله محل بر اره چوق خير ايشلر اسلكى وبو وارثنه ثواب
ويره لر انى جنتله اته لر وبرك بهشته الده لر پس صاحب مال
آه ايده كه بن بو نجه يل زحمت چكوب قزاندوغم مالاو جندن
حلالدن وحرامدن جمع ايدردم بنى طاموية الدلر وانك
فائده سي ايرق كشيه اولدى بهشتی بولدى هيچ قومه بويله حسرت
اولميه كه بودرت طائفه اولا پس سي بليغ ايتمك كرك تا كم
حق تعالى بوانلردن امين قيله وشويله بلكه بازركانلر فجى عالده راست
اولسه لاجرم انلر دخى صديقلردن اوله لر نته كم حق تعالى خواجه
عليه السلام بيوردى التاجر الصدوق الامين في الجنة مع الانبيا
والمرسلين عمله راستلق اولدركه كوكلي نيتي حق ايله طوغري اوله
وهر نيتي اشليه حق ايچون اشليه وقولده راستلق اولدركه خلقه
سوزي طوغري اوله مكر وحيله والدامق ايتميه وجادهٔ شريعت اوزره اوله
وهم طريقت سير وسلوكندن بي خبر اولميه ودايم جهد ايده كه

جهد ايده كه دنيا مصالحن اخرت مصالحنه اوزرينه ترجيح ايدوب بكلميه
وهيچ بر حالنده دنيوى اشندن اوترى اخرت اشندن قاليه
وهر حالده اخرتي ذاكر اولوب اول جماعتدن اوله كه حق تعالى
بيوردى لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله حق تعالى انلره
ارنلر ومردانه لر ديو اكا يعنى ديمك اولور كه هر كه بو مثالده
اولمسه وبو صفاتله موصوف اولمسه هركز اول اردكلدر
ايمدى هر كيمك كه عقلى ودينى تمام جمع اولسه اول كشي ارلك
مقامندن اوزركه مقامه باش باصدرمز بيت
عاقل چو بسيرت جهان در نكرد اقبال زمانه را ببايك جو نخرد
بيوسته درانه بود كه اخر كار زين دام بلا چه كونه بيرون كذرد
عقل جونكه عالمك سيرتنه نيله نظر حسبه داخي اليه جمله جهانى في
همى متصل انك بو اوله كه عاقبت فتنه دام ودانه دن نجيسى بولە اوله نظر

الفصل الثامن في باب سلوك المحترفة واهل الصنايع

قال الله تعالى يا ايها الذين امنوا انفقوا من طيبات ما كسبتم
وقال النبى صلى الله عليه وسلم ان اطيب ما يأكل الرجل من كسب يديه
بلكه حرفت وصناعت روحك علمى وقدرتك نتيجه سى
بالقوه موجودا تكه شمديه دكين ظاهر اولمامشيدى اما

اما شمدی عقل بودیفیلکه روحک وزیری ونایبیدر آلت جسمانی وادوات
نفسانی استعمال ایتمک واسطه سیله اول صفتلر قوادن فعله وغیبدن شهادته
ینشودر پس عاقلکه بصیرت اهلیدر بو درجه‌دن حق تعالینک
صنعنه وصانعلغینه طشره بقادر شویله که روح بر فضله الده
موصوف اولدیغی بیلمکدن حق تعالی ازلده بو صفات ایله
موصوف اولدیغنی معلوم ایدر مثلا بلدیکه انک روحی نفسنه ایله
دری اولوب حیات بولشدر زیراکه اکر دیری اولمش
اولمیایدی هرکز ازلدن بر فعل صادر اولماز ایدی ودخی
بلدیکه روح عالمدر زیرا اکر عالم اولمیایدی لطیف صنعتلر
بو مناسب بیله ازلدن هرکز وجوده کلمزدی وبلدیکه مریددر
زیرا اراده‌سنز هیچ بر فعل وجوده کلمز خصوصا بر زمانده
فعل صادر اولوب بر زمانده صادر اولمیوب همان فاعلنه
اختیار وارادت اثبات ایتمک اولور اشول دهری وفلسفی کبی
دیمکله دکلدر صانع عالمک ارادتی واختیاری یوقدر بر فعل
ایجاد ایتمکده دیرلر کوراندکه بو درجه صریح کعزه اعتقاد ایدوب
جهلله وحق تعالی یه بونلر کبی جرئت ایدوب بجه مقر اولورلر
علیهم لعاین الله تتری وعلی محبیهم ومتابعیهم الی یوم القیمه ودخی

ودخی بلدیکه روح سمیع وبصیر ومتکلمدر زیراکه اکر بو صفات ایله
متصف اولمسه ایدی شمدی قالبنده وجوده کلوب ظاهر اولماز ایدی
ودخی بلدیکه قادردر زیراکه قدرتسز فعل صادر اولماز واقع اولمسی
محالدر ودخی بلدیکه باقیدر زیراکه قالبک بقاسی روحک بقاسنک
نتیجه‌سیدر چونکه بو سکز صفاتی روحک صفات ذاتیه‌سی
بلدی ودخی بو صفاتک ازلی کندو قالبنده مشاهده قلدی وبو
صفاتک نتیجه‌سندن کندونک قالبنی متصرف ومتحرک کوردی
نیجه ادرلو لطیف صنعتلر وظریف حرفتلر ازلدن وجوده کلور روحک
هر زمان علمی زیاده اولور پس بو مرکوزاتی وقیتکله یقین بیله لازمدر
روح ضروری بلورکه اکابر مضمحل کیدکیدکه انی کماکان ایرکورده ایدی
وهم کندونک وجودی کندو ایله قایم دکلدر بلکه انک وجودی
بر له قائمدرکه اول ایجاد ایلمشدر ایمدی اول موجد جود تجلیدر
لونک ولا شبهه وحق تعالی کرک کم بو سکز صفاتله کمال صفات
کمالدر موصوف اوله تاکه موجودلق ایجاد ایتمک الدن کلیه
ودخی کرک کم اول کندو سیله قایم اوله وازلی وابدی اوله
والا محتاج اولوب تکثر لازم کلور ودخی بو صفاته کرک کم
انلر ذاتیله قایم اوله وهم قدیم اوله والا قبیل اعراضدن اولور

وانك ذاتی محل حوادث اولور ومتناهی اولمه لوزم کلور بوخود
ذات باری اوزدیشار وادکلدر پس بویله اولسه حق تعالی
مطلقا فاعل وقادر وصانع بیالوب اعتقاد ایله دخی حق تعالینك
نیابتی وخلوقتی بر عالم صغراده که قالبدر ایش اوزدیشار
قیلمش بیله ودخی شویله بیله که حقك افعالی ایکی درلودر برشخص انسانی
واسطه سیله درکه حقك اول خلیفه سیدر وبری واسطه سیز
درکه اول واسطه بر ایله اولور دخی ایکی نوعدر بری عالم صغراده
وبری عالم کبراده واول افعال که عالم صغراده اولور که
قالبدر پس اول روح واسطه سیله اولور ودخی روحك آلت نتیجه
وادواتی واسطه سیله در مثلا نفس نامیه کبی شخص انسانی ونفس
حیوانی ونفس طبیعی وقوای بشری کبی اما اول افعال که
عالم کبراده اولور اول جهاندر اول دخی واسطه شخص انسانی
انك نفسانی آلاتی وادواتی واسطه سیله اولور نتکه بیان
اولنمشدر روح جسمانی آلاتی واسطه سیله اولور حواس خمس کبی
وجوارح واعضا کبی وصنعتلر وحرفتلر که ظاهر اولور
واوصاف اولور اوله اول افعالك نتیجه سی درکه اما
اوکه شخص انسانی واسطه سیله احاسه حقك افعالنك اولدرکه

اولور که آفاقده وانفسده ظاهر اولور اما آفاقك مثلا کوکلر کبی
نجه بجا لنمش وانواع یولدزلر بر بر نقش درکه وزیناها
للناظرین [illegible]
اندن اول ییلدزلرك عکسی بو قره طوپراغه یتشوب
انده نجه کوکلر ولاله لر ونسرینلر وصافی صولر ودرلو درلو
اغاجلر وچیچکلر ویمشلر واوتلر وحیوانلر وعناصر مفرد
ومرکب ومعادن دخی بونلرك غیری نه وار ایسه بو جملسنی
ظهوره کتورمشدر نتکه بیوردی ان فی خلق السموات
والارض واختلاف اللیل والنهار لآیات لقوم یعقلون اما اول نفسك ظاهر اولور
مثلا بر قطره سودن بر شخص ظریف که سمع وبصر وکلام بیله
وجوارح واعضا ایله بو لطف ایله که ظهوره کتورمشدر
نتکه بیوردی پس چونکه روحه وبصیرت ایسی حق تعالی
کوسترمش نوریله حقك آیاتنی انك افعالی نتیجه سی در
کندی نفسی آینه سنده مشاهده قلسه که سنریهم آیاتنا فی الآفاق
وفی انفسهم بو کبی جهانك که قالبدر آنی حق تعالینك
دخی کارخانه سی بیله ودخی انی ایش اوزدیشار قیلمش حقك
نائبی بیله ودخی چون روحك تصرفی اندن کسلسه بو قالب

انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتلیه فجعلناه سمیعا بصیرا

کندو قرارنده قالمازبلکه خراب اولور لاجرم اکا یقین حاصل اولور که بو دنیا که
اولو عالمدر پس آنده بر صانع کرکدر که ایش اوزرینه اوله تا که انك
افعالی نتیجه سندن بونجه مختلف احوال وانواع دولو آثار ظاهر اولور
ولطیف صنعتلر وضریف حرفتلر آشکار اولور که اکر بو متصرف
قادر وکامل حکیم اندن ایش اوزرینه اولمسیدی بو دنیا قرارده ثبوت
قایم وثابت اولمازدی وهر وقتکه اول قادر قدرتینك
تصرفی اندن کسلسه در حال خراب اولور لاشی مثالی اولور که
کل شئ هالك الا وجهه لاجرم من عرف نفسه معرفتندن فقد عرف ربه سری
اکا کشف اولور وفی انفسهم افلا تبصرون حقیقتی اکا کوز کوستردر
معلوم اولور اهل حرفت وقیتکه بصیرت کوزله دی آچلش اولسه
کندولرك صنعی وصانعلغی دریجه سندن طشره باقسه‌لر
حق تعالی حضرتلرینك صنعی وصانعلغی جمالی انلرك جمالنه
نظرینه کشف اولور نه که اول عزیز بیوردی ما نظرت فی شئ
الا ورأیت الله فیه امّا انلرك بصیرتی کوزله دی
اندن صکره اچیلور که نفس کوزینی دنیا بزکلرینك مطالعه‌سندن
ونفسانی لذتلرندن وحیوانی شهوتلردن باغلیه‌لر که بولوادی
کورمیه‌لر وحقیقتده بله‌لر که جهانك مثالی برخانقاه مثالین

مثالدر ودر حق تعالی انك شیخی مثابه‌سنده در وخواجه علیه السلام
خادم مثابه‌سنده در خواجه علیه السلام بیوردی سید القوم
خادمهم وباقی خلایق ایکی قسم اوزره در یا خدمتکارلردر یا
مخدوملر نتکه خانقاه اهلی بو ایکیدن خالی اولمازلر یا خانقاه اهله
خدمتکاردر که انك مصالحی انلرك بوینی در یا طالبلر جماعتیدرکه
شوق غلبه‌سیله ومحبت دعوسیله ودرد طلبی سوداسیله
هیچ برلشنه بروالری یوقدر وخلقدن وهوای نفسدن اعراض ایدوب
یوزلرین ریاضت ومجاهده دیوارینه طوتمشلردر
بر دل چو شکفته کشت اسرار غمش بدهم بکل همه جهان خار غمش
بست شوی جهان شادی کو دیم زین بس رخ درد ما و دیوار غمش
آچلدی چونکه کوکلدن غمك اسراری جهانك کوللری ماقاتیدر اول غمك خاری
بو ایکی طایفه شیخ خادمنه اصمارلامشدرتا که هر بریني کندو
خادمندن برلیش اوزرینه دوته ومدد ومعاونت کوستره
وانلره دلالتی وارلیسه هدایت بیوره تا انلرکه بو خانقاهده
خدمتکارلردر انلردن علی خدمت طلب ایلیه تا انلرکه طالبلردر
فراغت وطاعت وعبودیتله مشغول اوله‌بله‌لر پس اکر بو خانقاهده که
جمله طالبلر اولسیدی هر بری کندو خدمتنه واسباب معیشتنه

مشغول اولوب قالوردی و توجه عبودیتدن کیرو دوشرلردی
زیرا که بو ایش خارغلرا شیدر نته که حق تعالی حضرتلری بیوردیکی
در عشق تو بر خواسته ام از همه کار کین کار کشی نیستکه کاری دارد
اسدی بو دنیا خوانقاهنده دخی
خلق ایکی طائفه دربری اول مخدوملردرکه بونلر عالم آخرته
و خدمت حقه ایلمشلردر و حق تعالی حضرتلری که بو خانقاهک
شیخیدر پس دنیایه و انلرک الجنه کنه بیوردیکه بو طائفه‌یه
خدمت ایدرلرکه یا دنیا اخدمی من خدمنی واستخدمی من خدمک
ایکنجی طائفه دنیادرکه انلر خدمتکار خانقاهدرلر هر بری
برخدمت ایچون دکلمشدر پادشاهلر و بازرکانلر و اهل بازار
اهل حرفت و صناعاتدن و دخی دیو و پری جمله انلر دخی
اینس او زرینه در تا حقک خواصی فراغت بولوب حقه عبودیت
قیله لرکه وما خلقت الجن والانس الا لیعبدون
بلکه انبیالر دخی بونلرک خادم اولمغیچون نصب ایتمشدر نته که خبرده
کلمشدرکه حق تعالی داود پیغمبره وحی ایلدی اذا رایت
لی طالبا فکن له خادما و نته که خوانقاهک خدمتکارلری
طالبلرک مشغول اولدقلری حق تعالی قربته وسیله ایدینور

ایدینورلر شویله که حق تعالی اول طالبلره ویردوکی الطاف نعمدن
بر نصیب دخی انلره ییتشدرور دائما انلرک صدقنه و ارادتنه کوره
پس انلر دخی بی نصیب قالمازلر شیخ نجم الدین مؤلف مرصاد
رحمه الله بیوردیکه بر وقت خراسانده بن ضعیف بر جماعتدن
درویشلردن خلوته قومشدم و بر درویشی انلرک خدمتنه
نصب ایتمشدم بعض مکاشفات الجنده شویله کوردم حق تعالی
حضرتلرندن امداد و لطف هر برینه خلوتیلرک یتشوردی انلرک
هر برینک نصیبندن اول درویشکه انلره خدمت ایدردی
آکا دخی هم یتشوردی اول دخی بی نصیب قالمازدی امدی اهل
دنیا دخی بونجلیندر که هر بری بر خانقاهک خدمتنی ایدوب
ایش ایشلرلر پس کندولرک اول حرفه و صنعتلرنده نیتی شویله
ایدرلرکه بو ایشی حق تعالی حضرتلرینک قوللرینک اوتری ایشلرز که
انلر محتاج اولورلر بو ایشلرده پس انلرک حاجتلرک قضا ایتملک
ایچون بو حرفتلری ایشلدوک تا که بر مخلص فراغت بر له
حقه مشغول اولوب دین ایشندن قالمیه زیرا اکرچه
بو حرفتلر اولمیدی نظام عالم اولمازدی و دین ایشی مختبط
و مهمل قالوردی و کمسه‌نک طاعته و جمعیته قوتی یتشمزدی

ودنیاده دخی خواجه اولوردی پس ایمدی حق تعالی کمال حکمتندن
وغایت قدرتندن هر بر کیشی‌یه بر درلو خدمتله و بر نوع حرفته
نصب ایلمشدر اول ایل و بر بیل اول خدمته و اول حرفته مشغول
اولوب ترک اتمز و دخی زهره‌سی یوقدر که بر ایکن اول ایشی تمام
ایلیه یا بر صنعته دخی اقدام ایلیه چونکه بو اهل حرفه صنایع
بو دنیا صنائعنده هر بری بر ایشه مشغول اولورلر شویله کرکدر که
شیخ فرمانیله که حضرت عزیزان مشغول اولوب انلر امریله
اشلیه‌لر و حضرت رسالت که خادم درلر انلر دلالتیله
وهدایتی وارشادی برله هر بری عمل ایدوب شفقتی و امانتی
بیش دوته‌لر هر حالده شریعت یولنده ثابت قدم اوله‌لر و کندولرن
کسبنی مال حرامدن و شبهه‌دن صاقینه‌لر که زیاده اولمیه
و اکسک ویرمیه و اول کیمسنه که حرام مالی وار ایده هرگز
انک ایله صاتو بازار ایتمیه‌لر مگرکه بیلیه و کیسه کندو ضعفندن
مغبون ایتمیه و عدلی صقلیه و هیچ متاعه ارتوق بها کزتمیه
الوکنده بهاسنه ویره و غش و غیشدن غایت احتراز ایلیه
خواجه علیه السلام بر کون بازاره واردی مبارک الینی
بغدایه اوردی بغدانک ایچنده یاش بولدی ایتدی نوله

ایتدی نیچون بغدای یاش اولدی بغدای اتی ایتدی یا رسول الله
یغمور ایرشمش ایدی انکا حضرت رسالت بیوردی نیچون
یاشنی طاشنده دو تمدک تاکه یالان هر کیشی کوره ایدی
اندن بیوردیکه من غشنا فلیس منا یعنی بزم هر کیشی بنوم امتمله
خیانت اتسه و مغشوش ایش اشلسه بنم امتمدن دکلدر
واندن صکره شویله سعی اید کم انک سعی و رنجندن بر عزیزه
نصیب ویره درویشه راحتلق ایرشه روایتده کلورکه
داود پیغمبر مناجات ایچنده حق تعالی حضرتلرینه الهی
دیلرمکه بنم اوچمقده همنشینمی کورم پس حق تعالی بیوردی
یارن شهردن طشره چیق اول اوغروکه کلور کیشی سنک
همنشینکدر چونکه داود علیه السلام طشره چیقدی کوردیکه
بر کیشی ارقاسنده اودون اورمش کلور پس ایلرو واردی
سلام ویردی وانک احوالن صوردی که سنک خصلتله
معامله‌ک ندرکم انکله بکا مرافقت و مجالست میسر اوله
اول ایتدی هر کون بر ارقه یوکی اودون کندم الومله جمع ایدرم
وارقامه اوروب شهره کتوررم وانی بر اقچه‌یه صاتارم بر قری
انام واردر پس اول اقچه‌نک ایکی دانکینی انکا خرج ایدرم

وایكی دنكنی كندو عیالك نفقه سنه خرج ایدردم وایكی دنكنی
محتاجلره و درویشلره صرف ایدردم انلر داود
عم ایتدی واركه سكا حق درگه انبیایه رفیق اولهسن ودخی
ایتدی كل بنم قاعده اول هركون سكا بن انجه ویره یم
چونكه اوچماقده بنم رفیقم وصاحبم اولهجقسن شمدی داود
دنیاده بنمله یولداش اول دیدی انلر درویش ایتدی
بن سنكله یولداش اولهجغم مرتبه كسب ید سله و رنج دست
رنجله بولمشم وقتا كه بن انلر اگرمی چكوب الی انجه بولدم
دیدی پس بوطعامی اوزده بو یوكی چكرم وحقك خدمتنه
وهم قوللری خدمتنه ایدردم تاكه اجل ایرشنه بنی بو حالده
دیدی امدی حق تعالی دخی كندو لطفندن قوللری بو مرتبه
دولت ایروب وبو وضیفه انلره الزم قورکه یا ایها الذین
امنوا انفقوا من طیبات ما كسبتم
بیوردكه اول كسب ایتدوكز مالدن نفقه ایدکز وبوندن نفقه
صدقه معناسنه در یعنی انلر كه كسب ایدرسز هم كندو نفسكزه
نفقه ویرك وهم درویشلره صدقه ویرك وبو معنینك
تاكیدی هم بر یرده دخی بیوردكه وكلوا منها واطعموا البائس الفقیر

كسبی مالدن وكسبلرن یكركن وحلالی ذكر ایتدرننكم بیوردی
ان اطیب ما یاكل الرجل من كسب یده
ایمدی چون صنعت وحرفت اهلی كه بو دنیانك خانقاهنك
خدمتكارلریدر وقتا كه بو ذكر ایتدوكمز شرطلری یرینه كتوره
پس حضرت ذو الجلال اولر كندو خاصلرینه ویردوكی درجه
ومرتبه دن كم انلر انبیا واولیادر هم هر برنصیب اول
جماعته دخی كه انلرك خدمتكارلری ومحبلریدر هم ویرر
وهر رنج كم كوردیلر وهر زحمتله چكدیلر وهر كسبلر ایتدیلر
وهر لقمه كم بر درویشه ویردیلر كم اول درویش انكله
قوت بولوب الی حق یولنده سلوك ایتمكه آزوق ایدینوب
انكله حق حضرتنه برقربت وبر درجه بولمش ایدی پس انلری
بونلر كله حشر ایدرلر وانلر كله هم شریك ایدرلر نته بیوردی
اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین
وحسن اولئك رفیقا اما طوائف مختلف جماعتی
بو كتابده سكز صنف اوزرینه ذكر ایلدك وهم سكز فصلده
انلرك سلوكی شرحنی بیان ایلدك هر بیری كه انلر دخی
دیله سلوكه بو انلرمشاربندن ومتبركلرمعاندن نصیبلر

آرتوغصه اوله اولوبس كرك كه طاعاتده اوراده و دعى وظايف
ذكرده وكيجه لراويومكده ودنيا محبتندن باطنن تجريد ايتمكده
وازيمكده وكسر نفسده وشهواتي ترك ايتمكده ومراقبهٔ قلبده
وصفاي وقتده وخيراتده وصدقاتده آرته لر ودخي اول
اوج فصلده كه تزكيهٔ نفس وتصفيهٔ قلب وتجليهٔ روح فصللرنده
بيان ايلدك همان انلره اقدام والتزام كوستره طاقتي يتدكجه
وبقين بله كه هرنيه كه زحمت ارتوق چكراندن ثمره وفائده
ارتوق حاصل اولور نته كم خواجه عليه السلام بيوردي
اجرك يا اخي على قدر تعبك يعني ثوابن زحمتكه كوره در
برنج اندرست اي خردمند كنج نيابد كسي كنج نابرده رنج
واكر اتفاق دوشوب دولت ال ويره جك اولور ايسه بر شيخ
كاملكه طبيب حاذق در انكله مشرف اوله كه دين معالجه لرنى
انك ثوابلي نظريله بله يولداش ايليه وانك همتي جناحنده
ودولتي پناهنده بوخونخواره نفسي برسيني قطع ايليه سن
پس دولت ابدي وسعادت سرمدي حاصل ايليه سن
زيراكه هرمنزلده وهرمقامده يوزبيك صادق وصديق كعبهٔ سنك
چونكه دليلسز كتديلر نازنين جانلرن بيله ويرديلر ومقصود

كعبه سنك جمالنه هركز يتشمديلر ايمدي بونك كبي مشايخله
حاذق طبيبلردر وهم دليل اولوب مرشد اولمقلغه باردر اكرچه
هروقتده وهرزمانده عزيز الوجود وعديم النظير اولور
اما بوروزكارده بركوزدن كبريت احمر وعنقاي مقربدن
اولمشلردر دخي عجب انده دركه اول كبريت احمر بونادرلغله
وبوازلغيله اكرچه بولنسه شول يرده بولنوركه قراطوبراقدن
اول دخي قدرسيز وقيمتسزدر واول عنقاي مقرب غرابدن
دخي غريب دوشوب حرمتي يوقدر ندن اهل روزكارك
كوركلكندن وخلقك دنيايه استغراقندن واولومدن
واخرتدن اشدن بي خبر اولمقدن وحساب وترازوي
وصراطي وعقابي ومرجعي ومعادي اونتمقدنكه يعلمون ظاهرا من الحيوة الدنيا وهم عن الآخرة هم غافلون
پس كوركشنك قاتنده كحل اغبرنه قيمت كتوره وجمال آفتاب
اكرچه كوركلودر اما صاحب سبيل انك مشاهده سنده
محروم ومغبوندر پس كحال چابك دولتنه ايرشميه جك
اولورسه كه انك سبلن كيده ره وكتوره همان كنده وطرفندن
زيان ايكادرانلره دكلدر بط راچه زيان اكرجهان كرداب
يعني قازه نه زيان اكرجهاني صو دوسته امدي بويله ايكن

حق تعالی بو نکله قومدی که کندونك خاصلری اوزرینه غیرتی
غایت اولدیغندن اوتری اول کذّاب مدّعیلرکه بو زمانده
کندولرك طبیب حاذق کوسترلر انلرك وسیله سیله
غرّت تنوق کند و خواصّی یوزینه دوتمشدر تاکه نامحملر
نظرندن صاقلمشلردر اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری
مدّعی بسیار داری اندرین صنعت ولیك زیرکان دانند سیر از موس وخار
بی جمال یوسف بی عشق یوسف ازکزان توتیای باید از هر باد واز هر بیرهن
اشبو صنعت ایچره مدّعی چوقدرولی سیر سوسندن سمندن خار زیرکلر بیلور
خزن یعقوب حسن یوسف جانشینلر دوتمنی توتیا بیلك تفق کوکلکلوك اوزنه بیلور
ولکین هر صاحب سعادت غایب میل برله هدایت سرمداننذن
درد طلبی کحلن انك جانی کوزینه چکه لر لاجرم مرحمت
یولن شفقت صحراسندن تاکه غیرت پرده سن عزت درکاهندن
کتوره اندك اول طبیب حاذق که دلیل دین و مرشد عالم یقیندر
انك جمالن وکمالن انك نظرینه عرض ایده پس کا عاشق اولوب
ربوده اوله واکر طالب صادق مشرقده اولسه و مطلوب
مغربده اولسه یا بودرکه طالبی مطلوبه یتشدوره یاخود
مطلوبی طالبك قپوسنه کتوره وکوندره

کر دولت دردین ترا دست دهد یا با دارادت ز طلب بر توجهد
یا موی کشان ترا بخدمت شیخ برد یا او بدو اسب روی سوی تو نهد
دولت درد سکا یار اولور سه ای همام درد طلب یلی اسوب سکا ایدر صبح شام
یا سنی شیخ قاتنه ایله ترشان کشان یا انی سکا کتورر قیلور لر اشکی تمام
دولت درد سکا یار اولورسه ای همام درد طلب یلی اسوب سکا ایرسه صبح شام
یا سنی شیخ قاتنه ایلدرلر کشان کشان یا انی سکا کتوررلر قیلرلر اشکی تمام اى
مستقیم تمت بعون الله الحمد لله علی التمام وعلی الرسول

افضل السلام وعلی اله وصحبه
اجمعین

